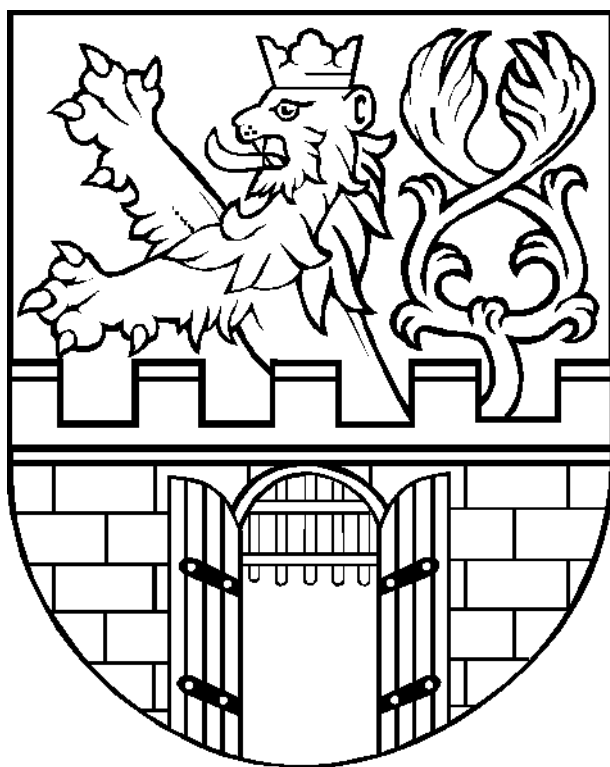

KRONIKA MĚST A

LITOMĚŘIC

2000

K r o n i k a m ě s t a

L i t o m ě ř i c

2 0 0 0

Kronikářem Města Litoměřice zůstává

Oldřich DOSKOČIL

První dítě roku

První dítě roku 2000 v okrese se narodilo večer v litoměřické Městské nemocnici.

Byl to kluk, dostal jméno Daniel a narodil se 1. ledna 2000 večer, krátce po 21 hodině. Měřil 49 centimetrů a vážil 3,050 kilogramu. Maminkou je sedmadvacetiletá Martina Svobodová, otec se jmenuje Oldřich. Porod byl zcela bezproblémový.

Město Litoměřice připravilo novorozenci dárek: zlatý medailónek s řetízkiem a nápisem 2000. K tomu ještě knihu "*Dějiny města Litoměřic*" s věnováním. Dárky novorozenci předala jménem Města jeho místostarostka ing. Margita Kadeřábková.

Ke gratulantům se přidala i Městská nemocnice. Jejím jménem předal ředitel nemocnice MUDr. Miroslav Jiránek mamince květiny a přislíbil, že malý Daniel ještě dostane od nemocnice řetízek s přívěskem.

Volby do senátu a první volby do nově vzniklých krajů

Volby se konaly v neděli 12. listopadu 2000.

První historické volby do nově vzniklých krajů (celkem 13) vyhrála ODS, KSČM všude předstihla ČSSD. Např. Právo mělo v úterý 14. listopadu hlavní titulky: *Všichni něco slaví, jen ČSSD pláče*. Účast voličů byla velmi nízká, asi 40 procent.

ODS zvítězila v sedmi krajích, ve třech byla druhá. Dohromady získala v krajských zastupitelstvech 185 křesel. Do druhého kola senátních voleb jí prošlo 18 kandidátů.

Čtyřkoalice (KDU - ČSL, US, DU a ODA) zvítězila v pěti krajích, dvakrát obsadila druhou příčku. Patří jí 171 mandátů v krajích. Postoupilo jí nejvíce kandidátů - 19 - do druhého kola senátních voleb. V Praze 4 dokonce její kandidát do senátu získal nadpoloviční většinu a tak čtyřkoalice zná vůbec svého prvního senátora.

KSČM slavila vítězství v jednom kraji - **ústeckém** - osmkrát byla druhá. Ve všech třinácti krajích porazila ČSSD. Obsadila 161 křesel v krajských zastupitelstvech. Do boje o senát se prosadilo 8 kandidátů, mj. i v Litoměřicích (K tomu více v oddíle *Z Litoměřicka*).

ČSSD nezískala nikde první ani druhou příčku. Dosáhla 111 mandátů. V druhém kole senátních voleb bude bojovat pět kandidátů.

Nezávislí kandidáti naprosto vyhořeli. Z 675 křesel v třinácti krajích, která byla celkem ve hře, získali pouze 42. V druhém kole o senát se budou ucházet pouze dva nezávislí.

Volby poznamenal nezájem občanů. K urnám jich přišlo pouze 33, 64 procenta pro volby do krajských zastupitelstev a 33, 72 procenta pro Senát.

V oddíle Z Litoměřicka více k okresu a městu.

V druhém kole senátorských voleb v neděli 19. listopadu zvítězil Zdeněk Bárta. (více v oddíle Z Litoměřicka).

HLAVNÍ UDÁLOSTI ROKU 2000

LEDEN

Ze světa:

Maďarská královská koruna opět vyvolala přízraky nacionalismu a protidemokratických trendů, napsal v pondělí 3. ledna deník The New York Times k uložení svatoštěpánské koruny v budově maďarského parlamentu u příležitosti tisíciletí vzniku maďarského státu. Převoz koruny z muzea, kde byla dosud uložena, vyvolal především protesty opozice. Ta tvrdí, že pravicová vláda zneužívá královského symbolu k zastrašování a nebezpečným hrátkám v době, kdy je na vzestupu hrozivý panmaďarský nacionalismus, korupce a nenávisť k cizincům, uvedl list.

Filipínští odpůrci trestu smrti v úterý 4. ledna před věznicí v Manile protestovali proti popravě Alexe Bartolomeho smrtící injekcí. Muž usvědčený z nejméně stonásobného znásilnění své dcery v rozmezí dvou let byl prvním člověkem, který byl v roce 2000 popraven. Prezident Joseph Estrada odmítl udělit nekvalifikovanému dělníkovi a otci šesti dětí milost. Bartolome byl popraven v úterý 4. ledna.

Oblak páry a prachu z filipínské sopky Mayon, vzdálené 350 km od Manily, vystoupal první lednový týden do výšky několika kilometrů. Obyvatelé sice nebyli evakuováni, avšak kvůli proměnlivým náladám, jimiž sopka trápí své okolí už od loňského června, byl vyhlášen druhý stupeň pohotovosti. Úřady obyvatelům doporučily nezdržovat se v sedmikilometrové zóně okolo kráteru, který je znám díky svému symetricky kuželovitému tvaru.

Šéf financí parlamentní frakce CDU/CSU Wolfgang Hüll (49 let) spáchal ve čtvrtek ráno 20. ledna sebevraždu ve svém bytě poblíž vládní čtvrti. Zatím není jasné, zda případ souvisí s černými penězi, které hýbou stranou. Aféra německých křesťanských demokratů stála pověst expředsedy a expremiéra Kholu. Případ zasahuje už do zemských organizací.

Z České republiky:

Novoroční projev pana prezidenta V. Havla nijak nevybočil z jeho frázovitých

výzev jako, že máme změnit svůj žebříček hodnot, abychom se dostali ze stávajícího celospolečenského marasmu. Lidstvo prý může zachránit pouze návrat ke spiritualitě. Problém je v tom, že zásadní podíl na tomto marasmu má prezident sám, když v počátcích svého prezidentování podporoval právě ty síly, které tento marasmus způsobily. Klaus a spol. nejsou příčinou, ale důsledkem politiky pana prezidenta. Navíc: Pan prezident ani nenaznačil, jak z toho ven a co proto, kromě planých projevů, udělá on sám. Jen opět poučoval nezbedný národ, který jde špatnou cestou. A kde je osobní příklad pana prezidenta? Začít by mohl třeba tím, že zpytuje své svědomí, přizná veřejně chyby, kterých se dopustil a vyvodí z toho všeho pro sebe důsledky. Pak, jako "bývalý" prezident, by měl právo kritizovat mocné, kteří ho nenásledovali. Jinak je to jenom pokrytectví.

Problém Y2K (přechod počítačů na rok 2000) nezpůsobil v ČR zásadní komplikace. V souvislosti s přechodem počítačových systémů na rok 2000 se "vyznamenali" premiér Miloš Zeman (ČSSD) a předseda parlamentu Václav Klaus (ODS). Na televizní stanici NOVA v pořadu "Sedmíčka" v neděli 2. ledna oba svorně prohlásili, že celý problém byl humbuk umělé vyvolaný počítačovými firmami, aby tyto vydělaly miliardové částky. To nejvíce pobouřilo ředitele Národního koordinačního střediska pro problém Y2K Jeronýma Procházku. Po bitvě každý generál. Centrum stálo 70 miliónů Kč a tyto peníze schválila sama vláda premiéra Zemana.

Strana "*Děkujeme, odejděte!*" by v lednu vyhrála volby. Zatím je to jenom hnutí a stranou se chce stát až těsně před volbami. Hnutí vzniklo ze studentské výzvy vůdců z roku 1989.

Průzkum provedla agentura Sofres - factum těsně před Vánocemi. "*Děkujeme odejděte!*" by volilo 24,7 procenta lidí, ODS by získala 14,4 procenta. KSČM 13,2, ČSSD 8,2, KDU - ČSL 7,6 a Unie svobody 6,7. Účast voličů by se zvedla na 85,7 procenta.

Exstudenti připravují občanské sdružení *Děkujeme, odejděte!*, které přijalo v sobotu 8. ledna v pražské Baráčnické rychtě své stanovy. Občanské hnutí se však voleb zúčastnit nemůže.

Část účastníků sdružení se zároveň připojila k další *Tříkrálové výzvě* iniciované jedním z bývalých studentských vůdců Martinem Mejstříkem, která mj. požaduje zřízení parlamentní vyšetřovací komise, která by objasnila ztrátové hospodaření Komerční banky. Chce také ukončení akce *Čisté ruce*, protože ta je "vyjádřením hluboké nedůvěry vlády k fungování státu". Obrací se i na strany čtyřkoalice (KDU - ČSL, DEU, US a ODA), aby do svého čela zvolily společného lídra a jasně formulovaly svou politiku do příštích voleb.

Preference v lednu:

	OVVM	STEM
ODS	21	22,1
KSČM	20,5	17,9
ČSSD	17,5	15,4
US	15	10,6
KDU-ČSL	13	12

Nové mince:

Nové desetikorunové a dvacetikorunové mince uvedla do oběhu 12.1. Česká

národní banka.

Státní rozpočet prošel ve středu 26. ledna v režii ČSSD a ODS: Třetí verze zákona počítá s deficitem 35,2 miliardy korun. ODS a ČSSD prohloubily "opoziční smlouvu", která je vlastně koalicí, ale oficiálně koalici není. Je to jako s tou chytrou Horákyňí, která měla přijet ke králi ani ne oblečená, ani ne nahá. Komunisté se hlasování zdrželi, proti byl jeden poslanec ODS a Svatováclavská koalice (KDU - ČSL, DEU, US a ODA).

Oblečená ani ne nahá zůstala místopředsedkyně ČSSD a parlamentu Petra Buzková, která prohlásila, že po ústupcích ČSSD v dohodách s ODS nemůže zůstat ve své stranické funkci (rezignaci prý podá na nejbližším zasedání Ústředního výkonného výboru strany), ale ve funkci místopředsedkyně parlamentu zůstane (Plat místopředsedkyně parlamentu je přece jenom vyšší než řadového poslance!). Trochu nedůsledné, ne? Zeman slíbil změnit vládu do dvou týdnů. Takže, kdo tady vlastně vládne? Klaus nebo Zeman?

Z Litoměřicka:

Chráněný pták ledňáček, který obývá jen čisté prostředí kolem řek a potoků, se stal symbolem letošního roku a předmětem zájmu ochránců přírody. Z ledňáčků žije u nás jenom ledňáček říční. Patří do seznamu ohrožených druhů jako zvlášť chráněný živočišný druh. Na Litoměřicku mu letos budou věnovat zvláštní pozornost ochránci ze Stanice ekologické výchovy Ciconia při základní organizaci Českého svazu ochrany přírody v Roudnici nad Labem (ředitel Stanislav Chvapil). Údaje soustřeďuje Agentura ochrany přírody v Brně, která je předá do centra ve Velké Británii. Údaje poslouží k přípravě dlouhodobých ochranných opatření na ledňáčkovu záchranu. Na Litoměřicku je hlavní oblastí výskytu ledňáčka 45 km dlouhý úsek kolem Labe od Horních Počápel do Prackovic. Ochránci jsou v jednání s Povodím Labe, které chce v některých místech napomoci hnízdění. Pokud si ledňáček místo ve strmém břehu nevyhloubí sám, člověk mu může vytvořit uměle 60centimetrové chodbičky, které budou mít vstupní otvor o průměru 5 až 19 cm.

Káně lesní sice patří v ČR mezi běžné druhy dravých ptáků, ale na Podřipsku jsou jejich stavy hnízd velmi nízké. Naopak od prosince až do března se sem slétávají ze severnějších krajů, záleží na délce zimy. Členové Stanice ekologické výchovy Ciconia při Českém svazu ochránců přírody v Roudnici nad Labem každoročně v zimě kánata přikrmují. V této sezóně rozvezli v sedmdesátikilometrovém okruhu okolo Řípu 30 "berliček", dvoumetrových dřevěných kúlů, které zatloukli do země na vhodných lokalitách. Nahoře na kúlu je pak sedací lišta, laťka dlouhá 30 cm. Na "berličku" káně přilétne a z ní má dobrý rozhled po potravě. Jednou týdně rozváží pracovníci Stanice k "berličkám" mrtvá jateční kuřata, která přivazují ke kúlům. S příchodem jara kánata z Podřipska odlétají zahnízdit do severnějších krajů.

Nezaměstnanost na Litoměřicku dosáhla v závěru loňského roku 1999 neuvěřitelných 13,42 procenta. Oproti listopadu 1999 stoupla o 0,46 procenta. Na konci prosince bylo v evidenci Úřadu práce 8 094 osob, což je o 286 více než v měsíci předchozím. Největší procento tvoří uchazeči ve věku od 19 do 24 let, druhou největší skupinou jsou mladí lidé od 25 do 29 let. Nejobtížněji hledají zaměstnání vyučení (3541) a lidé se základním vzděláním (2510).

V okrese se v roce 1999 narodilo téměř tisíc dětí. Z nich v litoměřické Městské nemocnici 662, v Podřípské nemocnici v Roudnici n. L. 324 dětí.

Slib o obnovení výroby ve strojírnách bývalých Roudnických strojíren a sléváren (ROSS) splnili správci konkursní podstaty. Od 17. ledna začali dělníci postupně vyrábět zemědělské stroje pro zájemce z tuzemska i zahraničí. V bývalých ROSS pracovalo ještě před rokem 500 lidí. Od 1. února 1999 ovšem převzali vládu nad fabrikou správci konkursní podstaty a počet zaměstnanců ve strojírnách snížili na pětinu. Ti vyráběli náhradní díly a věnovali se údržbě.

Ú N O R

Ze světa:

Putin vidí v USA hlavního partnera. I přes ruskou kritiku snahy Washingtonu o získání role globální velmoci pokládá úřadující prezident Vladimír Putin USA za základního partnera Moskvy. Vyplynulo to z jeho poznámek na úvod jednání s americkou ministryní zahraničí Madeleine Albrightovou při její návštěvě Moskvy ve středu 2. února.

Při útoku na autobus UNHCR 2. února zahynuly v Kosovu dva Srbové. Autobus vezoucí Srby a jedoucí pod záštitou Úřadu vysoké komisařky OSN pro uprchlíky (UNHCR) zasáhla protitanková střela. Přitom autobus doprovázely jednotky KFOR.

Vídeň přivítala Schüsselovu vládu demonstracemi. K přísaze museli ministři podzemním tunelem; Za bouřlivých protestů tisíců lidí, jež vyústily až ve srážky s policií, složila ve Vídni v pátek 4. února do rukou prezidenta Thomase Klestila slib nová rakouská koaliční vláda Svobodných (FPÖ) nacionalisty Jörga Haidera a lidové strany (ÖVP) v čele s kancléřem Wolfgangem Schüsselem. Každá ze stran bude mít v kabinetu pět ministrů a dva státní tajemníky. Ministryní zahraničí byla jmenována Benita Ferrero-Waldnerová z lidové strany. Rozhořčení demonstrantů bylo tak silné, že členové nového kabinetu museli jít k přísaze starým podzemním tunelem z kancléřství do sídla prezidenta v Hofburgu a pak se toutéž podzemní cestou vraceli zpět. Protesty zasáhly i jiná rakouská města, např. v Linci a Innsbrucku.

Nad Grozným zavládla ruská vlajka v pátek 4. února. Velitel ruských federálních jednotek byl generál Vladimír Bulgakov. Od počátku bojů na Kavkaze ztratila ruská federální vojska (ministerstva vnitra a armády) 1290 mužů, 3970 bylo raněno. Ztráty Čečenců byly přes 10 tisíc mužů, dalších asi 300 se vzdalo Rusům.

Z České republiky:

Novým šéfem (ministrem) zdravotnictví bude Bohumil Fišer. Ve středu 9. února jmenoval prezident republiky na návrh premiéra prvního z pěti avizovaných ministrů - šéfa zdravotnictví Bohumila Fišera. MUDr. B. Fišer se narodil 22. 2. 1943 v Brně. Docentem jmenován 1989, profesorem 1995. Je šéfem Fyziologického ústavu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. V oblasti srdce a cévního výzkumu dosáhl mezinárodního věhlasu, publikoval více než 300 odborných sdělení. Přednáší v zahraničí, především v USA. Do ČSSD vstoupil v roce 1993. Je ženatý, manželka je klinická psychologka a má jednu dospělou dceru.

Z Litoměřicka:

Nezaměstnanost dosáhla v lednu na Litoměřicku 14,5 procenta a je na historickém maximu. Litoměřicko se zařadilo na páté místo v severních Čechách. Litoměřicko tak předstihlo okresy Děčín a Ústí nad Labem a dostalo se na pátou příčku mezi okresy severních Čech. V rámci celé ČR pak okres poskočil ze čtrnácté na jedenáctou příčku. Důvody jsou v ukončení činnosti Libochovické sklárny a Vojenských staveb Litoměřice. Došlo také k poklesu volných míst.

B Ř E Z E N

Ze světa:

Na dvě stovky ortodoxních Židů demonstrovaly 1. března před budovou českého velvyslanectví v Londýně proti záměru České pojišťovny postavit na části středověkého židovského hřbitova v Praze administrativní centrum. Demonstraci zorganizoval Výbor pro ochranu židovských hřbitovů v Evropě. Několik desítek židovských demonstrantů se sešlo také před budovou českého velvyslanectví v Bruselu. Ministr kultury Pavel Dostál však tvrdí, že zákon je na straně České pojišťovny. Hřbitov, který je s největší pravděpodobností nejstarší v Evropě, byl odkryt při výkopech základů ve Vladislavově ulici v Praze.

Vladimír Putin vyhrál volby už v prvním kole s převahou (26. března). Volila ho hlavně střední generace, mladí lidé ve velkých městech (s výjimkou Moskvy) a spíše lidé se základním a středním vzděláním. Inteligence dala přednost Javlinskému (v Moskvě) - část se však postavila i za Zjuganova, jako třeba v Novosibirsku, kdy úspěšně vyzvali k hlasování pro něj vědci z městečka výzkumníků, takzvaného Akaděmgorodku. Nejvíce hlasů dostal Putin v rodném Petrohradě, kde nedávno působil ve funkci místostarosty. Zisk 62,33 procenta hlasů je ojedinělý. Putin získal hlasy i na celém severozápadě Ruska, např. v Archangelsku a v Murmansk, kde pro něj hlasovalo přes 60 procent voličů. Relativně silnou pozici měl i ve velkých městech na jihu, např. v Rostově na Donu a ve Volgogradě. Celkem: Vladimír Putin 52,52 procenta hlasů, Gennadij Zjuganov (Komunistická strana) 29,44, Grigorij Javlinskij 5,85, Aman Tulejev 3,04, Vladimír Žirinovský (vůdce ruských nacionalistů) 2,72.

Z České republiky:

Více než polovina dospělé populace České republiky (52 procent) považuje transformaci společnosti po roce 1989 za neúspěšnou (průzkum podle IVVM). A 69 procent občanů má dokonce za to, že se u nás zvýšila úroveň jen podvodníkům a darebákům (průzkum podle STEM).

Podle prezidenta V. Havla hrozí Česku mafiánský kapitalismus. Řekl to v pátek 24. března v rozhovoru pro Českou televizi, ve kterém mj. varoval před dramaticky vzrůstající ekonomickou kriminalitou. Podle Havla "jde o některé finanční skupiny, fondy a do jisté míry i banky", které jsou pravděpodobně propojené i se zahraničními mafiemi a "které tiše, nenápadně rozšiřují sféru svého působení". Reakce politiků byly

různé. Např.. místopředseda KSČM Vlastimil Balín řekl, že se stal svědkem absurdního divadla v podání absurdního dramatika. "Pokud jde o termín "mafiaňský kapitalismus", tak pan prezident zapomíná, řekl Balín, že u toho, co dnes existuje v ČR, asistoval.

Opět padají hlavy ministrů. Ministra dopravy a spojů Antonína Peltráma (69 let) nahradil veřejnosti málo známý poslanec za ČSSD Jaromír Schling (53 let). Ministr bez křesla Bašta byl nahrazen 27letým Březinou, členem ČSSD.

Z Litoměřicka:

Druhý nejstarší židovský hřbitov v ČR je v Ústěku a podléhá zkáze. Jeden z nejstarších židovských hřbitovů v republice se rozpadá a postupně z něj mizí staleté náhrobky. Čtyři staletý hřbitov patří k nejohroženější části památkové rezervace města Ústěku. Náhrobky často končí jako stavební materiál. Nenechavcům se většinou hodily novější desky z leštěných kamenů, původem z 19. století, nepohrdli však ani čtyřsetletými hrubě otesanými pískovcovými kvádry. Alespoň se opravuje ústěcká synagoga (státní kulturní památka), ale jde to pomalu. Na její opravu bude zapotřebí ještě nejméně 5 miliónů korun.

D U B E N

Ze světa:

Nejméně šest etiopských dětí každý den umírá hladu. Nedostatek potravy zavinilo ničivé sucho. Humanitární organizace hlásí podobnou situaci i ze sousedících zemí. V Etiopii, Somálsku, v Džibutské republice a v Keni trpí hladu celkem 12,4 miliónů lidí. Několik let trvající nedostatek dešťů zničil v regionu většinu úrody. V některých oblastech uhynulo až 95 procent dobytka. OSN se obává krize podobné té, k níž došlo v polovině osmdesátých let. Tehdy zemřelo hladu téměř milión lidí.

V severovýchodním Maďarsku jsou nejhorší záplavy za posledních 100 let. Rozvodnila se Tisa a další řeky přitékající z ukrajinských a rumunských Karpat. V některých místech dosahuje Tisa až osmi metrů.

"Násilnosti ve Washingtonu nevěstí Praze nic dobrého," psal 17. dubna český tisk. Šlo o víkendové zasedání Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky (SB) ve Washingtonu, které bylo doprovázeno demonstracemi a násilnostmi odpůrců globalizace. Ti označují globalizaci za zhoubnou. Do hlavního města USA se jich sjelo asi 10 tisíc a přes 600 jich bylo zatčeno. Svůj pendant měla washingtonská demonstrace v Praze, kde dav asi 300 mladých lidí skandoval hesla *"V září neprojdou. MMF tu nechceme. Špína, hnus, kapitalismus"*. I v Praze zasáhla policie a zatýkala. Mladí lidé z ČR i z Washingtonu se nechali slyšet, že Praha zažije v září největší demonstraci od listopadu 1989. Uvidíme, jak se bude lišit postup demokratické vlády za prezidentování V. Havla od totalitní komunistické moci v potlačování občanské iniciativy.

Ve středu 19. dubna spadl na filipínském ostrově Samal krátce před přistáním Boeing 737-200 místní letecké společnosti Air Phillipines, letícího z metropolitní

Manily na jih do Davaa.

V jeho troskách zahynulo všech 131 lidí na palubě, kteří většinou cestovali na Velikonoční svátky domů nebo k příbuzným. Šlo o 122 cestujících, včetně 22 dětí a sedmičlennou posádku. V dějinách Filipín to je největší letecké neštěstí.

Z České republiky:

Potomci tomu nebudou věřit, ale je tomu tak. V České republice vyšel "Mein Kampf" a to s předmluvou, která se pokouší Adolfa Hitlera vnímat jako myslitele a nevinného snílka, jehož dílo bylo později (kýmsi) zneužito. Češi se o "dílo" masového vraha století velice zajímají a kniha jde na odbyt. A svět jen kroutí hlavou, prezident Havel, ten velký "humanista", který podporoval "humanitární bombardování" na Srbsko v loňském roce, mlčí. Přitom na přední straně černě potažených desek knihy, evokujících - včetně respektování německé podoby názvu - původní vydání, byl v našich zemích poprvé od pádu nacismu v r. 1945 pietně vytištěn říšský státní symbol se svastikou, tedy nacistickým emblémem, za jehož nošení na veřejnosti začíná policie konečně příslušníky extrémistických skupin postihovat. Na závažnosti obsahu, ale i vzhledu knihy nemění nic fakt, že za účelem distribuce bylo inkriminované místo desek cudně zahaleno snadno odstranitelným letákem. Totéž nakladatelství vydalo před časem knihu "Vaříme s konopím". V případě této knihy neváhala policie přistoupit k razii v nakladatelství. V případě Svorova pamfletu na prezidenta Havla (název knihy si nepamatuji) byl prodej této knihy již na druhý den znemožněn předběžným soudním rozhodnutím. V případě "Mein Kampf" však musí znalci zkoumat, do jaké míry je její obsah propagací nacismu!!! Teprve potom bude možné přistoupit k nějakému řešení. Pane prezidente Havle, kdo vlastně jste!?

Ve středu 12. dubna se v Ústí nad Labem (Městské muzeum) konala valná hromada odborného sdružení "*Společnost pro dějiny Němců v Čechách*". Předsedou byl zvolen historik PhDr. Rak z Prahy. Členy společnosti z Litoměřic jsou Oldřich Doskočil z litoměřického muzea a Eduard Mikušek z pobočky Oblastního státního archívu - pobočka Žitenice. Členské příspěvky jsou 200 korun ročně. Společnost má vědeckou radu, chce vydávat Zprávy Společnosti ... Členem se může stát pouze badatel, který se vykáže patřičnou publikační činností.

Z Litoměřicka:

Na dolním toku Ohře na Litoměřicku se objevil *kvakoš noční*, který se řadí k nejvzácnějším druhům žijících volavek. Kvakoši většinou hnízdí na stromech ve společných koloniích - v Čechách v drtivé míře v rybníčních oblastech jižních Čech a Moravy. O to je zpozorování v oblasti Čech cennější. Volavky zimují v Africe a v počátku dubna se navracejí do střední Evropy. Po vyhníždění se mláďata rozletují a před návratem se volně potulují po krajině.

K V Ě T E N

Ze světa:

Filipínští islámští separatisté z organizace Abu Sayvaf (Boží meč) zabili ve středu

3. května čtyři rukojmí (z nich dva byli učitelé a jeden katolický kněz), které zadržovali od 20. března na jihofilipínském ostrově Basilan. Únosci je zabili poté, co armádní jednotky zahájili operaci na záchranu zadržovaných. Při akci se vládním silám podařilo zachránit 15 rukojmích, většinou dětí. Pět osvobozených utrpělo zranění. Extremisté zadržovali na Badilanu celkem 27 lidí, převážně žáky filipínských křesťanských škol a jejich učitele.

O velikonoční neděli 23. dubna na jiném místě byla unesena skupina 21 zahraničních turistů. Stalo se tak na pláži ostrova Sipadan. Takovýchto únosů na Filipínách přibývá. Islámští separatisté usilují tímto způsobem o nezávislý stát.

Rudý Ken starostou Londýna. Prvním přímo voleným starostou Londýna se stal Ken Livingstone (54), jemuž se kvůli levicovým názorům přezdívá Rudý Ken. Patřil k levicovému křídlu Labouristické strany, ale byl vyloučen poté, co se rozhodl kandidovat jako nezávislý. Rebelovo vítězství je označováno za políček vládnoucím labouristům, jejichž kandidát skončil až na třetím místě. Jeho vítězství je zklamáním pro premiéra Tonyho Blaira.

Papež Jan Pavel II. se ve čtvrtek 18. května dožil 80 let svého pozemského bytí. Občanským jménem Karol Wojtyła, národností Polák, stojí v čele Vatikánského státu již téměř 22 let. Zvolen byl nečekaně, i když jednomyslně, kardinály na konkláve 16. října 1978 jako východisko z nouze, když se rozhodování mezi dvěma Italy, modernistou a konzervativcem, dostalo do slepé uličky. Nastolil pak konzervativní linii, za pandemie AIDS bojuje proti antikoncepci, za pandemie liberálních hodnot za kněžský celibát a proti svěcení žen. Tahle temná gesta však již doplnil pokáním za upalování kacířů, křížové výpravy a antisemitismus v režii katolické církve. Jan Pavel II. je považován za jednoho z hlavních aktérů rozkladu "komunistického impéria". Tento antikomunista, který rázně zakročil proti marxisticky laděné "teologii osvobození" v Latinské Americe, si však již na přísně uzavřeném konkláve, na němž byl zvolen, vzal ke čtení - jako jediný ze 109 kardinálů - marxistický časopis. Hned po pádu železné opony se uměl veřejně zhrozit nad kapitalismem, utrženým ze řetězu. A záplava jeho sociálních encyklik a dalších dokumentů ze 70. až 90 let patří k tomu nejzajímavějšímu, co o problémech práce, bídy a lidské důstojnosti v naší egoistické době vzniklo. O papežovi se říká - a něco na tom bude - , že chválí demokracii, ale vůbec jí nevěří. A že komunismus i kapitalismus kritizuje jedním dechem hlavně kvůli materialismu obou. A že je - ohledně situace lidstva - hlubokým pesimistou, neochotný přijmout "jisté aspekty moderního světa" (Michael Walsh). Buď jak buď, je dobré, že - coby jistý aspekt moderního světa - nepřijal chudobu. Nejsou pesimistickými slova, jež z jeho úst padla v Súdánu (1993): "Když jsou lidé slabí, chudí a bezbranní, musím za ně pozvednout hlas". A nebyl to pesimista - ani hlupák -, kdo po nástupu na svatopetrský stolec před dvaadvaceti lety prohlásil: "Jistým způsobem žijeme v době nového adventu, v době očekávání."

Z České republiky:

O 1. máje se v Praze konala demonstrace anarchistů, která byla rozeznána policií. Mnoho se také zatýkalo.

Víc než polovina občanů (53,5%) nechce Havla na Hradě. Vyplývá to z dubnového průzkumu Sofres-Factum pro Českou tiskovou kancelář. Naopak každý

třetí občan (35,1%) je pro Havlovo setrvání v úřadě, pokud bude zdravý, a 4,4 procenta si myslí, že by měl v úřadě setrvat za každou cenu. Proti průzkumu před dvěma lety ztratil Havel zhruba 20 procent příznivců. Podporují ho především příznivci Unie svobody a KDU-ČSL a stejné mínění převažuje i u voličů ODS. Naopak stoupenci vládní ČSSD se častěji domnívají, že by měl odstoupit. Ještě ve větší míře prosazují Havlovu abdikaci příznivci KSČM. Kněz Halík nevyloučil svou kandidaturu na prezidenta.

Česko nebo - li Česká republika se stala na mistrovství světa v ledním hokeji v Petrohradě (Rusko) 14. května mistrem světa v ledním hokeji když porazila Slovensko 5:3. Tvrdí se, že zlato a stříbro pro tento malý středoevropský prostor je první pozitivum, které Češi a Slováci získali po rozdělení Československa. Také se tvrdí, že je neuvěřitelné, že se dva tak malé národy prosadili proti kolosům jako je Kanada, USA a Rusko a dostali se společně do finále. Bronzovou medaili získalo Finsko a bramborovou Kanada. Překvapením bylo Rusko, které nevyhrálo ani jeden zápas ve své skupině a do finále se vůbec nedostalo (např. s Ukrajinou prohrálo 1:0).

Z Litoměřicka:

Ve středisku litoměřické diakonie Českobratrské církve evangelické v obci Krábčice převzal ve středu 10. května dekret o uznání ordinace Heleka Bob Ogola pocházející z Keni. Slavnostnímu předání dekretu byl přítomen i nejvyšší představitel Českobratrské církve evangelické, synodní senior Pavel Smetana. H. B. Ogola je zřejmě první duchovní černé pleti této církve v ČR. Teologii vystudoval na Evangelické fakultě J. A. Komenského Univerzity Karlovy v Praze. Ordinován byl ve své vlasti v roce 1995 (pověřen duchovní službou) v anglikánské církvi. Ale protože jeho manželka pochází z ČR, rozhodl se pracovat v naší republice. Ogola bude působit jako pastorační pracovník v krábčickém středisku diakonie, kde je domov důchodců.

Seminář kronikářů a jejich zřizovatelů z okresu Litoměřice se konal ve čtvrtek 18. května v zasedací síni Okresního úřadu Litoměřice. Seminář zahájil přednosta Okresního úřadu J. Pohl. Mj. řekl, že když Karel hrabě Chotek z Chotkova podepsal 31. srpna 1835 dekret o vedení kronik, nejucelenější a nejpodnětnější připomínky k danému tématu zpracoval litoměřický krajský hejtman Jindřich rytíř z Blumencronu. Potom byli oceněni nejdéle píšící kronikáři z obcí okresu. Následovala přednáška Mgr. Jaromíra Kouby. Ten hovořil o významu a psaní kronik po roce 2000, současných možnostech a zásadách vedení kronik, o technologii psaní, legislativě, pořizování příloh a jejich evidenci a významu kronik pro budoucnost.

Č E R V E N

Ze světa:

Vedení sekty Svědků Jehovových, známé též pod názvem Strážní věž, na nedávném tajném zasedání ve svém newyorském sídle zrušilo dosud platné striktní nařízení, že její členové dosud nesmějí přijmout krevní transfúzi, jinak budou exkomunikováni. O této radikální změně v praxi sekty, po léta za to veřejně

kritizované, informovala britská stanice BBC s odvoláním na nejmenovaného mluvčího sekty. Upřesnila, že však zásada nepřijetí cizí krve zůstává jedním ze základních hledisek jehovistické víry. Jde podle něho výhradně o osobní rozhodnutí. Pokud tedy člen sekty k transfúzi přivolí, rozchází se s vírou. Projevili-li však později lítost, bude mu poskytnuta duchovní útěcha a možnost vykoupení.

Z České republiky:

V sobotu 10. června bylo v Lidicích u příležitosti 58. výročí vyhlazení této obce německými nacisty odhaleno sousoší dvaosmdesáti zavražděných lidických dětí. Hlavní část díla zhotovila dnes již bohužel zesnulá sochařka Marie Uchytlová. Sousoší v Lidicích nainstaloval sochař Jiří Hampl, který na sousoší spolupracoval s M. Uchytlovou.

Pouhých 49 procent obyvatel Česka by v květnu v případném referendu hlasovalo pro vstup země do Evropské unie (EU). Ve srovnání s ostatními středoevropskými kandidáty - Polském a Maďarskem - je to nejnižší počet. Vyplývá to z výsledků šetření Institutu pro výzkum veřejného mínění (IVVM), zveřejněného ve středu 7. června.

Kongres Světové federace Společnosti přátel muzeí (World Federation of Friends of Museums - WFFM) se konal 13. - 16. června v Praze. Jeho pořadatelem byla Společnost přátel Národní galerie v Praze (SPNG), která se členem tohoto společenství stala v roce 1998. Přijelo na sto reprezentantů organizací přátel muzeí a galerií z více než dvaceti zemí. Pražská společnost přátel byla založena v roce 1992.

Navázala na odkaz Společnosti vlasteneckých přátel umění, jednoho z prvních spolků tohoto druhu v Čechách. Cílem SPNG není oslovit co nejširší publikum, ale vytvořit kompaktní společenství příznivců umění. Své příznivce našla, kromě ČR kde má na 1200 členů, i v zahraničí, kde je na 200 členů.

Republikový výbor Unie svobody (člen svatováclavské čtyřkoalice) zrušil v noci na 16. června brněnskou organizaci kvůli podezření z nekalých praktik při náboru nových členů a vedení "mrtvých duší". Současně jmenoval komisi v čele s bývalým předsedou Unie J. Rumlem, která má za úkol vytvořit v Brně novou organizaci US. Unionisté, kteří měli být kvůli aféře vyloučeni, v pátek 16. června stranu opustili sami dobrovolně. Aféra s mrtvými dušemi vznikla kvůli republikovému sjezdu, aby brněnská organizace na něm měla více zástupců. Jako členové strany se tak v kartotéce objevili lidé, kteří o tom vůbec nevěděli.

Vláda se rozhodla razantním krokem vyřešit problémy Investiční a poštovní banky a na svém tajném nočním zasedání z 15. na 16. června vyslovila souhlas s návrhem České národní banky na uvalení nucené správy. Vedení banky však nechtělo vládou jmenovaného správce pro nucenou správu do banky pustit a tak bylo povoláno ozbrojené komando. Zdá se, že se rýsuje jeden z největších malérů.

Z Litoměřicka:

V Budyni nad Ohří se v sobotu 17. června konal již 4. ročník soutěže scénického šermu o *Budyňskou korunu*. Pokud je mi známo, tak soutěž tohoto typu se prozatím nekoná nikde jinde v republice než právě zde. O vítězi rozhoduje čtyřčlenná porota.

Jejími členy jsou od samého počátku kronikář (za litoměřické muzeum) Oldřich Doskočil a režisér pražského divadla Komedie Jan Nebeský, rodák z Roudnice nad Labem. Letos dalšími členy byly za šermíře Igor Krištov, bývalý sportovní šermíř za Vysoké školy Praha (šavle), dnes majitel firmy Three brothers produktion - studio K+K art z Prahy, který vítězům jménem firmy věnoval repliku gotického meče z produkce firmy a profesionální kaskadér Dušan Hyška.

Budyňskou korunu již po třetí (s výjimkou 2. ročníku) získala skupina Golem ze Stráže pod Ralskem (gotika), která se rovněž stala vítězem (což jinak ani není možné) skupiny *Středověk*. Letos poprvé se udělovala i cena za *Středověk* a *Novověk*. Za *novověk* se stala vítězem skupina Escargots z Prahy (baroko). Již podruhé se udělovaly ceny za scénické provedení (Escargots), kaskadérské výkony (Samotáři - Horšovský Týn - gotika) a techniku šermu (Escargots).

Podruhé byla udělena cena diváka (Golem).

Celkové pořadí:

Středověk:

Golem (Stráž pod Ralskem), Parchanti (Děčín), Sígři (Lipnice n/Sázavou), Samotáři (Horšovský Týn), Grif (Praha).

Novověk:

Escargots (Praha-baroko), Alotrium (Černošice-baroko), Rego (Vrchlabí-renaissance).

Mimo soutěž vystoupila skupina "Meče blesky" se scénickým tancem. Uvidíme, jak se tato novinka na poli scénického šermu ujme.

Konfederace politických vězňů České republiky, pobočka č. 32 Litoměřice a Památník Terezín iniciovaly odhalení pamětní desky k 50. výročí popravě Národně socialistické poslankyně Národního shromáždění JUDr. Milady Horákové. Slavnostní akt se konal 22. června 2000 ve 14 hodin v Malé Pevnosti Terezín v prostoru bývalého kránsrenvieu.

Velkoryse pojal městský magistrát 400. výročí povýšení obce Lovosice na Město. Oslavy započali 21. června a trvaly až do 2. července.

Č E R V E N E C

Ze světa:

Více než 200 lidí zahynulo při sesuvu hořících odpadků, které se zřítily na čtvrt chatrčí Lupang Pangako (v překladu Zaslíbená země) poblíž filipínské metropole Manily. Patnáct metrů vysoká hromada odpadu se uvolnila a pohřbila skupinu chatrných staveb při svém úpatí. K sesuvu došlo po prudkém dešti, provázejícím tajfun. Při sesuvu se hromada odpadků navíc vzňala. V okolí skládky žije na 80 tisíc lidí, kteří se živí prodejem recyklovatelných látek posbíraných z odpadků.

Severní Korea je připravena vzdát se vlastního raketového programu. Po schůzce se severokorejským vůdcem Kim Čongilem to ve středu 19. července prohlásil ruský prezident Vladimír Putin. Raketový program Korejské lidově demokratické republiky (severní Korea) zneklidňuje Západ a především USA, které mj. právě jím zdůvodňují svůj program národní protiraketové obrany (NMD). Tím vzal Putin (a Čína) USA

největší argument pro zřízení NMD.

Z České republiky:

Nový mužský pravoslavný klášter svatého Rostislava knížete Velkomoravského byl otevřen v červenci v Chabařovicích v okrese Ústí nad Labem. Vysvětil ho vladyka Kryštof, arcibiskup pražský. Časem zde má misijně působit dvanáct mnichů. Bohoslužby v klášteře se budou konat v kapli sv. Jana Křtitele. Představeným kláštera se stal otec Damián, který byl povýšen na igumena. Klášter je v bývalé katolické faře s kaplí, kterou pravoslavná církev získala do dvanáctiletého pronájmu od církve katolické. Na Ústecko se pravoslavná církev vrátila po padesáti letech. Nový klášter by měl plnit funkci duchovního centra českých pravoslavných věřících, ke kterým se jen v severních Čechách přihlásilo kolem 30 tisíc osob. První pravoslavný mužský klášter v Čechách zanikl na přelomu prvního a druhého tisíciletí (Sázava nad Sázavou). Dnes jsou dva pravoslavné monastýry na Moravě a jeden v Čechách v Mostě.

V průzkumu preferencí politických stran (podle Institutu pro výzkum veřejného mínění [IVVM]) je stále nejsilnější ODS se 24 procenty. Druhá by v polovině července skončila ČSSD s 20 procenty. Preference ODS a ČSSD jsou už několik měsíců stabilní. Naproti tomu třetí KSČM by ztratila v porovnání s minulým šetřením tři procenta hlasů (17 procent). O tři procenta hlasů více oproti červnu by získala Unie svobody (14 procent). KDU - ČSL ztratila oproti červnu dvě procenta - klesla na 10 procent. Ostatní strany by se do parlamentu nedostaly.

Z Litoměřicka:

Kaple pod hradem Košťálov v novém. Obyvatelé Jenčic a okolí se v neděli 23. července za účasti několika duchovních, mezi nimi i místního faráře Ladislava Kubíčka, generálního vikáře litoměřické diecéze Karla Havelky a litoměřického biskupa Josefa Koukla, stali svědky vysvěcení kapličky svaté Anny. Pro jenčické to nebyla první kaplička opravená svépomocí. Zhruba před rokem byla vysvěcena kaple Narození Panny Marie, která je přímo na návsi Jenčic.

S R P E N

Ze světa:

V hrabství Norfolk ve východní Anglii došlo k téměř biblické události: Z oblohy padaly ryby. Návštěvníky rekreačního střediska na pobřeží překvapily přibližně pěticentimetrové stříbřité rybky, rozseté po zemi. Podle expertů způsobilo tento jev malé tornádo, nacházející se na moři dva kilometry od rybářského městečka Great Yarmouth. Tornádo vyzvedlo zároveň s vodou také rybky plovoucí těsně pod

hladinou a zaneslo je nad pevninu.

Z České republiky:

Inspekce ministerstva vnitra zveřejnila v srpnu statistiku, podle níž se podařilo za první pololetí tohoto roku objasnit 285 trestných činů policistů, což je o 48 procent více než ve srovnatelném období roku loňského. V České republice se každý den dopustí jeden policista alespoň přestupku. Tato statistika ovšem zahrnuje trestné činy na které se přijde (to ještě neznamená dovršení důkazního řízení). Trestných činů v řadách policie je tedy daleko více. Někteří lidé tvrdí, že Policie ČR je nejzločinnější organizací ve státě.

Z Litoměřicka:

Suché letní počasí, kterému předcházelo nečekané jarní období s tropickými teplotami, je podle slov odborníků příčinou předčasného žloutnutí některých druhů listnatých stromů. Jedná se v podstatě o fyziologický dopad brzkého příchodu léta. Velké sucho a deficit podzemní vody mají za následek časnější příchod podzimního období.

Poznámka kronikáře: *Je to znát i u zvířat. Např. moji králíci začali už línat a to velice bouřlivě. Je sice 30 nad nulou, ale oni se již připravují na zimní srst. Kukuřice na mé zahrádce ztratila zeleň listů.* (Zapsáno 17. srpna).

Z Á Ř Í

Ze světa:

Starořecká idea zastavit všechny nepřátelské akce sedm dní před zahájením olympiády až do sedmého dne po jejím skončení je podle řeckého prezidenta Konstantinose Stefanopoulose stále aktuální. Vyzval proto všechny vlády a nevládní instituce k dodržování příměří. Stejnou výzvu adresoval válčícím stranám před několika dny i generální tajemník OSN Kofi Annan. Výzvu ke klidu zbraní považuje zvláštní zpravodaj OSN pro lidská práva v bývalé Jugoslávii Jiří Dienstbier za krásný ideál.

"Pokud někdo bude chtít nepřátelské akce zastavit, jsem plně pro to," řekl Dienstbier. "Dnes to ale bohužel moc reálné není. Bylo to možné kdysi, ve válce mezi Aténami a Spartou, nebo dokonce i třeba ještě ve vietnamské válce, kde byly dvě strany konfliktu. Dnes ale existují desítky konfliktů, které jsou uvnitř zemí mezi různými, často i teroristickými skupinami a mafiemi a tak dále. A ty samozřejmě žádné ideály nejen nerespektují, ale ani nemají."

Přesto Dienstbier soudí, že výzva k příměří, které mělo ve starém Řecku umožnit atletům, umělcům a divákům bezpečnou cestu do Olympie a zpátky domů, má smysl jako morální apel. "A pokud by se náhodou alespoň na jednom místě podařilo takové příměří držet, tak to bude mít pro lidstvo význam", říká Dienstbier.

V pátek 15. září byly v australském Sydney zahájeny olympijské hry. První bronz pro ČR vybojoval Jan Řehula v triatlonu. V pondělí 18. září vylovila z peřejí zlato

kajakářka Štěpánka Hilgertová (miláček národa). V úterý 19. září se stal bronzovým Martin Tenk ve střelbě z libovolné pistole na 50 metrů. Ve středu 20. září získali bronz na deblkanoi Marek Jiras s Tomášem Mádrem. V sobotu 23. září získal již třetí olympijské zlato v hodů oštěpem Jan Železný, který se tak po třech vítězstvích na olympiádách jdoucích za sebou stal největším oštěpařem všech dob. Ve střelbě (Skeet) v neděli 24. září získal stříbro Petr Málek. Medailová žeň pak měla delší přestávku. Až ve čtvrtek na svátek sv. Václava, získal v desetiboji nečekaně stříbro Roman Šebrle. V polotěžké váze boxu našel Rudolf Kraj přemožitele až ve finále. Ruský exmistr světa Alexandr Lebzjak ho v boji o zlato porazil 20:6 na body, ale 22 letý český boxer se statečně držel, vydržel horkému favoritu vzdorovat celá čtyři kola a odměnou mu je stříbro. Navíc se postaral o náš největší úspěch v olympijském ringu od roku 1960, kdy přivezl Němeček z Říma zlato.

Olympiáda v Atlantě před čtyřmi roky nás jedenácti získanými medailemi namlsala, a tak veřejnost čekala od Sydney rozhodně víc než osm cenných kovů a z toho jen dva zlaté. Je to neúspěch? To rozhodně ne. Spíše je to reálný obraz našeho sportu ve světovém měřítku.

V medailovém pořadí byly nejméně úspěšnější USA - 39 zlatých, 25 stříbrných a 33 bronzových medailí, celkem 97 medailí. Za nimi se umístilo Rusko, což je při jeho vnitropolitické situaci nečekaný úspěch (32 zl., 28 stř., 28 bronz., celkem 88 medailí). Třetí Čína (28 zl., 16 stř., 15 bronz., celkem 59 medailí), čtvrtá pořadající Austrálie (16 zl., 25 stř., 17 bronz., celkem 58 medailí), páté Německo (14 zl., 17 stř., 26 bronz., celkem 57 medailí), šestá Francie (13 zl., 14 stř., 11 bronz., celkem 38 medailí). Česká republika skončila až na 28 místě s dvěma zlatými, třemi stříbrnými a třemi bronz., celkem 8 medailí. Před ČR byly takové země jako například devátá Kuba (11 zl., 11 stř., 7 bronz., celkem 29 medailí), jedenácté Rumunsko (11 zl., 6 stř., 9 bronz., celkem 26 medailí), Korejská republika (8 zl., 9 stř., 11 bronz., celkem 28 medailí), čtrnácté Polsko (6 zl., 5 stř., 3 bronz., celkem 14 medailí).

Nejméně úspěšným sportovcem olympiády byl Rus Alexej Němcov (gymnastika), který získal šest medailí (2 zl., 1 stř., 3 bronz.).

Olympiáda skončila v neděli 1. října.

Z České republiky:

Prezident České lékařské komory David Rath v deníku Právo (18. září) prohlásil, že českému zdravotnictví k tomu, aby bylo na evropské úrovni, chybí 50 miliard korun.

V Praze začalo v pondělí 25. září zasedání Mezinárodního měnového fondu. V úterý vypadala Praha jako válečné bojiště, stavěly se barikády, rozbíjely výlohy bank. Demonstrovalo více jak 3 tisíce mladých lidí, převážně cizinců. Čechům se to moc nelíbilo. Největší a nejagresivnější demonstrace, kdy se házely dlažební kostky, byly v úterý 26. září. Zraněno bylo přes padesát policistů, několik desítek demonstrantů a několik set jich bylo zatčeno. Praha si oddychla až ve čtvrtek 28. září, kdy nejradikálnější vandalové odjeli. Útoky mladých lidí byly zaměřeny především na ničení výloh a fasád bank, restaurací McDonald's a KFC a prodejny s Mercedesy. Nejagresivnější byly radikálové z italské organizace Ya Basra! (Už dost!). Ti do Prahy přijeli se zvlášť vypraveným vlakem. Prahu pak týmž vlakem opustili z nádraží Praha - Smíchov o půl třetí středečního rána. Další radikálové byli z Velké Británie, Francie a Německa. Čechů se demonstrací podle denního tisku zúčastnilo asi 300. Finančníci skončili o den dříve. Prý vše dříve vyřešili. V žádném případě to prý nebylo kvůli

demonstrantům. Ministr vnitra Stanislav Gross (ČSSD), který se pokusil ještě ve čtvrtek v Anglické ulici vyjednávat s demonstranty, byl vypískán.

Z Litoměřicka:

Po necelé polovině století se v den sedlecké pouti, 3. září 2000, dočkali občané Sedlce pod hradem Házmburk vysvěcení kapličky Anděla Strážce, která je dominantou zdejší návsi. Poslední svatba se v ní, podle pamětníků, konala někdy v padesátých letech. Pak byla kaplička zavřená.

Ř Í J E N

Ze světa:

V Jugoslávii (nyní už jenom svazek Srbsko a Černá Hora) se konaly 24. září prezidentské volby. Objevilo se mnoho dohadů o jejich regulérnosti. Vyhrál opoziční kandidát Vojislav Koštunica. Podle některých ale nikoliv natolik, aby se nemuselo konat druhé kolo. Podle jiných ale vyhrál natolik, že už druhé kolo by nemělo být. Dosavadní prezident Slobodan Milošević dlouho nechtěl vítězství protikandidáta uznat. Nakonec se v ulicích Bělehradu i v jiných městech začaly odvíjet události podobné listopadovým v roce 1989 v České republice. V konečném výsledku oštěze moci převzal V. Koštunica v pátek 6. října a oficiálně se stal prezidentem v neděli 8. října. Více než o volby jde o převrat. Syn S. Milošoviče např. emigroval do Ruska. To ale jako první uznalo za prezidenta Košunicu. Po něm Čína a pak teprve klasické západní mocnosti jako Velká Británie, USA atd. Nově zvolený prezident byl přitom ještě nedávno nenápadným profesorem práv. Narodil se v Belěhradě roku 1944 a je prý umírněným nacionalistou.

O víkendu 7. a 8. října zvítězil v prezidentských volbách s více jak nadpoloviční většinou hlasů hned v prvním kole stávající prezident, levicový Alexander Kwasniewski. Bývalý prezident, zakladatel a dlouholetý předseda Solidarity Lech Walesa nedostal ani jedno procento hlasů.

Z České republiky:

Ministr spravedlnosti JUDr. Otakar Motejl (68 let), jediný nestraník v sociálnědemokratické vládě, v pondělí 2. října oficiálně potvrdil, že již v pátek 29. září podal premiérovi M. Zemanovi demisi na svoji vládní funkci. Jeho rezignace, podle ministrových slov, souvisí s neúspěchem jeho úsilí o reformu českého soudnictví. Ani jeden návrh ministerstva spravedlnosti neprošel parlamentem.

Z Litoměřicka:

Hvězdou festivalu s mezinárodní účastí v rakouském Heidenrechsteinu se stal divadelní ochotnický soubor Rádobydivadlo Klapý. Ten zde o víkendu 14. a 15. října sklídl velký úspěch se svou hrou O svatém Jánú, hledej k sobě vránu.

LISTOPAD

Ze světa:

V USA se v úterý 7. listopadu konaly prezidentské volby. Jenže: V noci na 8. listopadu to vypadalo takto: Televizní stanice CNN vyhlásila po sečtení skoro všech hlasů na Floridě za vítěze republikána George Bushe. To bylo kolem druhé hodiny ráno místního času. Bush začal v Austinu okamžitě oslavovat, zejména, když mu zavolal demokrat Al Gore a blahopřál mu k vítězství. Pak se ale všechno změnilo. Gora informoval šéf jeho kampaně, že na Floridě je výsledek ve prospěch Bushe tak těsný, že se budou muset hlasy přepočítat. Vše může být ještě jinak. Al Gore zavolal Bushovi podruhé a gratulaci odvolal. (zapsáno ve čtvrtek 8. listopadu). Potom začaly dlouhé a trapné tahanice, přepočítávání hlasů ručně, usnesení soudních rozhodnutí atd. Amerika tak do konce listopadu ještě neměla prezidenta.

Hillary Clintonová vyhrála ve státě New York volby do senátu. Stala se tak první manželkou úřadujícího prezidenta USA, která byla v historii této země zvolena do senátu.

Další kuriozita amerických voleb: Do senátu byl v americkém státě Missouri poprvé v dějinách USA zvolen mrtvý muž. Demokratický guvernér Mel Carnahan se v říjnu zabil při řízení letounu. To ale voličům nevdalo, aby dál jeho preference, jako mrtvého, nestoupaly. Přičemž se po Carnahanově tragédii zprvu zdálo, že tragédie rozhodla ve prospěch jeho republikánského soka Johna Ascrofta. Ten ale z piety k oponentovi na deset dní kampaň za své znovuzvolení zastavil. Jenže voliči nějak nezaregistrovali realitu. Podle amerických zákonů na senátorské křeslo za mrtvého kandidáta usedne jeho manželka, šestašedesátiletá Jean Carnahanová, která dosud nebyla v žádné politické funkci. Experti soudí, že volba mrtvého se stane předmětem ostrého sporu o výklad příslušného zákona.

Z České republiky:

Z Bruselu přišla nečekaně studená sprcha: Hodnotící zpráva Evropské unie srazila Českou republiku až do třetí skupiny kandidátů vstupu do Evropské unie. V Praze to vyvolalo šok. Dostali jsme se tak za Maďarsko, Estonsko a Polsko.

Čtyřnásobný olympijský vítěz Emil Zátopek zemřel v úterý v 19:00 hodin v pražské střešovické nemocnici ve věku 78 let. Legendární běžec se zde léčil po

mozkové příhodě. První olympijské zlato vybojoval v roce 1948 v Londýně na desetikilometrové trati. Na olympijských hrách v Helsinkách v roce 1952 vybojoval 3 zlaté medaile v bězích na 5 a 10 km a v maratónu.

Dosavadní viceguvernér České národní banky Zdeněk Tůma (40 let) byl ve středu 28. listopadu jmenován prezidentem republiky V. Havlem s platností od 1. prosince 2000 novým guvernérem České národní banky. Verdikt v zápětí zkritizovali členové vlády a špičky ODS, před Tůmou varovali Zeman i Klaus. Prezident oznámil i jména dvou nových členů bankovní rady - Michaelu Erbenovou (32 let) a Jana Fraita (35 let). Člena bankovní rady Lud'ka Niedermayera (34 let) bude Havel jmenovat viceguvernérem. Klaus obvinil Havla, že zpolitizoval Českou národní banku, atd. Souhlas vyslovila pouze Čtyřkoalice.

Z Litoměřicka:

V neděli 12. listopadu se konaly volby do Senátu. Za volební obvod č. 29 - Litoměřice kandidovali čtyři:

<u>Kandidát</u>	<u>poč. hlasů</u>	<u>%</u>
Zdeněk Bárta (Čtyřkoalice)	12 702	35,60
Pavel Pospíšek (KSČM)	8 606	24,12
Karel Burda (ODS) - bývalý senátor	7 306	20,47
Robert Kopecký (ČSSD)	7 062	19,79

Do druhého kola postupují Z. Bárta a P. Pospíšek.

Pastor Církve Českobratrské evangelické v Litoměřicích Zdeněk Bárta nedostane určitě hlas od svého neúspěšného sociálnědemokratického soupeře Roberta Kopeckého. Kopecký, který zůstává poslancem a starostou Podsedic se nechal v tisku slyšet, že svůj hlas Bártovi nedá kvůli jeho údajným hanlivým vyjádřením v tisku. Naproti tomu zcela pochopitelně se Z. Bárta k výsledkům voleb do senátu vyjádřil, že ho [...] výsledek velmi příjemně překvapil, stejně jako to, že jsem porazil senátora Burdu i ve Slaném, které je jeho Baštou.

Do druhého kola postoupil také tajemník Okresního výboru KSČM Pavel Pospíšek, podle kterého je jeho postup do druhého kola důkazem toho, že KSČM má své silné místo v našem politickém spektru.

Volební zmocněnec ODS Pavel Vilím řekl, že ODS určitě nedoporučí voličům stávajícího senátora Karla Burdy, který nakonec skončil třetí, aby v druhém kole dávali hlas komunistovi.

A ČSSD? Výsledky senátních voleb přinesly sociální demokracii zklamání. Velká část viny padá na ČSSD, své udělal nezáměr voličů, kteří neuvažovali racionálně, řekl tisku člen Ústředního výkonného výboru ČSSD a jednička krajské kandidátky této strany Jaroslav Foldyna.

Volby do kraje: KSČM si v Ústeckém kraji zaručila vítězství s celkovým počtem 28,22% platných hlasů. Na druhém místě skončila s 26,75% hlasů Občanská demokratická strana, třetí příčku získala se 17,24% Česká strana sociálně demokratická a Čtyřkoalice získala 13,73% hlasů.

V rámci okresu Litoměřice jsou výsledky mírně odlišné a pořadí jednotlivých stran také: Téměř stejný počet hlasů dostala KSČM (26,66%) a ODS (26,39%). KSČM sice zvítězila i v litoměřickém okrese, ale rozdíl oproti ODS je pouhých 0,27%. Z celkového počtu 29 458 odevzdaných hlasů je to pro KSČM o 79 hlasů více než pro

ODS.

Třetí byla na Litoměřicku Čtyřkoalice (18,81%), čtvrtá byla ČSSD s 14,41%.

Hranici pěti procent potřebnou pro vstup do krajského zastupitelstva v okrese překročili pouze Nezávislí s pěti a půl procenty hlasů.

Nejpilnější voliči do kraje byli z našeho okresu (Nejvíce lidí přišlo k urnám v Horních Řepčicích): V celém Ústeckém kraji přišlo k volbám do krajských zastupitelstev 29,68% oprávněných voličů, v okrese Litoměřice to bylo 35,09%. Na druhém místě v počtu voličů je okres Ústí nad Labem (32,71%) a na třetím okres Louny (31,63%).

V okrese Litoměřice byla největší účast v Horních Řepčicích (71,85%) a v Podsedicích (70,39%). Následovaly obce Záluží (61,33%), Čížkovice (59,65%) a Vlastislav (56,14%). Účast nad 50% byla ještě v obcích Rochov, Chodovlice a Staňkovice. Nejmenší účast voličů (pod jednu čtvrtinu) byla v obcích Liběšice, Drahobuz a Lovečkovice.

Větší města volila spíše pravici. Největší úspěch zaznamenala ODS v Roudnici nad Labem, kde ji podpořila třetina lidí jež přišla k volbám (31,78%). V Litoměřicích ale ODS měla jen 23,41% a získala až třetí příčku - za Čtyřkoalicí (24,29%). ČSSD byla v Litoměřicích až čtvrtá. V Roudnici n. L. měla Čtyřkoalice 21,82% hlasů a byla třetí, ČSSD byla čtvrtá. V Lovosicích a ve Štětí byla ČSSD třetí, Čtyřkoalice čtvrtá.

Druhé kolo senátorských voleb se konalo v neděli 19. listopadu.

1. Zdeněk Bárta (Čtyřkoalice - navržen KDU-ČSL, nestraník),	19 104 hlasů,	66,91
%.		
2. Pavel Pospíšek (KSČM),	9 447 hlasů,	33,08
%.		

Voleb se zúčastnilo 25,53% ze 112 280 oprávněných voličů.

Dosavadním senátorem, který tentokrát neuspěl, byl Karel Burda (ODS).

Ke svému vítězství Bárta: *K tomu, že jsem ve druhém kole porazil komunistu Pospíška mohu říci, že je to pro mně určité zadostiučinění. Vzpomněl jsem si totiž na rok 1989 když se nám podařilo vyhrát jako Občanskému fóru nad komunisty, teď se to opakovalo. Pokud jde o moji nezávislost v Senátu, budu na ní trvat a chci si ji zachovat. V Senátu bych se velmi rád věnoval práci v sociální oblasti nebo školství.*

PROSINEC

Ze světa:

Po velkých a nechutných tahanicích a soudních rozhodnutích byl v druhé polovině prosince konečně uznán za vítěze amerických prezidentských voleb republikánský kandidát George Bush. Oficiálně do úřadu bude uveden 6. ledna 2001. Pro otázky národní bezpečnosti jmenoval nový prezident Condoleeazu Riceovou. Po nominaci Colina Powella na funkci ministra zahraničních věcí jde o druhou osobnost černé pleti, kterou Bush pověřil významnou funkcí. Riceová (46 let) je první ženou v čele Národní bezpečnostní rady, která koordinuje oblasti obrany, zahraniční politiky, zpravodajské činnosti a policie. Riceová je expertkou na střední a východní Evropu,

její doktorantská práce se týkala postavení Čs. armády v rámci Varšavské smlouvy. Proto umí i dost dobře česky.

Z České republiky:

Ombudsmanem (veřejným ochráncem práv) byl zvolen bývalý ministr spravedlnosti JUDr. Otakar Motejl. Slib do rukou předsedy poslanecké sněmovny Václava Klause složil v pondělí 19. prosince. Úřad ombudsmana je v Brně. Aniž by ještě mohl začít úřadovat, má na stole již 70 stížností. Na jejich vyřízení má prozatím 10 zaměstnanců.

Část pracovníků České televize se vzbouřila proti novému generálnímu řediteli Jiřímu Hodačovi, kterého Rada České televize jmenovala ve středu 20. prosince. Vzpoura vyvrcholila ve středu večer v hlavní zpravodajské relaci (od 19,15 hod.) bezprecedentním dvouminutovým přerušáním vysílání. Obrazovka zčernala a bez jakéhokoliv zvukového doprovodu byl vysílán text s třemi požadavky, z nichž nejdůležitější jsou zrušení výsledků výběrového řízení a dočasné vedení České televize radou nezávislých odborníků. Důvodem požadavků, podle pracovníků televize, je, že za současných poměrů je zcela lhostejné, kdo z vůle Rady České televize usedne do ředitelského křesla v České televizi. Nebude totiž nic jiného než rukavici, kterou si smluvně opoziční strany ODS a ČSSD navlékly, aby jí nejvlivnější médiu uzpůsobovaly ke svým potřebám. Lokaj, který onu rukavici mocným navléká, je Rada České televize ve složení, jak ji najmenovaly obě vládnoucí strany.

Z Litoměřicka:

Krádeže a ničení kulturních památek v okrese nabývá neuvěřitelných rozměrů. Například v Hoštce došlo k poškození barokní skulptury Nejsvětější Trojice. Na její poničené balustrádě se našly stopy po páčení heverem. Stejně byly nalezeny i na poškozené památce v Libochovicích, kde byly rovněž zcizeny některé fragmenty. V Třebívlicích zase zmizely kuželky ze sochy sv. Jana Nepomuckého.

Rozvržení kroniky

- 1) Počasí**
- 2) Ze zasedání Městské rady a zastupitelstva**
- 3) Mácha a Litoměřice**

- 4) **Míšeň a Litoměřice**
- 5) **Litoměřické varhanní léto**
- 6) **Kultura**
- 7) **Různé**
- 8) **Co kronikář osobně viděl a zažil**
- 9) **Ze vzpomínek pamětníků**
- 10) **Jubilanti**
- 11) **Filipíny a Litoměřice**
- 12) **Litoměřická kvítka**
- 13) **Přílohy**

1) POČASÍ

LEDEN

O Nový rok (sobota) byla silná inverze a mírný mráz. V pondělí a úterý bylo v noci mírně pod nulou, přes den mírně nad nulou. Obleva se dostavila ve středu 6. ledna, kdy bylo nebe bez mráčku. Počasí bylo jako na jaře. Ale už na druhý den se pokazilo, byl smog a teploty se sice přes den držely mírně nad nulou, ale v noci klesaly mírně pod nulu. Sníh žádný nenapadal, ale ten co zbyl vždy pěkně umrzl a přes den bylo náledí. To zaviňovalo značné množství autonehod. Charakter počasí se udržel i v pondělí 10. ledna a pokračoval až do středy. Ve čtvrtek 13. ledna se ochladilo a mírně pod nulou bylo i přes den. V pátek večer přišly mrazy tak kolem tří až čtyř pod nulou, ale sníh nenapadl. Mrazy polevili v neděli 16. ledna v odpoledních

hodinách. V pondělí 17. ledna bylo už ráno pět stupňů nad nulou. V úterý 18. ledna kolem jedenácté dopolední se zatemnila obloha a čerti začali padat. Nejprve se spustil prudký déšť, který se asi za půl hodiny proměnil ve sněhovou vánici. Sníh, vzhledem k teplotám, ale okamžitě tál. Ve středu 19. ledna bylo mírně nad nulou, větrno, obloha pokrytá tmavými mraky, ale nesněžilo. V noci ze čtvrtka na pátek 21. ledna přšlo, ráno se déšť proměnil ve sníh. Zatmění Měsíce, které probíhalo od 4 do 5 ráno proto nebylo vidět. Kolem desáté se nebe začalo protrhávat. Bylo asi jeden nad nulou. Ale potom opět začalo hustě sněžit.

V některých oblastech Čech a Moravy jsou sněhové kalamity. Např. Žďár nad Sázavou, Bruntál apod. Velmi byly postiženy jižní Čechy. Nad Prahou se 21. ledna přehnala sněhová bouřka. Sněhová kalamita skončila víkendem 23. ledna.

Podle stupnice síly větru dosáhly hodnoty naměřené v observatoři Ústavu atmosféry fyziky Akademie věd na Milešovce síly vichřice. Největší náraz zaznamenali meteorologičtí pozorovatelé na Milešovce ve čtvrtek 20. ledna mezi 21 a 22 hodinou. Tehdy síla větru dosáhla 30,6 metrů za sekundu, což je 110 km za hodinu. Hodinový průměr pak v tom čase byl 21 metrů za sekundu.

O víkendu 22. a 23. ledna bylo přes den kolem 4 pod nulou. V sobotu hustě sněžilo. V pondělí se teploty pohybovaly přes den kolem tří pod nulou, obloha byla jasná, takže bylo docela příjemně mrazivo a v okolí Litoměřic bílo. Ve středu ráno ukazoval teploměr osm pod nulou. Ve čtvrtek ráno bylo už kolem nuly. V noci na pátek mrzlo (asi 5 pod nulou), ale přes den už bylo 2 nad nulou. V sobotu nastalo oteplení a přes den, hlavně odpoledne, vydatně přšlo. V noci na neděli už bylo nad nulou, v neděli dopoledne byl silný vítr, který vše vyfoukal. Odpoledne bylo až devět nad nulou a cesty byly suché. Vítr se utišil, bylo polojasno a téměř jarně. V noci na pondělí 31. ledna opět přšlo. Ráno bylo pět nad nulou. Přes den se na nebi válely černé mraky.

ÚNOR

První únorový den připadl na úterý. Byl velice ospalý. Nebe zatažené, teplota kolem pěti nad nulou. Jako o dušičkách. Lepší to nebylo ani v úterý 2. února. O víkendu 5. a 6. února bylo příjemně až jarně, teploty kolem deseti stupňů, vůbec nepršelo. Stejně bylo i v pondělí 7. února. O den později se na nebi válely temné mraky, trochu i přšlo a bylo strašně. Ve středu 9. února po ránu přšlo, přes den se obloha protrhala a bylo kolem deseti stupňů. Ve čtvrtek se mírně ochladilo, ráno bylo jen čtyři nad nulou, obloha zatažená, ale nepršelo. V pátek po ránu přšlo, ale přes den se oblačnost protrhala a bylo docela příjemně.

O víkendu bylo v sobotu krásně, pěkně bylo i v neděli dopoledne. Odpoledne kolem šestnácté hodiny se nebe najednou zatáhlo a čtvrt hodiny byla malá průtrž mračen s kroupami. Ta se změnila v normální déšť. V pondělí 14. února se ochladilo a teploty se pohybovaly kolem čtyř nad nulou. Občas byly přeháňky, občas i sněhové. V úterý 15. února po ránu sněžilo, střechy byly bílé, teplota kolem nuly. Zima se vrátila. Ale už odpoledne jenom přšlo a počasí se změnilo v podzimní, sníh zmizel. Přšlo i v noci a ráno ve středu 16. února.

Nebe bylo zatažené, teploty stouply na čtyři nad nulou. Ve čtvrtek 17. února sice nebylo teplo, ale obloha byla modrá. V noci klesly teploty na nulu, ráno bylo chladno, obloha modrá. Víkend byl vlezlý, v sobotu sněžilo. V pondělí 21. února byly v noci mrazy, ráno padal sníh, přes den byla obloha modrá. Teploty odpoledne vystoupily na jeden nad nulu a sníh roztál. V průběhu dne občas padaly přeháňkově vločky. V úterý

22. února bylo ráno pět pod nulou. Vrátila se zima. Večer začalo sněžit a ráno 23. února bylo bílo. Teploměr ukazoval jeden nad nulou a sem tam ještě spadla nějaká ta vločka. Ve čtvrtek byly přeháňky, v pátek 25. února poprchávalo, nebe temné a teploty kolem pěti nad nulou. V sobotu nepršelo, teploty vystoupily na osm stupňů a bylo pěkně. V neděli a v pondělí bylo nebe bez mráčku, byl vysoký tlak a tak byla vlezlá zima. Lidé si stěžovali na bolesti hlavy. Poslední únorový den, jenž byl přestupný (úterý 29. únor) se obloha zatáhla a po ránu drobně zapršelo.

B Ř E Z E N

První březnový den připadl na středu. Občas sprchlo, ale bylo celkem příjemně. Prudce pršelo v noci na čtvrtek 2. března. Přes den se mírně ochladilo, obloha byla modrá, pouze sem tam nějaký ten mráček. V pátek 3. března nastalo ráno bílé překvapení. Hustě padal mokrý sníh, který se udržel na střeších dost dlouho. Na zemi ale okamžitě tál. Byla to pěkná plískanice. O prvním víkendu se čerti ženili. V noci klesly teploty až na dva pod nulu, v sobotu ráno byl všude poprašek sněhu, který přes den roztál. Opakovalo se to i v neděli ráno. Teplota přes den byla asi tři nad nulou. V pondělí ráno 6. března sice nepršelo ani nepadal sníh, ale bylo pouze jeden nad nulou. Cestou do práce jsem viděl zamrzlé kaluže svědčící o nočním mrazu. V úterý 7. března se trochu oteplilo. Až na sedm stupňů. Nepršelo a bylo zataženo. Ve středu pršelo, ale bylo teplo. Stejně to bylo i ve čtvrtek, kdy teploty po ránu byly už 11 stupňů. Ale večer začal vytrvalý déšť a pršelo téměř celou noc. Ráno v pátek 10. března nepršelo a během dopoledne se mraky dokonce protrhaly a sem tam bylo vidět modré nebe. O víkendu, hlavně v sobotu, se čerti ženili. Pršelo, jen se lilo, večer a v noci na neděli byl strašný vítr. V neděli sice nepršelo, ale jinak byl charakter počasí stejný. Teploty byly kolem čtyř stupňů.

Na Mladoboleslavsku a Turnovsku byly záplavy (řeka Jizera) a pak ještě východněji se rozlila Orlice a horní Labe. V neděli došla povodňová vlna do Mělníka, v Ústí nad Labem dosáhla téměř sedmi metrů. V Litoměřicích se našťástí voda udržela v korytě, jen zahrádkářská kolonie na Střeleckém ostrově byla zatopena.

V pondělí 13. března sice nepršelo, ráno bylo pět nad nulou, ale jinak odporně. V úterý dopoledne 14. března pršelo a bylo pět nad nulou. Země je velice promáčená. Na zahrádce se dělat nedá. Ve středu 15. března se prudce ochladilo, ráno byl jen jeden stupeň nad nulou, padal mokrý sníh a foukal silný vítr. Přes den byly dešťové přeháňky, které střídaly přeháňky sněhové. Při některých padaly vločky "sedláci", které ale na zemi hned tály. Mizerně bylo i ve čtvrtek, v pátek 17. března nás po ránu čekalo bílé překvapení. Sníh se udržel téměř celé dopoledne a k tomu ještě padal nový. Odpoledne z toho byla pěkná břečka, protože teploty vystoupily na dvě nad nulu. O víkendu sice nepršelo, ale teploty nepřesáhly pět nad nulou a foukal nepříjemný vítr (V neděli o něco víc). V pondělí 20. března se charakter počasí udržel.

Letos nezačalo astronomické jaro 21. března, ale už o den dřív, v pondělí 20. března ráno, protože byl přestupný rok. Meteorologické jaro prý začíná, když je průměrná denní teplota pět nad nulou. Ta tento týden byla.

V úterý 21. března bylo zataženo, teploty po ránu vystoupily na sedm stupňů. Kolem poledne jsem sešel k Labi. Řeka mírně klesla, ale stále je to jen tak tak. Proud vody je silný. Plně protéká i labské rameno tvořící Střelecký ostrov. Odpoledne se začalo značně oteplovat a zimní kabát se stal víc než těžký. Ve středu 22. března bylo teplo už po ránu. Ve čtvrtek 23. března byla po ránu mlha, která se rozplynula až kolem desáté dopoledne. Měl jsem dovolenou a pracoval na zahrádce. Přes den bylo příjemně, až 12 nad nulou, obloha téměř modrá. Země je nasáklá vodou, sem tam se probouzejí časně rostliny, nejvíc plevelné.

Pupeny stromů jsou nalité, ptactvo je zachváčeno jarním blázněním. Je krásné se na to dívat. V pátek 24. března bylo opět zataženo, ale příjemně. Večer začalo pršet a přšlo celou noc. O víkendu v sobotu poprchávalo a bylo zima. V neděli odpoledne se udělalo hezky, ale večer opět hodně přšlo. V pondělí 27. března ráno byly kaluže vody a pošmourno. Toto pošmourno sejevilo ještě pošmournější proto, že nastal letní čas (ten byl už od neděle 26. března) a vstávalo se o hodinu dříve. Do práce se opět chodí za tmy (na sedmou ráno). V noci na úterý 28. března zase lilo, ráno bylo pět nad nulou, nebe zatažené. Ve středu 29. sice nepršelo, ale nebe bylo zatažené a byla zima. Jaro stále nikde.

Na horním toku Labe a na Jizeře byl opět vyhlášen I. stupeň povodňové aktivity.

Ve čtvrtek 30. března ráno přšlo a bylo jasné, že se tak dělo po celou noc. Déšť byl vytrvalý a vydržel po celé dopoledne. Teploty se pohybovaly kolem 12 stupňů nad nulou. Odpoledne nepršelo. Poprchávat začalo v podvečer. V noci na pátek se ale rozpršelo pořádně. Přes den bylo stejně odporně jako po většinu března, i když nepršelo. Jaro nikde nevidět.

DUBEN

První duben připadl na sobotu, která byla v duchu mizérie předcházejících dnů. Obrat nastal v neděli 2. dubna, kdy byla obloha téměř bez mráčku. Kdyby nebyla stále zima, dalo by se říci, že konečně přišlo jaro. V pondělí 2. dubna bylo rovněž hezky, obloha modrá, ale teploty přes den se nepřehouply nad 10 stupňů.

V pondělí 3. dubna jsem sestoupil k Labi. Voda opět stoupla, ale vylití z koryta nehrozí. Je nádherné se dívat na průtok vody labského ramene vytvářejícího Střelecký ostrov.

V úterý teploty vystoupily až na 17 stupňů a bylo krásně. Tento charakter počasí se udržel i ve středu 5. dubna, ale jen dopoledne. Odpoledne teploty prudce klesly na deset stupňů a foukal studený a nepříjemný vítr. Ve čtvrtek 6. dubna bylo sice hezky, nepršelo, ale bylo studeno. Stejně to bylo i v pátek 7. dubna. Víkend 8. a 9. dubna byl nádherný, ale studený. Stejný charakter počasí byl i v pondělí 10. dubna. V úterý 11. dubna večer hodně přšlo, na druhý den byly velké kaluže a bláto. Drobně občas zapršelo i ve středu. Ve čtvrtek 13. dubna bylo opět hezky, polojasno, teploty kolem 14 stupňů. Stejně to bylo i v pátek. V sobotu 15. dubna teploty prudce stouply a bylo to na tričko. Stejný charakter počasí byl i v neděli a v pondělí. Pracoval jsem na své zahrádce, kde se měli čile k světu párek pěnkv, zalétla sem sýkora koňadra a poskakoval párek kosů. V pondělí 17. dubna jsem uviděl špačka. V úterý 18. dubna bylo stále teplo, až 18 stupňů, i když se obloha zatáhla a občas lehce zapršelo. Zřejmě přišlo skutečné jaro, a ne jen do astronomické. V noci na středu 19. dubna slabě přšlo, ale během dopoledne už opět bylo na obloze modro a teplo. Příjemný byl i čtvrtek, před sedmou ráno už bylo 11 stupňů, přes den 25. Prakticky letních hodnot dosahoval i podvečer. Pupeny stromů jsou nalité a začínají rašit. Je překvapivé po předcházejících deštích, jak je půda vyprahlá.

Labe se vrátilo zcela na svoji průměrnou hladinu. Voda ještě protéká do ramene Střeleckého ostrova, což je dobře.

Velikonoční víkend byl bez nadsázky červencový. Teploty dosahovaly až 27 stupňů, nebe bez mráčku. Až v úterý 25. dubna přišla studená fronta, nebe se zatáhlo, ale ne a ne zapršet. Studená fronta prošla bez kapky deště a ve středu 26. dubna se mraky začaly protrhávat a teploty stoupat do letních veder. Stejný charakter počasí byl i ve čtvrtek 27. dubna. Poslední víkend byl ve znamení letních veder.

K V Ě T E N

V pondělí 1. května dopoledne pokračovalo počasí jako o víkendu. Odpoledne se zatáhlo a v podvečer se konečně spustil prudký liják doprovázený bouřkou. Ráno 2. května ale opět nastaly vedra, která pokračovala i v dalších dnech. Nespadla ani kapka vody.

Horko bylo i o víkendu, pouze na státní svátek, v pondělí 8. listopadu se nebe v podvečer zatáhlo, sem tam se zablýskalo a zahřmělo, ale trochu zapršelo až v noci. V úterý 9. května bylo po ránu nebe opět modré a teploty se v poledne vyšplhaly až na 26 stupňů. V podvečer se zatáhlo a vydatně zapršelo. Ráno 10. května byla obloha opět modrá a teploty vystoupily v poledne na 27 stupňů. Ve čtvrtek 11. května bylo 21 stupňů ve stínu už před sedmou ráno. Přes den se teploty vyšplhaly až na 27 stupňů. Neúnosně vysoké teploty pokračovaly i v pátek. Ale večer se dost ochladilo. To se přihlásil o slovo první ledový muž. Podobně to bylo i o víkendu, ale jenom po ránu, v noci a večer. Přes den bylo stále kolem 24 stupňů. Chladno bylo po ránu i v pondělí 15. května, ale v průběhu dne se teploty opět dostaly až na 25 stupňů. V úterý 16. května pak stouply téměř na 30 stupňů. Ve středu 18. května odpoledne se zamračilo, občas i zahřmělo a spadly první kapky slabého deště. Lepší to bylo v noci. Ráno 19. května padal jemný a vytrvalý déšť. Konečně! Odpoledne a v podvečer se rozpršelo vydatně a ochladilo se na 15 stupňů. V pátek 20. května bylo zataženo, sem tam přeháňka a chladno. Ke slovu přišly jarní kabáty. O víkendu bylo kolem 15 stupňů, časté přeháňky. V pondělí 22. května se ještě více ochladilo, nebe bylo zatažené a v podvečer se rozpršelo. V úterý se začalo mírně oteplovat, dopoledne bylo dokonce modré nebe, ale odpoledne se opět objevily mraky. Ve středu 24. května se opět mírně oteplilo, jarní kabáty bylo možné opět uložit do skříně, na obloze bylo polojasno. Prudké oteplení nastalo ve čtvrtek 15. dubna. Teplota se vyšplhala na 27 stupňů. Opět se vrátily letní vedra. O poslední víkend se ale zase ochladilo, nebe se zatáhlo a byly časté přeháňky. Teploty přes den klesly až na 19 stupňů. Tento charakter počasí se udržel až do středy 31.

Č E R V E N

První červnový den bylo po ránu stále chladno, ale obloha byla téměř bez mráčku. Během dne se začalo mírně oteplovat. V pátek 2. června bylo po ránu sice ještě jenom 15 stupňů, ale přes den už bylo opět teplo přestože obloha byla zatažená. V sobotu 3. června se teploty vyšplhaly na tropických 30 stupňů, obloha byla bez mráčku. Stejně to bylo v neděli dopoledne. V pozdním odpolední se nebe zatáhlo a velice hřmělo. Nakonec dost zapršelo, ale v pondělí 5. června ráno to vůbec nebylo znát a hned po ránu (v půl sedmé) bylo už 15 stupňů a nebe modré. Přes den bylo nesnesitelné vedro (30 stupňů), kolem šesté večer se začalo zatahovat a v noci přišla velká bouřka (prozatím největší letos) s prudkým deštěm.

Večerní bouřka v pondělí 5. června přinesla největší pohromu městu Lovosice, kde byla řada domů vytopena a silnice z Prahy do Ústí nad Labem téměř po celý den neprůjezdná.

V úterý 6. června v sedm ráno bylo zataženo, ale teploměr ukazoval 15 stupňů. Přes den se občas objevily černé mraky, ale nepršelo a teploměr ukazoval ke třicítce. Ve středu 7. června se prudce ochladilo. V poledne se zatáhlo, přišla bouřka a přšelo. Odpoledne se nebe začalo protrhávat a opět se oteplovalo. Ve čtvrtek 8. června bylo po ránu sice chladno, ale nebe už bylo bez mráčku. Stejně to bylo i v pátek 9. června.

Teploty opět stoupaly. V sobotu 10. června se vyšplhaly až na rekordních 32 stupňů ve stínu (prozatím nejteplejší letošní den v Litoměřicích). Nebe bylo bez mráčku a dalo se jen bezmocně ležet.

Po celé republice padaly teplotní rekordy, Praha prožila největší horko za posledních 139 let. V pražském Klementinu naměřili 21. června 35,6 stupňů Celsia. Dosud nejteplejší 21. červen v historii měření teplot v českých zemích byl v roce 1861, kdy zde naměřili 32,4 stupně Celsia. V Doksanech na Litoměřicku naměřili ve zdejší meteorologické stanici stejně jako v Pardubicích a Hradci Králové rovných 40 stupňů.

V neděli 11. června sice klesly na "pouhých" 28 stupňů, ale o moc lepší to nebylo. Až v podvečer se začalo zatahovat, od západu se přivalily hrozivé černé mraky a mocně hřmělo. Jenže spadl pouze lehký drobný déšť. V pondělí 12. června nebylo po ránu znát, že pršelo. Už v sedm ráno bylo 24 stupňů a nebe modré. Ne však na dlouho. Kolem osmé se obloha pokryla mraky a tento stav trval po celý den. Ale nepršelo. V úterý 13. června už byla obloha zase modrá, teploty po ránu už 25 stupňů. Tropicá vedra se začala vracet a pokračovala až do čtvrtka.

V pátek 16. června se ochladilo na 20 stupňů. Bylo to příjemné. Chladno bylo i v sobotu. V neděli 18. června se odpoledne začalo oteplovat. Kolem šestnácté hodiny už bylo 25. stupňů. Bohužel při přechodu studené fronty nezapršelo. Tropicá vedra se dostavila v pondělí. V úterý 20. června bylo po ránu už přes dvacet stupňů. Na nebi ani mráček. Tropicá vedra vrcholila ve středu 21. června, kdy v poledne ukazoval teploměr víc jak 30 stupňů a padaly stoleté teplotní rekordy. Ochlazení přišlo v noci na pátek 23. června. Obloha byla zatažená a padal příjemný vytrvalý déšť. Přeháňky a příjemné ochlazení trvalo po celý víkend. V pondělí 26. června ráno pršelo, nebe bylo zatažené a teplota pouhých 12 stupňů. Přes den se občas objevily slabé přeháňky a bylo zima. Stejně to bylo i v úterý. Ve středu 28. června se nebe protrhalo a teploty začaly mírně stoupat.

V Labi je málo vody. Rameno tvořící Střelecký ostrov sice ještě protéká, ale na můstku pro pěší pod nádražím je to jen malá stružka.

Ve čtvrtek 29. června bylo po ránu zataženo a chladno. Stejně to bylo i v pátek, kdy jsem odjel do Ostravy.

Č E R V E N E C

První červencový víkend jsem byl v Ostravě, kde se postupně oteplovalo a v neděli bylo dost horko. V Litoměřicích, jak mi řekli, z neděle na pondělí velice pršelo. V pondělí 3. července odpoledne, kdy jsem se vrátil z Ostravy, bych ale nepoznal, že pršelo. V úterý 4. června byla ráno obloha téměř modrá a teplo. Odpoledne se ale zatáhlo a spustil se prudký déšť. O státních svátcích Cyrila a Metoděje a M. J. Husa 5. a 6. července bylo nádherně, obloha byla sice zatažená, ale nepršelo. V pátek 7. června bylo příjemně. Ale v sobotu 8. června pršelo po celý den, v neděli o něco méně. V pondělí 10. června bylo zataženo, pošmourno a po ránu pouze 12 nad nulou, přes den občasné přeháňky. Stejně to bylo i následující den. Ve čtvrtek 13. července jsem odjel do Klášterní Skalice (3 km severně od Kouřimi na Kolínsku), kde pršelo a pršelo a byla zima až do pondělí 17. července. V Litoměřicích to prý bylo stejné.

Pršet přestalo v úterý 18. července. Ale bylo zataženo. Ve středu 19. července bylo stále zataženo, nepršelo a začalo se mírně oteplovat. Odpoledne až na dvacet stupňů.

Paradoxně v jihovýchodní Evropě panují nesnesitelná vedra. V důsledku toho se rozhořelo kolem stovky požárů v Řecku a v Bulharsku. Oba státy vyhlásily stav nouze. K tomuto opatření je donutily předpovědi meteorologů, kteří varovali před další

krutou sérií horkých dní. Athény zahalila vrstva smogu, kouř z četných požárů v okolí stav ovzduší ještě zhoršoval. Nebývalá vedra způsobila smrt nejméně 50 lidí, mnoho z nich zemřelo na mrtvici nebo selhání srdce.

Nejvyšší teplotu na světě, 51 stupňů, naměřili meteorologové v Saudské Arábii. Nejchladněji bylo v Antarktidě, kde teplota klesala na minus 70 stupňů Celsia.

V Čechách naopak zahrozily zejména na Moravě řeky povodněmi, ale naštěstí se moc nevytlily. Lidem se ulevilo, že to nedopadlo jako v roce 1997. Slabé zemětřesení bylo v Rakousku. Otřesy byly zaznamenány i v jižních Čechách. Škody naštěstí nebyly žádné.

V noci na pátek 21. července lehce zapršelo. Ráno bylo zataženo. Zima byla ještě v sobotu. Ale v neděli 23. července se dosti oteplilo, až na 20 stupňů a mraky se protrhaly. Opět jsme viděli slunce. V pondělí ráno 24. července bylo sice zataženo, ale už 15 nad nulou a mohlo se vyjít v krátkých kalhotách a košili s krátkými rukávy. V podvečer začalo pršet a zřejmě přšlo celou noc. V úterý bylo zataženo, občas přeháňkově zapršelo, ale bylo teplo. Něco málo přes 20 stupňů. Poslední červencový víkend bylo opět chladno s častými přeháňkami. Mírné zlepšení nastalo až v pondělí 31. července, kdy už nepršelo a mírně se oteplilo na 23 stupňů.

SRPEN

První srpnový den připadl na úterý a začalo se vracet léto. Obloha byla až na nějaký ten mráček modrá a teploty se přes den vyšplhaly na 25 stupňů.

Ve středu 2. srpna bylo nebe modré a přes den 28 stupňů. V poledne se od západu začalo zatahovat a kolem třetí odpoledne hřmělo a trochu zapršelo. Večer už bylo po všem a ráno ve čtvrtek 3. srpna bylo opět teplo a na obloze polojasno. Stejně počasí bylo i v pátek. O první srpnovém víkendu bylo pod mrakem, sem tam spadlo jen několik málo zanedbatelných kapek a bylo teplo, tak kolem 23 stupňů. Tento charakter počasí pokračoval i v pondělí 7. srpna. V úterý 8. srpna se mírně ochladilo, ale bylo příjemně. Byl jsem v Praze, kde odpoledne přšlo. V Litoměřicích, jak mi řekli, ale nespadla ani kapka. Zataženo a chladno (19 stupňů), i když stále příjemně (dalo se chodit v kraťasech), bylo i ve středu 9. srpna. Ve čtvrtek 10. srpna se začalo oteplovat, na obloze se vyskytoval pouze sem tam nějaký mráček. Léto se opět začalo vracet. V pátek 11. srpna bylo nebe modré a teploty se vyšplhaly přes den až na 25 stupňů. Víkend byl horký, teploty přes 25 stupňů. V pondělí 14. srpna se ještě více oteplilo. Téměř na 30 stupňů, obloha byla modrá. Třicítka a dusna pokračovala i v dalších dnech. Ve středu 16. srpna jsem byl v Praze. Plno turistů, vedro přes 30 stupňů, hrůza. Ve čtvrtek 17. srpna bylo v poledne dokonce 32 stupňů, v pátek 18. srpna téměř 35 stupňů, což je, pokud se nemýlím, teplotní rekord za dobu mého kronikářství. Už chápu, proč v rovníkových oblastech civilizace nepokročila. Kdo by tam v těch vedrech také myslel a pracoval. O víkendu 19. a 20. srpna byly tropická vedra, teploty byl přes 30 stupňů. V neděli v noci v půl jedné prošla mírná studená fronta. Byl silný vítr, blýskalo se, zahřmět jsem slyšel ale pouze jednou. Bohužel, nespadla ani kapka deště. V pondělí 21. srpna bylo už ráno 20 stupňů, přes den opět přes třicet. V noci na úterý 22. srpna konečně hodně zapršelo. Přšlo i dopoledne, ale byl to takový osvěžující a blahodárný déšť na který všichni dlouho čekali. Nebe bylo zatažené, mírně se ochladilo, ale stále bylo kolem 25 stupňů. Ve středu 23. srpna se opět vyjasnilo. V sedm ráno ale bylo "pouhých" 11 stupňů. Když se šlo do práce v kraťasech, bylo cítit trochu chladno, ale bylo to po těch vedrech velice příjemné.

Ve čtvrtek 24. srpna se už začala projevovat chladná rána naplno, ale v poledne

dosahovaly teploty stále 24 stupňů. Je to velice příjemné počasí. V pátek 25. srpna bylo trochu chladněji, asi 22 stupňů a obloha se zatáhla. Ale nepršelo. V sobotu 26. srpna byla obloha modrá a přes den dokonce 25 stupňů. Prudce, až na 28 stupňů, se oteplilo v neděli 27. srpna. V pondělí ale bylo po ránu jen 12 stupňů, přes den se zatáhlo a teploty opět klesly na 22 stupňů. V úterý 29. srpna bylo zataženo, po ránu chladno a objevila se první raní mlha. Ta se ale brzy rozplynula a v poledne bylo opět bez mraků a teploty kolem 23. stupňů. Ve středu 30. srpna byla obloha modrá, přes den se teploty vyšplhaly na 24 stupňů. Ve čtvrtek 31. srpna bylo ještě tepleji. Ale v podvečer se zatáhlo a trochu zapršelo. Velice příjemně se ochladilo.

Z Á Ř Í

První zářijový den připadl na pátek. Obloha byla po ránu zatažená, bylo vidět, že v noci lehce pršelo. Povětrí ale bylo velice příjemné. Ale v noci z pátku na sobotu se rozpršelo hodně. V sobotu dopoledne 2. září nepršelo, ale prudce se ochladilo. Rozpršelo se až odpoledne. V neděli byly přeháňky, hodně pršelo v noci na pondělí. V pondělí 4. září bylo po ránu pouhých 11 stupňů a obloha plná mraků. V úterý bylo stejně, ale ve středu 6. září se mračna v průběhu dne začala protrhávat a zároveň se mírně oteplovalo. Ale v noci na 7. září hodně pršelo, ráno byly kaluže a chladno. V průběhu dne se opět začalo oteplovat a nebe protrhávat. Teploty se vyšplhaly na 20 stupňů. V pátek 8. září jsem odjel do Klášterní Skalice na Kouřimsku za pěkného počasí. Nevím, jak bylo o víkendu v Litoměřicích, ale když jsem na to později ptal, dostalo se mi odpovědi, že překrásně. Stejně to bylo v Klášterní Skalici. Přes den vystoupily teploty na 25 stupňů a byl to nádherný víkend. V pondělí 11. září se ochladilo a nebe zatáhlo. Ale v poledne, když jsem odjížděl, se opět protrhalo a bylo dusno. V úterý odpoledne se dusno opět proměnilo v příjemné teplé počasí s dobrým vzduchem. Stejný charakter počasí byl i ve středu 13. září. Ve čtvrtek 14. září bylo zataženo, horko až dusno. Trochu jako v prádelně. V pátek 15. září se mírně ochladilo, nebe bylo zatažené. V sobotu 16. září se ochladilo ještě více, v neděli dokonce občas zapršelo a bylo ošklivé. V pondělí 18. září bylo zataženo a po ránu 11 stupňů.

Zima byla i v průběhu dne. V úterý 19. září bylo nebe zatažené a ranní teploty jako předcházející den. Ve středu 20. září ráno charakter počasí pokračoval. Odpoledne se ale začalo oteplovat. Ve čtvrtek 21. září po ránu bylo sychravo a padal lehký podzimní déšť. Více se rozpršelo odpoledne. V pátek 22. září ráno bylo zataženo, sychravo a padal vytrvalý drobný podzimní déšť. V poledne se ale obloha začala protrhávat a začalo být pěkně. Víkend 23. a 24. září byl nádherný, opravdové babí léto. V pondělí 25. září byla obloha po ránu zatažená a bylo pouhých šest nad nulou. V poledne se obloha protrhala a bylo babí léto. Ale jen na chvíli, protože večer začal padat severočeský sliz a bylo nepříjemně. Stejně ráno, i když nepršelo. V poledne se oteplilo, večer ochladilo, ve středu ráno 27. září bylo 7 stupňů. Letos se poprvé slavil den svatého Václava, čtvrtek 28. září, jako den pracovního klidu (státní svátek). V noci mírně mrholilo, dopoledne na sv. Václava bylo trochu pošmourno, ale v poledne se nebe protrhalo a odpoledne bylo překrásně a na zahrádce se dobře rylo. V pátek 29. září byla obloha modrá už od rána. V sobotu 30. září, kdy se konalo litoměřické vinobraní, se počasí opravdu vyvedlo nádherně. Bylo teplo, večer se dobře sedělo na náměstí při burčáku.

Ř Í J E N

První říjnový den připadl na neděli. V průběhu dne se obloha zatahovala, odpoledne se i ochlazovalo. Večer pak začalo dost pršet, přšlo zřejmě celou noc a slabě i ráno v pondělí 2. října. Dopoledne dosti přšlo, přestalo až kolem jedenácté dopoledne. Odpoledne bylo zataženo bez deště, Stejný charakter počasí byl i v úterý 3. října dopoledne, v podvečer ale začalo pršet. Pošmourno, ale bez deště bylo ve středu ráno 4. října. V průběhu dne bylo zataženo, ale teploty kolem 18 stupňů byly příjemné. Ve čtvrtek 5. října byla obloha po ránu téměř modrá, přes den těch 18 stupňů bylo fajn přestože se znova zatahlo. V noci na pátek 6. října přšlo, ráno po sedmé se rozpršelo ještě více. Obloha byla šedivá, šero bylo ještě po osmé hodině raní. Odpoledne se rozpršelo, přšlo i v noci na sobotu 7. října a po celý den. Pršet přestalo až v neděli 9. října, ale dále bylo pošmourno a nevlídno. Stejně počasí bylo v pondělí 9. října. V průběhu dne občas drobně mrholilo. V úterý 10. října bylo zataženo, nevlídno, ale nemrholilo. Stejně to bylo i následující den. Ve čtvrtek 12. října nepršelo, v poledne se začalo oteplovat. V pátek 13. října byla obloha dost protrhaná, po delší době jsme zase viděli modř a bylo docela příjemně. Víkend se neobyčejně vydařil. V sobotu 14. října jsem dokonce seděl na zahradě v šest večer u opékání buřtů nad ohníčkem pouze v košili. V neděli 15. října bylo odpoledne 21 stupňů a nebe téměř bez mráčku. Babí léto jak má být. Příjemně a obloha bez mráčku byla i v pondělí 16. října po ránu. Ale lidé si stěžovali na tlaky. Barometr prudce poklesl. Ale bylo ještě překrásně a teplo. V úterý 17. října bylo po ránu příjemně, teplota před sedmou ráno byla 10 stupňů. Dopoledne pokračovalo nádherné babí léto. Odpoledne se však začalo zatahovat a kolem sedmnácté hodiny se rozpršelo. Večer a v noci byly přeháňky drobného mrhnutí, nebe zatažené i když ráno před sedmou bylo ještě 11 stupňů. V průběhu dopoledne se však rozpršelo. Vytrvalý déšť pokračoval až do noci. Ve čtvrtek ráno 19. října sice nepršelo, teplota před sedmou byla 9 stupňů, ale bylo podzimně pošmourno. Stejně to bylo i v pátek 20. října. Víkend 21. a 22. října byl ale překvapivě nádherný. I když chladno (přes den kolem 10 stupňů), obloha byla po oba dny bez mráčku. V pondělí 23. října se prudce ochladilo. Ráno před sedmou bylo pět stupňů a byla mlha. Začal opravdový podzim i když přes den se ještě vyjasnilo. Ale bylo chladno. Pršet začalo až k ránu na úterý 24. října.

Obloha byla zatažená a odpoledne se znova rozpršelo. Naopak ve středu 25. října bylo sice chladno, ale obloha se mírně protrhala a nepršelo. Dobře se dělalo i na zahrádce. Ve čtvrtek 26. října ale bylo ráno zataženo, na obloze se válely těžké mraky a celé dopoledne mrholilo. V pátek 27. října bylo krásně i když chladno. V sobotu 28. října na státní svátek vzniku republiky ale zase přšlo s přestávkami po celý den, v neděli 29. října se opět počasí zlepšilo a nepršelo. Stejně to bylo i v pondělí 30. října. Poslední říjnový den, 31. října, byly občasné přeháňky, ale docela teplo. V poledne až 17 nad nulou.

LISTOPAD

První listopadový den připadl na středu, kdy se výrazně ochladilo, ale nepršelo. Ve čtvrtek 2. listopadu byla dokonce obloha téměř celá modrá a teploty kolem 15 stupňů. Stejně to bylo i v pátek 3. listopadu. V sobotu 4. listopadu spadlo asi deset kapek deště, v neděli bylo hezky i když podzimně. Stejný charakter počasí se udržel i v pondělí 6. listopadu. V noci na úterý 7. listopadu přšlo, trochu i ráno. Pak přestalo, dokonce se ukázal kousíček modrého nebe a nesmělé sluníčko. Pak se zatahlo a sprchlo a pak... Tenhle koloběh se konal po celý den. V noci na středu 8. listopadu přšlo povícero, ráno bylo sice bez deště ale velice pošmourně. Tento charakter počasí se udržel i následující den.

V pátek ráno 10. listopadu byla obloha po ránu překvapivě modrá, bez mráčku. Značně se ochladilo na tři nad nulou. Víkend 11. a 12. listopadu byl nádherný, podzimně svítilo i sluníčko, nezapršelo i když bylo chladno. Asi deset nad nulou. V pondělí ráno 13. listopadu bylo sice zataženo, ale pěkně jako o víkendu. Takhle to vypadalo i v úterý 14., ve středu 15. i ve čtvrtek 16. listopadu. V pátek, kdy se poprvé slavil státní svátek 17. listopadu, a bylo tedy volno, se počasí pokazilo a celý den poprchávalo nebo padal severočeský sliz. Ale v sobotu se vyjasnilo a bylo nádherně i když chladno. V noci na neděli muselo lehce mrznout, ráno byla jinovatka a kolem jedenácté dopolední pouhých jeden nad nulou. Ale jinak byla neděle krásná. V pondělí 20. listopadu bylo opět pošourno, znovu padal severočeský sliz. Když jsem šel ráno před sedmou do práce, málem jsem na lehké námraze před Domem kultury uklouzl. V úterý ráno 21. listopadu pršelo. Jel jsem do Prahy, kde pršelo celé dopoledne. Přestalo až v poledne. Když jsem se po 18.00 hodině vrátil do Litoměřic, nepršelo, ale všude bylo mokro svědčící o odpoledním dešti. Ve středu 22. listopadu nepršelo, ale bylo zataženo a nevlídno. Stejně to bylo i následující den ve čtvrtek a v pátek. V sobotu se rozpršelo na celý den, pošourno, ale bez deště bylo i v neděli. V pondělí 27. listopadu pršelo téměř po celý den, ráno kolem sedmé byly čtyři nad nulou. Ve středu ráno nepršelo, bylo pošourno a nevlídno. Stejně to bylo až do posledního dne, čtvrtka.

PROSINEC

První prosincový den připadl na pátek. Bylo pošourno, chladno, ale nepršelo. Po oba víkendové dny byl charakter počasí stejný a ještě se k tomu přidalo padání severočeského slizu. V pondělí 4., úterý 5. středu 6. a čtvrtek 7. listopadu sice nepršelo, ale jinak to bylo stejné. Chmurná a deprimující to nálada. V pátek mrholilo, v sobotu bylo kolem šesti nad nulou (přes den), v neděli se rozpršelo. V pondělí 11. listopadu ráno bylo sedm nad nulou, relativně teplo a padal severočeský sliz, který se snášel i v úterý dopoledne 12. listopadu. Jinak bylo neuvěřitelně teplo, ráno už sedm stupňů. Stále zatažená obloha šedými mraky vytváří jakési celodenní šero působící na lidi deprimujícím způsobem. Všichni si stěžují na únavu a neschopnost soustředit se. A tak to bylo až do konce týdne 17. listopadu. Jen na horách (Krkonose) napadl první sníh a lyžaři (podle televize) si trochu zajezdili. V pondělí ráno 18. prosince se značně ochladilo, teplota byla pouze jeden nad nulou.

V poledne se oblačnost mírně protrhala a po dlouhé době jsme spatřili alespoň kousek modrého nebe. V úterý 19. prosince ráno bylo opět pouze jeden nad nulou a přes den mraky protrhané. Ve středu ráno 20. prosince byla prozatím nejnižší letošní teplota - rovná 0 (nula). Ráno bylo temné nebe bez mráčku, měsíc zářil ve tvaru srpku písmene D. Odpoledne se zatáhlo a večer začalo mírně mrznout. Kolem osmé večer (dvacáté hodiny) bylo jeden pod nulou, ale ve čtvrtek 21. prosince ráno už šest stupňů mrazu. V dalších dnech, včetně Štědrého večera, se teploty držely pod nulou i přes den. Oteplilo se až v úterý 26. prosince. Sníh se ale žádný neobjevil. Ve středu 27. prosince bylo přes den jeden nad nulou. První opravdový sníh, který vydržel, se objevil v závěru roku, v pátek 29. prosince. V sobotu dokonce klesly teploty v noci až na pět pod nulu, přes den byly okolo nuly. Přituhlo v sobotu 30. prosince, kdy bylo i přes den čtyři pod nulou. Na Silvestra pak bylo lehce pod nulou, půlnoc byla mrazivá.

2) Ze zasedání rady a zastupitelstva:

Z 1. jednání Městské rady v Litoměřicích 6. ledna

MR rada rozhodla o předání provozování pečovatelské služby ve městě Litoměřice Farní charitě a to včetně rozvozu obědů od 1. dubna 2000.

MR schválila pokládku inženýrských sítí TES MEDIA s.r.o. Praha 9 a Severočeské energetiky (SČE) a.s. Ústí nad Labem do nově dlážděných ulic za splnění těchto následujících podmínek:

- 1) SČE Ústí n. L. a TES MEDIA s. r. o. Praha složí na základě písemné dohody částku 100 tisíc Kč (každá firma) ve prospěch Města Litoměřice a to před podáním žádosti o výkopové povolení. Tyto finanční prostředky budou použity na opravu chodníků, které určí Město Litoměřice.
- 2) Předláždění chodníků po výkopech provede osvědčená litoměřická firma, kterou schválí odbor rozvoje města.
- 3) Chodníky, které jsou v současné době nově zadlážděné budou předlážděny nově a to v případě:
  - a) stávající šíře chodníku je do 120 cm
  - b) chodník je širší, ale budou uloženy kabely obou firem
  - c) kdy nejde použít stávající dlažba, je uložena v betonu
- 4) Etapizace staveb bude projednána s odborem rozvoje města.

MR schválila v rámci stavebního a územního řízení stavební úpravy NTL plynovodu a přípojek v ulicích Krupka a Křížová. MR rozhodla požadovat složení rozpočtové částky od Severočeských plynáren a. s. Ústí nad Labem (vyplývající z předložené projektové dokumentace posouzené odborem rozvoje města) určené k pozemním úpravám komunikace, na účet Města Litoměřice ještě před vydáním výkopového povolení. Výše uvedená částka bude použita na dokončovací práce při rekonstrukci ulic Křížová a Krupka, které jsou v investičním záměru Města Litoměřice. Pro ulice Žernosecká, Švermova, Kubelíkova, Spojovací, U Studně, Svatováclavská, Rybářská, Malá Václavská - Městská rada akci schvaluje, podmínky určí odbor rozvoje města ve výkopovém povolení.

MR vzala na vědomí informaci o stížnosti Společnosti ochránců životního prostředí Litoměřice o připravenosti výsadeb stromů ve městě a pověřila ing. Gryndlera (městský ekolog) vypracovat odpověď zohledňující tuto problematiku.

Z rozšířeného mimořádného 2. zasedání Městské rady 13. ledna:

Předmětem rozšířeného mimořádného zasedání městské rady - za účasti PhDr. Josefa Klause (psycholog) a tajemníka Městského úřadu ing. Jindřicha Hauptmana s hlasovacím právem - bylo **I. kolo výběru kandidátů na funkci tajemníka MěÚ Litoměřice**. Po provedeném asi patnáctiminutovém rozhovoru s každým ze zájemců o funkci tajemníka MěÚ, kdy členové MR a stávající tajemník MěÚ kladli otázky z oblasti historie města, práce úřadu města, současného uspořádání úřadu, představ o struktuře úřadu o plnění nejpodstatnějších úkolů z pohledu občana, MR rozhodla do užšího výběru zařadit:

Mgr. Naděždu Tůmovou	- nar. 6. 9. 1974, absolventka Univerzity Karlovy, Praha
Ing. Vlastu Šulcovou	- nar. 29. 10. 1949, absolventka VŠCHT, Praha
Ing. Bohumila Rubnera	- nar. 8. 5. 1950, absolventa VŠ dopravy a spojů, Žilina

Ing. Josefa Tunkla
Praha

- nar. 13. 2. 1966, absolventa VŠ zemědělské,

Zájemci o funkci tajemníka MěÚ zařazení do užšího výběru budou podrobeni psychotestům, na jejichž základě a dosažených výsledcích provede PhDr. J. Klaus vyhodnocení s doporučeným pořadím zájemců o funkci tajemníka MěÚ. Závěrečné rozhodnutí o jmenování do funkce tajemníka MěÚ provede MR v době do 15. 2. 2000.

Z 3. jednání MR ze dne 18. ledna:

MR rozhodla o odmítnutí zbavovat ředitelku Městských kulturních zařízení (MKZ) Mgr. V. Rybovou zodpovědnosti a ponechává v duchu zřizovací listiny MKZ v její kompetenci výběr nájemce pro restaurační zařízení v Domě kultury. MR ukládá ředitelce V. Rybové předložit sumarizaci a způsob řešení nutných nákladů na řádné zprovoznění restauračního zařízení.

MR rozhodla o bezplatném pronájmu foyer Domu kultury dne 23. 2. 2000 pro akci "*30 dní pro neziskový sektor*", kterou pořádá *Diakonie Českobratrská církev evangelická (ČCE)* v Litoměřicích s tím, že pronájmy neziskových organizací budou jedenkrát (1x) za půl roku po předchozím souhlasu MR vyúčtovány Městu Litoměřice. MR ukládá ředitelce vést evidenci bezplatných pronájmů prostor MKZ.

MR revokuje usnesení z 6. 1. 2000 týkající se složení částky 100 tisíc Kč firmou TES media s. r. o. Praha 9 a rozhodla o vypracování objednávky v rozsahu 100 tisíc, kterou TES s. r. o. předá odboru územního rozvoje na městem realizovanou zádlažbu a to před vydáním výkopového povolení na provedení stavby pro firmu TES media s. r. o.

MR doporučuje Městskému zastupitelstvu návrh viničních tratí v katastrálním úřadu Litoměřice pro zařazení do seznamu novely zákona 115/95 Sb., o vinohradnictví a vinařství. Vypracován byl seznam parcel s předpokládanou možnou výsadbou.

MR doporučuje prodej nebytových prostor v domě Palachova ulice č. 26 žadateli (nynějšímu uživateli) 3. pionýrské skupině Litoměřice a to podle zásad o prodeji domů.

MR neschválila přiděl bytu žadateli Sboru Bratrské jednoty babtistů Litoměřice.

MR schválila Domu dětí a mládeže Rozmarýn pořádání humanitární a masové akce "*Běh Terryho Foxe*" dne 17. 6. 2000 od půl desáté dopoledne v Jiráskových sadech. Akce bude uskutečněna ve spolupráci s Městskou policií Litoměřice a Technickými službami města Litoměřice. Dne 17. 6. budou Jiráskovy sady uzavřeny pro veřejnost.

MR schválila bezúplatný pronájem divadla K. H. Máchy za účelem členské schůze Svazu zdravotně postižených v Litoměřicích z důvodů bezbariérových vstupů a to dne 16. 3. 2000 v čase od půl třetí odpoledne do půl páté odpoledne. Sazba za pronájem,

kteřá činí 2.850,- Kč, bude uhřazena odborem sociálních věcí a zdravotnictví.

Z 1. jednání Městského zastupitelstva dne 27. ledna 2000:

MZ schválilo návrh viničních tratí v k. ú. Litoměřice pro zařazení do seznamu novely zákona 115/95 sb. o vinohradnictví a vinařství dle předloženého návrhu. Od roku 2001 budou státní dotace na výsadbu vinic přidělovány pouze na vinice vysazované na pozemcích ležících v těchto stanovených viničních tratích.

MZ rozhodlo o přistoupení ke sdružení obcí Pokratice n. L., Velemín, Chotiměř, Libochovany za účelem sdružení finančních prostředků pro realizaci plynofikace některých lokalit Města Litoměřice. MZ pověřilo ing. Kadeřábkovou a ing. Brunclíkovou k zastupování Města Litoměřice v tomto sdružení. MZ rozhodlo o úhradě vstupního poplatku ve výši 1000. 000 (sto tisíc) korun z položky 05019 - plynovod Dolní Rybářská.

Ze 4. jednání Městské rady ze dne 4. února 2000:

MR neschválila prominutí poplatků Galerii výtvarného umění Litoměřice za umístění uměleckého díla na Jezuitských schodech po celou dobu trvání tohoto záboru. (Jde o Beránkovu plastiku).

MR uložila kulturní komisi při MěÚ, aby se vyjádřila k umístění díla a vypracovala návrh dalšího řešení v této záležitosti.

MR schválila příspěvek na zhotovení stuhy na prapor přednosta Okresního úřadu v Litoměřicích pro jednotku SFOR za Město Litoměřice, jako výraz uznání a ocenění úkolu v této mírové misi.

Z 5. mimořádného jednání městské rady 9. února 2000:

Na 2. rozšířeném zasedání městské rady 13. ledna bylo vyhlášeno výběrové řízení na nového tajemníka Městského úřadu. Z přihlášených rada **neschválila** na tuto funkci žádného z přihlášených. Takže vše bylo zbytečně vyhazování peněz a pan ing. J. Hauptman nám zůstává tajemníkem dále, což pokládám za nejlepší řešení, které mohlo nastat.

Z 6. jednání MR ze dne 17. února 2000:

Pořádání svatebních obřadů na zámku v Ploskovicích v roce 2000 bude vždy v sobotu v termínech 17. června, 17. července, 12. srpna, 2. a 16. září. Zahájení prvního svatebního obřadu je stanoveno na 9. 30 hod. a poslední se uskuteční ve 12. 30 hod.

MR schválila Tělovýchovné jednotě Slavoj Litoměřice na provoz koupaliště na rok 2000 dotaci ve výši 200. 000 (dvěstě tisíc) korun v termínu do 29. února 2000. Další finanční prostředky v celkové výši 225.000 korun Město Litoměřice poskytne

TJ Slavoj formou prominutí části dluhu, který má vůči Městu. Poskytnutí dotace je v souladu s rozpočtem na rok 2000.

MR schválila změnu sekretáře zdravotní komise při MR. Na místo paní Knotkové se této funkce ujímá paní Chládková.

Ze 7. jednání Městské rady 29. února 2000:

MR projednala materiály předložené ředitelkou Městských kulturních zařízení (MKZ) a vzala na vědomí nájemní smlouvy MKZ s panem Benešem na provozování restaurace Parnas, provedení udržovacích prací na toaletách i soupis nutných oprav předmětných prostorů. Zároveň schválila změnu názvu restaurace Parnas na Babylon.

MR rozhodla o jmenování Mgr. Marty Lutišánové do funkce ředitelky "Centra pro zdravotně postižené děti a mládež v Litoměřicích" a to od 1. srpna 2000.

MR schválila provedení záměny použitého materiálu vodorovného dopravního značení a zároveň doporučuje Městskému zastupitelstvu navýšení rozpočtových nákladů na akci "Rekonstrukce Štursovy ulice" v Litoměřicích o 74.316 korun.

MR projednala žádost Sdružení Romů ČR (SRČR) o finanční příspěvek ve výši alespoň 50 procent celkových nákladů na rekonstrukci hudebního altánu (novogotický pavilon střelecké gardy) na Střeleckém ostrově. S ohledem na špatný technický stav altánu, průběh úprav prostorů v ulici Stránského a potřebu podstatně vyšších nákladů na jeho opravu než předložilo SRČR, MR odstupuje od záměru pronajmout hudební altán. Tímto rozhodnutím revokuje své usnesení č. I./15 MR ze dne 22. 7. 1999.

MR rozhodla o připojení Města Litoměřice k výzvě Vlajka pro Tibet v roce 2000.

MR schválila změny v komisích při MR:

Výměnu člena - za paní Alenu Taclíkovou nastupuje do sociální komise nová členka paní Iveta Průšová, bytem Velká Krajská 3/45.

MR uvolnila paní Zuzanu Rubešovou z kontrolní komise bez náhrady.

MR uvolnila pana Arnošta Mináře z komise kultury, obchodu a cestovního ruchu.

Z 2. jednání Městského zastupitelstva 9. března 2000:

MZ schválilo uvolnění 50 tisíc korun z rezervy rozpočtu města na vypracování projektové dokumentace na vybudování veřejných toalet na Mírovém nám. 10/18 - průjezd.

Schválilo podnikatelský záměr vzniku "Městské informační sítě" a pověřuje starostu města k podpisu společenské smlouvy o vzniku společnosti s ručením omezeným, která bude schválený podnikatelský záměr uskutečňovat. Zároveň schvaluje do funkce prvního jednatele společnosti:

- zástupce starosty p. Terbera

- tříčlennou dozorčí radu ve složení: ing. Bezděka, p. Szántó, ing. Hrkal.

Schválilo členství Města Litoměřice ve Sdružení pro výstavbu a provoz Labské vinařské cyklistické cesty.

Rozhodlo o podání žádosti o státní dotaci na výstavbu 30 nájemných bytů v objektu "Hotel Krebs" ve výši 9 milionů 600 tisíc korun. Po zajištění všech právních a technických náležitostí bude mezi městem Litoměřice a bytovým družstvem, které založí a. s. Vocel, uzavřena smlouva o spoluvlastnictví a spolufinancování této stavby.

Pan Hamele informoval, že rekonstrukce sekretariátu a kanceláře pana starosty v řešení ing. arch. Mužíka bude předloženo na ukázkou na některém z příštích zasedání. Ing. arch. Mužíkovi bylo zadáno řešení v Jiráskových sadech v místech sochy (např. postavit bustu A. Jiráska či kámen s vytesaným jménem na desce). Vzhledem k nevoli spoluobčanů ke stávající soše je navrhován přesun sochy "Postavy vojáka se samopalem" k Jirákovým kasárnám. Dále upozornil na poničenou parkovou zeleň a nutnost řešit úpravy cesty.

Pan Vilím reagoval na článek v Českých novinách (týdeník) ze dne 18. 12. 1999 a vyjádřil nelibost se zde uvedenými poznatky a názory pana Hamele, člena městské rady. Dále pan Vilím vyjádřil nesouhlas s výsledkem výběrového řízení na funkci tajemníka.

Z kuloárů se kronikář dozvěděl, že se pan Vilím a pan Hamele na zasedání kvůli článku málem fyzicky napadli.

Z 8. jednání městské rady 16. března 2000:

MR schválila uvolnění finančních prostředků v částce 85 tisíc,- korun z fondu rezerv Městských kulturních zařízení Litoměřice na opravu střechy - terasy.

MR schválila bezúplatný pronájem Kulturního domu Litoměřice pro Sport judo 8. základní školy Litoměřice při pořádání 1. kola Evropského poháru v judu 22. dubna 2000 od 14,00 do 18,00 hodin. Částka bude Městským kulturním zařízením kompenzována z položky č. 03201 - různé výdaje na sport - ve výši 4.300,- Korun.

Z 9. jednání Městské rady 30. března 2000:

Městská rada vyhověla žádosti DELVITY a. s., Za Panskou zahradou 1, Rudná o souhlas se změnou povrchu plochy, aby před prodejnou SAMA (bývalá samoobsluha na sídlišti Litoměřice - Střed) byla vybudována parkovací plocha se zámkovou dlažbou a to bez finančního zatížení Města Litoměřice. Městu bude předložena schválená projektová dokumentace.

Rada vzala na vědomí zprávu ing. Nejtka o projednání správního deliktu - nepovolené terénní úpravy na fotbalovém stadionu v Litoměřicích a o kolaudačním řízení na staveništi obchodního střediska MANA.

Z 10. jednání městské rady 11. dubna 2000:

Městská rada schválila převod v částce 85 tisíc korun z fondu rezerv Městských kulturních zařízení na opravu čalouněných boxů v restauraci Domu kultury.

MR dala souhlas užití městského znaku v propozicích krajské a národní soutěže Českého červeného kříže (ČČK) pro ČČK, oblastní spolek Litoměřice.

MR schválila rozšíření systematizace městské policie o jedno místo s pracovní náplní zástupce velitele - velitelů směn, vedení účetních záležitostí městské policie (uskutečnit v co nejkratší době).

Ze 3. jednání Městského zastupitelstva 20. dubna 2000:

Městské zastupitelstvo schválilo uvolnění prostředků na modernizaci kina MÁJ ve výši 4 milióny, 100 tisíc korun z rezervy rozpočtu města.

MZ rozhodlo o členství města Litoměřice v mikroregionu zahrnující oblast území měst Litoměřice, Lovosice, Bohušovice a Terezín. Zároveň schválilo uvolnění částky ve výši 10 korun na jednoho obyvatele z rezervy rozpočtu města jako jednorázový vstupní vklad každého člena sdružení.

MZ schválilo přidružené členství v asociaci "Zdravé město". Vyčleněn pro tento účel bude jeden pracovník jenž bude v kontaktu s touto asociací a jeden počítač.

MZ schválilo rozpočtovou změnu, navýšení účelového zdroje 03034- *spol. provozní výdaje a příspěvky* o 25 tisíc korun na zakoupení nábytku s jeho následným bezplatným zapůjčením Soukromé mateřské školy "Dětský koutek" s. r. o. Litoměřice.

MZ schválilo příspěvek Města Litoměřice na průběh ortopedického symposia ve výši 32.625 korun z rozpočtu Města Litoměřice.

MZ schválilo ubytování uprchlíků ve městě Litoměřice pro osoby s přiznaným postavením uprchlíka, azylantů a cizinců podle podmínek Ministra vnitra ČR.

Z 11. jednání Městské rady 27. 4. 2000:

Městská rada schválila vyhrazení pozemků pro možnost provozování kolotočů a jiných atrakcí: Ulice Seifertova a ulice A. Muchy, dále Střelecký ostrov a Lodní náměstí.

MR vzala na vědomí stížnost občanů ulic Krupka a Křížová na špatné životní prostředí a uložila odboru územního rozvoje, aby urychleně jednal se správci inženýrských sítí, informoval je o rekonstrukci těchto ulic a vyžádal si jejich písemné vyjádření o případném zásahu do komunikace do poloviny května. Po rekonstrukci ulic nebude na pozdější žádosti o pokládku kabelů či podobné zásahy do komunikace brán zřetel. MR uložila odboru územního rozvoje potřebnou částku na rekonstrukci povrchu zahrnout do návratu rozpočtu.

MR schválila poskytování dárku novorozěným občánkům ve formě stavebního spoření za podmínek, že dojde k dohodě o refundaci vstupní částky uhrazené městem

a tento dar bude poskytnut se zpětnou platností i dětem narozeným od 1. ledna 2000.

Ze 12. jednání Městské rady 11. 5. 2000:

Městská rada doporučila Městskému zastupitelstvu poskytnutí prozatímní půjčky ve výši 150 tisíc korun s tím, že při jejím poskytnutí dojde k uzavření zástavní smlouvy na celý majetek Tělovýchovné jednoty Slavoj - koupaliště, včetně současně platných dlužných částek včetně převodních smluv TJ Slavoj Litoměřice.

MR rozhodla o pověření pana Stanislava Daňka jako pracovníka Města Litoměřice oprávněním jednat jménem Města Litoměřice ve věci myslivosti a honiteb.

MR bere na vědomí informaci o převodu Léčebny dlouhodobě nemocných v Milešově na Městskou nemocnici v Litoměřicích předloženou ředitelem Městské nemocnice Mudr. M. Jiránkem a vedoucí referátu zdravotnictví a sociálních věcí Okresního úřadu v Litoměřicích paní L. Klofáčovou. V rámci svého vystoupení paní Klofáčová ujistila členy Městské rady o tom, že zřízením zařízení ošetrovatelské péče na Milešově v žádném případě nebude ohrožena dotace a záměr výstavby domova důchodců v Litoměřicích (v místě bývalé chirurgie).

MR schvaluje finanční příspěvek pro TJ Slavoj Litoměřice - basketbal mladší žáci z rezervy města 5 tisíc korun a z fondu mezinárodních vztahů (turnaj v Lucembursku) také 5 tisíc korun.

MZ nedoporučilo převzít zřizovatelství Okresní knihovny Litoměřice na Město Litoměřice.

Z 13. jednání městské rady 23. května 2000:

Městská rada doporučila městskému zastupitelstvu vstup města Litoměřice do akciové společnosti Dopravně zbožíové centrum Lovosice s nákupem jedné akcie v hodnotě 100 tisíc korun.

Mgr. Chlupáč upozornil, že hlídky Městské policie by měly zvýšit frekvenci kontrol na Parkánech.

Ze 4. jednání městského zastupitelstva 1. června 2000:

Městské zastupitelstvo neschválilo převzetí zřizovatelství dosavadní Okresní knihovny v Litoměřicích na Město Litoměřice až do legislativního vyjasnění kompetencí v oblasti krajů a pověřených obcí včetně jasných finančních toků.

Městské zastupitelstvo schválilo uzavření smlouvy mezi Tělovýchovnou jednotou Slavoj Litoměřice o přechodu vlastnických práv k movitému a nemovitému majetku, který slouží k provozování koupaliště jako záruku za vrácení finančních prostředků zapůjčených Městem Litoměřice TJ Slavoj Litoměřice. MZ uložilo Městské radě zpracovat tuto smlouvu.

MZ dále schválilo prominutí zbývajících částí půjčky TJ Slavoj vůči Městu Litoměřice ve výši 580 tisíc korun a uložilo finanční komisi ve spolupráci s TJ Slavoj

připravit systém dotačních titulů pro zajištění provozu koupaliště.

MZ neschválilo návrh městské rady, aby Město Litoměřice vstoupilo do akciové společnosti Dopravně zbožíové centrum Lovosice zakoupením jedné akcie v ceně 100 tisíc korun a pověřilo starostu a oba zástupce starosty, aby vedli další jednání o účasti města a jejich podmínkách ve výše zmíněné akciové společnosti.

V Mostecké ulici byla zjištěna dochovalá dlažba, která bude odkryta a tudíž je nutné navýšení rozpočtu města, které bude předloženo na některém ze zasedání MZ.

Jiráskovy sady mají nového správce, který podle informace p. Hameleho pracuje dobře.

Ze 14. jednání městské rady 8. června 2000:

Městská rada rozhodla o poskytnutí jednorázového příspěvku ve výši 10 tisíc korun z kapitoly sociálního odboru - *charitativní příspěvky* pro Občanské sdružení "Můj domov" na zařízení domu s pěstounskou péčí v Bechlíně.

Ze 16. jednání městské rady dne 3. července 2000:

Městská rada doporučuje městskému zastupitelstvu schválit čerpání půjčky na nákup pozemků v lokalitě ulice Bojská a ukládá komisi ÚRM projednat návrh na řešení zástavby.

Z 5. jednání Městského zastupitelstva 13. července 2000:

Městské zastupitelstvo revokuje usnesení Městského zastupitelstva č. 1/12 ze dne 1. 6. 2000 o prominutí půjčky TJ Slavoj Litoměřice. Text bodu (*"MZ schválilo prominutí zbývající části půjčky TJ Slavoj vůči Městu Ltm ve výši 580.000-Kč*) a schvaluje nové znění textu: *"MZ schvaluje prominutí neuhrazené částky z půjček Města Litoměřice organizaci TJ Slavoj Litoměřice v celkové výši 580.000,-Kč a mění ji na neinvestiční dotaci."*

MZ schvaluje převedení finančních prostředků ve výši 4 miliónů korun na rekonstrukci ulice Mostecká z Fondu budoucnosti do rozpočtu města.

Poznámka kronikáře: *Při rekonstrukci ulice byla objevena původní dlažba.*

MZ schvaluje toto znění závazného prohlášení člena Sdružení měst a obcí labského údolí I. - *"Město Litoměřice prohlašuje, že bude pokračovat v přípravě a realizaci plynofikace své obce (města), která je součástí projektu Phare CBC Plynofikace labského údolí I za těchto podmínek:*

1. *dokončení realizace celé akce "Plynofikace labské údolí I." v roce 2003*

2. *Celý projekt bude realizován za podpory a podmínek programu Phare a SFŽP ČR*

3. *obec (město) zajistí vlastními prostředky v rozsahu 55-60 procent z*

upřesněného rozsahu svého podílu investičních nákladů na celý projekt k datu zahájení stavby (předpoklad srpen 2001)

4. *při přípravě a realizaci budou respektována pravidla programu Phare a SFŽP ČR*
5. *obec (město) souhlasí, aby koordináční činnost za investora pro další přípravu a realizaci ve vztahu k programu Phare a SFŽP ČR zajišťoval INVESTSERVIS s. r. o.*
6. *obec (město) souhlasí se zpracováním tendrové dokumentace firmou INVESTSERVIS s. r. o. na základě mandátní smlouvy a zavazuje se, že jako podklad předá do 15. srpna 2000 aktualizovaný projekt ke stavebnímu povolení."*

MZ bere na vědomí rozhodnutí Městské rady ze dne 22. 6. 2000 obsadit uvolněné místo tajemníka MěÚ od 1. ledna 2001 ing. Radkem Löwym. Na protinávrh zastupitele ing. Bezděky MZ nakonec stáhlo tento bod z jednání. Ing. R. Löwy se k bodu obsazení funkce tajemníka vyjádřil: Na jednání Městské rady ze dne 22. června bylo rozhodnuto o mém obsazení do funkce. Jelikož vznikla nestandardní situace při obsazování funkce tajemníka, já sám jsem žádal Městskou radu, aby toto rozhodnutí dala na vědomí vám, jakožto zastupitelům města Litoměřice. Na to ing. Bezděka položil otázku, proč se Löwy nezúčastnil předchozího výběrového řízení do funkce tajemníka? Ing. Löwy odpověděl, že se nezúčastnil proto, poněvadž nesouhlasil s odvoláním pana tajemníka ing. Jindřicha Hauptmana.

Ze 17. jednání Městské rady 15. srpna 2000:

Městská rada schválila rozšíření systematizace městské policie o pět míst s pracovní náplní obsluha / operátor městského kamerového systému. Ten bude instalován formou TECHNICOM, s. r. o., Roudnice nad Labem, která vyhrála výběrové řízení.

Městská rada schválila po doplnění článku II. zřizovací listiny návrh Zřizovací listiny a Statutu pro nově vznikající příspěvkovou organizaci s právní subjektivitou "Centrum pro zdravotně postižené děti a mládež - SRDÍČKO" s platností od 1. září 2000.

MR schválila finanční příspěvek ve výši 5.000 korun pro Václava Sedláka, bytem U katovny 4, Litoměřice, který je Českým veslařským svazem Praha nominován ve dnech 27. - 30. 7. 2000 do Kodaně na soutěž Pohárů národů.

MR revokuje své rozhodnutí ze dne 22. června 2000 pod bodem 12/15 o obsazení místa tajemníka Městského úřadu Litoměřice ing. Radkem Löwym a vypíše výběrové řízení.

Ze 6. jednání Městského zastupitelstva 24. srpna 2000:

Ředitel Městské nemocnice MUDr. Jiránek informoval, že Městská nemocnice již provozuje lůžka dlouhodobě nemocných a že stěhování proběhlo bez problémů.

Z 18. jednání městské rady 31. srpna 2000:

Místostarostka M. Kadeřábková informovala, že Město obdrželo dopis ministra práce a sociálních věcí pana Špidly se zamítavým stanoviskem o poskytnutí dotace na vybudování Domova důchodců.

Zastupitel Hamele se vyjádřil, že místnost pana starosty je stále ve stavu v jakém byla před dvěma měsíci. Jak je možné, že památkáři nezapočali restaurátorské práce. Pakliže zastavili práce, dostalo město oznámení o zastavení prací?

Poznámka kronikáře: *Takže dotazy jsou stejné jako za bolševiků. On se totiž musí udělat laboratorní průzkum a stanovit správná diagnóza. Teprve na jejím základě se může zvolit vhodná léčba památky. A to chvíli trvá.*

Z 19. jednání městské rady 14. září 2000:

Městská rada schválila návrh na uvolnění částky 200 tisíc korun z fondu rezerv na udržovací práce a zařízení vyučovací místnosti v Domě kultury.

Městská rada schválila převod částky 70 tisíc korun z fondu rezerv Městských kulturních zařízení na pořízení elektronického zabezpečení pro nově zrekonstruované kino Máj.

Městská rada vzala na vědomí informaci o předložených návrzích rozpočtových změn a uložila ekonomickému odboru zahrnout do návrhů rozpočtových změn navýšení asi o 20 tisíc korun z rezervy Města na pobyt v Bruselu pro městského ekologa ing. Gryndlera, který zde bude přebírat cenu ze soutěže *City Towards EU Compliance Award 2000* za stav životního prostředí v Litoměřicích.

Z 20. jednání Městské rady 26. září 2000:

Městská rada schválila, na základě zákonů č. 247/1995 Sb. a 130/2000 Sb., pro každou z volebních stran následující možnosti prezentace do Senátu Parlamentu ČR a do krajských zastupitelstev:

- a) využití tzv. "Modrého salonku" resp. Malého sálu v Domě kultury Litoměřice po dobu dvou hodin pro každou politickou stranu za 600 korun.
- b) využití výleповých ploch: -60 procent ceny dle platného ceníku Městských kulturních zařízení. Maximální plocha A1 a zbytek dle tržní ceny.
- c) využití panelů Městských kulturních zařízení (25 korun každá politická strana)

Městská rada schválila pod bodem 9/20 Prohlášení MR:

MR přijímá prohlášení, ve kterém v zastoupení svých politických stran konstatuje, že nebude zasahovat do rozhodovacího procesu jednotlivých vedoucích odborů úřadu města, pokud jsou jednotlivá rozhodnutí v souladu s obecními zájmy města a jeho obyvatel a nejsou v rozporu s platnými právními normami.

Zároveň MR prohlašuje, že nebude působit a přímo se distancuje od vlivu na vedoucí pracovníky úřadu města z titulu svých stranických respektive osobních zájmů funkcionáře politické strany zastoupené v zastupitelstvu obce respektive svých spolupracovníků v jednotlivých komisích při MR.

Vedoucí pracovníci úřadu města jsou povinni plnit všechny rozhodnutí MR, MZ a tajemníka městského úřadu. Postihy pro vedoucí pracovníky úřadu města vyplývají z neplnění výše uvedených rozhodnutí respektive nedodržování stanovené pracovní náplně či porušení pracovních předpisů.

Ze 7. zasedání Městského zastupitelstva 5. října 2000:

Městské zastupitelstvo schválilo prodej bývalé základní umělecké školy Pokratice, popisné číslo 160, žadateli MUDr. Hassanu Mezianovi, bytem Tylova 6, Litoměřice, který zde bude provozovat centrum léčebné rehabilitace. Úhradu ceny za objekt činící 2 milióny 700 tisíc korun, bude uhrazena za rovnoměrné roční splátky po dobu pěti let.

Městské zastupitelstvo rozhodlo o změně právní formy z příspěvkové organizace Technických služeb města (TSM) Litoměřice na spol.s.r.o. se 100% účastí Města Litoměřice.

Pan starosta J. Landa přítomné informoval, že s ing. Brunclíkovou přivezli z ministerstva dobrou zprávu o poskytnutí dotace 1,5 miliónu korun na WC na Mírovém náměstí a opravu hradební zdi.

Místostarosta pan Terber informoval, že Město Litoměřice dostalo cenu za Životní prostředí a že jede do Bruselu s ing. Gryndlerem (městský ekolog) tuto cenu převzít. Tato událost bude oslavena 28. října na Mírovém náměstí, kde bude hrát Českomoravská hudební společnost. Soutěže se z Čech zúčastnilo celkem jedenáct měst.

Konal se Den otevřených dveří na Zahradě Čech - autorizace všech výstav. Důležitý poznatek, který z této akce vyplynul byl, že zahrada Čech patří mezi nejlepší výstaviště v Čechách. Chybí však prezentace Města. Je třeba Město Litoměřice lépe zviditelnit. Nový stánek Informačního střediska (centra - IC) s prodejem či jen prezentací Města by to splňoval.

Je také velký problém s parkováním pro návštěvníky Zahrady Čech. Je zde nabídka vojska parkovat v jejich prostorách vedle výstaviště. Z části by se tak problém vyřešil.

Z 21. jednání Městské rady 12. října 2000:

Městská rada vzala na vědomí požadavek Komise výchovy, vzdělání a sportu a odboru Školství, kultury a sportu na rozšíření systematizace o jedno místo a projednání odkládá do doby vymezení kompetence veřejné správy.

Městská rada projednala zprávu o hudebních produkcích uskutečněných na Mírovém náměstí a uložila vedoucímu odboru Školství, kultury a sportu paní Heleně Bitrichové, aby v návrhu rozpočtu na rok 2001 ponechala finanční prostředky na oživení (hudební produkce apod.) Mírového náměstí. Odbor Školství, kultury a sportu připraví návrhy na řešení.

Komise Vzdělání, výchovy a sportu doporučuje zřízení příspěvkové organizace *Městská sportovní zařízení* od 1. července 2001. Komise Vzdělání, výchovy a sportu připraví přehled *pro a proti* nově vzniklé příspěvkové organizace.

Místostarosta pan Terber informoval o průběhu předání ceny za ekologii v Bruselu *Připravenost měst na vstup do Evropské unie*. Ocenění jako výsledek koncepční práce Města označil za největší pokrok za poslední čtyři roky v oblasti životního prostředí. Rada v této souvislosti schválila oslavy ceny na Mírovém náměstí. Oslavy budou zakončeny ohňostrojem.

Prioritou rozpočtu Města na rok 2001 budou úpravy Mírového náměstí.

Z 22. mimořádného jednání Městské rady 16. října 2000:

Mimořádné 22. zasedání Městské rady bylo svoláno do kanceláře starosty Města Litoměřice na základě výběrového řízení na funkci tajemníka Městského úřadu Litoměřice a vedoucího ekonomického odboru Městského úřadu Litoměřice.

Městská rada projednala a jmenovala na funkci **tajemníka Městského úřadu Litoměřice ing. Radka Löwyho**. Pro z osmi přítomných bylo šest zastupitelů, proti jeden, zdržel se jeden.

Dále rada jmenovala do funkce vedoucího ekonomického odboru Městského úřadu Litoměřice **ing. Milana Melchera**. Pro bylo osm zastupitelů, nikdo nebyl proti ani se nikdo nezdržel.

Veškeré písemnosti spojené s výběrem na funkci tajemníka Městského úřadu a vedoucího ekonomického odboru Městského úřadu jsou uloženy v archívu Městského úřadu pod označením "Výběrové řízení na funkci tajemníka MěÚ a vedoucího ekonom. odboru v r. 2000"

Z 23. jednání Městské rady 26. října 2000:

Městská rada projednala a schválila poplatek za likvidaci tuhého komunálního odpadu pro rok 2001 ve výši 320 korun na osobu za rok. Zároveň vymezila případy ve kterých je možno poplatek prominout:

- a) souvislý pobyt v léčebném ústavu v minimální délce devíti měsíců v uvedeném roce.
- b) vojenská základní služba v minimální délce devíti měsíců v uvedeném roce
- c) souvislý pobyt v zahraničí v minimální délce devíti měsíců v uvedeném roce.
- d) výkon trestu odnětí svobody v minimální délce devíti měsíců v uvedeném roce.

Městská rada dále schválila bezplatný pronájem Velkého sálu Domu kultury Litoměřice Vojenskému útvaru 1031 (Pod Radobýlem) Litoměřice pro potřeby slavnostního večera konaného u příležitosti 50. výročí založení útvaru (k tomu více oddíl Různé - říjen). Městská rada tak rozhodla proto, že příslušný vojenský útvar bezplatně vypomáhá při zajišťování nejrůznějších kulturních akcí Městských kulturních zařízení Litoměřice. Výše pronájmu 5 tisíc korun bude uhrazena Městským

kulturním zařízením z fondu rezerv Města.

Městská rada schválila členství ing. arch. Jana Zadražila (vedoucí referátu životního prostředí Okresního úřadu Litoměřice) v komisi územního rozvoje města.

Z 8. jednání Zastupitelstva Města Litoměřice dne 16. listopadu:

Zastupitelstvo schválilo přemístit sochu vojáka (Rudoarmeje) z Jiráskových sadů do parku před kasárnami Jiřího z Poděbrad - za předpokladu souhlasu majitele pozemku.

Zastupitelstvo schválilo pronájem Domu kultury Litoměřice na soutěž ve veslování na trenažérech. Zastupitelstvo Města schvaluje uvolnění částky 18.000 korun z rozpočtu rezervy města na úhradu nájmu sálu Domu kultury Litoměřice pro uspořádání mistrovství republiky ve veslování na trenažérech.

Městské zastupitelstvo zřídilo finanční výbor. Na návrh ing. Bezděky zvolilo předsedou pana Vladimíra Zelenku.

Městské zastupitelstvo zřídilo kontrolní výbor a jeho předsedou zvolilo ing. Jana Hrkala.

Z 25 jednání Rady města 23. listopadu:

Rada města schválila výrobu plakátů firmou Tvrdík studio Litoměřice pro MÚ Litoměřice. Výroba, provedení a distribuce budou provedeny touto firmou bezplatně. Kompenzací za tuto službu bude bezplatné pronajmutí zbývající plochy plakátu reklamní společnosti Tvrdík.

Z 26. jednání Rady města Litoměřice 7. prosince:

Rada schválila ve smyslu zák. č. 564/90 Sb., a v souladu s novelou zák. č. 139/95 Sb., §6 odst.4 jmenování paní Hany Mráčkové do funkce ředitelky 1. Mateřské školy, Eliášova 1, Litoměřice.

Rada vzala na vědomí návrh darovací smlouvy s panem Plíhalem, bytem Družstevní 35/10, Litoměřice, jejíž prostřednictvím daruje pan Plíhal Městu Litoměřice 100 tisíc korun za účelem vybudování dětského hřiště - Jiráskovy sady Litoměřice.

Rada rozhodla, že nynější název Technické služby města Litoměřic (TSM), s ohledem na skutečnost, kdy ke vzniku technických služeb jako společnosti s ručením omezeným, zůstane souběžně po určitý čas funkční příspěvková organizace TSM Litoměřice, rozhodla o obchodním jménu společnosti s ručením omezeným takto: Nový název je *Litoměřické technické služby s. r. o.*. Název byl vybrán z návrhů:

Litoměřické městské služby, s.r.o., Litoměřické technické služby, s.r.o., Technické služby Litoměřice s.r.o.

Správci parku Jiráskovy sady panu Mašánovi končí pracovní smlouva. Zastupitel pan Hamele upozornil, že v parku dojde ke zhoršení pořádku. Proto je nutné záležitost konzultovat s ředitelem Technických služeb města ing. Palánem.

Dále pan Hamele upozornil na skutečnost, že vyhláška týkající se zákazu používání pyrotechniky je sice vyhotovena, ale neřeší otázku bezpečí občanů. Navíc je v tomto směru vyhláška neustále porušována. Pan starosta Landa mu odpověděl, že když Městská policie nechytí někoho přímo při porušování vyhlášky (při činu), pak nemůže nic dokázat a daného člověka postihnout.

Z 21. zasedání Rady města 12. prosince 2000:

Ing. Kadeřábková informovala o dražbě bytů, která se konala 12. prosince v budově Městského úřadu v Pekařské ulici. Byly prodány tři byty takřka za cenu o 100 procent vyšší než byly vyvolávací cena bytu. Od počátku prodeje bytů dražbou podle nových platných pravidel bylo vydraženo 10 bytů.

3) Mácha a Litoměřice

LEDEN

Reakce na dopis "Konec literárního festivalu Máchovy Litoměřice?"

S datem 20. prosince 1999 odeslal Kruh přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" (Založen 20. prosince 1999) v zastoupení Mgr. Oldřicha Doskočila a Dr. Ivo Chmelaře dopis předsedovi komise kultury, obchodu a cestovního ruchu Mgr. Ladislavu Chlupáčovi (člen rady, na kandidátce Demokratické unie) s názvem "Konec literárního festivalu Máchovy Litoměřice?" (V plném znění dopis v Kronice 1999, oddíl "Litoměřice a Mácha"). Adresát dopis předložil na zasedání komise v pondělí 10. ledna.

O. Doskočil ani I. Chmelař na zasedání nebyli a tak vše je z druhé ruky. Shrnutí: Z přítomných podstatu dopisu nikdo nepochopil. Kromě místostarostky M. Kadeřábkové (ČSSD). Nikdo proti festivalu nikdy nic neměl a nemá, největší nepřítel

festivalu se najednou stala vedoucí odboru kultury H. Bitrichová. Členové se domnívali, že uvolněných 160 tisíc korun chtějí organizátoři pro sebe. Nakonec se komise rozhodla přizvat oba mluvčí Kruhu na zasedání komise v únoru. S pozvánkou mají dostat korektní dopis. Ten nakonec spadl na hrb referentce kultury paní M. Dětinské. Ta se obrátila na svou vedoucí H. Bitrichovou s prosbou, aby tato požádala O. Doskočila o pomoc při sestavení dopisu. Takže jsme opět v Litoměřicích; O. Doskočil si napíše korektní dopis, který bude odeslán jemu a I. Chmelařovi.

Noví členové Kruhu přátel festivalu "Máchovy Litoměřice"

Ve čtvrtek 29. ledna v nové plzeňské restauraci v Novobranské ulici si akademická malířka, ilustrátorka knih pro děti Zdeňka Krejčová, přečetla dopis předsedovi Městské komise kultury, obchodu a cestovního ruchu (viz Kronika 1999, oddíl Mácha a Litoměřice) a okamžitě prohlásila, že se k nám chce přidat. V Litoměřicích byla proto, aby si prohlédla prostory galerie Ve dvoře (gotické dvojče), kde bude mít v dubnu výstavu.

Druhým novým členem se stal Jaroslav Houdek z Třebenic (Masarykova 14), člen tamější městské rady za Liberální stranu Národně sociální (LSNS), místní vlastenec a zachránce kulturních památek, povoláním živnostník.

Třetím novým členem je Ctibor Kováč z Litoměřic, nejlepší amatérský sochař na Litoměřicku, jehož tvorba vychází z díla A. Moora.

Pozvání do Městské komise kultury, obchodu a cestovního ruchu

Nakonec onen korektní dopis, který jsem si měl pro pí. Dětinskou napsat a tak se sám pozvat spolu s I. Chmelařem na zasedání komise, byl sepsán zapisovatelkou komise. Byl na hlavičkovém papíře Městského úřadu, Odboru školství, kultury a sportu a to jako věc:

Pozvánka.

*Vážený pane magistře,
kulturní komise obdržela Váš dopis na téma "Konec festivalu Máchovy
Litoměřice". K objasnění této otázky a k diskusi o průběhu konání připomenutí
básníka K. H. Máchy, Vás zveme na jednání kulturní komise, která se koná 7. února
2000 v 15:00 hodin v Domě kultury.*

S pozdravem

Marie Dětinská, zapisovatelka

komise

Následuje razítko a podpis. Datum na dopisu žádné.

Poznámka kronikáře:

Takže nevím, co na základě našeho dopisu z prosince minulého roku zde budeme s I. Chmelařem ještě objasňovat. Pak že to nejsou bolševici!

Ú N O R

Na zasedání Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu 7. února 2000

V pondělí 7. února vyrazila tříčlenná delegace Kruhu přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" ve složení Oldřich Doskočil, Ivo Chmelař a Irena Skopalová na zasedání Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu, která se konala od 15:00 hod. v salonku Domu kultury. Vypadalo to jako za starých časů totality. Přišli jsme první, pak přišel předseda a člen rady Ladislav Chlupáč, přivítal nás srdečně a předem ohlašoval mimořádnou situaci, že se příliš členů komise nesejde. Nakonec přišla ředitelka Domu kultury a jeden mladý muž, jehož jméno jsem zapomněl (naštěstí!). Takže to bylo tři na tři. Pan předseda přečetl dopis od člena komise pana Mináře, že tento podává rezignaci na členství¹⁾ (kolikátý už!), paní Grimmová byla v Izraeli, PhDr. Jan Smetana v muzeu, o ostatních, pokud ještě nějakí jsou, nevím. Po úvodu pana předsedy, který se podobal otcovské řeči nějakého soudruha z OV KSČ (Ti z ÚV KSČ měli přece jenom o trochu vyšší úroveň) jsem se rozčílil a připomněl něco o tom, že takové řeči jsem poslouchal dvacet let a nyní deset let po listopadu 1989 to mám poslouchat znovu. Další průběh nemá smysl popisovat. Nakonec, když jsem členy komise nazval amatéry atd. (padla ale daleko ostřejší slova z mé strany), se pan Chlupáč projevil jako člověk, který reaguje právě na takovéto zacházení a který se bojí být označen za bolševika, což je charakteristické pro všechny bývalé členy KSČ, kteří se dnes tváří pravicově s agresivní antikomunistickou rétorikou, přičemž jim myšlení zůstalo jako za starých časů. Pan Chlupáč najednou zmírnil a řekl, abychom do příštího zasedání Komise předložili rozpočet. O námi navržených deset bodů do zápisu neprojevoval moc zájem, ale stále je žmoulal v ruce a nakonec si je odnesl (přinášíme je níže v plném znění). Po asi dvouhodinovém jednání (spíše žvanění) jsme konečně odešli. V tu chvíli pan L. Chlupáč vyběhl za námi a bez přítomnosti členů komise najednou otočil o celých sto stupňů a začal blábolit něco o tom, jak jsme úžasní a div neřekl, že vždy stál na naší straně. Je to prostě had, který hledá tu "správnou stranu" o které se domnívá, že vyhraje. Takže ho musíme nechat pěkně rozvinout.

1) Pan Minář žádal o pronájem kina "Máj". Rada mu projekt neodsouhlasila a tak se rozzlobil a podal rezignaci. Prostě projevil svůj opravdový vztah ke kultuře a také, o co mu vždy šlo. Jenže tenhle typ lidí právě pan Chlupáč vybíral do své komise.

Návrh zápisu delegace Kruhu přátel festivalu Máchovy Litoměřice

Na základě dopisu Kruhu přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" (Dále jen Kruh) s datem 20. prosince 1999 projednaného na lednovém zasedání této Komise, došli přítomní členové Komise na dnešním jednání s mluvčími Kruhu k závěru, který

shrnutí do deseti bodů:

- 1) Komise doporučuje pokračování festivalu "Máchovy Litoměřice" jako prestižní záležitost Města Litoměřice.
- 2) Členové komise si jsou vědomi rozdílnosti obsahového významu pojmů *festival* a *oslavy*. Proto celková částka 160 tisíc korun určená pro tento festival nesmí být rozdrobena a použita za jiným účelem, než je tento festival. Nebude proto možné z této částky sponzorovat jiné aktivity, a to ani ty, které se konají v duchu Máchových oslav.
- 3) Vlastní organizační příprava a obsah festivalu je zcela v kompetenci odborníků z Kruhu a komise proto nemá právo do těchto záležitostí žádným způsobem zasahovat. Mluvčí kruhu jsou zodpovědní pouze městské radě.
- 4) Vzhledem k poslání Komise si tato nárokuje být informována o jednotlivých etapách příprav. Proto mluvčí Kruhu zašlou Komisi vždy do 31. června stručnou informaci o stavu příprav, tedy o datu a místu konání, jeho náplni a případných termínech předběžných schůzek, jména odborníků pro jednotlivé disciplíny apod. Komisi nejde o kontrolu činnosti, ale o informace "na vědomí".
- 5) Komise si váží návrhu Kruhu, že tento nebude před veřejností a masmédií vystupovat jako občanské sdružení, ale jako Město Litoměřice, které je pořadatelem. Z tohoto důvodu také akceptuje návrh Kruhu, že je zbytečný mezičlánek jakékoliv Organizace (firmy) mezi odborníky a Městem Litoměřice.
- 6) Uvedená finanční částka 160 tisíc korun nebude převedena na žádné konto. Faktury (honoráře, almanach Máj, noclehy apod.) a proplácení v hotovosti (cestovné, diety a jiné drobné výdaje) bude provádět k tomu ustanovený úředník Města, který také provede závěrečné vyúčtování. To nesmí přesáhnout uvedenou částku.
- 7) Za prioritu (z hlediska prestiže festivalu) považují Komise i Kruh vydání literárního almanachu Máj na každý příslušný rok, a pokud zbudou finanční prostředky, pak i katalogu k výstavám.
- 8) V letošním roce bude v listopadu v galerii Ve dvoře vyhlášen 2. ročník literárního festivalu a 1. ročník výtvarné soutěže (grafika). K výstavě F. Istlera, která je součástí vyhlášení festivalu, bude vydán katalog z finančních prostředků, které byly letos určeny pro literární almanach.
- 9) Komise doporučuje návrh Kruhu, aby členu Kruhu PhDr. L. Kunderovi bylo uděleno čestné občanství Města.
- 10) Komise akceptuje návrh Kruhu, že se nelze vracet ke komunistickým způsobům a organizovat spolupráci "shůry". V praxi to znamená, že spolupráci mezi iniciátory jednotlivých seskupení organizujících oslavy K. H. Máchy nelze papírově nadiktovat a sepsat nějaký "jednotný kulturní plán". Dílčí aktivity si buď vzájemně porozumějí sami mezi sebou (lidé mezi lidmi stejných krevních skupin) a pak se také nenásilně spojí, nebo si neporozumějí, a pak je jakákoliv uměle vytvářená spolupráce zbytečným mrháním energie.

Bohužel se z tohoto návrhu v zápise komise neobjevilo nic. Pouze vágní zaznamenání, aby Kruh přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" předložil na příští komisi rozpočet.

**Návrh rozpočtu na vyhlášení II. ročníku literárního festivalu
"Máchovy Litoměřice" v galerii Ve dvoře v listopadu 2000**

Předloženo Komisi kultury, obchodu a cestovního ruchu dne 6. března 2000.

Tisková konference v Praze (nájemné za místnost, pohoštění, cestovné) 2000,- Kč	
Pojištění na převoz a instalaci Istlerových obrazů	10
000,- Kč	
Katalog výstavy	20
000,- Kč	
Honoráře	6
000,- Kč	
Cestovné a diety (vyplácení i v průběhu roku)	1
000,- Kč	
Noclehy	3
000,- Kč	
Propagace (plakáty, jejich vylepení, pozvánky, poštovné)	2
000,- Kč	
Raut v divadle	3
000,- Kč	
Celkem:	45
000,- Kč	

Mgr. Chlupáč informoval o jednání

Na 7. zasedání Městské rady 29. února informoval předseda Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu Mgr. Chlupáč o jednání s pány Chmelařem a Doskočilem. Podle zápisu ze zasedání z jednání vyplynulo, že tito pánové požadují, aby Město Litoměřice každým rokem přispělo cca 160 tisíc Kč na uspořádání Máchových Litoměřic.

Dále se podle zápisu Mgr. Chlupáč vyjádřil k plastice na Jezuitských schodech - mělo by se řešit v momentě, kdy bude dosaženo finančních prostředků na rekonstrukci schodů.

Poznámka kronikáře: Takže jsme zvědaví, co z toho všeho vyleze.

B Ř E Z E N

Ze zasedání Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu 7. března 2000

Světě div se, Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu dospěla k závěru, že rozpočet je rozumný a schválila ho. Byl vznesen dotaz, jak že to chceme udělat, když nejsme Občanské sdružení. Kdy naši borci z komise pochopí, že pořadatelem je Město Litoměřice, které si pouze nás, jako odborníky najalo?

**Městská rada schválila rozdělení finančních prostředků v rozpočtu
na "Máchovy Litoměřice"**

Městská rada schválila na svém 8. zasedání dne 16. března 2000 rozdělení finančních prostředků v rozpočtu "Máchovy Litoměřice" ve výši 100 tisíc korun: na jarní část festivalu částku 55 tisíc korun a na podzimní část 45 tisíc korun.

Poznámka kronikáře: *Takže pořad není jasný jaký je rozdíl mezi oslavami a festivalem. To, co má celostátní význam a je tvůrčí, je dotováno částkou o 10 tisíc korun menší než majáles rodinky Grimmů. Dost mi běhá mráz po zádech z toho, že festival bude 4. listopadu 2000 vyhlášen v galerii Ve dvoře a na 2. ročník pak nebudou peníze. Když si vzpomenu na únorové zasedání Chlupáčovy komise, kde tento pán tvrdil, že festival byl, protože si spletl jeho závěr (vydání almanachu "Máj" na rok 2000 atd.) s vlastním festivalem a vůbec nevěděl, že se tento má konat každý rok a že se mu muselo vysvětlit, jaký je význam a tudíž rozdíl obsahu pojmů "festival" a "oslavy", je velice pravděpodobné, že si splete částku na vyhlášení 2. ročníku s průběhem 2. ročníku v roce 2001.*

D U B E N

Městská rada k festivalu "Máchovy Litoměřice"

Městská rada na svém 10. zasedání 11. dubna na základě informací předsedy Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu Mgr. Chlupáče uložila odboru Školství a sportu připravit do příštího jednání MR všechny podklady (smlouvy, jednání v Městské radě a Městském zastupitelstvu), týkající se uspořádání festivalu "Máchovy Litoměřice".

Poznámka kronikáře a člena Kruhu přátel festivalu "Máchovy Litoměřice":

MR stále nepochopila rozdíl mezi obsahy pojmů oslav (jarní část) a festival (podzimní část). Na otázku, co vlastně MR žádá, mi vedoucí odboru paní H. Bitrichová odpověděla, že to neví a nerozumí tomu, protože ani rada sama neví, co chce. Podzimní část (festival) bude až 4. listopadu a jde o vyhlášení 2. ročníku. Z jiných pramenů jsem se dozvěděl, že podzimní část je ohrožena, protože rodina Grimmů je schopna použít jakýchkoliv prostředků, aby se opět vrátila do sedla. Vítr tedy bude foukat odtud prostřednictvím radního p. Chlupáče. Uvidíme, co z toho vyleze.

Ve čtvrtek 20. dubna jsem zachytil stopu. Na sekretariátu Městského úřadu mi byl ukázán můj článek z Mladé fronty dnes, který jsem napsal v únoru a vyšel teprve v dubnu. Nevěděl jsem o tom protože Mladou frontu dnes nečtu. Vše vzniklo náhodou, když jsem ji zakoupil kvůli článku o výstavě v muzeu. V severočeské příloze jsem si všiml, že deník zavedl rubriku o tom, jak si čtenáři představují severočeskou kulturu v příštím tisíciletí a vyzýval je, aby do diskuse vstoupili. Příspěvky neměly přesáhnout 25 řádek, na obálku mělo být vepsáno spojení Vize 2000. Napsal jsem tedy toto:

***Vidím to jako před lety Jan Werich
VIZE 2000***

V roce 1969 vyšla v novinách fotografie Jana Wericha, který se přes kukátko dívá do budoucnosti. V následujícím čísle pak gestem svých rukou vypověděl vše. Pokud bych chtěl popsat moji vizi budoucí severočeské kultury, bylo by Werichovo gesto aktuální. Stačí se pozastavit nad kulturní politikou litoměřické radnice.

Minulá rada přijala usnesení, že se bude ve městě každoročně konat literární festival Máchovy Litoměřice s tečkou v podobě vydání almanachu Máj, obsahujícího nejlepší původní příspěvky autorů z celé republiky. Na projekt mělo být každoročně vyčleněno sto šedesát tisíc korun. První ročník se uskutečnil v roce 1998, o rok později vyšel i almanach. Jenže přišly volby a noví radní.

Původní usnesení nebylo revokováno. To ale eticky nikomu nevadilo, aby místo festivalu vznikly oslavy Máchových Litoměřic ve formě majálesu (a odborníci z celé země byli vyhnáni z města). Městská kulturní komise se sloučila s dalšími a vznikla Městská komise kultury, obchodu a cestovního ruchu. Komericializace kultury?

Na litoměřických Jezuitských schodech je Beránkova plastika, která pobuřuje - diskutuje se, zda ji odstranit či ponechat. Přitom celý prostor jako takový vyžaduje radikální řešení. Jenže vyzvat architekta města, aby svým studentům zadal na toto téma seminární práci a komise výsledky jejich návrhů představila veřejnosti na výstavě, sahá nad možnosti chápání příslušné "odborné" trojkomise.

Jakou mám tedy vizi severočeské kultury? Stejnou jako Jan Werich před jednácti lety o celé české společnosti.

OLDŘICH DOSKOČIL
*historik umění, člen Kruhu přátel
festivalu Máchovy Litoměřice*

To rozčílilo pana Chlupáče a Grimmovi a tudíž se sešli a radili. V Mladé frontě dnes vyšel článek, který si sice mého nevěšmal, ale představil Grimmovi jako zachránce litoměřické kultury. Článek jsem bohužel neviděl. Po poradě, nadopován rozumy rodiny Grimmů, potom pan Chlupáč vystoupil v radě s výše uvedenými pitomostmi.

K V Ě T E N

Z jednání 11. zasedání Městské rady z 27. dubna

Pod jednacím číslem 17/11 z 11. zasedání Městské rady z 27. dubna bylo v usnesení: Máchovy Litoměřice - informace. MR bere na vědomí informaci Odboru Školství, kultury a sportu o jednáních týkajících se spolupráce při pořádání festivalu "Máchovy Litoměřice". *Poznámka kronikáře: Zřejmě šlo o jarní majáles rodiny Grimmů.*

Přednes Máchova Máje v galerii

Galerie výtvarného umění Litoměřice vykonala záslužný čin. V pátek 26. května v 17. hod. se v jejich prostorách konal večer poezie. Na programu byl přednes Máchova *Máje* v podání Jana Kačera a Jana Potměšila.

Jednání s panem Chlupáčem u pana starosty

V úterý 23. května se v 8:00 hodin ráno konalo jednání mezi zástupcem Kruhu přátel festivalu Máchovy Litoměřice O. Doskočilem a členem rady a předsedou Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu Mgr. L. Chlupáčem za přítomnosti starosty Města pana J. Landy a místostarostky Města ing. Kadeřábkové. Zasluhou pana starosty se záležitost festivalu Máchovy Litoměřice mírně posunula kupředu. Zdá se, že by přeci jenom byla pro 2. ročník 2001 uvolněna částka 100 tisíc korun, Jarní majáles neponese Máchovo jméno a jarní část festivalu by se dotýkala amatérských účastníků z Litoměřic.

Z 13. zasedání městské rady 23. května 2000

Městská rada schválila na svém 13. zasedání 23. května 2000 návrh odboru Školství, kultury a sportu (předkladatel vedoucí odboru H. Bitrichová) *Čestné občanství města Litoměřice panu Ludvíku Kunderovi*. MR doporučuje městskému zastupitelstvu, aby tento návrh schválilo na svém zasedání 1. června 2000.

Č E R V E N

Městské radě byl předložen návrh koncepce

Návrh koncepce festivalu Máchovy Litoměřice:

Titl.: Městská rada Litoměřice
Předkládá: Mgr. Oldřich Doskočil
Záměr: Vytvořit původní literární a výtvarný projekt celostátního významu
Cíl: se zahraničním dosahem. Umožnit mladým literátům a výtvarníkům prezentovat

původní díla.
V budoucnu by zdrojem inspirace těchto děl mělo být samotné město Litoměřice a České středohoří.
Prostředky: Jarní (amatérská) a podzimní (profesionální) část spojená s vernisáží výstavy v galerii Ve dvoře (gotické dvojče).
Pořadatel: Město Litoměřice ve spolupráci s Okresním vlastivědným muzeem Litoměřice a Městskou galerií Vysoké Mýto.
Garant (ekonomický): Město Litoměřice (konkretizovaný v praktickém jednání odborem kultury, školství a sportu).
Garant duchovní: PhDr. Ludvík Kundera
Garant organizační: Festivalový výbor složený z členů Kruhu přátel festivalu Máchovy Litoměřice. Předseda: PhDr. Pavel Chalupa (literární historik), tajemník Mgr. Oldřich Doskočil (historik umění).
Prozatímní návrh členů: Dr. Ivo Chmelař (předseda Okr. soudu Litoměřice), (bude upřesněn) Martina Deliřová (herečka divadla ABC v Praze), ak.mal. Zdenka Krejčová (Praha).

Podzimní část:

Profesionální podzimní část se koná každým rokem vždy první sobotu v listopadu v galerii Ve dvoře při vernisáži výstavy korespondující s ideou festivalu. Výstavy jsou střídavě monotematické a soutěžní (grafika, fotografie). Každá výstava má katalog. Monotematická řada A, soutěžní řadu B s číslováním svazků obdobně jako u edice Malíři Litoměřicka. Vydavatelem katalogu je Město Litoměřice, OVM Litoměřice a MG Vysoké Mýto. Každá monotematická řada bude převezena do MG Vysoké Mýto, soutěžní ještě do Paříže a Míšně (s Míšní ještě nebylo v tomto směru jednáno). Proto katalog soutěžní výstavy bude mít francouzské a německé resumé. **Na všech katalozích se bude finančně podílet MG Vysoké Mýto.**

Při monotematických výstavách se vyhlašuje festival výtvarný (grafika a fotografie). V podmínkách soutěže se stanoví maximální rozměr (70 x 50), nepřijímají se cykly (nedostatek místa), grafický list a fotografie zůstane v majetku Města Litoměřice (základ budoucí grafické a fotografické sbírky). Na každý ročník se vyhlašuje příslušné téma.

Garantem výtvarné části je Oldřich Doskočil

Při vernisážích soutěžních se vyhlašuje festival literární. Vybrané příspěvky jsou publikovány v literárním almanachu Máj (vydává Město Litoměřice). Grafická úprava almanachu je stejná jako u prvního ročníku. U frontispisu se počítá (stejně jako u prvního svazku) s reprodukcí některého z fiktivních portrétů K. H. Máchy s krátkým

vysvětlujícím textem. V následujícím roce (po vernisáži) předčítání textů v divadle K. H. Máchy.

Garantem literární části je Pavel Chalupa.

Všechny tři festivalové disciplíny (grafika, fotografie, literatura) budou vyhodnoceny porotou sestavenou z odborníků.

2. ročník festivalu Máchovy Litoměřice:

Vyhlášení 2. ročníku festivalu Máchovy Litoměřice se uskuteční v sobotu 4. listopadu 2000 v galerii Ve dvoře.

Program:

- 1) Úvodní (krátké) slovo pana starosty.
- 2) Udělení čestného občanství L. Kunderovi (Způsob bude upřesněn. Hlavní slovo pan starosta). Pozvat je nutné zástupce litoměřického gymnázia J. Jungmanna, kde L. Kundera v roce 1938 maturoval. Je třeba podtrhnout, že v publikaci vydané k 100. výročí tohoto gymnázia bylo jméno L. Kundery cenzorem vyškrtáno jako absolventa, protože v té době byl politicky persona non grata. Město Litoměřice a gymnázium tak vrací L. Kunderovi částečně dluh udělením čestného občanství.

Poznámka: L. Kundera se jako student litoměřického gymnázia účastnil v roce 1936 odhalení Blažkova pomníku K. H. Máchy před divadlem. O této události napíše vzpomínky, které budou publikovány jako samostatná příloha v některém ze svazků edice Malíři Litoměřicka.

- 3) přednes veršů L. Kundery (M. Delišová, divadlo ABC Praha)
- 4) Úvodní slovo (odborně obecné) P. Chalupy k festivalu.
- 5) Úvodní slovo L. Kundery k výstavě Františka Doležala.

Vystavené obrazy akademického malíře Františka Doležala jsou z cyklu máchovských motivů. Zapůjčeny jsou z pozůstalosti jeho dcery, litoměřických sběratelů a GVVU Litoměřice. F. Doležal měl silný vztah k Litoměřicím a krajině Českého středohoří. Svůj "výjezdní" ateliér měl v obci Hlinná nad Litoměřicemi. Osobní přítel L. Kundery.

Katalog k výstavě je 1. svazek řady A. Autorem textu je L. Kundera. Obsahuje osm barevných reprodukcí, černobíle portrét F. Doležala a jeho ateliér v Hlinné.

Cena katalogu 40 tisíc korun, z toho polovinu, 20 tisíc (50 procent) hradí jako sponzor nakladatelství OSWALD.

Katalog s textem L. Kundery nabývá významu pramenného dokumentu, jehož cena s postupem času bude stoupat.

- 6) Umělecký program korespondující s dílem F. Doležala ve vztahu ke K. H. Máchovi (M. Delišová, popřípadě další umělec).
- 7) Vyhlášení výtvarné soutěže na rok 2001 (O. Doskočil). Téma: Česká krajina.
- 8) Závěrečné slovo pana starosty.
- 9) Malý raut v prostorách galerie.

Pozvaní hosté: Kromě přímých aktérů večera pořadatelé pozvou vybrané autory literárních děl z 1. ročníku festivalu (výběr P. Chalupa, který s některými udržuje písemný styk a stará se o jejich umělecký růst), malířů a fotografů, předpokládaných účastníků výtvarné soutěže (výběr O. Doskočil). Na náklady festivalu jim bude

uhrazen nocleh.

Perspektivy monotematických výstav:

Druhá monotematická výstava bude v roce 2002. Vzhledem k dnešní aktuální situaci jsou dvě alternativy. V případě, že bude možné realizovat výstavu postsurrealistického malíře (opět Máchovské motivy) F. Istlera (nyní je vážně nemocen), pak text opět napíše L. Kundera. Oba jsou posledními žijícími členy postsurrealistické skupiny RA. Katalog by tak opět měl charakter pramenného dokumentu. V tomto případě téma pro vyhlášení výtvarné soutěže ještě není známo.

V případě, že tato výstava nebude možná, bude odložena o dva roky (pak by se konala z pozůstalosti. Jsme v kontaktu s jeho dcerou). Tehdy by se realizovala výstava na téma "K počátkům systematického zobrazování českých hradů - 1798 - 1881" (s příslušným severočeským appendixem). Autorem textu v katalogu by byl O. Doskočil. Tento text by patřil ke zcela původním a vzbudil by pozornost především v odborných kruzích. Lze proto předpokládat, že by na takovou vernisáž přijela řada odborníků z celé ČR. Daná výstava by pak sama o sobě vybízela k vyhlášení tématu "České hrady".

Jarní část festivalu:

Jarní část festivalu by byla amatérská a dotýkala by se především litoměřických specializovaných škol (LŠU a pod.) včetně těch, o kterých je známo, že zde pedagogové systematicky pracují s mladými výtvarníky nebo literáty (Střední pedagogická škola, gymnázium apod.) Na tento jarní festival by se vždy dostavil některý z významných profesionálů (besedy apod.). Tím by se dostávala ve známost mezi mladými lidmi i profesionální podzimní část. Důsledkem by bylo vytváření vzájemných vztahů účastníků mezi oběma festivaly.

Vyhlášení jarní části by se uskutečnilo rovněž v galerii Ve dvoře, a to na jaře roku 2001. Vzhledem k tomu, že dlouho nebylo jasné, zda se festival jako takový vůbec bude konat, chce festivalový výbor využít již připravených, na sobě zcela nezávislých akcí. V této chvíli proto není jasné, zda 1. ročník bude vyhlášen v březnu nebo v květnu. Důvod:

Lidová škola umění koná již po řadu let ve svých prostorách výtvarnou soutěž o cenu F. Proška, generačního druhu F. Doležala, jenž žil v Litoměřicích a jež je autorem řady děl na máchovské téma. V březnu pedagogové LŠU realizují v galerii Ve dvoře výstavu z jeho děl. V květnu má v této galerii výstavu litoměřická rodačka, posluchačka ústecké univerzity (obor výtvarná výchova). Kudy dál z těchto nabídek a jakým způsobem je spojit, je otázkou dalšího ujasňování koncepce.

Proškovu cenu LŠU chce festivalový výbor přenést z prostor školy do galerie.

Jarní festival by měl stejnou koncepci jako podzimní. Pochopitelně bez katalogu. Na literární by pak stačilo pět balíků papíru, na který by si, pokud by mladí literáti měli zájem, mohli namnožit svá díla zelená. Další vývoj jarní části by potom byl více méně v rukou těchto mladých lidí a jejich pedagogů pod jemným a laskavým dohledem profesionálů. Co kdyby se tu našel nějaký opravdový litoměřický talent?

Zpracoval Oldřich

Doskočil

V Litoměřicích 2. června 2000

Na vědomí: Starosta J. Landa, místostarostka ing. Kadeřábková, vedoucí odboru

kultury, školství a sportu H. Bitrichová a členové Kruhu přátel
festivalu
Máchovy Litoměřice.

P. S. Jde o návrh a proto jsou možné některé změny vyplývající z dané situace popřípadě z námětů, které jsou přínosem.

Závěrečná poznámka:

Základní rozdíl mezi festivalem Máchovy Litoměřice a jinými špičkovými kulturními aktivitami konanými ve městě:

Inspirativním zdrojem je genius loci města Litoměřic a jeho okolí. Záměrem festivalu je z tohoto zdroje umělecká díla tvořit ("vyrábět") a exportovat do světa včetně zahraničního. Umělec, účastník festivalu, z Litoměřic vyváží. U jiných aktivit se špičková kultura naopak dováží jako hotové zboží, jehož kreativní zdroj ("výroba") byl někde jinde.

Městské zastupitelstvo schválilo čestné občanství L. Kunderovi

Městské zastupitelstvo na svém 4. jednání dne 1. června 2000 schválilo na doporučení Městské rady z jejího 13. zasedání dne 23. května udělení čestného občanství města Litoměřice panu Ludvíku Kunderovi.

Dopis L. Kundery O. Doskočilovi

Text pro katalog F. Doležala k výstavě v galerii Ve dvoře při které bude 4. listopadu 2000 vyhlášen 2. ročník festivalu "Máchovy Litoměřice" připravuje L. Kundera. V této souvislosti byl zaslán O. Doskočilovi dopis, jehož text je natolik krásný, že ho zde přepisuji. V záhlaví je reprodukce kresby Paula Kleea z roku 1913, vpravo Kunderův text "Sedmero" (plné znění v loňské kronice). Vlevo pak na stroji naťukán vlastní dopis:

*Milý pane kolego,
opožděný dík za vinš. A nic než sdělení, že ojedinělý diapozitiv ke mně dorazil, že jsem našel staré barevné reprodukce F. D. i něco recenzí, takže: vše je připraveno a jen to čeká na chvíli, inu: tak dva dny, souvislého času.*

Buďte zdráv, Váš

Ludvík Kundera

Kunštát 23. 6. 2000

Porada u pana starosty

Ve středu 28. června se u pana starosty J. Landy konala porada k festivalu Máchovy Litoměřice. Přítomni byli pan starosta J. Landa, místostarostka (má na starosti mj. kulturu) ing. M. Kadeřábková, předseda komise kultury, obchodu a cestovního ruchu Mgr. L. Chlupáč, členové Kruhu přátel festivalu Máchovy

Litoměřice Dr. I. Chmelař a O. Doskočil, vedoucí odboru kultury, školství a sportu H. Bitrichová a referentka tohoto odboru M. Dětinská. Došlo k dohodě o festivalu i do budoucích let. V závěru byl navržen výbor festivalu ve složení: O. Doskočil, I. Chmelař, L. Chlupáč, ředitelka Domu kultury Rybová. Ekonomicky právně celý projekt bude ošetřovat M. Dětinská.

Později byl výbor doplněn o provozovatelku galerie Ve dvoře Irenu Skopalovou a novou pracovníci OVM Litoměřice, historičku umění PhDr. Lídu Růženeckou.

S R P E N

Další dopisy L. Kundery o Doskočilovi

Tentokrát šlo o pohled s reprodukcí obrazu (kvaš 26 x 16 cm) hradu v Boskovicích od akademického malíře Jaroslava Klápště (nar. 1823).

Kunštát 28. 7. 2000

Milý pane O.D., text o F. D. je relativně hotov, ještě mi zbývá zjistit několik drobností. Odesílám jej v pondělí 31. 7. Zároveň několik věcí, které by třeba mohly přicházet pro středně tenký katalog v úvahu: photo F. D., jeho básnický text, hezkou báseň Jana Nohy asi z roku 1934, pár řádek pozapomenutého skvělého prozaika Arnošta Vaněčka... a hlavně přepis nynějšího rozhovoru o F.D. s Karlem Valtrem, jeho dávným druhem i uměleckým soupeřem. Takže 1.8. vše máte na stole! Vaše tel. č. jsem si zapsal tak dobře, že není k nalezení. V poklusu pěkně zdraví

Milan Kundera

Kunštát 1. srpna 2000

Milý pane kolego,
oproti mému přesnému pracovnímu plánu došlo k návštěvě 41 studentů slavistiky z Mnichova, pobýli tu 6 hodin a "plán" je tentam. Takže nejenomže jsem zmeškal o 1 den, ale ještě jsem to nakonec nestačil celé opsat. Chybí minimálně 1 a půl stránky. Zítra pošlu. Ostatek jsem rozmnožil a berte to jako návrh pro katalog.

V poklusu Váš

Ludvík Kundera

Kunštát 3. srpna 2000

Milý pane kolego, posílám dokončení katalogové stati. Je toho trochu víc než jsem podle tentokrát vyjíměčně cedulkové metody usoudil. Názvy obrazů podtrhuji, tedy navrhuji na kurzívu.

Budu velmi prosit o korekturu. Některá data jsou sporná, v předlohách je zmatek.

Rovněž mezi malým a velkým Máchovským cyklem. Někde možná zaniklo dělení na odstavce. V pasáži o publicistice F. D. po roce 1945 prosím přehod'te Národní osvobození a Práci. V jakémsi soupisu jsem Práci vůbec nenašel, ale to zas odporuje mé vzpomínce. Na to, co bylo před půlstoletím si vzpomínám přesně než co bylo minulý týden.

Dnes dorazil i záznam rozhovoru s Karlem Valtrem, Doležalovým nejstarším kamarádem, rovesníkem. To už ale dnes nestihnu upravit, až zítra, ale hned pošlu. Nebude toho víc než jedna stránka na stroji ob řádku. Zpestřilo by to katalog o pár zajímavých faktů, která jsem ve svém textu vypustil. Diapozitivy vracím a třesou se mi ruce, aby to řádně došlo.

Snad je to vše. V poklusu pěkně zdravím.

Milan Kundera

Kunštát 3. srpna 2000

Milý pane O. D.,

tím končí mé zásilky návrhů do katalogu F.D.

Rozhovor, mnou důkladně zredigovaný, vřele doporučuji - i pro ten vztah k Litoměřicku. Člověka vždy napadne něco neuskutečnitelného. Já teď pomyslel na ideální instalaci obou Máchovských cyklů. Ten velký jako hlavní půdorys, ale ke každému obrazu i verze z malého cyklu či odjinud. Mám maličký kvaš 8,5 x 6 cm k Pouti krkonošské. Byl by to puntík vedle "velké" Pouti. Ale to nic, to jsou jen fantazie. Kdyby něco, raději napište. Uprchneme dnes asi na 10 dnů na chatu, půl km a 100 m nad námi.

Pěkně zdraví L. K.

PS: Jazyk toho rozhovoru je trochu nejednotný - ale přesně podle zápisu. Valter střídá hovorový a spisovný jazyk. Dalo by se to upravit buď zcela spisovně sjednotit Valtrův jazyk ve smyslu velké a pěkné věci. Budete-li mít chuť, zredigujte si.

Dopis I. Doskočila L. Kunderovi

Litoměřice 9. 8. 2000

Vážený pane doktore,

doufám, že jste dostal obálku s texty pro katalog. Zaslal jsem je, pro jistotu, ještě dceři F.D. Rozhovor K.V. s Doležalovým rovesníkem jsem nestihl zredigovat. Udělám zřejmě během tohoto víkendu a zašlu.

Váš nápad k instalaci se mi líbí. Prostory litoměřické galerie jsou ovšem příliš malé a tak musím instalaci omezit pouze na dostupný výběr z velkého MC. Z malého MC vystavím pouze asi dvě práce, jde o technickou záležitost. V přílehlé místnůstce jsou dva výklenky a mám obavu, že by se tam žádný olej nevešel. Pokud mám pravdu, budou tam klipy (dva) z MMC. Jaké má možnosti P.Ch. v MG Vysoké Mýto nevím. Pokud jsou k dispozici větší prostory, pak by se Váš nápad mohl realizovat tam. Proto také v katalogu, který je pro obě výstavy společný, bude v soupise vystavených prací uvedeno na výstavě více děl, než tomu skutečně v Litoměřicích bude.

Na vernisáži to vysvětlíme. Ale přesto tento rozpor (litoměřický) pokládám za přínos.

Prosím o tvrdou a nemilosrdnou kritiku mého úvodu v katalogu.

Vámi zaslou fotografii F. D. u stolu s neznámým rozluštila dcera F. D. Na snímku je redaktor Stanislav Hruška z ústeckého Průboje, který bydlel v Litoměřicích a s F. D. se přátelil od r. cca 1955. Snímek pořídil redaktor z Litoměřic Miroslav Zimmer při oslavách 75. narozenin F. D. v Hlinné. Bylo to tedy, pokud dobře počítám, v r. 1985. M. Zimmer zapůjčuje na výstavu jeden olej. To byl ten opožděný diapozitiv. V úterý 15. srpna přijede můj nakladatel a vydavatel a přiveze 5. svazek edice Malíři Litoměřicka (Dovolím si titul zaslat). Při této příležitosti mu předám (prozatím pracovně) texty a ukáži obrázky, abychom věděli, zda se to tam všechno vejde. Pokud zbude místo, poprosím o originál fotografie.

Nesmělá a pokorná prosba: 6. svazek edice Malíři Litoměřicka (pro rok 2001) je textově hotov. Je věnován portrétu 18. a 19. st. ze sbírek muzea. Na titulu (nově zrestaurován) bude podobizna P. A. Klara (syn A. Klara, zakladatele pražského ústavu slepců - odtud Klárov). P. A. Klar byl 1. řed. ústavu a vydával lit. almanach *Libussa* v německém jazyce programově zaměřeném na česko - německou kulturní spolupráci. V letech 1842 - 1852 byl tištěn litoměřickým K. V. Medauem (viz 4. svazek edice Malíři Litoměřicka, který máte). V almanachu na r. 1844 vychází 1. kladná recenze Máchova Máje a jeho německý překlad. Češi, pokud mi paměť slouží, tak činí až r. 1862. V souvislosti s Klarem věnuji v textu pozornost i almanachu a pochopitelně překladu Máje a jeho recenzi. Jako každý svazek, tak i tento má přílohy. Zde český překlad recenze a báseň německo-českého básníka Bacha *Nad hrobem Máchovým* z časopisu *Ost und Vest*. Rád bych tuto máchovskou přílohu rozšířil:

1. O váš text přednesený na loňské vernisáži ke Stejskalovým *Mácha očima grafiků*. Ten mám přepsaný v počítači (Kronika Města Litoměřic 1999) a není problémem (technickým) ho v počítači zdvojit a kopii převekslovat do příslušného souboru.

2. A to je trochu smělé, ale přesto: Rád bych, pro budoucí badatele, a hlavně studenty, kteří ještě pořádně neumějí dohledávat, měl všechny multiplikované "Kundery" nějak pohromadě. V 6. svazku mám ještě místo a tak bych rád připojil Vaše vzpomínky na odhalení Blažkova pomníku před divadlem r. 1936, které máte sice ve své představivosti, ale nikoliv na papíře. A to je ten problém, a zároveň nesmělá a pokorná prosba - z hlediska Vašeho času a vytíženosti. Text bych totiž nejpozději potřeboval do konce ledna 2001. Vzhledem k dobrým vztahům a pochopení (ale i vztahu k Vám a Vašemu dílu) mého nakladatele, by bylo, alespoň se domnívám, možné měsíční zpoždění. Ale to je jen takový můj nápad!

Včera jsem byl v Praze. V knihkupectví v Jindřišské jsem se zahleděl na Vaše sebrané spisy. Měli tam i Meandry. (Mám z nich monografii o Halasovi a dramata. Nevzpomínám si na číslo svazku, ale je tam hra o Máchovi. Ten právě čtu.) Zeptal jsem se knihkupece (velice mladý člověk), jak se Kundera kupuje.

Odpověděl, že bude muset doobjednat některé svazky (ty první, které už nejsou), ale že by se toho prodalo víc, kdyby bylo mezi mladými více peněz. Prý mladí berou svazky do rukou, pak si povzdechnou nad cenou a zase je vrátí do regálu. Vytáhl jsem Meandry, mladý knihkupec na mne hleděl a viděl jsem zklamání, když jsem knihu vrátil. Usmál jsem se na něho a pošeptal, že mi je autor slíbil. "Vy znáte Kunderu!", vykřikl tak, že přiběhla i mladá prodavačka, sympatická blondýna. "Tak trochu" odpověděl jsem. To bylo úcty. Abych jim udělal radost, tak jsem si koupil eseje kunshistorika Chalupeckého. Stejně jsem je chtěl.

Snad je to všechno. Pokud jsem na něco zapomněl, tak zavolám.

Zdraví

O. D.

PS. Tel. Do práce: 0416 - 731339
Do bytu: 0416 - 734931

Ještě jedno P. S.

4. listopadu se od Vás očekává:

- 1) Na vernisáži F. D. úvodní slovo k umělci
- 2) v divadle něco slov k udělení čteného občanství

M. Deliřová přednese:

- 1) Na vernisáži Nohovu báseň
- 2) v divadle něco z Vaší básnické prózy z Dějin Města Ltm.

Předběžný rozpočet na festival Máchovy Litoměřice 2001:

Katalog	70 tisíc Kč
Klipy	5 tisíc Kč
Raut	4 tisíce Kč
Propagace	6 tisíc Kč
Honoráře	10 tisíc Kč
Noclehy	5 tisíc Kč
Cena pro vítěze grafické soutěže	5 tisíc Kč
Cena pro vítěze fotografické soutěže	5 tisíc Kč
<u>Nepředvídané výdaje</u>	<u>10 tisíc Kč</u>
Celkem:	120 tisíc Kč

Dopis L. Kundery O. Doskočilovi:

Kunštát posledního srpna 2000

Milý pane kolego,

fotografii jsem našel okamžitě; horší je to s fakty o odhalení pomníku KHM. Z publikace J. Volkové Litoměřice a jejich básník (1984) jsem se dozvěděl, že to bylo 27. září 1936 a že se aktu mimo jiné zúčastnili "významní čeští spisovatelé a básníci - např. Josef Hora, František Halas, Jaroslav Seifert, Vilém Závada, Otakar Fišer (tak) a další", jenže: "Vlastní akt odhalení pomníku provedl básník a dramatik Jaroslav Kvapil." Šel jsem dost najisto do regálu sekundární máchovské literatury, ale našel tam jen bohatou dokumentaci květnových oslav (celostránkové přílohy novin a brožury s programem oslav), ale o podzimním odhalení pranic. Bylo by asi nutno jít do Litoměřických novin i do denního tisku těch dnů. Je možné, že Kvapil vskutku provedl jen stržení, kdežto řečník či řečníci byli jiní, tedy to mohl být i Fischer. A musím, byť nerad, i připustit, že jsem se spletl tehdy a trvale.

Ve zrovna vyšlém Lexikonu u české literatury 3/II. jsem našel mezi neščetnými statěmi o KHM jen jednoho O.F. ze Slova a slovesnosti, leč už 1935. Fischerovskou bibliografii jsem nenašel, přestože jsem nějakou měl kdysi v ruce. Tož tak. Ještě je tu možnost, že jsem se nespletl, ale že skvělý řečník O. F. improvizoval. A tím mě i tak zaujal. - Ještě k oslavám 1936. Máte-li tu dokumentaci děravou, rád škvíry darem ucpu.

Ke katalogu F.D.: Rozhodně prosím pak o korekturu... Je tam několik drobných

chyb v mém textu. Např. ten maďarský avantgardista se jmenuje Moholy-Nagy.
Buďte zdrav. Váš

Ludvík Kundera

Z Á Ř Í

Dopis L. Kunderovi

Litoměřice 14. září 2000

Vážený a milý pane doktore,
konečně jsem se dostal k podstatě problému. Un. prof. O. Fischer opravdu vystoupil, ale ne při odhalení pomníku 27. září, ale na jaře při pokládání základního kamene z Radobýlu 24. května. Zprávu z Litoměřických listů podepsanou poštovní úřednicí (objev mého synovce) pod značkou Kelt. přikládám.

Katalog je v tiskárně, která zašle korektury přímo Vám. O podrobnostech se s Vámi dohodne paní Osvaldová.

Vaše nabídka o doplnění bílých míst v našem archívu je velice vítána. Na to je ale čas. Prohovoříme někdy v budoucnu. V příštím roce bude příležitostí dost.

Zdraví

O.D.

Dopis L. Kundery O. Doskočilovi

Kunštát 29. 9. 2000

Milý pane kolego O.D.

byli jsme týden v Hannoveru atd., ale vše s korekturou klaplo, fax se osvědčil. Vracím vše Oswaldu, tedy do rukou pí. Osvaldové, jen bych Vás prosil, kdybyste se na vše taky ještě velepозorně podíval. Já to četl 2x a vždy jsem objevoval nové chyby. Neb Nakl. spolupráce je výborná, ale sazba velmi špatná, jak poznáte. Prosil bych Vás zvláště o kontrolu všelikých čísel, neboť na ně většinou nemám podklady a tradičně tam bývá moc "přibližností". Rušivé je v té kurzívě, že rn se slévá v m, ale s tím nic nenaděláme. Jinak škrtám u Poličky "nad Metují", neboť je to od Metuje daleko, je to prostě Polička. Mářinku (mockrát) opravuji podle KHM na Marinku, s tím by F.D. jistě souhlasil, neboť to je autentické, dále Ani labuť ani Lúna bez čárky uprostřed. Unifikuji po zralé úvaze velká či malá písmena u cyklů takto:

velký Máchovský cyklus - malý Máchovský cyklus

A nyní je místo pro zvláštní prosbu:

Marně jsem bůhví kde pátral po bližší podobě Almanachu pro život a poezii (či pro poezii a život) z roku 1930. Tak jsem se musil spolehnout na zmínky jiných, kteří to třeba také neměli v ruce. I pro "halasologa" je to mrzuté: měl by vědět, co tam FH má! A jací jsou tam nečeštní lidé! Třeba je to v pozůstalosti F. D. Inu, budu ještě v hodině dvanácté pátrat... Ale kdybyste mě přivedl k nějaké stopě, budu rád.

A to je v poklusu vše, buďte zdrav

Ludvík Kundera

L I S T O P A D

II. ročník festivalu Máchovy Litoměřice:

Doprovodná událost: Udělení Čestného občanství L. Kunderovi

V sobotu 4. listopadu proběhlo vyhlášení II. ročníku festivalu "Máchovy Litoměřice" v galerii Ve dvoře. (Soutěž grafiky a fotografie na téma Česká krajina)

Vernisáž:

V 17.00 hodin se naplnila galerie Ve dvoře asi 80 lidmi. Po chvíli se ovzduší stalo sice nedýchatelné, ale atmosféra byla úžasná. Z osobností kulturního světa přijeli například básník Emil Juliš, z malířů Vladimír Míčko, Jana Kremanová atd.

Vystaveno bylo 12 olejů nejen z velkého Máchovského cyklu a 10 kvašů z malého Máchovského cyklu Františka Doležala (1918 - 1989).

Vernisáž zahájila provozovatelka galerie Irena Skopalová. Pak hovořil starosta města Jiří Landa, který předal slovo Ludvíku Kunderovi. Martina Delišová recitovala báseň Jana Nohy (je v katalogu), kterou básník ve třicátých letech věnoval F. Doležalovi. Pavel Chalupa informoval o literární soutěži, která bude vyhlášena v roce 2001 a na závěr Lída Růženecká vyhlásila soutěž grafiky a fotografie na rok 2001 na téma Česká krajina.

Výstava byla doprovázena katalogem, který je zároveň prvním svazkem nové edice *Radobýl*. Grafická úprava a výroba byla v režii firmy OSWALD, která na katalog přispěla částkou 30 tisíc korun (celková cena 50 tisíc, 20 tisíc zaplatilo Město Litoměřice, náklad 570 výtisků). Katalog byl koncipován jako společný s Městskou galerií Vysoké Mýto, kde bude výstava od 6. prosince. Úvodní slovo k nové edici a festivalu napsal O. Doskočil, esej o F. Doležalovi L. Kundera. Dále je zde přetištěna část rozhovoru Františka Matuly s Karlem Waltrem o F. Doležalovi, báseň J. Nohy a dva texty J. Doležala.

Z vystavených děl jsou v katalogu reprodukována dva oleje z majetku GVU Litoměřice, jeden z majetku dcery F. Doležala paní J. Štogrové - Doležalové a jeden z majetku redaktora ústeckého rozhlasu M. Zimmera. Dva katalogy jsou archivovány ve Státním Okresním archívu v Litoměřicích se sídlem v Lovosicích, dva v Okresním vlastivědném muzeu Litoměřice a dva v knihovně galerie výtvarného umění Litoměřice.

Vernisáže se zúčastnila dcera F. Doležala paní Jarmila Štogrová - Doležalová z Prahy, která má po svém otci v Hlinné chalupu.

Udělení Čestného občanství Města Litoměřic v divadle:

Po vernisáži přešli účastníci do divadla KHM, kde proběhlo slavnostní zasedání městského zastupitelstva u příležitosti udělení čestného občanství Ludvíku Kunderovi. Slavnostní večer moderovala PhDr. Lída Růženecká z OVM Litoměřice. V úvodu J. Pakandl zahrál Dvořákovu humoresku. Potom pan starosta J. Landa představil L. Kunderu a zdůvodnil, proč mu Město Litoměřice uděluje čestné občanství. M. Delišová zarecitovala část z básnické prózy L. Kundery, který je

předmluvou k monumentální knize *Dějiny města Litoměřic* vydanou Městem v roce 1997 a pak hovořil L. Kundera o sobě, především o svém vztahu k Litoměřicím (Promluva L. Kundery by měla vyjít jako samostatná příloha v 6. svazku edice *Malíři Litoměřicka* s vročením 2001). Nakonec došlo na vlastní udělení Čestného občanství a na závěr opět J. Pakandl zahrál na klavír. V druhé části se konal raut a po něm šli pan starosta J. Landa, PhDr. Pavel Chalupa, herečka Martina Delišová, ředitel Úřadu práce Ivan Vilím, předseda okresního soudu Dr. Ivo Chmelař, pracovník muzea Martin Kolařík (ten vše fotografoval) a kronikář O. Doskočil do vinárny U pavouka v Pekařské ulici.

Z jednání ve vinárně vyplynulo: Pan starosta J. Landa pojedje 6. prosince do Vysokého Mýta na vernisáž F. Doležala. Projekt festival Máchovy Litoměřice (výtvarná část) bude přihlášena na *Rok české kultury*, který v roce 2002 proběhne ve Francii, na jaře převezme litoměřické muzeum od galerie ve Vysokém Mýtě výstavu skupiny Ra ze sbírky L. Kundery, který je jejím posledním žijícím členem (malíř Josef Istler zemřel letos).

Ohlasy v tisku:

Deník Litoměřicka, 6. listopadu 2000, č. 258, roč. VIII., s. 6.

Novým občanem Litoměřic se stal Ludvík Kundera

Slavnost / Bývalý zdejší gymnazista dodnes vzpomíná na vyjížděky na kole

Jiří ROTH

LITOMĚŘICE - Prvním čestným občanem v novodobé historii Litoměřic se stal v sobotu večer básník, spisovatel, dramatik, překladatel a nejnověji také výtvarník Ludvík Kundera. "*Městské zastupitelstvo se rozhodlo udělit čestné občanství Ludvíku Kunderovi za trvalý zájem o dílo K. H. Máchy, jehož jméno je navždy spjato s Litoměřicemi*", zdůvodnil ve slavnostním proslovu starosta Litoměřic Jiří Landa.

Dnes osmdesátiletý Ludvík Kundera poznal Litoměřice v době, kdy zde šest let studoval na reálném gymnáziu a v roce 1938 zde také odmaturoval. Po skončení vysokoškolských studií bohemistiky a germanistiky pracoval jako redaktor v brněnském časopise Blok, Rovnost a v měsíčníku Host do domu. Od roku 1955 se věnoval spisovatelské a překladatelské práci. Koncem šedesátých let byl krátce dramaturgem činohry Státního divadla v Brně, odkud musel v sedmdesátých letech odejít.

Na slavnostním zasedání litoměřických zastupitelů, kde Ludvík Kundera převzal z rukou starosty klíč od města, krátce zavzpomínal na čas, který v Litoměřicích prožil. Nebyly to vzpomínky nikterak suchopárné, naopak v sále přítomní lidé se docela dobře bavili. Ludvík Kundera prokázal, že je mistrem slova a to jak při čtení svých vzpomínek, tak při recitaci některých svých básní vztahujících se k Litoměřicku či k dění před více než šedesáti lety.

Na konci oficiální části programu si mistr našel čas i na kratičký rozhovor.

Kolika měst jste již čestným občanem?

"Tohle je mé třetí čestné občanství. Už jsem čestným občanem Brna a Kunštátu, kde žiji."

S jakými pocity jste čestné občanství města Litoměřice přebíral?

"Musím upřímně říci, že mě to hřeje. Mám z toho skutečnou radost. Ale nechci se k tomu více vyjadřovat, to víte, vzpomínky starců bývají ponejvíce nudné, někdy i trapné. Naštěstí nemám čas na nějaké dlouhé vzpomínání, protože i ve svých osmdesáti letech jsem zavalen prací".

Máte nějakou vzpomínku na Litoměřice, která by vyčnívala nad ty ostatní?

"Myslím, že žádnou takovou nemám. Chovám v sobě ale vzpomínky na krásné litoměřické okolí, které jsem rád zdolával na bicyklu. Nejraději jsem jezdil směrem na Úštěk, pamatuji si jasně ty kopce, a pak dodnes v sobě nosím pocit, když jsem se vracel domů v propoceném tričku, ale nevýslovně blažen."

Je ještě nějaké místo v severních Čechách, které jste si nějakým způsobem oblíbil?

"Z této oblasti snad jedině Karlovy Vary. Na základě definování nějaké choroby související se žlučným jsem toto lázeňské město navštívil tak dvanáctkrát až patnáctkrát. Mám tam i přítele, lékaře, který o mě vždy pečuje."

Článek je doprovázen fotografií portrétu L. Kundery s kyticí a popiskem: *Ludvíka Kunderu, podle jeho slov opravdu hřeje, že se stal čestným občanem města Litoměřice. Foto DB: Jiří Roth.*

Ibidem:

Do výstavní síně se vrátil malíř František Doležal

Máchovy Litoměřice / Obrazy umělce jsou z jeho velkého Máchovského cyklu

Jiří ROTH

LITOMĚŘICE - Malíř František Doležal se stal hlavním protagonistou výstavy v litoměřické Galerii ve dvoře v rámci Máchových Litoměřic. Po letech mohli návštěvníci znovu obdivovat umění tohoto umělce, když organizátoři festivalu vystavili výběr obrazů z velkého Máchovského cyklu.

František Doležal se narodil v roce 1910 v Kostelci nad Orlicí. Původně se chtěl vyučit typografem, ale vystudoval pouze reálné gymnázium. Na něm exceloval zejména karikaturami svých profesorů a spolužáků. Po maturitě se chvíli živil psaním do místních novin, později se pustil i do psaní a publikování básní. Ve dvaadvaceti letech přišel jako voják do Prahy, aby se zde později natrvalo usadil. V té době již soustavněji maloval, navázal na ustupující vlnu sociálního umění dvacátých let, později se orientoval na surrealismus, aby se vrátil k prostředí městské periferie, zátiším a lidským portrétům. Maloval obálky ke knihám, karikatury do novin, ale také se věnoval dramátům.

Do Litoměřic přišel v roce 1956. Jak ve svých vzpomínkách uvádí: *"...přišel jsem malovat České středohoří, ale více mne zajímalo město Máchovo..."* V roce 1961 koupil v Hlinné u Litoměřic stavení a do konce sedmdesátých let z Prahy na Litoměřicko pravidelně zajížděl.

Na Františka Doležala vzpomínali na vernisáži i ti, kteří jej znali. *"Byli jsme ve vzájemném styku poměrně dlouho, ale je pravdou, že jsem ho viděl v životě jen jednou a to jedno půldne,"* uvedl například Ludvík Kundera, který si s malířem několik let psal. Ten ho označil jako malíře, který unikl pozornosti. Na obrazy bývalého kolegy se přišel podívat rovněž litoměřický malíř Ladislav Pulkrábek. *"Já ho znal dobře, jezdívali jsme spolu malovat. Co jsme všechno zažili, to by bylo na román,"* zavzpomínal krátce vitální malíř. Výstava bude v litoměřické Galerii ve dvoře přístupná do konce listopadu.

Článek je doprovázen fotografií s popiskem: *Vernisáže výstavy obrazů malíře Františka Doležala v litoměřické Galerii ve dvoře se zúčastnila také jeho dcera. Foto DB: Jiří Roth.*

Mladá fronta Dnes, severočeské vydání, XI/258, pondělí 6. listopadu 2000, s. 3 (příloha Severní Čechy).

Kundera drží klíč od bran Litoměřic

Litoměřice (jp) - obyvatelé Litoměřic si už zvykli, že místní máchovský festival má kvůli různým organizátorům a jejich konfliktům dvě samostatné části - májovou, zahrnující lidové veselí s jarmarkem, a listopadovou, která je laděna spíše intelektuálněji.

Podzimní program Máchovských Litoměřic se konal o právě uplynulém víkendu a jeho součástí bylo udělení čestného občanství spisovateli a překladateli Ludvíku Kunderovi v místním divadle a otevření výstavy malíře Františka Doležala v Galerii Ve dvoře.

"Udělení čestného občanství schválilo zastupitelstvo ale vlastně už v červnu. V minulosti bylo udělování těchto poct i v našem městě zpolitizované a zprofanované, proto teď přistupujeme k nové tradici udělování těchto poct významným lidem, kteří Litoměřicemi prošli," připomněl litoměřický starosta Jiří Landa krátce předtím, než Kundera obdržel na jevišti Divadla Karla Hynka Máchy klíč od městských bran.

Humorem oplývající spisovatel letos oslavil osmdesáté narozeniny, aniž jakkoli polevil ve svém pracovním tempu. Stále třeba přednáší literaturu na univerzitách v Brně a Olomouci. V Litoměřicích vystudoval ve třicátých letech gymnázium, poté, co tam byl jeho otec pracující v armádě přeložen.

Také František Doležal, který zemřel v roce 1989, měl co do činění s Máchou. Objevil ho, když si pořídil ateliér v Hlinné u Litoměřic.

"Doležal byl zřejmě jediným malířským přívržencem poetismu - jediného specificky českého - ismu. Nejprve se zhlédl jakoby v rubu města a maloval tmavé periferie a nároží. Některé pozdější Doležalovy obrazy jsou pak inspirovány Máchovými intimními deníky či Nezvalovými básněmi," pronesl při zahájení Doležalovy výstavy Kundera.

Výstava potrvá až do 30. listopadu, přičemž při vernisáži pořadatelé z litoměřického muzea zahájili další kolo máchovské výtvarné soutěže, tentokrát s tématem Česká krajina. Uzávěrka přihlášek do soutěže je 31. května 2001.

Dopis L. Kundery po vernisáži

Kunštát 7. 11. 2000

Vážený příteli,
posílám texty obou řečí, trochu zpřesněné a doplněné o to, co jsem - s ohledem na publikum - zkracoval.

V neděli ráno jsme s I. Vilímem ještě absolvovali Hlinnou, Lbín, Mentaurov plus širé výhledy, byť v oparu. Řádně podzimním.

Těším se na katalogy. Půl tuctu přátel to už už chtělo.

Opětovné díky za všechnu péči atd. Bylo to nezapomenutelné.

Oba mockrát zdravíme.

Váš Ludvík Kundera

Poznámka kronikáře: Podpis je jako u všech dopisů vlastnoruční.

PROSINEC

Dozvuky festivalu Máchovy Litoměřice v tisku

Deník Litoměřicka, středa 20. prosince 2000, č. 295, roč. VIII., s. 7.

Jitka Eretová

LITOMĚŘICE - Pro druhý ročník festivalu Máchovy Litoměřice byla místo literární soutěže vyhlášena soutěž výtvarná, a to pro grafické a fotografické práce s tématem Česká krajina. Autora scénáře festivalu Oldřicha Doskočila jsme se zeptali, co se za tím vším skrývá.

Původní koncepce festivalu jeho vzniku v roce 1998 byla pouze literární. Následující rok byl pak z příspěvků vydán almanach Máj. Proč došlo potom k přerušení a hrozbě zániku dalších ročníků?

O tom bych nerad hovořil. To je otázka svědomí každého, kdo se na tom podílel. Se ztrátou celého jednoho ročníku však nakonec festival pokračuje.

Proč byla letos v rámci festivalu vyhlášena pouze soutěž výtvarná?

Festival bude pokračovat každý rok, ale budou se zde střídát literární a výtvarná témata.

Jaké jsou podmínky účasti v letošní výtvarné soutěži?

Přihlásit se může každý. Maximální rozměry děl mohou být 50 x 70 centimetrů, nepřijímají se cykly a každé odevzdané dílo zůstává v majetku Města. Jednak jako základ budoucí ucelené sbírky, ale také proto, že s touto sbírkou chceme dál pracovat. Za deset let to může být i slušná publikace. A kde bychom potom sháněli originály? Navíc celý vystavený soubor poputuje do Městské galerie ve Vysokém Mýtě a v roce 2002 bude vystaven v Paříži v rámci Roku české kultury ve Francii.

Až v Paříži?

"Viníkem" je literární historik a ředitel galerie ve Vysokém Mýtě PhDr. Pavel Chalupa, který přednášel českou literaturu 19. století na pařížské Sorbonně, a má proto zajímavé styky. Například na vernisáži výstavy Františka Doležala, která pak byla do jeho galerie přemístěna, byli přítomni diplomaté z francouzského velvyslanectví. Víc zatím neprozradím...

Znamená to, že v galerii Ve dvoře se budou každý rok střídát výstavy monotematické a festivalové?

Přesně tak. Ještě nevím, zda to v roce 2002 bude Josef Istler, nebo výstava K počátkům systematického zobrazování českých hradů. Pokud to budou hrady, pak je jasné i téma - České hrady, pokud Istler, pak ještě téma neznám.

Kam mají zájemci posílat grafické listy, fotografie a literární texty?

Všechno se soustřeďuje u mne v litoměřickém muzeu. Výtvarná díla zde zůstanou, literární pak zasílám do Vysokého Mýta literárnímu historikovi PhDr. Chalupovi, který má tuto část na starosti.

4) Míšeň a Litoměřice

LEDEN

Výstava litografií firmy "C. W. Medau" a českých malířů a sochařů

V neděli 16. ledna v 11. hodin dopoledne se v Městském muzeu (Stadtmuseum Meißen) v Míšni konala vernisáž zatím nejrozsáhlejší výstavy českého umění v rámci kulturní spolupráce měst Litoměřice a Míšeň. Po nákladné a náročné restauraci trvající 13 let byl otevřen jako součást muzea bývalý františkánský kostel (gotický s historií do 13. století) ve kterém bylo představeno sedm malířů a šest sochařů z Litoměřic a Prahy z občanského sdružení Salva Guarda Litoměřice. Na vernisáži vystoupil mim Boris Hýbner z Prahy s dvěma humornými etudami. Výstavu připravila litoměřická soukromá galerie Salva Guarda rodiny Grimmů. V neogotickém domě pak byla 4. výstava připravená litoměřickým muzeem "Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua (1791 - 1866)". Z české strany byli přítomni představitelé města Litoměřice a Okresního úřadu Litoměřice. Za litoměřické muzeum nebyl nikdo přítomen.

Starosta města Litoměřic Jiří Landa mj. řekl, že občanské sdružení Salva Guarda tak začíná naplňovat smysl spolupráce mezi oběma městy, která spočívá na vzájemném kontaktu obyvatel.

Kronikář se události nezúčastnil a tak alespoň několik postřehů akademického malíře Josefa Velčovského, které v úterý v proslulém litoměřickém deníku zaznamenal redaktor z nejgeniálnějších pan Roth: *Prostory jsou tu nádherné, potíže jsme měli trochu s instalací obrazů. Památkáři nedovolují zavěšovat obrazy přímo na zed' a využívali jsme proto vodorovně natažených ocelových lanek, která se ovšem dost prověšovala.*

Nebýt manželů Grimmových, nebylo by v Litoměřicích kultury!

Tak nějak vyznívá téměř celostránková reportáž v severočeských novinách (Deník Litoměřicka, pátek 21. ledna 2000, č. 17, roč. VIII., s. 9), jejíž autorem je Jiří Roth. Svůj obdiv ke Grimmům demonstruje hned v úvodu: *Na vernisáž do Míšeň v německém Sasku jsem jel proto, že obrazy a sochy tam vystavují malíři a sochaři, které obdivuji. A proto, že to zorganizovalo občanské sdružení Salva Guarda z Litoměřic, čili manželé Grimmovi, kteří se už od svého přestěhování do Litoměřic*

snaží rozhýbat stojaté vody kulturního života. A když jsem pak stál pod těmi vysokými gotickými klenbami, kde viseli všechny ty obrazy a na podstavcích tam stály sochy, byl jsem hrdý, aniž bych se o to nějak zasloužil, že jsem také trochu z Litoměřic a že k nim patřím. Na Němce totiž ta výstava dost zapůsobila. [...].

Dál se mi to už nechtělo přepisovat!

Všechno chce svůj čas, pane Rothe! Jestlipak by jste citoval například akademickou malířku Zdeňku Krejčovou, absolventku VŠ Uměleckoprůmyslové v Praze, přední evropskou ilustrátorku, především knih pro děti: *Velčovský! To je bývalý svazák, ilustrátor Mladého světa, který maloval a maluje líbivé obrázky se stromečky z který občas vykukuje nějaké to ňadro. Dobře se to prodává. A lidsky: J to pěkná svině.*

Totíž celé sdružení okolo manželů Grimmových jsou tito svazáci. A kde mají nějaký estetický, etický či jiný ideový program? Kromě prosazování sebe sama s cílem tržního úspěchu.

Ú N O R

Druhá výstava z Míšeň v litoměřickém muzeu

Oskar Burkhardt (1882 - 1960), oleje, akvarely, kombinované techniky a drobné plastiky. Výstava se konala ze sbírky míšeňského muzea ke 40. výročí skonu nejvýznamnějšího míšeňského výtvarníka XX. století. Byla to první posmrtná retrospektiva umělce. Je trochu paradoxem, ale sympatickým, že premiéru měla v Litoměřicích. V Míšni bude tento soubor vystaven až v září tohoto roku.

Výstava se konala od 1. února do 5. března 2000. Vernisáž nebyla, protože byla epidemie chřipky. Také 30. ledna v muzeu téměř nikdo nebyl a všichni jsme byly jako mátohy. Takže jsme se rozhodli správně. Na vernisáž by asi moc lidí nepřišlo.

Po výstavě "Míšeň na starých obrazech (16. st. - 1950)" v loňském roce připravilo Městské muzeum Míšeň (Stadtmuseum Meißen) ze svých sbírek přehlídku díla nejvýznamnějšího míšeňského malíře XX. století Oskara Burkhardta (1882 - 1960), která se koná ke 40. výročí umělcova skonu. Vystavený soubor olejů, akvarelů a drobných plastik je první retrospektivou umělce. Teprve v září tohoto roku bude tato výstava otevřena v umělcově rodném městě Míšni, kde se narodil 12. listopadu 1882 v rodině rybáře a dělnice. Vyučil se "formířem" porcelánu a od srpna roku 1911 pracoval v Královské porcelánové manufaktuře. Začal se věnovat i volné tvorbě, kterou poprvé představil v roce 1913 na Výstavě stavebního odboru v Lipsku.

Po seznámení s akademickým malířem Georgem Richterem - Löbnitzem se začal věnovat převážně malování. Své obrazy poprvé představil v r. 1919 v Drážďanech na výstavě Německého svazu umělců - pobočka Drážďany a o rok později na výstavě Míšeňského uměleckého spolku.

Po válce byl v roce 1946 povolán tehdejším ředitelem míšeňské porcelánky spolu

s H. Theinem (1888 - 1969), R. Hetschelem (1869 - 1951) a dalšími umělci do umělecké rady.

První poválečnou výstavu měl O. Burkhardt v roce 1947. Od té doby se každoročně podílel na "Míšeňských uměleckých přehlídkách výtvarného umění" realizovaných v Městském muzeu. V roce 1948 měl společnou výstavu se svými přáteli z umělecké rady porcelánky Heinrichem Theinem a Rudolfem Hetschelem, o rok později se podílel na reprezentativní přehlídce "Závod vystavuje" Státní porcelánové manufaktury.

První samostatnou výstavu svých děl v Městském muzeu měl roku 1957. Následující rok vážně onemocněl a 18.7.1960 zemřel. Místo posledního odpočinku našel na hřbitově kostela sv. Trojice v míšeňské čtvrti Zscheila. Dědici darovali Městskému muzeu Míšeň 62 jeho děl.

Vystavené akvarely a kombinované techniky mohou vzbuzovat dojem, že jsou pouhou přípravou pro nerealizovaná rozměrná olejová plátna. Ale není tomu tak. Právě tyto menší formáty v méně vznešených technikách jsou výrazem umělcova důvěrného, velice intimního vztahu k zobrazovanému městu Míšeň a jeho okolí.

Svůj svět malíř nechce heroizovat, ale použitými výtvarnými prostředky a technikami chce vyjádřit vztahy vlastní duše a duše prostředí, ve kterém žije. Pro diváka tak vzniká ono napětí, které důvěrně zná z obsahu pojmu "milující". Tím umělcovo zobrazování města přesahuje dokumentárnost a povýšeno na umění je srozumitelné a emocionálně vypovídající i pro toho, kdo v Míšni nikdy nebyl.

Jeho tvorba, především do počátku třicátých let, byť z hlediska doby "moderní", je blízká romantickému malířství. Ale přesto to romantismus není! V roce 1925 o něm napsal Gotthard Winter v "Meißner Tagblatt" že "...vidí často tak barevně, jako Kokoschka své krajiny...". Jenže počátkem třicátých let se právě toto "moderní", "barevné" a "romantické" stávalo podle oficiálních estetických norem "zvrhlé". Pak už nebylo nikdy nic jako předtím. Z této trojice bylo v roce 1957 rehabilitováno, ovšem zcela tendenčně a povrchně, pouze "romantické". Burkhardt byl srovnáván s Carl Spitzwegem (1808 - 1908) a dostalo se mu nálepky "romantického světového názoru", což byla tehdy přípustná estetická norma. Odkaz O. Burkhardta není jenom v dokumentární hodnotě jeho děl. O. Burkhardt dokázal povýšit jako nikdo jiný "zapadlý a ušmudlaný" kout města na předmětnou skutečnost hodnou uměleckého transferu. V tom se stal pro město Míšeň jediný, jedinečný a nezastupitelný.

OHLÉDNUTÍ

Oskar Burkhardt (1882 - 1960)

**Narodil jsem se v jednom starém, gotickém domě na Červených schodech.
Bylo jednu neděli roku onoho, 12. listopadu 1882.**

Můj otec byl lodník - rybář, matka sirotek.

Od života jsem nemohl mnoho očekávat.

Ve škole beznadějný případ.

Život šel dál. Dřina a práce.

Avšak přece jen jednoho dne ke mně přišlo štěstí, našel jsem modrý květ

romantiky.

Začalo radostné tvoření.

Teď jsem starý - upracovaný muž.

Rozjímaje ptám se sám sebe:

Byl můj život takovým jakým měl být?

Bylo všechno tak jak jsem to chtěl?

Bylo to dobré či špatné?

B y l a t o p r a v d a ?

Ohlasy v tisku

Mladá fronta dnes (Severočeské vydání)

Úterý 15. února 2000, XI./38, s. tři (kultura ze severních Čech).

Litoměřice (jp) - K návštěvě saské Míšeň lákají obrazy s motivy zdejších památek, které vytvořil kdysi nejznámější míšeňský malíř Oskar Burkhardt a nyní je vystavuje Okresní vlastivědné muzeum v Litoměřicích.

Pro Litoměřice je to velká pocta, protože ani míšeňské publikum tuto ucelenou kolekci Burkhardtových pláten ještě nemělo možnost spatřit.

"Premiérová" výstava Oskara Burkhardta, který se narodil na přelomu devatenáctého a dvacátého století, je další prezentací partnerského města Míšeň v Litoměřicích. Navazuje tak na loňskou výstavu Míšeň na starých obrazech", tvrdí Oldřich Doskočil z litoměřického Okresního vlastivědného muzea.

I žánrově je současná výstava podobná loňské. Na olejích a akvarelech před návštěvníkem ožívají stará míšeňská zákoutí s hrázděnými domy, velmi podobnými těm, které zůstaly u nás zachovány snad jen v Praze na Novém Světě a v Českém Krumlově.

"Burkhardt ale v Praze nejspíše nikdy nebyl. Nevím to jistě, ale mám k dispozici jeho životopis, a kdyby malíř naše hlavní město i někdy navštívil, určitě by o tom zůstala alespoň malá zmínka," upozorňuje Doskočil.

Míšeňský malíř si libuje v detailech - vývěsních štítech obchodů, formanských vozech či lodích na řece. Burkhardtovy oleje proto připomínají romantické krajinomalby, za kterými se jezdí do drážďanského Zwingeru. Burkhardt ale nebyl podle Doskočila v žádném případě epigonem posledních velkých romantiků. "Naopak směr z poloviny století rozvíjel nezvyklou barevností, a často býval proto přirovnáván k malíři Oskaru Kokoschkovi.

Po nástupu Hitlera k moci upadl na čas Burkhardt do nemilosti jako představitel takzvaného zvrhlého umění. Po válce však opět spolupracoval s míšeňskou porcelánkou a zemřel v roce 1960. Čtyřicáté výročí malířova úmrtí je příčinou současného zájmu o Burkhardta. Výstava v muzeu potrvá do 5. března.

Na s. čtyři je v rubrice "kulturní typy na úterý - divadla, koncerty a výstavy" reprodukován Burkhardtův olej s popiskem: Také obraz s názvem Starý mostecký dům je možné zhlédnout na výstavě saského malíře Oskara Burkhardta v Okresním vlastivědném muzeu v Litoměřicích. FOTO: MAFA - Iveta Palyová.

Ve středu 23. února mě navštívili přímí potomci O. Burkhardta, vnuci ing. Peter

Gaschütz, podle vizitky Projektentwicklug / Projektmanagement a jeho sestra Gislinde Hebig se svoji dcerou Bettinou. Všichni žijí v Berlíně.

Oskar Burkhardt a jeho žena Lina měli dceru Elsu, provdanou Gaschützbergovou. Ta je matkou Petera a Gislinde (vnuci), Bettina je pravnučkou.

Dozvěděl jsem se, že výstava Burkhardta bude kromě Míšně ještě v Berlíně. Tuto řadu výstav tedy zahájily Litoměřice.

Berlíňanům jsem okopíroval článek z Mladé fronty Dnes včetně reprodukce a věnoval jim plakát o výstavě. Měli upřímnou radost. Bettina si nafotila celou výstavu, obraz po obraze.

Ing. P. Gaschütz mi ukázal svoje rodinné album. Z něho jsem se dozvěděl, že malíř O. Burkhardt byl v Praze krátce před svou smrtí, 9. května roku 1959. Kromě obvyklých pražských motivů na fotografii tu byly vlepeny i pivní tácky značky Staropramen a tehdejší papírová jednokoruna. Další cesta podle alba vedla malíře do Pardubic. Burkhardt tehdy pobyl v Československu celý květen.

B Ř E Z E N

Z dopisu S. Förstera ze Stadtmuseum Meißen

Steffen Förster, Míšeň, 06. 03. 2000 (soukromý dopis V. Valtovi)

[...] S tou výstavou prací Oskara Burkhardta mne to velmi mrzí, velmi jsem se na její vernisáž těšil. Ještě nyní mám špatné svědomí, že jsem se sám na ni nemohl podívat, chyběl čas. Harald mne však informoval, že byla velmi působivě instalována, až na ty drobné vertikó - figury¹⁾ ve vitrínách. Tyhle jsme pro to extra vyhledali. Na štěstí Burkhard není umělcem jen dvojdimensionálních prací.

Neboť také pan Peter Geschütz, Burkhardtův vnuk, mi o výstavě vyprávěl.

Také s panem profesorem [sic!]²⁾ Doskočil jsem se příjemně pobavil (kde vlastně Olda učí?)³⁾ a byl velmi uchvácen, že v docela cizím městě - byl v Litoměřicích poprvé - viděl na návěstním sloupu stkvít se jméno svého dědečka. 13. 03. nás p. Gaschütz navštíví a ukáže nám obrazy z výstavy [zřejmě fotografie] a také krátký videozáznam. Bude to pro mne mírnou útěchou.

- 1) Šlo o drobné plastiky z kameniny v rotaci pohybu, které chtěly fundament a instalaci ve výši očí. To však z technických důvodů a našim možnostem nebylo možné realizovat. Divák se na plastiky díval vlastně z výšky.
- 2) Kde sebrali toho profesora nevím.
- 3) Stejně tak nevím, kde sebrali, že někde učím. Ale nějak jsem si už zvykl na přídomky profesor, docent, doktor a vysokoškolský učitel. Ale vůbec mi to nedělá dobře, fakt. Ani jedno z toho není pravdou.

Ještě k obrazu E. Zvěřiny "Labský prospekt" z roku 1850

V souvislosti s loňskou výstavou "Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)" v Míšni vpublikoval jako anonym S. Förster v *Meißner Amtsblatt* (Jhg. 7, 19. Mai 1999, Nr. 10, s. 2) v článku *Die Akropolis von Leitmeritz*

oder Akropolis Ahoj (Litoměřická Akropolis aneb Akropolis Ahoj) několik postřehů o oleji E. Zvěřiny "Labský prospekt" z r. 1850 (reprodukován na titulu a v barevné příloze 3. svazku edice "Malíři Litoměřicka, 1998), které jsem označil za velmi přínosné a za výsledek odborné spolupráce mezi našim a míšeňským muzeem (viz. Kronika města Litoměřice 1998, Litoměřice 1999, oddíl Litoměřice a Míšeň). Dílo však zřejmě nedá mému kolegovi S. Försterovi spát. V dopise ze 6. března 2000 adresovaném V. Valtovi rozvinul další zajímavou úvahu:

[...] Otázka "Emil Zwierßina" mne nenechává v klidu. Pátral jsem i v literatuře o továrně na kameninové zboží v Hirschau, kde také Zwierßinové jako malíři, měli pracovat; moc jsem však nenašel. Potom jsem Oldovi a dr. Štíbrové řekl, že Emila Zwierßinu považují za fantoma. Žel, nemohl jsem to vysvětlit: Oldřich zcela správně říká, že tak vysoce kvalitní obraz nemůže existovat jako osamělé dílo. Ani na počátku náhle přerušeno nebo ani na vrcholu uměleckého vývoje, a jinak se nenajdou jiné práce. Dovedl bych si představit, že např. onen Bohumil Zw., autor tohoto obrazu, by mohl existovat. Maluje stylem pozdního Biedermeieru, dokonce s klasicistními kompozičními prvky. Něco takového se asi naučil ještě na Akademii od starších učitelů. Vymyslí si k tomu jméno Emil Zw., údajný příslušník neexistující malířské rodiny. Z nějakých důvodů pro renomé a reference by měl z nějaké takové pocházet a tak si pomocí dobrého obrazu stvoří tyto předky sám. Zní to kdovíjak fantasticky, ale považují to za myslitelné od chvíle, kdy jsem shlédl dokumentární film o Van Mecherenovi: "Já byl Ver Meer" - to na mne silně zapůsobilo; jakých eskapád je umělecký rozum schopen, aby uklidnil zraněnou ješitnost. To však patří do říše fikcí, Emil Zwierßina zůstane problémem [...]

Varhaník Andreas Weber

V katedrále sv. Štěpána prvomučedníka se ve čtvrtek 5. října představil míšeňský varhaník Andreas Weber a zpíval dívčí pěvecký sbor Státní pedagogické školy J. H. Pestalozziho *Máj* vedený sbormistrem Vladimírem Frühaufem. V programu zazněly skladby J. S. Bacha, D. Buxtehudeho a C. Francka. *Máj* přednesl jazzové preludium na starou protestantskou píseň. Soubor pak s varhaníkem odjeli do Míšeň, kde se konal společný koncert v míšeňském Dómě. Děvčata potom měla ještě vystoupení ve Wilsdruffu a Rochlitzu.

5) Litoměřické varhanní léto

LEDEN

O honorářích pro zahraniční umělce:

Městská rada schválila na svém 3. zasedání dne 3. ledna 2000 pod bodem 25/3, že

zahraniční umělci účinkující na festivalu "Litoměřické varhanní léto" mohou dostávat okamžitě po příjezdu do Litoměřic zálohu z honoráře v české měně.

Město vydalo publikaci
"X. ročník Litoměřického varhanního léta 2000:"

Město Litoměřice vydalo k X. ročníku Litoměřického varhanního léta publikaci pod názvem *X. ročník Litoměřického varhanního léta*. Vydalo ji u nakladatelství M'PLAN Mariánské Lázně s vročením 2000. Autory textu jsou Jana Jenčková (tajemnice Litoměřického varhanního léta), Jiří Landa (starosta Města) a Josef Koukl (biskup litoměřický). Publikace má souběžný text český, německý a anglický. Grafickou úpravu realizoval Petr Tomas, Fotografie Karel Pech. Z každého ročníku je zde celá řada fotografií interpretů.

1. koncert:

Středa 31. května 2000 - 19. hod.
Katedrála svatého Štěpána v Litoměřicích

Interpreti: Jadwiga Rappé (alt)
Jaroslaw Malanowicz (varhany)

Program koncertu:

Dietrich BUXTEHUDE (1637 - 1707)
    Jubilate Domino (alt a varhany)
    Ciacona e-moll (varhany sólo)
César FRANCK (1886 - 1946)
    3 zpěvy pro alt a varhany:
    Jasna 43- z gáth Zarathustrových (úprava Paul Eberhardt)
    Ittivotakam 27 - z buddhistického Pálijského kánonu (úprava
Seidenstücker)
    Wessobrunnská modlitba (úprava Hans Reinhart)
Andrzej KURYLEWICZ (*1932)
    2 Pezzi semplici per organo op. 32 (3 žalmy pro alt a varhany op. 32)
    "Beatis omnes" (žalm 127)
    "Laudate Dominum" (žalm 116)
    "Dominus regit" (žalm 22)
Johann Sebastian BACH (1685 - 1750)
    Preludium a fuga a-moll BWV 543 (varhany sólo)
Heinrich SCHÜTZ (1585 - 1672)
    Ich danke dem Herrn (psalm 111)
    (Děkuji Pánu (žalm 111) (alt a varhany)

Slovo o interpretech

Jadwiga RAPPÉ (Polsko)

Altistka J. Rappé patří k nejskvělejším polským pěvkyním. Absolvovala univerzitu ve Varšavě (v oboru slovanská filologie) a Hudební akademii ve Wroclawi (zpěv vyučovali Zofia Brégy a Jerzy Artysz).

V roce 1980 získala 1. cenu v mezinárodní Bachově soutěži v Lipsku, následující rok pak Zlatou medaili na Mezinárodním festivalu mladých sólistů v Bordeaux.

Umělkyně se specializuje na oratoria a kantáty. Její repertoár sahá od barokní hudby přes romantická oratoria k současným skladbám. Pracuje s tak proslulými dirigenty jako jsou Nikolaus Harnoncourt, Marek Janowski, Bernhard Haitink, Sir Colin Davies, Seiji Ozawa, Leopold Hager, Helmut Rilling, Riccardo Chailly, Jesús Lopéz-Cobos, Charles Dutoit. Alexandr Lazarev, Armin Jordan, Krzysztof Penderecki, Stanislaw Skrowaczewski, Lorin Maazel, Kent Nagano, Sir Simon Rattle, a jiní.

Cestuje po celém světě a koncertuje v prestižních koncertních sálech jako Musikverein a Konzerthaus (Vídeň), La salle Pleyel a Théâtre des Champs-Élysés (Paříž), Gewandhaus (Lipsko), Philharmonie v Gasteigu a Herkulesal (Mnichov), Concertgebouw (Amsterdam), Royal Albert Hall (Londýn), Carnegie Hall (New York), Kennedy Center (Washington), The State Hall Jerisalem, a mnoho jiných. Byla pozvána k umělecké účasti na mnoho festivalů mezinárodní proslulosti jako Händel Festspiele v Karlsruhe, MDR-Musiksommer, Ludwigsburger Schlossfestspiele, Salzburger Festspiele, Brucknerfest Linz, Styriarte Graz, Maggio Musicale Fiorentino, Proms v Londýně, Weatislavia Cantans, Warsaw Autumn, Cassals Festival v Puerto Rico, a řadu dalších (mj. na Pražské jaro).

Mimo svých sólových CD nazpívala altové party v nahrávkách děl: Bachovy Pašije sv. Matouše, Kantáty a Mše b-boll, Händlova Sosarme, Nizartova Korunovační mše KV 317, Obřadní nešpory KV 339, Weissenhausmesse KV 139, Beethovenova Missa Solemnis a Devátá symfonie, Mahlerova druhá a třetí symfonie, skladba Das klagende Lied, Wagnerova skladba Rheingold a Siegfried (Erda). Szymanovského Stabat Mater, Král Roger a Demeter, Honnegerův Král David, Pendereckého Polské requiem, u firem značky Philips, Eterna, EMI, Erato, Teldec, Orfeo, BMG, Decca, Naxos a Polskie Nagrania.

Repertoár Jadwigy Rappé obsahuje také árie z oper skladatelů Händela, Čajkovského, Glucka, Verdiho, Ponchielliho. Získala velké uznání za svou Erdu ve Wagnerově tetralogii Prsten Nibelungův při představeních v Deutsche Oper Berlín, Covent Garden, Théâtre Royal de la Monnaie, Festival d'Orange, Wiener Staatsoper, Oper Frankfurt.

V roce 1998 byla členkou poroty Mezinárodní vokální soutěže v Hertogenbosch.

Jaroslav MALANOWICZ (Polsko)

Studium na Hudební akademii F. Chopina ve Varšavě ukončil s vyznamenáním v roce 1981 u profesorů Joachima Grubicha a Józefa Serafina.

Je laureátem mnoha mezinárodních soutěží mj. Mezinárodní soutěže F. Liszta v Budapešti (diplom finalisty), Mezinárodní hudební soutěže v Toledu (hlavní cena "Organo Verdalonga"), Mezinárodní varhanní soutěže v Akademii Santa Cecilia v Římě (speciální cena), v národních varhanních soutěžích J. S. Bacha v Bydhošti a Gdaňsku (1. cena). Své znalosti dále rozšiřoval i účastí na mistrovských kursech (např. Praha, Beyreuth, Santiago de Compostela).

Pedagogicky působí od roku 1980. Třídu varhan vede na Střední hudební škole J. Elsnera a současně je docentem varšavské Hudební akademie F. Chopina.

Uměleckých kvalit J. Malanowicze si cení nejen naši posluchači, ale vynikající sólisté jiných oborů, kteří jej často zvou k umělecké součinnosti. Od roku 1979 spolupracuje s Národní Filharmonií ve Varšavě a také s dalšími orchestry (mj. MOSPR a TV v Katowicích, Simfonia Varsovia). Nahrává pro Polský rozhlas a televizi. Každoročně uskutečňuje dlouhou řadu vystoupení, hraje na významných festivalech a koncertech v Polsku i v zahraničí.

Nelze opomenout značný podíl Jaroslawa Malanowicze na oživení tradic varhanních koncertů v Polsku i v zahraničí. Do vědomí litoměřické veřejnosti se zapsal nejen jako výkonný varhaník, ale i jako iniciátor, spoluzakladatel a umělecký poradce festivalu Litoměřické varhanní léto. Mnoho úsilí vynaložil pro uskutečnění generální opravy katedrálních varhan.

Starosta Města Litoměřice pan Jiří Landa pozval u příležitosti prvního koncertu X. jubilejního koncertu osobním dopisem několik hostů:

*Vážený pane / vážená paní,
dovoluji si Vás oslovit u příležitosti konání X jubilejního X. ročníku varhanního festivalu s mezinárodní účastí umělců, Litoměřického varhanního léta 2000.
Festival se stal kulturní akcí přesahující nejen litoměřický region, ale je známým i v evropském kulturním světě a dokonce na dalších kontinentech.
Přijměte, prosím, jménem Města Litoměřice poděkování za Váš přínos festivalu a zároveň pozvání na slavnostní zahajovací koncert desátého festivalového ročníku a následující společenské setkání v prostorách biskupské rezidence. Těším se na osobní setkání s Vámi.*

S úctou

Jiří Landa

Následuje vlastnoruční podpis pana starosty a kulaté razítko Město Litoměřice. Dopis je datován "Litoměřice 10. května".

Poznámka kronikáře:

Úvodní slovo na 1. koncertu X. ročníku přednesl starosta města pan Jiří Landa. Mj. pozdravil zástupce velvyslanectví Jihoafrické republiky s chotí, delegaci města Fulda a další. Zdůraznil, že spolupráce města Litoměřice s církví je velice užitečná a přináší své plody. Potom se konal raut na biskupství, kde všichni, kteří se nějakým způsobem podíleli na vzniku festivalu a na pokračování jeho dalších ročníků, obdrželi brožuru vydanou městem k 10. letům trvání festivalu podepsanou představiteli města a jednu růži. Otec biskup právě tento den odletěl do Říma a tak ho zastupoval otec K.

Havelka.

Úvodní slovo starosty pana Jiřího Landy:

Vážení přátelé varhanní hudby, dámy a pánové,

je pro mě velkou ctí přivítat Vás opět více než po půlroční přestávce v povznášejícím prostředí litoměřické katedrály. Dovolte mi, abych mezi námi upřímně přivítal

pana Charge d'Affaires Jihoafrického velvyslanectví v Praze, dr. Sylvestera Raschera s chotí. Velmi mě těší, že Rascherovi přijali naše pozvání k opětné návštěvě Litoměřic;

vítám delegaci zástupců německého města Fuldy, vedenou paní radní Margaretou Köhler;

vítám zástupce Okresního úřadu;

dovoluji si mezi námi i přesto, že je na domácí půdě, přivítat zástupce biskupství, generálního vikáře Msgre. Karla Havelku;

vítám též srdečně kolegy starosty okolních měst a obcí;

vítám litoměřické kolegy radní a zastupitele;

vítám zástupce sponzorských firem;

a konečně co nejsrdečněji vítám i všechny Vás ostatní, které sem přivádí láska k hudbě.

Dnešním koncertem vstupujeme do desátého jubilejního ročníku našeho festivalu. Festivalu, který vůbec nevznikal snadno, kterému dokonce hrozil zánik už záhy po několika prvních koncertech. Přes všechny tyto problémy se ho podařilo díky několika nadšencům zachránit. Teprve dnes, na prahu letošního ročníku, si umíme představit o jak obrovskou část kulturního i duchovního života bychom v Litoměřicích přišli, kdyby se tak nestalo. Za to patří všem těm, kteří se v průběhu uplynulých devíti ročníků festivalu jakýmkoliv způsobem podíleli na jeho realizaci, můj upřímný obdiv a poděkování.

Velmi rád mohu konstatovat, že za dobu svého trvání si festival našel pevné místo v životě našeho města, že ne nevýznamná skupina našich spoluobčanů se jeho koncerty nechává pravidelně obohacovat a dokáže se poddat kultivaci své osobnosti okouzujícími tóny královského nástroje. S každým přibývajícím koncertem našeho festivalu vzrůstá jeho prestiž a šíří se dobré jméno Litoměřic daleko za hranice naší republiky.

Vážení posluchači, dovolte mi ještě jeden úhel pohledu na význam devítiletého trvání Litoměřického varhanního léta. Troufám si tvrdit, že ho lze považovat za důkaz

a příklad toho, kam může v dobrém smyslu slova vyústit smysluplná spolupráce města a církví. Važme si této spolupráce a podporujme ji. Její plody se mohou dotknout prakticky každého občana našeho města.

Závěrem mého vystoupení přeji našim dnešním interpretům pevný hlas i obratné ruce a nohy, radost a uspokojení z dnešního výkonu a Vám posluchačům nezapomenutelný, co nejkrásnější umělecký prožitek.

Tímto prohlašuji jubilejní X. ročník Litoměřického varhanního léta za zahájený.

Č E R V E N

2. Koncert:

Středa 14. června 2000 - 19- hodin
katedrála sv. Štěpána v Litoměřicích

Interpret: Jaroslav VODRÁŽKA (Česká republika)

Program festivalu:

Varhanní improvizace v těchto hudebních formách:

ricerca
varhanní koncert-3 věty
trio
chorálová předehra
cantabile
fantasie a fuga
improvizace na téma od posluchačů

Slovo k programu aneb co je varhanní improvizace

Termín improvizace používáme běžně v tom smyslu, že jde o něco nepřipraveného (nehodnotného). V našem případě jde sice o okamžité realizování hudebních myšlenek v určitých slozích a hudebních formách, jenomže právě tato spontaneita způsobuje pravý opak než jsme na začátku řekli. Improvizátor musí jakoby v jednom bodě nazírat hudební formu, kterou postupně nehází na papír, ale rozbaluje jako svitek na nástroji. Není tedy rozdíl mezi kompozicí a improvizací i když od současníků J. S. Bacha nebo jiných tzv. velkých mistrů víme, že improvizace byly vždy daleko dokonalejší, než jejich kompozice. Škoda jen, že nejsou zachovány, magnetofon je vynález pozdějších dob.

Názvy hudebních forem slouží jen pro moji a Vaši přibližnou orientaci v programu. Na konci koncertu zazní i improvizace na dané téma (jednoduchý motivek v notách zaznamenaný), který interpret tvůrčím způsobem zpracuje.

Děkuji Vám tedy za Vaši milou spolupráci.

Jaroslav Vodrážka

Slovo o interpretovi:

Jaroslav Vodrážka (Česká republika)

(*14. 5. 1930) - absolvent varhanní hry na Konzervatoři v Praze (u profesorů Kampelsheimera) a na hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze (u

profesora Reinbergera). Je nositelem cen mezinárodních varhanních soutěží (Mnichov 1957 - 3. cena, Pražské jaro 1958 - 2. cena, Haarlem 1962 - 2. cena za improvizaci).

Vedle bohaté činnosti interpreta varhanních skladeb je mimořádně nadaným a úspěšným improvizátorem. Jeho varhanická činnost se opírá o řadu domácích i zahraničních koncertů a nahrávek. Z nahrávek byly oceněny skladby Josefa Segera a deska varhanních improvizací. Grand Prix Charlese Crosa dostala nahrávka Janáčkoví Glagolské mše. Zřejmým vrcholem jeho improvizčních schopností je záznam z koncertu v luteránském kostele v Iserlohnu (1981), zaznamenaný kolínským rozhlasem, kdy společně s profesorem J. E. Köhlerem (z Wiemaru) při střídavých improvizacích na jedněch varhanách (Köhler na téma Smetanovy Vltavy a Vodrážka na téma B-A-C-H) zakončili toto společné vystoupení čtyřruční (a čtyřnohou) improvizací dvojité fugy. Z nahrávek na CD je k dispozici improvizace v basilice sv. Jakuba v Praze (vydalo Karmelitánské nakladatelství). Od roku 1965 působil jako pedagog na Konzervatoři a hudební fakultě Akademii Múzických umění v Praze. I nyní, již v důchodovém věku, udržuje kontakt se studenty a koncertuje doma i v zahraničí. Jaroslav Vodrážka je také autorem řady varhanních a klavírních skladeb, písní a komorních děl.

3. koncert

Středa 28. června 2000 - 19 hodin
Katedrála svatého Štěpána v Litoměřicích

Interpret: Bernhardt HAAS - varhany - (Německo)

Program koncertu:

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)

Toccata, adagio a fuga C-dur BWV 564

Mauricio Kagel (*1930)

Čtyři části z Rrrrrr...

Repercussa

Rondena

Ripieno

Ragtime-waltz

Felix Mendelssohn (1809 - 1847)

Varhanní sonáta f-moll op. 65/I.

Allegro moderato e serioso

Adagio

Andante recitativo

Alegro assai vivace

Bohuslav Martinů (1890 - 1959)

Vigilia

Max Reger (1873 - 1916)

Chorální fantasie na: "Halleluja, Gott zu loben, bleibe meine Seelen

freud"

op. 52/3 (Haleluja, chválit Boha, ať zůstane radostí mé duše).

Slovo o interpretovi:

Bernhardt Hass (Německo) se narodil roku 1964. Kostelní hudbu, hru na varhany, klavír, cembalo a skladbu studoval v letech 1982 - 1990 na vysokých hudebních školách v Kolíně nad Rýnem a ve Freiburgu, varhany aj. u Ludgera Lohmanna, Petera Neumanna, Michaela Schneidera, Zsigmonda Szathmáryho a Jeana Guillou.

Obdržel mnoho cen v mezinárodních varhanních soutěžích, naposledy v roce 1988 v Lisztově soutěži v Budapešti.

Četné koncerty a rozhlasové nahrávky ho zavedly do téměř všech zemí Evropy, do USA i do Japonska. Na CD nahrál díla Lisztova, Regerova a Stravinského.

V období let 1989 až 1995 vyučoval na vysoké hudební škole v Saabrückenu, od roku 1994 je profesorem na varhany na vysoké hudební škole ve Stuttgartu.

Těžištěm jeho repertoáru jsou mj. díla Bachova, Regerova a současná hudba.

Jako host festivalu přijíždí Bernhardt Haas do Litoměřic podruhé. V předchozím ročníku Litoměřického varhanního léta 1999 se představil na dvoumanuálových "romantických" varhanách v děkanském kostele Všetech svatých. Umění B. Haase je opravdu mimořádné, a velké katedrální varhany umožňují převedení schopností umělce v širších možnostech repertoárového výběru.

S R P E N

4. koncert

Středa 2. srpna 2000 - 19 hodin
Katedrála svatého Štěpána v Litoměřicích

Interpret: Graig Cramer - varhany - USA

Program koncertu:

John Cook (1918 - 1948)

Fanfare (Psalm 81:1-3) Famfára (žalm 81:1-3)

Leo Sowerby (1895 - 1968)

Air with Variations (Suite, 1935) Melodie s variacemi (svita,
1935)

Healey Willan (1880 - 1968)

Scherzo (Five Pieces, 1959) Scherzo (z cyklu Pět skladeb, 1959)
Festival (Three Pieces, 1954) Festival (z cyklu Tři
skladby, 1954)

Intermezzo (Five Pieces, 1959) Intermezzo (z cyklu Pet
skladeb, 1959)

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)

Fantasia and Fugue in G Minor, BWV 542

(Fantazie a fuga v g-moll, BWV 542)

Max Reger (1873 - 1916)

Zweite Sonate d-moll, Op. 60 (Druhá sonáta d-moll, op. 60)
Improvization
Invocation
Introduction und Fuge

Slovo o interpretovi:

Graig Cramer (USA) je profesorem hry na varhany na Univerzitě v Notre Dame Indiana, USA. Hodnost doktora hudebního umění ve hře na varhany získal na Eastman School of Music, která mu též udělila prestižní Osvědčení hráče na varhany. Studoval též u významných umělců jako jsou Russel Saunders, William Hays, James Drake, David Boe, André Marchal (Paříž).

C. Cramer stále aktivně vytváří koncertní kariéru ve své vlasti, své umění předvádí i po celých spojených státech. Jeho devět koncertních zájezdů po Evropě ho přivedlo do Belgie, Anglie, Francie, Německa, Lucemburska, Polska, Skotska a Švýcarska. Jako sólista hrál též v Toledo Symphony, v Notre Dame Chamber Orchestra a v Eastman Philharmonia. Nedávno hrál na jedenácti koncertech úplné varhanní dílo Bachovo. V roce 1998 byl hostujícím ředitelem Readlandského varhanního festivalu v Kalifornii. V dubnu 1999 byl předním umělcem na mezinárodním sympoziu na Pacific Lutheran Univerzity v Tacomě, Washington.

V roce 1992 nahrál C. Cramer výběr z francouzské hudby 20. století v katedrále v Angouleme ve Francii u firmy Arkay. Nahrání děl J. S. Bacha na královských varhanách z roku 1727 ve Steinfeldu v Německu bylo vydáno firmou Motette-Ursina (Německo). Také nahrál dvě CD na varhany (u firmy Sonic Windows) a dvojce varhany od Halberta Gobera v Kanadě (Dominant Music). Nedávno nahrál dvě CD s hudbou Jonanna Gottfrieda Walthera pro Naxos, první z nich bylo vydáno v lednu.

5. koncert

Středa 30. srpna 2000 - 19 hodin.
Katedrála svatého Štěpána v Litoměřicích

Interpret: Ferdinand KLINDA - varhany - Slovensko

Program koncertu:

Alexandre P. F. Böely (17885 - 1858)
Offertoire
Domenico Zipoli (1688 - 1726)
Elevazione, Offertorio e Pastorale
Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)
Passacaglia, BWV 582
Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791)
Fantazie d-moll, K.397
Ferenc Liszt (1811 - 1886)
Variace na "Weinen klagen"

Olivier Messianen (1908 - 1992)
L'Apparition de l'église éternelle
L. Vierne (1870 - 1937)
Carillon de Vestmünster

Slovo o interpretovi:

Ferdinand Klinda (Slovenská republika) patří k vyjímečným osobnostem slovenského hudebního života. Studoval v Bratislavě, Praze a ve Weimaru. Vystupoval ve všech evropských státech, v USA a Japonsku. Je vyhledávaným hostem mnohých mezinárodních festivalů: Wiener, Festwochen, Bachfest Leipzig, Festival de Paris, Festival Internationale d'Organo Roma, Jyväskylä Art Festival, Settimana di Monreale, Festival Ravenna, Pražské jaro, Bratislavské hudobné slávnosti a další. Umělec spolupracoval s mnohými slavnými dirigenty jako jsou: Ančerl, Adler, Asahina, Baudo, Benzi, Doráti, Dixon, Ferencsik, Lehel, Matačič, Masur, Neumann, Rossi, Roždestvenskij a jiní.

Dr. Ferdinand Klinda pravidelně nahrává pro rozhlas, televizi a gramofonové společnosti. Jeho diskografie na LP a CD je imponující.

Umělcův repertoár obsahuje díla J. S. Bacha, G. F. Händela, V. Francka, F. Liszta, M. Regera, M. Dupré, P. Hindemitha, F. Poulenca, O. Messiaena a dalších.

V současné době působí na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě jako profesor hry na varhany. Často je zván k vedení mezinárodních kursů a seminářů (např. do USA, Anglie, Rakouska, Finska, Itálie, Německa, Polska, na Ukrajinu) i jako porotce mezinárodních soutěží (Bachova soutěž v Lipsku, Grand Prix de Chartres, Pražské jaro, soutěž F. Liszta v Budapešti a jiné). Je známým organologem a autorem knih o varhanní interpretaci.

Z Á Ř Í

6. koncert

Středa 20. září 2000 - 19. hodin
Katedrála svatého Štěpána v Litoměřicích

Interpret: Patrick Delabre - varhany - Francie

Program koncertu:

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)
Preludium a fuga C-dur BWV 547
Chorals Alleluia BWV 711, 714, 715, 716 (Chorál Jedině)

Bůh)

Felix Mendelssohn (1809 - 1847)

Druhá sonáta c-moll

César Franck (1908 - 1998)

Pièce heroique (Heroická skladba)

Olivier Messiaen (1908 - 1992)

2 Meditation mi la Sainte Trinité

(Druhá meditace o Nejsvětější Trojici)

J. C. Henry

4 piéces brénes (čtyři krátké skladby)

Patrick Delabre

Improvizace

Slovo o interpretovi:

Patrick Delabre (Francie) se nejprve věnoval studiu varhan a Písma v Lille, v hudebním vzdělávání dále pokračoval na Vyšší národní hudební konzervatoři v Paříži, odkud vyšel jako laureát tříd harmonie, kontrapunktu, fugy a varhan.

Od roku 1976 působil jako zástupce varhaníka velkých varhan katedrály v Chartres. Na Lyonské soutěži v improvizaci získal roku 1977 druhou cenu. Finalistou mezinárodní soutěže v Chartres se stal v roce 1982, kdy získal "Grand Prix de Chartres Improvisation" (Velká cena za improvizaci v Chartres).

Patrick Delabre byl jmenován varhaníkem velkých katedrálních varhan v Chartres v roce 1986. Své bohaté zkušenosti zúročuje i pedagogicky, je profesorem na Národní konzervatoři kraje Poitiers a v Národní hudební škole v Chartres.

Svým varhanním uměním oblažuje posluchače na četných koncertech ve Francii i v cizině.

6) KULTURA

LEDEN

Střelecké terče z litoměřického muzea v Lobkovickém paláci v Praze

Výstava "Historické zbraně" (pouze palné), jejíž autorkou byla zástupkyně vedoucího oddělení Starších českých dějin Národního muzea v Praze PhDr. Evženie Šnajdrová, měla vernisáž 13. ledna v Lobkovickém paláci v Praze na Hradčanech

(Budova a expozice jsou součástí Národního muzea). Presentovaná kolekce historických horkých zbraní byla pouze ze sbírek Národního muzea, včetně doplňků (grafické listy a olejové obrazy s výjevy z bitevních scén a vojenských táborů apod.). Hrdostí našeho litoměřického muzea bylo, že jedinou výjimkou byly čtyři střelecké terče zapůjčené z Litoměřic, což bylo na popiscích také konstatováno. Mezi vystavenými terči z Litoměřic byl i hejtmána litoměřického kraje Josefa Klecanského.

Na vernisáži s hudební vložkou Pražského žesťového tria se skladbami Josefa Michny z Otradovic v úvodním slově generální ředitel Národního muzea RNDr. Milan Stloukal DrSc. řekl (a pochlubil se), že tato výstava je čistě ze sbírek Národního muzea, jež zpravuje oddělení Starších českých dějin. V odborném slově kurátorky této sbírky E. Šnajdrové potom zazněla opravná slova s tím, že Okresní vlastivědné muzeum zapůjčilo čtyři střelecké terče.

Z hostů, které jsem si zapamatoval, tu byl i papežský nuncius v Praze.

Pak se podávalo víno (toho bylo dost), ale žádné jídlo. Nakonec přítomní pracovníci oddělení Starších českých dějin skončili v jakési vinárně poblíž "Kulaťáku" v Dejvicích. Bohužel jsem musel odejít dřív, protože poslední autobus z Prahy jede v 19 hod. 45 minut. Chytil jsem ho jen tak tak.

Ú N O R

Diskuse o Beránkově plastice na Jezuitských schodech pokračuje:

V minulých ročnících Kroniky jsem zaznamenával diskusi okolo Beránkovy plastiky na Jezuitských schodech. Ta byla znovu otevřena. Protože již nejsem v centru kulturního dění, přepisuji článek z Deníku Litoměřicka, středa 9. února 2000, č. 33, roč. VIII., s. 9.

Kmen možná půjde pryč

Jezuitské schody / Litoměřickým obyvatelům ani výtvarníkům se umělecké dílo nelíbí, město v současné době jedná o jeho významu a umístění

Michaela Černá

LITOMĚŘICE - Obyvatelům Litoměřic ani výtvarníkům se již umělecké dílo na schodech pod jezuitským kostelem v Litoměřicích nelíbí. Také městský úřad se již rozhoduje, zda velký kmen, který sem byl původně umístěn při slavnostním otevření jezuitského kostela, na schodech nadále ponechat.

Jak včera informovala místostarostka Litoměřic ing. Margita Kadeřábková, žádá Galerie výtvarného umění prominutí poplatků za zábor veřejného prostranství ve výši 6 700 korun, o čemž rozhodlo město již v lednu. "Nakonec jsme odsouhlasili, že kulturní komise dá stanovisko k významu tohoto uměleckého díla a na příštím zasedání městské rady definitivně rozhodneme. Do té doby však nadále platí poplatek za zábor veřejného prostranství," informovala Kadeřábková.

Litoměřičtí umělci by odstranění dřevěného výtvaru podpořili, "Mně osobně se kmen nelíbí a mám-li být upřímná, ani v něm umělecké dílo nevidím. Navíc se ani nehodí do toho prostředí, ve kterém se nyní nachází. Nijak mě sice nepobuřuje, ale kdybych si měla vybrat, jestli ho tam nechat nebo odstranit, byla bych pro druhou možnost," podělila se o svůj názor galeristka Štěpánka Pisklákova a dodala, že mnoho

lidí z jiných míst jistě ani neví, zda není kmen na schodech jen odložen.

Také ředitelka Městských kulturních zařízení Veronika Rybová by přesunula na jiné místo. *"Podle mého názoru by se hodil například na litoměřické výstaviště. To je však věc názoru, ostatním by se tam třeba nelíbil. Na Jezuitských schodech každopádně překáží jak v úklidu, tak v průchodu. Bydlím poblíž, takže vím, že bezpečnost neohrožuje,"* uvedla Rybová, která však v kmenu umělecké dílo vidí.

Někteří lidé, kteří Litoměřice jen projíždějí, si nejsou jisti, proč zde dílo leží. *"Já nejsem z Litoměřic, ale jezdím tudy každý den do práce. Nikdy jsem tomu velkou pozornost nevěnoval, nechápu význam takto umístěného dřeva."* prohlásil Jiří Hrbáček.

Aleš Veselý v litoměřické galerii

V Galerii výtvarného umění Litoměřice se ve čtvrtek 3. února konala vernisáž akademického malíře Aleše Veselého. Narozen 3. února 1935 v Čáslavi studoval v letech 1952 až 1958 na Akademii výtvarných umění v Praze. Jeho hlavní zájem je soustředěn na práci s prostorem a s velkými hmotami v podobě rozměrných sochařských projektů. Zabývá se také malbou, kresbou, instalací a environmentem. Jeho monumentální práce tvoří součást veřejných prostorů v různých městech. Např. v Bochumu a Hammu v Německu, v Olympic Park v Seoulu v Koreji nebo v Tachikawě (část tokijské metropolitní oblasti), nebo ve Venray a Wijk ann Zee v Holandsku. Jeho díla jsou ve sbírkách světových muzeí, např. v S. Guggenheim muzeu v New Yorku, Centre Georges Pompidou v Paříži nebo Uffizi Galeríích ve Florencii. Aleš Veselý obdržel v roce 1965 Cenu kritiky na čtvrtém pařížském bienále mladých, v roce 1986 stipendium od International Sculpture Center ve Washingtonu D. C., v roce 1993 stipendium od Arts Link New York pro práci ve Fabric Workshop ve Philadelphii a v roce 1994 mu byla udělena Cena Chicaga. Žije v Praze, kde působí od roku 1990 jako profesor na Akademii výtvarných umění.

Vyšel vlastivědný sborník Kralupska

Vlastivědný sborník Kralupska obsahuje mj. studii kronikáře.

DOSKOČIL, O., Litografie hradů Kokořín, Houska, Okoř a Chvatěruby z encyklopedie "České hrady, tvrze a zámky" (Böhmens Burgen, Vesten und Bergschlösser) Františka Alexandra Hebera (1815 - 1849), IN: Vlastivědný sborník Kralupska, Kralupy nad Vltavou, 1999/2, s. 11 - 30.

Andrea Horská vystavuje v Praze

(Zatracená místa)

Litoměřická rodačka, absolventka litoměřického gymnázia a studentka katedry fotografie pražské FAMU Andrea Horská měla ve čtvrtek 24. února 2000 v 17.00 hod. v kině AERO, Biskupcova 31 v Praze 3 na Žižkově, výstavu "Zatracená místa" (Forsaken Places). Na pozvánce bylo, že "Katedra fotografie FAMU a KINO AERO si Vás dovolují pozvat na zahájení výstavy". Je to tedy oficiální výstava katedry fotografie. Výstava byla do 28. března 2000.

A. Horská je kmenovou fotografkou edice "Malíři Litoměřicka", Město Litoměřice vydalo její diapositiv "Litoměřice - kolorovaná perokresba domu "Pod Bání" (stav objektu v 17. století) od Karla Čepeláka (1852 - 1893), jež byl původně zhotoven pro 7. svazek edice s vročením 2002.

Poznámka kronikáře: *Dorazil jsem kolem šestnácté hodiny. Kino má vybavení ještě z první republiky. Stolky a židle jsou rozkládané, ale avantgardní z 30 let. Velké předsálí je vyprojektováno jako kavárna. Mladý barman byl velice vstřícný. Nepsal žádný účet, věřil lidem, u baru byla polička s nápisem "Duševní potrava" a pod ním vystavené odborné časopisy o filmu. Prohlédl jsem si výstavu zapomenutých koutů provinční Prahy. Nejsem znalec umělecké fotografie, ale zapůsobilo to na mě silně. Zaujalo mě, že Andrea nikde nemá lidi. Vzpomněl jsem si na svoji rozepsanou monografii o Janě Kremanové, kde se říká, že kdo maluje baráky bez lidí, tak skončí v blázinci. Platí to i o fotografech? Pak přišla Andrea, velice se mi věnovala a představila mi své známé. Mnoho z nich bylo původem z Litoměřic. Ale nikdo se nechce vrátit.*

Vzpomněl jsem si na svůj souboj s Grimmovými a Chlupáčem (viz odd. Mácha a Litoměřice). Přivezl jsem Andrejce asi 30 pohledů vydaných městem. Měla radost a většina návštěvníků jeden dostala s komentářem, že to je zároveň diapositiv pro 7. svazek edice "Malíři Litoměřicka". Pak mi řekla (Andrea), že začala dělat modelku na pražské Akademii. Upozornil jsem ji na význam modelů pro dějiny Akademie a na jednu modelku jménem Josefína, o které píše ve své knize o Kremanové. Ztraceně chtěla si můj rukopis vypůjčit. Chvilí jsem s těmi mladými diskutoval o festivalu "Máchovy Litoměřice", přítomní fotografové chtěli také soutěž fotografickou, prý motivy "Česká krajina" či "České hrady" jsou fantastické do soutěže atd. Měl jsem pocit, že kreativní šedesátá léta jim nic neříkají a že podvědomě spíše navazují na českou kulturu první republiky dvacátých a třicátých let. Pak jsem musel odejít na autobus. Velice nerad, protože to začalo být zajímavé. Jen tklivá píseň saxofonisty mě uvízla v hlavě ještě v autobuse do Litoměřic. A co bylo úžasné: Vezl jsem nově zrestaurovaný obraz "Mlékojedy se Středohořím" od F. J. Güntera z roku 1850, jenž bude vystaven v září a reprodukován v 5. svazku edice "Malíři Litoměřicka". Ti mladí mi ho schovali u barmana a při loučení zase přinesli. To aby se mu nic nestalo.

P. S. Dopoledne jsem byl u restaurátorky Jany Kremanové pro obraz. V diskusi rozhodně prohlásila, že se nevzdá figury, ať si kunsthistorici říkají co chtějí. Odpověděl jsem, že se jí vzdát nemůže. Ne jen proto, že je to základ malířství, ale podstata její tvorby a že je nesmysl, aby se na sklonku svého života vzdala sama sebe kvůli chybnému myšlení současné pomatené doby. Andrea večer také trvala na figuře. To, že je (figury) nefotografuje, mi připomnělo první olejová plátna J. Kremanové a její první olejový obraz "Dům", kterému věnuji celou kapitolu. Řekl jsem Andrejce o těchto mým myšlenkách a že mě z toho mrazí v zádech. Odpověděla, že jí taky a že musíme jít v Litoměřicích na pivo

BŘEZEN

Ukrajínští umělci vystavovali v Domě kultury. Na vernisáži jsem nebyl a proto přepisuji rozhovor z Deníku Litoměřicka ze 4. března 2000, s. 7.

Nechci, aby se černobylyská havárie odrážela v mém díle

*Rozhovor / Viktor Žuk bydlí s Nad'ou Katermoga a synem už rok v Úštěku,
v Čechách však vystavují poprvé*

Michaela Černá

LITOMĚŘICE - Čtvrteční vernisáže výstavy obrazů a keramiky [3. března] pořádané v Domě kultury v Litoměřicích se zúčastnili její autoři Viktor Žuk a Nad'a Katernoga osobně. Umělci pocházejí z oblasti postižené černobylskou havárií. Využili jsme této příležitosti k položení několika otázek.

Jak dlouho už žijete v České republice?

"Už rok bydlíme v Úštěku, vystavujeme však dnes v této republice poprvé. Odstěhovali jsme se hlavně z osobních důvodů, ale také z pracovních. Na Ukrajině jsme nemohli dělat práci, kterou bychom chtěli. Tam za to, co umíme, nedostáváme plat. V Čechách však díky své práci dokážeme rodinu uživit.

Co ve vás zanechala černobylská havárie?

Pokud někdo bydlí vedle Černobylu, není možné, aby na něj neměla vliv. To prostě nejde, člověk je jeho součástí. U obyvatel se vyskytuje tzv. radiofobie. Je to psychický strach z radiace. Tu člověk nemůže cítit, ale má pocit, že cítí nějaký prach, nečistoty. Odjeli jsme z Kyjeva, protože náš syn byl nemocný a i my jsme se cítili špatně. Určitě to mělo spojitost s Černobylem a s tím, že ho nechtějí zavřít. Přitom on má každý rok nové havárie na reaktoru.

Odráží se to nějak ve vaší tvorbě?

Založili jsme s přáteli výtvarníky a dalšími umělci skupinu Stroncium 90, která se snaží upozornit na stále trvající nebezpečí jaderné katastrofy. Na obrazech se spíše snažím zachytit současnou hudbu i tu starší. To už zkoušelo mnoho umělců, například Kandinsky maloval hudbu v obrazech. Zážitky z Černobylu se v obrazech neprojevují, spíše zachycují život nebo radost. Jsou malíři, kteří se tím tématem zabývají a jezdí přímo do těch míst. Strach ale neměl na naši tvorbu žádný vliv. Malujeme obrazy, které mají uvnitř sebe radost. Žádná deprese.

Jaké je poselství skupiny Stroncium 90?

Úřady se vůbec nezabývají tím, zda měli lidé špatné zdraví. Proto lidé chtěli úvahu k těmto tématům, která byla jinak zanedbávána. Ve skupině byli hlavně lidé spojení s koncerty nebo hudebními festivaly. Na jednom mezinárodním festivalu jsme dokonce měli náš největší obraz vystavený na jevišti.

Jak to nyní vypadá v Kyjevě?

Jsou tam stále lidé, kteří nemohli nebo nechtěli odejít, včetně dětí. V tamním muzeu jsou fotografie a obrazy toho, jak to všechno vypadalo, kolik lidí zemřelo. První padli hasiči a po nich moc a moc lidí. Nevím kolik, ale bylo jich mnoho.

Litoměřicko a Podřipsko v českých dějinách.

(Nová publikace)

V březnu vyšel I. svazek vlastivědné encyklopedie okresu Litoměřice "Litoměřicko a Podřipsko v českých dějinách". Jejimi autory jsou archeolog litoměřického muzea PhDr. Oldřich Kotyza a historik - archivář na volné noze PhDr. Jan Smetana. Titul o 136 stranách vydal Okresní úřad Litoměřice, referát regionálního rozvoje. Technická realizace Nakladatelství Oswald. Náklad 1000 kusů, cena 180,- Kč. Kniha je doplněna rozsáhlým přehledem použité literatury.

Ohlas v tisku:

Deník Litoměřicka, úterý 7. března 2000, č. 56, roč. VIII., s. 8.

Přehledné dějiny regionu jsou konečně k dispozici
Dějiny / První z řady osmi publikací může sloužit i k výuce ve školách

Pavla Vaicová

LITOMĚŘICE - Nedostatek kompletních informací z historie regionu, která byla nejméně čtyři desetiletí mezerou dokumentů o místních dějinách, konečně doplnila nová publikace Litoměřicko a Podřipsko v českých dějinách. Pro litoměřický okresní úřad ji jako vlastivědnou encyklopedii během necelých čtyř měsíců zpracoval historik Jan Smetana a Oldřich Kotyza z Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích. Po půlročním odkládání měl úřad k dispozici potřebných sto osmdesát tisíc korun na tisk a mohl záměr uskutečnit.

"Vyšla prvního března v nákladu jednoho tisíce kusů a veřejnost ji bude moci koupit zatím jen v informačních centrech. Je průřezem historie území nynějšího okresu Litoměřicka jako úvodní a první z řady osmi plánovaných svazků", uvedla Hana Čapková z referátu regionálního rozvoje Okresního úřadu v Litoměřicích. Mapuje vývoj od prvních archeologických nálezů, starých více než šest tisíc let, do současnosti. Další díly budou mít stejnou grafickou úpravu, ale obsah se bude podrobněji zabývat jednotlivými částmi regionu. Okolím Litoměřic, Podřipskem, Lovosickem, Libochovickem, Úštěckem, okolím Štětí a Milešovským středohořím. Na jejich přípravě se tedy budou podílet i obce, a to nejen finančně, ale zejména poskytnutím dokumentů.

"Při zpracování jsme respektovali požadavek kompletního uceleného přehledu, limitovaného povoleným rozsahem, čtivou a přístupnou formou, která však nesměla být na úkor odbornosti", poznamenal jeden z autorů díla doktor Oldřich Kotyza. Knížka, ve které jsou jako ilustrace k obsahu i černobílé dobové rytiny, litografie i fotografie zmiňovaných míst či událostí, tedy může sloužit nejen jako informační materiál, ale i jako pomůcka k výuce dějepisu, o kterou už školy projeví zájem.

"Máme od pátku několik desítek kusů, tak zatím nemůžeme posoudit, jak velký bude zájem veřejnosti," dodala Jana Váchová z Informačního centra při Městském úřadu v Litoměřicích.

Dodala, že v případě většího zájmu mají možnost získat k prodeji další výtisky, ale zatím je neobjednávali, protože cena 180 korun za knihu nemusí být pro každého dostupná, přestože vychází pouze z nákladů na výrobu.

Popisek k fotografii: *Doktor Oldřich Kotyza, který nad přípravou publikace strávil téměř čtyři měsíce, dostal konečnou podobu svého díla o historii regionu Litoměřicka první do rukou.*

Foto DB: Hana Čecháková.

Dopis z Kufsteinu k osudům rodiny Pickertů
od syna malíře Haralda Pickerta pana Gutframa Pickerta

Gutram Pickert Kufstein, 2000 - 02 - 29.
Anton Renkstr. 8
A-6330 KUFSTEIN

Vážené dámy a pánové, vážený pane Mgr. Oldřichu Doskočile!

Jak je snad z dosavadních podkladů patrné, jsem již také penzista, k čemuž ještě přistupuje, že teprve od roku 1997 bydlím s konečnou platností v renovovaném domě rodičů, protože moje paní a já jsme byli zaměstnáni v Dolních Rakousích, resp. ve Vídni, od r. 1998 také u nás bydlí jedna dcera, která je upoutána na pojízdné křeslo, což je náročné na čas i potom, co od poloviny ledna je přes den odvážena do zde činného zařízení pro postižené lidi [pozn.: zřejmě denní stacionář].

Tím se pokouším vysvětlit, proč musím každou činnost v Litoměřicích ponechat stranou, protože se nejprve musím zabývat uspořádáním zděděných uměleckých předmětů. Dále se děsím pohraničních formalit, které se dají očekávat.

Nyní jsou zcela jiné poměry než koncem šedesátých let, kdy mému otci [Harald Pickert] byly zaslány z bývalé ČSSR čisté [prázdné] měděné desky [štočky] v rozměrech, jak je popsal, ze svých prací ze svého dřívějšího bydliště [Litoměřice]. Byl pobouřen, že jeho štočky byly tak zničeny. Bylo by pomyslitelné, že tehdy rozhodující panstvo švindlovalo? Originály jsou snad k dispozici. Nemá o tom sice žádnou korespondenci, ale znám některá díla z doby před 1939, protože se také tady zachovalo pár tisků.

Až do otcova zatčení NS-policií působil můj otec hlavně v Litoměřicích, proto tam také byly štočky zabaveny, zde v Kufsteinu přece žili prarodiče až do vypovězení babičky [Dolores] protože dr. K. P. [JUDr. Karl Pickert] byl jeden z prvních zatčených protivníků okupačního režimu. Právní zástupce [JUDr.] byl mocipánům trnem v oku, protože před vpádem na mnoha místech v Tyrolsku veřejně mluvil proti nové ideologii a zvláště hlasoval proti rasové teorii, byl odsouzen do koncentračního tábora, pak s přísným závazkem mlčení propuštěn a zotavoval se teprve v litoměřické nemocnici, měl však zákaz povolání a také přišel o kufsteinský dům a také byl sabotován v litoměřické tiskárně. Můj dědeček byl společenský člověk a mimo jiné byl také bonviván a mohl být denuncován nějakým důvěrníkem [pozn.: rozuměj konfidentem nebo pracovníkem NSDAP], protože o svých zkušenostech nedržel jazyk za zuby, za což mu bylo vyhrožováno opětným zatčením. To nakonec vedlo k sebevraždě 9. 12. 1940. hrob měl v Litoměřicích. O tomto tématu již nemohu říci o nic moc více, kromě toho, že v knize, která se zabývá poměry v Tyrolích za časů NS [nacionálně socialistických] se objevuje na jedné fotografii, ale o vlastních důvodech jeho zatčení není ani čárky. (Tyrol und der Anschluss, 1988; Haymon - Verlag, Innsbruck, za str. 192.)

S Ernstem Blumentrittem jsem v písemném kontaktu a tím i trochu o společných předcích - Ferdinand B. - informován.

Naše kontakty budu udržovat i nadále a dnes končím přátelskými pozdravy

Váš

Gutram Pickert, v. r.

Překlad MUDr. Vladimír Valta: 7. 3. 2000, Litoměřice.

Socha Rudoarmějce v Jiráskových sadech opět na přetřesu

Po listopadu 1989 se dlouho bojovalo o záchranu sochy "Rudoarmějce" v Jiráskových sadech, kterou ti rozumní považují za pomník obětem druhé světové války. Městská kulturní komise, která ještě neměla přívažky "obchodu a cestovního ruchu" a které byl členem i kronikář, nakonec obhájila zdravý rozum. Nyní se opět ozval na 2. zasedání Městského zastupitelstva člen rady pan Hamele, který ji, na žádost spoluobčanů, chce přesunout jako "Vojáka se samopalem" před Jiříkovy kasárna na Českolipské ulici. V parku má být busta nebo alespoň deska A. Jiráska.

Sady se jmenují "Jiráskovy" a bylo by to na místě. Ale kvůli tomu se nemusí stěhovat pomník. Naopak, čím více exteriérových plastik v parku, tím lépe.

Ale abychom nebyli tak pesimističtí. Jistý posun v myšlení tu je. Pan Hamele už nechce sochu zničit, ale pouze přemístit. To je úžasný pokrok!!!

Prapory a korouhve v litoměřickém muzeu

Od 14. března do 14. dubna byla v Okresním vlastivědném muzeu otevřena v pořadí druhá letošní výstava "Prapory a korouhve ze sbírek Okresního muzea Litoměřice". Vernisáž, pro nedostatek peněz, opět nebyla. Na výstavě byly představeny prapory různých spolků z 19. a první poloviny 20. století doplněné dobovými fotografiemi, chladnými a horkými zbraněmi souvisejícími s těmito spolky včetně střeleckých terčů.

Cesta mráčkového dráčka

Nadační fond Josefa a Petry Vavrouškových a Kulturní dům Litoměřice připravily prodejní výstavu prací z 1. ročníku soutěže o Cenu Petry Vavrouškové "Cesta mráčkového dráčka". Vernisáž se konala o prvním jarním dnu, v úterý 21. března v 17.00 hod. v Kulturním domě (Na Valech 2028, Litoměřice). Hostem večera byla herečka Táňa Fišerová, dále vystoupili žáci Základní umělecké školy Litoměřice a Svátovo loutkové divadlo. Výstava se konala pod záštitou starosty Města Litoměřice Jiřího Landy. Finanční výtěžek z prodeje prací žáků je věnován na podporu projektu České televize a Nadace rozvoje občanské společnosti "Pomozte dětem". Výstava trvala do 21. dubna.

Občanské sdružení "Litografická dílna KUBÍK"

Tato informace patří ve své podstatě do kroniky Města Roudnice nad Labem. Ale vzhledem k tomu, že se jedná o čin celostátního významu, že jsem se stal členem sdružení, že se zabývám dějinami litografie a jsem proto rád, že se touto zapomenutou technikou opět někdo chce z výtvarníků zabývat a konečně, že jsem s V. Přenosilovou o tom napsal 4. svazek edice "Malíři Litoměřicka", která si získala v Roudnici velkou vážnost, atd. atd., tak vše zaznamenávám i do kroniky Města Litoměřice.

Litografická dílna KUBÍK - zkráceně Litografie - KUBÍK - občanské sdružení, sídlo Riegrova 1100, I. patro, č. dv. 106, 413 01 Roudnice n. L.

Předseda akademická malířka Olga Vaicová, Počet členů (k 1. lednu 2000) 12
Cílem sdružení je:

Vybudování a provoz litografické dílny obnovením originální (ruční) technologie původního postupu tisku z plochy kamene dle vynálezu českého rodáka Aloise Senefeldera.

Při litografické dílně vytvořit umělecké centrum k podpoře mladých, začínajících výtvarníků. Jako vedlejší součást dílny a ve spolupráci s Podřipským muzeem instalovat stálou expozici litografické dílny v historické podobě z konce 18. st. k obohacení turistických zajímavostí města Roudnice n. L.

Litografie tištěná přímým kontaktem lisu s kamenem je v západním světě neodmyslitelnou součástí umělecké grafiky.

U nás během posledních 50. let postupně vymřeli odborníci na tuto techniku. Udržují ji pouze někteří nadšenci na vyšších uměleckých školách.

Cílem vytvoření litografické dílny je i realizace ateliéru jako budoucího centra našich i zahraničních umělců zaměřeného na znovuvzkříšení této důležité techniky motivující seberealizaci výtvarníků v jejich individuálním pojetí moderní tvorby. Neodmyslitelnou součástí je seznamování veřejnosti prostřednictvím výstav, sympozií a mediálních prostředků.

Garantem odbornosti při realizaci záměru a tím i celé činnosti občanského sdružení je akademická malířka Ivana Kubíková, která se originální litografií zabývá téměř 15 let. Vyvrcholením její práce v roce 1997 byla profesorská stáž na Ecole des Beaux-Arts v Paříži. Předcházela jí studia v profesionální dílně litografie Pousse-Caillou v Roquefort des Corbieres v jižní Francii. Vše bylo financováno francouzskou vládou.

I. Kubíková je absolventkou pražské Vysoké školy uměleckoprůmyslové v ateliéru ilustrace a užité grafiky, tři roky působila jako profesorka litografie na VUŠ výtvarné Hollara v Praze. Její práce byly oceněny i v zahraničí zastoupením ve sbírkách (Bibliothèque nationale de Paris, Edition Lefebvre, Muzeum A. Senefeldera v Offenbachu am Main, Památník národního písemnictví v Praze. Výsledkem stálé francouzsko-české umělecké spolupráce byla expozice v pražské Galerii Franze Kafky v prosinci 1998.

Jmenovaná se od roku 1989 trvale snaží seznamovat veřejnost s originální litografií pořádáním výstav, tiskových konferencí (Divadlo na Zábradlí), spolupráce s Technickým národním muzeem v Praze s TV Journal, s národním umělcem Jaroslavem Kulhánkem.

Završením byl dokumentární film režiséra Miroslava Kučery odvysílaný v pořadu "Salon český" na ČT 1 v prosinci 1997. Vzhledem k nedávné registraci občanského sdružení (září 1999) je činnost v samých začátcích a díky podpoře Městského úřadu v Roudnici n. L. se našel vhodný objekt a prostor k realizaci uvedených záměrů.

Občanské sdružení spolupracuje s organizátory cykloturistické magistrály v rámci příhraničního Regionu Labe-Elbe zastupujícími zájmové sdružení CTM MODO, neboť vidí v této spolupráci jednu z možností svého dalšího úspěšného rozvoje a pozdější zajištění návštěvnosti svých zařízení uživateli cykloturistických tras.

Litografie - KUBÍK je občanským sdružením otevřeným všem příznivcům, kteří by rádi podpořili a pomohli při realizaci zmíněných záměrů a cílů ať již přímým členstvím či sponzorským příspěvkem.

V Roudnici n. L. v lednu

r. 2000

Poznámka kronikáře:

Akademická malířka Olga Vaicová mě navštívila v pátek 24. března a předala mi výše přepsaný dokument. Zeptala se, zda se nechci stát členem sdružení, což jsem rád přijal. Pak jsme se domluvili na schůzce s vícero lidmi při které jim ukáži Medauovy grafické listy.

(Zapsáno 24. března

2000)

DUBEN

Výstava čtyř v litoměřické galerii

Ve čtvrtek 6. dubna v 17:30 hod. se v Galerii výtvarného umění Litoměřice konala výstava čtyř generačně spřízněných výtvarníků. Výstavu si vystavující nijak nepojmenovali. Litoměřické kulturní veřejnosti se představili Michal Ranný, Svatopluk Slovenčík, Anežka Kovalová a Miroslav Koval narozený sice 26. listopadu 1944 v Havlíčkově Brodě, ale který mládí prožil v Litoměřicích a v době studií na pražské Akademii zde žili jeho rodiče. Výstavu uvedli Jiří Valoch a Miroslav Koval.

O hodinu později následoval koncert "*Mystérium bambusové flétny*" v podání Vlastislava Matouška.

Výstava byla otevřena do 28. května.

Ilustrátorka Zdenka Krejčová v Galerii ve dvoře (gotické dvojče):

V pátek 14. dubna v 17 hodin se konala v Galerii ve dvoře (gotické dvojče) výstava ilustrátorky (především dětských knih) akademické malířky Zdenky Krejčové "*Obrazy, kresby, ilustrace, betlémy*". Úvodní slovo pronesl Petr Volf. Ze všech koutů ČR, v jednom případě dokonce až z Paříže, přijelo asi 40 hostů. Náladu, jak bývá zvykem v našem městě, pokazil akademický malíř J. Grimm, který přišel lanařit na svůj jarní výtvarný salón na Zahradě Čech. Neuspěl u nikoho a odtáhl z nepořízenou. Mě ani nepozdravil a jeho pohled svědčil o vražedných úmyslech.

Zdenka Krejčová studovala na Střední odborné škole výtvarné v Praze a Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze u profesora K. Svolínského.

Samostatné výstavy: Düsseldorf, 1978 - Zürich, 1979 - Brno, 1984 - Příbram, 1989 - Hodonín, 1990 - Galerie K., Praha, 1991, 1992, 1993, 1996 - Paříž, 1991 - Liberec, 1996 - Sedlčany, 1992, 1996. Zúčastnila se řady kolektivních výstav: Berlín, Bologna, Frankfurt n. M., Bratislava, Havlíčkův Brod a další. V současné době spolupracuje s nakladatelstvím Aventinum, Orbis, Pedagogické nakladatelství, Albatros, Laguna a další.

Z. Krejčová ilustruje především knihy pro děti (Pohádky pro růži, Opičí král, Perraultovy Pohádky), poezii (Krylovy Amoresky), odborné publikace (především botanické). Specifikou je malba na hedvábí. S touto technikou se seznámila v jižní Číně na hranicích Tibetu. Řadu prvků ze své malby olejem sice přenáší na hedvábí, ale s vědomím odlišnosti a specifičnosti malby na hedvábí a práce s textilem vůbec. Její volná tvorba koresponduje s ilustracemi pohádek (Dráček nad horou Říp).

Ohlas v tisku:

Deník Litoměřicka, pondělí 17. dubna 2000, č. 91, roč. VIII., s. 11.

Svolinského žačka ukazuje kouzlo štětce a vody

Výstava / Galerie ve dvoře připravila pro své příznivce opravdovou lahůdku

Jiří Roth

LITOMĚŘICE - Poutavou výstavu zahájila v pátek na vernisáži v litoměřické Galerii ve dvoře její protagonistka Zdenka Krejčová. Do Litoměřic přivezla ukázat své obrazy, kresby a ilustrace, které jistě nadchnou jak malé tak velké návštěvníky.

"Zdenka, se kterou se už čtyřicet let přátelím, je malířka nadaná obdivuhodnou fantazií", řekl v úvodním slově k umělkyni Petr Volf. Zdenka Krejčová se připravovala na svoji profesionální dráhu u profesora Karla Svolinského. Stejně jako její učitel, i ona si oblíbila techniku akvarelu.

"I v rámci svých pobytů na druhé straně světa, v Číně, jsem si potvrdila, že technika štětce a vody je nejpůsobivější," svěřila se malířka. S jejími ilustracemi se měly možnost setkat především děti. Doprovodila půvabnými kresbami celou řadu pohádkových knih. Namátkou lze jmenovat Opičí král, Perraultovy pohádky nebo Pohádky pro růži. Samostatnou kapitolou její ilustrátorské profese jsou obrázky květin.

"Ilustrovala jsem několik atlasů květin. Kytičky mě moc baví, i když je to dost piplačka," říká ke svému ilustrátorskému umění. Jak ještě dodává, obrázky v knihách pomáhají vyvažovat text. Vedle ukázek ilustrovaných knih a originálů předloh k tištěným ilustracím, jsou v Galerii ve dvoře na stěnách také větší obrazy s bájnými motivy. Na nich je vidět veliká fantazie malířky, jak o ní hovořil Petr Volf.

Nakonec je návštěvník udiven malbami na hedvábí, ale také miniaturními kresbami. Ze všech jejich kreseb a maleb vyzařuje klid a porozumění. Podle Petra Volfa se v obrazech zrcadlí autorčina duše, která je veskrze přátelská. *"Zatímco my všichni jsme podle našeho mínění obklopeni pitomci, kolem Zdenky jsou samí přátelé,"* prohlásil se smíchem Petr Volf.

Výstava potrvá v litoměřické Galerii ve dvoře do 6. května.

Článek je doprovázen fotografií s popisem: *Výstavu obrazů Zdenky Krejčové budou moci zájemci zhlédnout v litoměřické Galerii ve dvoře až do prvního květnového víkendu. Foto DB: Jiří Roth.*

Na snímku je Z. Krejčová, v pozadí její obraz "Drak nad Řípem". Ten Říp není náhodný. Z. Krejčová má svoji chalupu v Hamráčku poblíž Roudnice nad Labem.

Opět o Beránkově plastice na Jezuitských schodech

Městská rada na svém 10. zasedání uložila místostarostce ing. Kadeřábkové vyzvat ředitele galerie PhDr. Jana Štíbra a autora plastiky umístěné na Jezuitských schodech pana Beránka, aby nejpozději do 30 dnů vzájemnou spoluprací zajistili, vzhledem k připravované rekonstrukci Jezuitských schodů, odvezení plastiky z tohoto prostoru. MR podmínila prominutí poplatků za zábor veřejného prostranství plastikou v případě, že tato bude odstraněna do 31. května 2000.

K V Ě T E N

Český granát a šperk v muzeu

Byla to v pořadí již druhá výstava připravená ve spolupráci s Národním muzeem v Praze, přesněji s jeho oddělením Starších českých dějin. Vernisáž výstavy "Český granát a šperk" proběhla ve čtvrtek 4. května v 16. 30 hod. Uvedla ji ředitelka muzea E. Štíbrová, potom hovořila vedoucí oddělení Starších českých dějin Národního muzea v Praze PhDr. Věra Přenosilová, která mj. řekla, že tato spolupráce probíhá v kamarádském a přátelském ovzduší (což je pravda, neb těch piv co jsem s ní a jinými už vypil), potom hovořila autorka scénáře PhDr. Dana Stehlíková z téhož oddělení Národního muzea v Praze. Výstava je první ze série výstav, jež proběhnou v Praze (závěrečná v Lobkovickém paláci).

Dále D. Stehlíková řekla, že Národní muzeum má největší sbírku českého granátu, která nebyla nikdy prezentována veřejnosti a to, co je vystaveno v Litoměřicích, má tedy svou premiéru. Další šperky pocházejí z Muzea českého granátu v Třebenicích (pobočka litoměřického muzea). Výstava byla doprovázena obrazy s portréty, na kterých jsou šperky. Z litoměřických sbírek např. Portrét císařovny Marie Terezie (1718 - 1780), jenž byl původně na litoměřické radnici a namaloval ho litoměřický radní František Steinsky (1710 - 1788) v Litoměřicích roku 1745 a další. Další zápůjčky byly z Národního muzea, např. Portrét dcery správce hradu Kost od litoměřického rodáka Bedřicha (Friedrich) Wachsmanna namalovaný kolem roku 1845, z obrazů Galerie výtvarného umění v Litoměřicích jmenujme např. Portrét dámy v červených šatech z roku 1840 od H. W. Schraidta, z Galerie moderního umění v Roudnici Portrét dívky u klavíru, který kolem roku 1820 pravděpodobně namaloval Antonín Machek (1775 - 1844).

Z Národního muzea ještě přijel jeho konzervátor.

Výstava se také dostane do Městského muzea v Míšni.

Městská rada na opravu kostela Všech svatých

Městská rada na svém 11. zasedání 27. dubna vzala na vědomí informaci zastupitele p. Hameleho, že dotace 160 tisíc korun určené na obnovu památek, budou věnovány na městský kostel Všech svatých.

Beránkova plastika opět v radě

Zastupitel p. Hamele si na 11. zasedání Městské rady 27. dubna postěžoval, že se promarnila příležitost odstranit Beránkovu plastiku na Jezuitských schodech v souvislosti s rekonstrukcí schodů.

Poznámka kronikáře: Zázpis je stručný a není z něho jasné, v jakém stádiu se celá záležitost nalézá. Ale vyplývá z něho, že plastika nenechává některé zastupitele spát.

Oslavy 40. výročí trvání dětského sboru Hlásek

V neděli 7. května se v Domě kultury konal slavnostní koncert dětského sboru "Hlásek" k jeho 40. letům existence. Sál byl plný. Hlásek reprezentuje především Litoměřice, ale založen byl před 40 lety v Lovosicích. U jeho zrodu stál i dnes jeho aktivní člen PhDr. Vladimír Frühauf. V roce 1967 přišla do Hlásku jako vedoucí přípravných sborů Vlasta Vávrová. Ta před dvaceti lety převzala vedení po V. Frühaufovi a vede jej dodnes. Na veřejnosti vystoupil dětský sbor poprvé v roce 1960. Tehdy ještě neměl ani jméno a tvořili ho pouze žáci osmileté školy v Lovosicích. Ale ještě téhož roku získal sbor první cenu v krajské *Soutěži tvořivosti mládeže*. První název, *Lovosický dětský sbor*, dostal o rok později, kdy do něho vstoupili žáci i z ostatních lovosických škol. V tomto složení vystupoval prvních pět let. Pak do něho vstoupili i žáci z Litoměřic a dětský sbor se přejmenoval na *Dětský pěvecký sbor ODPM (Okresní dům pionýrů a mládeže) Litoměřice*. Za další rok se jako část celého pěveckého tělesa vytváří přípravný dětský sbor, který se ještě dále rozčlení na malé *Berušky* a *Kukačky*. Toto členění trvá dodnes. Název *Hlásek* se zrodil v roce 1968.

Podle tohoto věkového rozvrstvení proto v Domě kultury vystoupily nejmenší *Berušky*, potom starší *Kukačky*. Potom nastoupil *Hlásek* pod vedením sbormistra Jiřího Pakandla. Slavnostním okamžikem byl křest prvního CD sboru v nákladu tisíc kusů, které vydalo Občanské sdružení Hlásek. Jeho předseda Stanislav Hylán řekl, že v průběhu oslav si ho koupilo asi 300 lidí.

Se zakládajícím členem V. Frühaufem přinesl rozhovor Deník Litoměřicka, úterý 9. května 2000, č. 107, roč. VIII, s. 11.

Vladimír Frühauf: Za dlouhý věk vděčí Hlásek svému vedení
Rozhovor / Zakladatel souboru se domnívá, že jeho další pokračování záleží především na mladých na místě sbormistrů

Jiří Roth

LITOMĚŘICE - Pěvecký sbor Hlásek, který uplynulý víkend oslavil 40 let od svého vzniku, založil Prof. Vladimír Frühauf. Po skončení koncertu jsme si našli chvíli na krátký rozhovor.

Prožíváte nějak osobně toto kulaté výročí?

"To víte, je to čtyřicet let a to už je nějaká doba. Takže osobně samozřejmě prožívám. A mám radost, když vidím, kolik lidí a hlavně bývalých členů Hlásku se na dnešních oslavách sešlo."

Ani si nedokáží představit, kolik dětí prošlo za tu dobu souborem. Nicméně co si myslíte, že těm dětem účast ve Hlásku dala a dává?

"Dala jim určitou kultivovanost. Děti, které zpívají, jsou vedeny k citu a jejich myšlenky se ubírají pozitivním směrem. Dnes jsme svědky i u dětí drogové závislosti a třeba i kriminální činnosti. Podle mého názoru tyhle děti se o takové věci nezajímají."

Hlásek není jediný sbor, který jste založil. Kolik jich pak ještě bylo?

"Já jsem pak ještě založil komorní sbory na lovosickém a litoměřickém gymnáziu a pak soubor při Střední pedagogické škole J. H. Pestalozziho v Litoměřicích Máj. Jeho sbormistrem jsem nakonec dodnes."

Hlásek jste vedl dvacet let. Co vás přimělo k vašemu odchodu?

"Před více než dvaceti lety jsem se ocitl v situaci, kdy jsem vedl čtyři sbory. Chtěl jsem tehdy na okrese, aby se Hlásek stal dětským sborem, kde by zpívaly děti ze všech škol v Litoměřicích. To mi neschválili a tak protože jsem měl obavy, že by další cesty Hlásku mohly být na úkor kvality a protože jsem měl už povinnosti i u sboru Máj, tak jsem podstoupil sbormistrovské místo Vlastě Vávrové."

Jak jste byl spokojený s dnešní úrovní Hlásku po dvaceti letech od vašeho

odchodu?

"Mohu říci, že se mi jeho vystoupení líbilo. Neslyšel jsem ho ostatně po dvaceti letech poprvé, ale průběžně jsem jeho vývoj sledoval."

Čemu podle vás Hlásek vděčí za to, že tak dlouho vydržel?

"Především vedení. Vlasta Vávrová, která po mě nastoupila do jeho vedení, před tím se mnou třináct let vedla přípravné sbory. Pro děti tak byl přechod pod nového sbormistra jaksi samozřejmý. A v posledních letech přišli do sboru mladí lidé. Jak Jana Nováková, tak Jiří Pakandl jsou nadaní lidé, kteří mohou v činnosti Hlásku dále pokračovat."

A co byste chtěl Hlásku popřát?

"Tak především mladou krev, která bude mít zájem v této činnosti pokračovat. U Hlásku je vidět, že tu naději má. A potom dost dětí, kteří budou mít zájem o zpěv. Také další spolupráci se ZUŠ [Základní umělecká škola], která prokazuje Hlásku velkou pomoc s hudebními nástroji. No a nakonec i kvalitní repertoár, který pomůže Hlásku, aby dosahoval stále vyšší úrovně."

J. Kremanová a P. Šmaha v Galerii ve dvoře

V pátek 12. května se v Galerii ve dvoře (gotické dvojče) představili na vernisáži (17. hod.) dva spolužáci z pražské akademie, akademická malířka - restaurátorka Jana Kremanová a akademický malíř Petr Šmaha. J. Kremanová vystavovala v Litoměřicích před lety s Kruhem malířek Femini Ars Praha (*Poceta K. H. Máchovy*) a samostatně na motivy Golema (obě výstavy v bývalé galerii Elektra v kině Máj). Tentokrát to byly koláže a serigrafie na fenomén Franze Kafky. P. Šmaha pak ilustrace k Oděským povídkám Issaka Babela a oleje z posledních let, které s těmito ilustracemi korespondují. Výstavu uvedl kronikář O. Doskočil. Mj. upozornil, že dílo a osud I. Babela je pro malíře personifikací krutostmi končícího dvacátého století. Proto se ve svých olejích vrátil k ilustracím z roku 1970, aby na sklonku století se s touto krutostí vyrovnal. O J. Kremanové mj. pak řekl, že její tvorbu sleduje víc jak patnáct let a přesně tak dlouho vznikala text monografie o ní, který snad bude letos nebo příští rok dokončen. Kromě děl o F. Kafkovi upozornil na koláže *Zahrada I.* a *Zahrada II.* poprvé vystavené v galerii Vyšehrad na pražském Vyšehradě. Z technického hlediska je jádrem obou děl fotografie z cesty na Staroslovanské hradiště u Kouřimi (Stará Kouřim), kterou zhotovil kronikář (Malířka je zde zachycena v dlouhých šatech a slunečníkem kráčející po cestě vzhůru, vpravo je kaplička, na horizontu stromy počínajícího háje). Fotografie a koláž je také součástí povídky kronikáře věnované Janě Kremanové s názvem *Oblouk*.

Na vernisáž nepřišel žádný novinář a v novinách nic nebylo. Všichni šli na vernisáž do Salva Guardy ke Grimmům, která byla o hodinu později (18 hod.) kde vystavoval Miroslav Mlynář, který své obrazy vystavoval po více jak 40 letech protože se věnoval tvorbě šperků. Hostem byl herec A. Strejček. I to svědčí o neomylném pudu místních pisálků, kteří nejen o výstavě napsali, ale otiskli i fotografii A. Strejčka. Je z toho smutno.

Koncert mladých varhaníků v katedrále

V Litoměřické katedrále sv. Štěpána se v pátek 12. května konal od 19. hodin koncert mladých varhaníků, žáků Lidové školy umění a posluchačů konzervatoří, který zorganizovala Lidová škola umění. Koncert velice pěkně uvedl pater Helikar. Posluchačů nebylo mnoho, asi 50 až 60, ale byli velice mladí. I když šlo zřejmě o známé a přátele účinkujících, je to velice pozitivní jev. Takovéto koncerty, jako podhoubí Litoměřického varhanního léta, by se měli konat častěji. Převažovali drobné skladby J. S. Bacha.

Mezinárodní sborové dny

Na letošních sborových dnech se představilo pět sborů. Úvodní koncert se konal 19. května v katedrále sv. Štěpána. Gospelchor Hasel ze Švýcarska se i přes menší hlasovou kulturu představil v dobrém světle zásluhou stylového programu sestaveného výhradně ze spirituálů. Temperamentní sbormistr Ivan Neumann sice občas sváděl zpěváky k občasně forzi, ale v celku vyznělo vystoupení sympaticky.

Velmi kvalitní výkony předvedly oba české dívčí sbory: Puellae cantantes a Dívčí sbor Máj Střední pedagogické školy Litoměřice. Suverénně zazpívaly s doprovodem velkých varhan skladby L. Deloba, F. Mendelssohna, P. Ebena a J. Nováka. Také PSLU zpívalo velmi dobře výběr z Lukášovy Messe breve i Panis angelicus C. Francka, kde se v sólu blýskla Miluše Bláhová.

Příjemné překvapení bylo vystoupení Smíšeného sboru Vyšší hudební školy z bavorského města Bad Königshofen. Zajímavá dramaturgie (Lasso, Schütz, Bruckner, Distler, Bustó) a výborné vypracování skladeb patřilo k vrcholu duchovního koncertu v katedrále. Závěrečný společný zpěv účinkujících sborů (160 zpěváků) byl důstojnou tečkou.

Druhý koncert se konal v sobotu 20. května v prostorách zámku Ploskovic, kde zazněla hudba světská a lidové písně. Opět se představily oba dívčí pěvecké sbory a Švýcaři. PSLU však nevystoupil, protože v té době byl sbor již na zájezdu v Míšní. Místo něho se představil německý sbor dirigenta Ernsta Oestreichra s programem Brahmsova cyklu Cikánských písní. Náročný klavírní doprovod byl skvěle interpretován Ariadne Weigertovou.

Sponzory Mezinárodních sborových dnů byl Městský úřad Litoměřice, Okresní úřad Litoměřice, IMPRA, Všeobecná zdravotní pojišťovna a Česko-německý fond budoucnosti.

Výstava v Trojském zámku

Ve středu 27. května v 17 hodin se konala v Trojském zámku v Tróji (provozuje Galerie hlavního města Prahy) vernisáž trojvýstavy *Čínské laky* ze sbírek Náprstkovy muzea v Praze, *Palné zbraně* ze sbírek Národního muzea v Praze a *Pudr a benzín - automobil 30. let ve výtvarném umění*. Výstava *Palné zbraně* byla rozšířenou z Lobkovického paláce v Praze na Hradčanech, na které litoměřické muzeum vystavilo čtyři střelecké terče. V Trojském zámku se litoměřické muzeum mohlo pochlubit šesti střeleckými terči. Je to hezký pocit vidět v takovém prostředí mezi takovými institucemi štítek: *Zapůjčilo Okresní vlastivědné muzeum Litoměřice*. Po vernisáži

následoval mohutný raut. Mohutný mohl být proto, že výstavu *Pudr a benzin* sponzorovalo Auto Škoda. Ach jo, pak že o peníze jde teprve až někde na prvním místě !!!

V radě o Beránkově plastice

Městská rada na svém 12. zasedání 11. května 2000 se opět zabývala otázkou Beránkovy plastiky na Jezuitských schodech. Ing. Kadeřábková informovala, že Galerie výtvarného umění Litoměřice zaplatila za zábor veřejného prostranství - Jezuitské schody - do 31. května 2000 a že dřevěná plastika bude pravděpodobně autorem panem Beránkem darována Galerii výtvarného umění Litoměřice.

Mgr. Chlupáč řekl, že uspořádání ankety mezi obyvateli o umístění dřevěné plastiky by nebylo možné považovat za směrodatné.

Ing. Kadeřábková dále řekla, že jednala s vydavatelem kulturního katalogu o Litoměřicích a že by bylo možné v tomto katalogu uspořádat anketu tzv. - "v oboru" - mezi umělci.

Pan Hamele navrhl, že by se Městská rada měla rozhodnout, zda pozvat Dr. Štíbra (ředitel galerie) a pana Beránka (autor plastiky) na jednání Městské rady nebo určit termín k odstranění plastiky.

Ing. Bechyně řekl, že je třeba rozhodnout, kam dílo po opravě Jezuitských schodů umístit.

Poznámka kronikáře: Sochař Beránek daroval dílo Galerii. Ta je státní. Dílo se tedy stalo majetkem státu. Tím se Galerie vyzula z jednání jako právní subjekt a Město musí jednat se státem (ministerstvem kultury).

Č E R V E N

Znovu plastika na Jezuitských schodech

Na 14. zasedání městské rady 8. června 2000 podala místostarostka ing. M. Kadeřábková informaci, že byl podán návrh na zápis Beránkovy plastiky na Jezuitských schodech do seznamu nemovitých kulturních památek.

V úterý 20. června mi ředitel Galerie výtvarného umění Litoměřice PhDr. Jan Štíbr poskytl pro kroniku veškerou korespondenci dotýkající se Beránkovy plastiky na Jezuitských schodech, kterou zde přepisuji.

Odesílatelem prvního dopisu je rektor Akademie výtvarných umění v Praze docent PhDr. Jiří T. Kotalík, U Akademie 4, Praha 7. Adresátem je Ministerstvo kultury ČR, odbor památkové péče, Veletržní palác v Praze, Veletržní 47, Praha 7. Dopis má datum 15. května 2000.

Věc: návrh na zápis do Státního seznamu nemovitých kulturních památek

Dovoluji si předložit návrh k zapsání plastiky Jiřího Beránka, umístěné na

veřejném prostranství schodiště v Jezuitské ulici v Litoměřicích do Státního seznamu nemovitých kulturních památek jako součást již zapsané nemovité kulturní památky Jezuitský kostel Zvěstování P. Marie v Litoměřicích.

Identifikace díla

autor: Jiří Beránek
materiál: granit, dubové dřevo, 900 x 700 x 1600, 1992
místo: schodiště v ose Jezuitské ulice v Litoměřicích
majitel: Galerie výtvarného umění v Litoměřicích,
Michalská 7, 412 47 Litoměřice

Zdůvodnění: Monumentální plastika vznikla v roce 1992 v rámci Mezinárodního výtvarného symposia Barok a dnešek, pořádaném v prostorách někdejšího jezuitského kostela P. Marie v Litoměřicích. Dílo bylo autorem koncipováno do konkrétního veřejného prostoru nástupních schodů do chrámu, přímo v místech někdejšího vstupu do města v ose mostu přes Labe. Jeho záměrem bylo reagovat na charakter vymezeného prostoru a reflektovat v moderním současném pojetí odkaz barokního sochařství. Autor plastiky profesor akademický sochař Jiří Beránek (nar. 1945), pedagog Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, patří v k významným osobnostem současné české výtvarné scény.

Po studiích na Akademii výtvarných umění v Praze v letech 1965 - 1971 v ateliéru profesorů Vincence Makovského a Karla Lidického se účastnil v 70. a 80. letech řady neoficiálních výstav, přehlídek a symposií.

Projekt Neznámo odkud patří k jeho prvním monumentálním realizacím, které umožnila sametová revoluce v roce 1989 a v jeho dosavadní tvorbě zaujímá svým způsobem klíčové místo.

Po letech, kdy se toto dílo stalo integrální součástí svého prostředí je žádoucí jej jako významné umělecké dílo obohacující veřejný prostor zapsat do Státního seznamu nemovitých kulturních památek podobně jako je to obvyklé s řadou veřejných plastik, fontán, pomníků a podobně. Jedině tímto aktem bude do budoucna zabezpečena ochrana tohoto uměleckého díla, které je symbolem radikální proměny kulturní orientace naší země v posledním desetiletí dvacátého století. Vzhledem k současné situaci i perspektivě býv. Jezuitského kostela, významného díla architekta Oktaviána Broggia, který je ve správě galerie umění v Litoměřicích a je a bude využíván pro výstavní účely, jeví se rozšíření památkové ochrany kostela i na přilehlý prostor schodiště včetně Beránkovy plastiky jako krok logický a smysluplný. Svědčí o tom mj. i odborný posudek vypracovaný v této věci ing. Páčem z Památkového ústavu severních Čech v Ústí nad Labem.

Na vědomí: MÚ Litoměřice, Památkový ústav Ústí n. L., Biskup Monsgr. ThDr. Josef Koukl, OMG MK (ministerstvo kultury), GVU Litoměřice.

Odesilatelem druhého dopisu je ředitel Galerie výtvarného umění Litoměřice PhDr. Jan Štíbr, adresátem starosta města Litoměřice pan Jiří Landa. Dopis je datován 16. květen 2000.

Vážený pane starosto!

Galerie výtvarného umění v Litoměřicích obdržela rozhodnutí rady Města Litoměřice ve věci přemístění plastiky Jiřího Beránka - "Odnikud nikam", která stojí na schodech u bývalého jezuitského kostela Zvěstování Panny Marie v Litoměřicích. Dosud jsme všichni jednali v této věci bez majitele díla, prof. Jiřího Beránka, kdy galerie byla pouhým nájemcem plastiky a hájila její umístění z prostých důvodů, totiž v souvislosti s Mezinárodními sympozii, která zde probíhají a z hlediska nesporných uměleckých kvalit, jak dokládám v příloze. Od minulého týdne se ovšem situace změnila v několika směrech. Dílo se stalo (díky daru pana profesora) majetkem českého státu, tedy naší galerie, (je sbírkovým předmětem a platí zde všechny zákony a směrnice k jeho ochraně) a současně jsme zaplatili nájem za zábor prostranství, jak nám bylo určeno, a to až do konce května. Tato platba byla realizována proto, že jsme nedoufali, že se nám podaří vyřešit majetkoprávní vztahy k danému - poněkud šibeničnímu termínu.

Nelze říci, že by nám chyběla dobrá vůle k vyřešení celého případu, který nabývá na aktuálnosti plánovanou opravou schodů v příštím roce. Je ovšem nutné vyřešit dočasné umístění plastiky po dobu opravy a samotný transport, na který v současné době galerie nemá volné finanční prostředky. Při instalaci bylo tehdy použito nejmodernějších jeřábů, které byly v majetku Vojenských staveb a zároveň pomáhali ženisté místní vojenské posádky. Nepředpokládám, že by demontáž byla jednodušší. Současně máme obavy, aby při stěhování nedošlo k poškození nebo zničení díla, jehož hodnota je v darovací listině oceněna sumou 2 milióny Kč. Z tohoto důvodu žádám Město Litoměřice o pomoc a součinnost nejen při vytipování nového náhradního místa (některé návrhy padly již na zasedání rady a zastupitelstva v minulých letech), ale i při samotném aktu přemístění.

Na závěr bych chtěl ještě upozornit, že se jedná o jednu ze stěžejních umělcových prací, k nimž by bylo možné přiřadit ještě pomník "Vzkříšení" v Paříži (pocházející z roku 1990), "Věštírnu" v Oracii, "Útočiště" v Sheffieldu ve Velké Británii (oba dva projekty jsou z roku 1996, ale jsou rozměrnější litoměřického), či výzdoby chrámu sv. Ducha v Hradci Králové, či kostela "Stětí sv. Jana Křtitele v Libčevsi".

Doufám, vážený pane starosto, že bude možné celou starost našich institucí dovést, až nyní, ke zdárnému konci.

Třetí dopis odeslal Památkový ústav v Ústí nad Labem, Hrnčířská 10, který podepsali Ing. arch. Jiří Páč, vedoucí OPNP a ing. Pavel Husák, ředitel ústavu. Adresován je Městskému úřadu Litoměřice, odboru rozvoje města Litoměřice. Datum odeslání 25. května 2000.

Věc: Litoměřice, Jezuitské schody, okr. Litoměřice, přemístění plastiky.

Předseda komise pro rozvoj města Eduard Hamele nás 15. 5. 2000 požádal o odborné vyjádření k zamyšlenému přemístění rozměrné plastiky "Odnikud - nikam" (což jsou sochařsky opracované dubové kmeny kombinované s leštěnými žulovými sloupy), kterou na Jezuitských schodech instaloval prof. akad. sochař Jiří Beránek v roce 1992 v rámci Mezinárodního sochařského sympozia. Přestože jde o dílo kontroverzní, není ideologicky rozporné. Seznámili jsme se se souvisejícími historickými údaji, s nedávnými články v regionálním tisku i se současným stavem plastiky a naše názory na její přemístění uvádíme v následujících bodech:

1. K zamýšlenému osazení plastiky na památkově chráněném schodišti (rejstř. č. 5-1739/3) nebyl Památkový ústav požádán ani Galeríí ani sochařem Beránkem o odborné vyjádření, přestože se jednalo o zásah do konstrukce schodů. Považovali jsme ji proto za dočasnou po dobu trvání výstavy a za dočasnou ji považujeme nadále vzhledem k omezené trvanlivosti dubového dřeva vystaveného povětrnosti a vzhledem k pomíjivosti módních směrů v umělecké tvorbě. (O umělecké kvalitě plastiky však rozhodne čas a kulturní národ by neměl naléhavě výtvarná díla likvidovat.)

Je namístě připomenout situaci před 10 lety, že jen Galerie byla ochotna na sebe převzít zodpovědnost za programovou náplň a péči o ohroženou existenci bývalého jezuitského kostela, jež je sice uznávanou prvořadou barokní památkou, ale nebylo pro něj tenkrát nalezeno jiné vhodnější využití. Galerie zde pořádá výstavy a Mezinárodní sympozia, průběžně zajišťuje nutnou údržbu a opravy kostela (v současnosti se provádí náročná oprava krovu spojená s výměnou krytiny).

2. Patrně jako odezvu na kampaň za odstranění plastiky věnoval prof. Beránek toto své umělecké dílo v květnu 2000 Galerii výtvarného umění v Litoměřicích, která má prokazatelný zájem exponát udržovat a nadále vystavovat. Pokud bude kostel Zvěstování P. Marie využíván pro expozice Galerie a budou se zde konat i výtvarná sympozia, **lze tolerovat ponechání plastiky na schodech** do doby, kdy bude muset být přemístěna kvůli opravě schodiště či navazujících objektů a to nanejvýš po dobu její životnosti. Nehodláme pak zde připustit její repliku či jiné abstraktní dílo obdobného vzhledu.

3. Instalování plastiky dosud nezpůsobilo závažnější závady na kamenném schodišti ani na sousedních objektech. Plastika poněkud brání úklidu schodiště a kamenné spáry zde nežádoucně zarůstají trávou a plevelem. Neošetřované dřevo je již zřetelně napadeno hnilobou a houbou. Na leštěných žulových sloupech se objevují čmáranice ("graffiti"). Galerii jsme v této souvislosti upozornili na nutnost řádné údržby a případné opravy. Kamenické opravy schodišťových stupňů lze v případě ponechané plastiky na místě provádět obvyklým způsobem, pokud opravovaný prvek bude ležet přímo pod plastikou, lze ji odsunout nebo nadzdvihnout heverem. Komplikovanější může být oprava nosné konstrukce schodů či zásah do podzákladí.

4. Přemístění plastiky "Odnikud-nikam" na jiné místo, kde by mohla být nadále instalována, však na sebe váže problém "kam?". Autor zřejmě tvar i umístění motivoval protikladem abstraktního volně dotvořeného kmene vůči jasně slohově definovanému historickému baroknímu prostředí. Dalším záměrným protikladem je zřejmě subtilnost žulových sloupů oproti hmotnosti opracovaných kmenů, jež leží v místech, kde by je nikdo nečekal. Zatím však neznáme místo v městské památkové rezervaci či v jejím okolí, v němž by takto koncipované dílo mohlo po přemístění dostatečně emocionálně působit a proto **nedoporučujeme, aby bylo převezeno někam do ústraní**, kde by dožilo pouze jako padlý strom.

Adresátem čtvrtého dopisu je Ministerstvo kultury ČR, odbor památkové péče, Veletržní palác v Praze, Veletržní 47, Praha 7. Odesilatelem je místostarostka města Litoměřice ing. Margita Kadeřábková. Dopis má datum 9. června 2000.

Věc: dílo "Neznámo odkud"

Městský úřad v Litoměřicích obdržel dne 2. 6. 2000 návrh na zápis do Státního seznamu nemovitých kulturních památek pro plastiku s názvem "Neznámo odkud", který předložil p. J. T. Kotalík.

Toto dílo je umístěno na jezuitských schodech v Litoměřicích, které jsou veřejným prostranstvím. Vzhledem k tomu, že Městská rada v Litoměřicích zvažuje přemístění tohoto díla a vzhledem k výše uvedenému návrhu na zápis Vás žádáme o sdělení, zda existují nějaké okolnosti, (např. zákonná ustanovení), které by bránily přestěhování plastiky v době, než bude rozhodnuto o návrhu.

Na vědomí: Referát kultury OkÚ v Litoměřicích

30 let Dívčího pěveckého sboru Puellae Cantantes Litoměřice (1970 - 2000)

V roce 1970 byl na Základní škole Boženy Němcové v Litoměřicích založen paní učitelkou Evou Duchoslavovou školní dětský pěvecký sbor *Plamínek*. Po třech letech se jeho vedení ujala paní učitelka Olga Králová, která v roce 1985 předala sbor Jindřišce Bohatové.

V té době pracovaly ve sboru děti, které přivedla chuť společně si zazpívat a vystoupit se svým uměním před spolužáky, rodiči a příznivci v litoměřickém okrese.

K podstatným změnám v práci sboru došlo roku 1992, kdy byla ve škole zavedena rozšířená výuka hudební výchovy a založen chlapecký sbor. Přicházeli noví žáci s muzikálními předpoklady. Sbor se zaměřil na práci s děvčaty a byl vytvořen systém dvou přípravných oddělení. Nejlepší z nich pak přecházejí do koncertního sboru.

Cílevědomá a usilovná práce jej dovedla k určitému přelomu v roce 1998. Velkým úspěchem bylo zlaté pásmo a 1. místo v regionálním kole soutěže dětských pěveckých sborů s postupem do celostátní přehlídky v Uničově, účast v celostátní soutěži výběrových sborů v Novém Jičíně, kde byl sbor oceněn stříbrným pásmem, a také první koncertní zahraniční zájezd do Polska. Ve stejném roce také přistoupil ke změně svého názvu na stávající *Puellae cantantes* (Zpívající dívky).

Sbor nejmladších zpěvaček *Pampelišky* navštěvuje v současné době 35 dětí z mateřských škol a prvních tříd základní školy.

Přes 50 děvčat z 2. až 4. tříd základní školy v současné době zpívá v přípravném sboru *Barvičky*. Tyto zpěvačky již okusily atmosféru soutěží a festivalů. Na jaře roku 1999 postoupily z okresní soutěže pěveckých sborů do oblastního kola v Liberci, kde získaly stříbrné pásmo. Vystoupily na festivalech "Litoměřická notička", "Budyňský krokodýl" a na přehlídce přípravných sborů v Plzni. Pořádají společně s Pampeliškami koncerty pro rodiče a výchovné koncerty pro mateřské školy.

Dominika Valešková, vedoucí obou přípravných oddělení *Puellae cantantes*, vystudovala český jazyk a hudební výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kde se též věnovala sólovému zpěvu pod vedením profesorky Jitky Švábové.

Zkušenosti v oblasti sborové práce získávala v dívčím sboru *Máj* na Střední pedagogické škole v Litoměřicích, dále pak ve fakultním Komorním dívčím sboru v Ústí nad Labem. S *Puellae cantantes* začala pracovat v roce 1994 jako hlasová poradkyně koncertního sboru a od roku 1996 vede přípravná oddělení.

Roman Pallas, absolvent konzervatoře v Teplicích, v současné době studuje skladbu na Akademii múzických umění v Praze a je učitelem klavíru na Základní umělecké škole v Litoměřicích. Jako sbormistr začal se sborem pracovat v roce 1997, do té doby již od roku 1991 byl jeho korepeticem.

Jindřiška Bohatová, umělecký vedoucí Puellae cantantes a sbormistryně koncertního sboru, vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kde se intenzivněji začala věnovat sborové práci pod vedením profesora PhDr. Tomáše Fialy, CSc. a poprvé vedla dětský pěvecký kolektiv. V roce 1985 převzala vedení školního sboru Plamínek a postupně přepracovala celou koncepci jeho práce s cílem přeměnit jej ve sbor výběrový.

Alexandra Debická studuje hudební výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kde se intenzivně věnuje hlasové výchově. Svě vzdělání si doplňuje studiem klavírní hry na konzervatoři v Teplicích. Byla dlouholetou členkou dětského pěveckého sboru Hlásek. S Puellae cantantes pracuje od roku 1998 jako hlasová poradkyně a současně převzala část korepetice.

Blanka Švihlíková vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Sborové zkušenosti získávala nejprve v dívčím sboru *Máj* na Střední pedagogické škole v Litoměřicích a v ústeckém fakultním smíšeném sboru. Od roku 1997 vede dělené zkoušky koncertního sboru, od roku 1999 spolupracuje i s přípravným sborem Barvičky.

Významné akce sboru 1995 - 1999:

1995:

Zlaté pásmo v regionálním kole Národní přehlídky Dětských pěveckých sborů

1996:

Stříbrné pásmo v regionálním kole Národní přehlídky Dětských pěveckých sborů

Koncert na zámku v Ploskovicích

1997:

Koncert duchovní hudby v kostele sv. Jiří ve Chřibské

Benefiční koncert "Hlásek a Plamínek zpívají pro Moravu"

Koncert se souborem Vokis v kostele sv. Jana Křtitele v Teplicích

1998:

Vítězství v regionálním kole Národní přehlídky Dětských pěveckých sborů,
postup do celostátní přehlídky

Koncert s Pěveckým sdružením litoměřických učitelů a holandským mužským sborem Mannenkor Meijel

Koncert k 70. narozeninám skladatele Zdeňka Lukáše

Společný koncert s Dětským pěveckým sborem Pomměny Děčín v děčínském divadle

Koncertní zájezd do Polska

Účast v ústředním kole Národní přehlídky Dětských pěveckých sborů v

Uničově

Stříbrné pásmo v celostátní soutěži Dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně

1999:

Účast přípravného sboru Barvičky na festivalu přípravných sborů v Plzni

Vystoupení koncertního sboru na festivalu Letenská vonička v Praze

Barvičky získaly stříbrné pásmo v oblastní soutěži v Liberci

Přijetí polských hostů z tanečního souboru Malý Boleslawiec
Účast na festivalech dětského sborového zpěvu v Mnichově Hradišti, Krásné
Lípě a Budyni nad Ohří
Koncertní zájezd do Boleslawce - Polsko
Koncert k 70. narozeninám skladatele Petra Ebena

K 30. výročí se konaly v Litoměřicích dva výroční koncerty Puelae cantantes:
1. výroční koncert v pátek 16. června, 2. výroční koncert v sobotu 17. června.
K výročí byl vydán reprezentativní katalog s barevnými fotografiemi do kterého
byl vložen program obou výročních koncertů.
Z tohoto katalogu jsou převzaty informace pro potřeby kroniky.

Přírodovědná výstava v muzeu

V úterý 27. června v 16,30 se konala v Okresním vlastivědném muzeu Litoměřice
vernisáž přírodovědné výstavy "*Jan Šimr, český botanik, učitel, ochránce přírody
(100. výročí narození) a Pavel Krásenský, ilustrace v entomologii (zápůjčka
Okresního muzea v Chomutově)*". Úvodní slovo pronesl profesor Jan Jeník Dr.Sc.

Největším magnetem výstavy byl obří model chrousta, který značně poškozený
zapůjčila na výstavu litoměřická základní škola Boženy Němcové (secesní budova na
vršku) ze svého přírodovědného kabinetu. Chroust byl zásluhou Martina Kolaříka,
všeměla litoměřického muzea, opraven. Jako chlupy byly použity vousy všech
mužských zaměstnanců muzea. Za tím účelem přinesla pracovnice muzea Milada
Molitorová holící strojek. Já osobně byl oholen prý "na trojku", tedy jako kdybych se
týden neholil.

Sochařka Hana Wichterlová v litoměřické galerii

V červnu a září 2000 opanovaly prostory Galerie výtvarného umění Litoměřice
díla české sochařky Hany Wichterlové. Narodila se 2. března 1903 v Prostějově,
zemřela 29. září 1990 v Praze. Absolventka pražské Akademie (1919 - 1922 Loukota,
Bukovac, Obrovský), 1922 - 1925 sochařská speciálka u Jana Štursy, poslední rok
kamenické zaučení (Velínský). H. Wichterlová je jednou z nejvýznamnějších
osobností našeho meziválečného avantgardního sochařství (pozdní kubismus, který
převádí k mnohem organičtějšímu prostorovému řešení, připomínající současné
Picassovy kresebné návrhy na sérii dinardských pomníků). K výstavě byl vydán
reprezentativní katalog.

Koncert v bývalém jezuitském kostele v rámci projektu Sasko český hudební festival:

V pondělí 26. června 2000 v 18:00 hod. zazněly v bývalém jezuitském kostele
Zvěstování Panny Marie v Litoměřicích první tóny koncertu v rámci projektu

letošního ročníku Sasko český hudební festival. Pořadatelem byla Galerie výtvarného umění Litoměřice. Na koncertu nazvaném *Umění mistrů* účinkovali francouzští národní sólisté (Paříž) - členové světově proslulého Orchestre National de France. Na programu byl W. A. Mozart, G. Onslow a J. Brahms. Hudební festival nese podtitul *Svátek přes hranice*.

Č E R V E N E C

První český salón českých, moravských a slezských malířů a sochařů v Litoměřicích

I. salón českých, moravských a slezských malířů a sochařů začal v sobotu 8. července na výstavišti "Zahrada Čech". Ve dvou pavilónech byla vystavena díla dvou set tuzemských a šestnácti slovenských umělců. Organizátorem je občanské sdružení Salva Guarda z Litoměřic a duchovním otcem akademický malíř Jan Grimm. Salón se konal do konce měsíce. K salónu byl vydán reprezentativní katalog.

Ohlas v tisku:

Právo, středa 12. července 2000, roč. 10, č. 160, s.124.

Zahrada Čech dala vykvést novému setkání výtvarníků

Peter Kováč

Do 30. července je na výstavišti Zahrada Čech v Litoměřicích otevřen 1. salón českých, moravských a slezských malířů a sochařů. Akci pořádá občanské sdružení Salva Guarda za spoluúčasti několika firem (finančně především Unipetrolu) a Okresního úřadu Litoměřice. V hlavním pavilónu lze najít díla 200 výtvarníků, v samostatném menším prostoru hostuje výběrová kolekce Slováků, které pro výstavu vybral známý bratislavský historik umění Bohumír Bachratý.

Salón je velmi stará instituce, kterou založili Francouzi už v 17. století a využívají ji prakticky dodnes. Už dlouhá desetiletí slouží ke svobodné konfrontaci výtvarných směrů. I Litoměřice v tomto ohledu neměly žádné omezení. Hlavně tu nikdo nekádroval ničí minulost, což je už deset let alfou a omegou české kulturní politiky v oblasti výtvarného umění. Přístup měli všichni profesionálové: organizátoři jich přímo dopisem oslovili 600, jejichž adresy se jim podařilo sehnat. Možnost využila třetina.

Vedle sebe se dostala díla různé kvality i výtvarného významu, což je i svatý princip podobné akce. Salón je prostě podívaná pro diváky. Mohou si tu vybrat, co chtějí, a mohou tu také výhodně koupit obrazy a sochy, které se jim líbí.

Vystavují tu třeba Václav Kiml, Josef Velčovský, Milan Vácha, Marta Taberyová, Rudolf Riedlbauch, Vladimír Komárek, Peter Nižňanský, Ladislav Janouch, Josef Hvozdenký, Zdeněk Hajný, Jan Grimm, František Cunderla, Pavel Bergr, ze zahraničí je tu třeba Milan Pospíšil nebo Jan Kristofori. Naproti tomu jsem postrádal

členy z bývalých skupin 12,15 a Tvrdohlaví, kteří kdysi tolik dupali a křičeli, jak moc o salóny stojí!

Jako kritik a divák současně jsem si tu také objevil pár zajímavých exponátů. Oslovila mne kolekce Zdeny Höhmové, Milana Chabera a Jiřího Ptáčka. Každý z nich by si zasloužil větší pražskou výstavu. Zajímavé jsou obrazy Jana Vlčka, působící jako romantický surrealismus. Pořád perfektní je Karel Sládek, malíř nového českého civilismu.

Z mladých autorů jsem obdivoval plastiky brouků od Bibiany Paulové a ovečky pro budoucí animovaný film od Denisy Grimmové, nejmladší z celé této výtvarné dynastie. Nové síly nabralo i malování Pavla Vavryse. Ostatní díla, která má na litoměřickém Salónu, nedávno vystavoval na samostatné výstavě v americkém Senátu přímo na washingtonském Kapitolu, což mu nezařídil ani Václav Havel, ani Saša Vondra, ale američtí sběratelé, kteří objevili jeho obrazy! Z hostujících Slováků bych pochválil kolekci drobné plastiky i celkový umělecký dojem z prezentace. Bachratý tu tradičně odvedl dobrou práci.

Užitečnost litoměřického Salónu vidím především v demokratizaci zdejšího kulturního života. Velké výstavní síně, oficiální galerie i výtvarné časopisy totiž celé desetiletí prezentují divákům tvorbu jen menší části výtvarníků. Navíc paradoxem je, že většina z těchto nových "privilegovaných" se v druhé polovině 80. let podepsala pod výzvu k obnovení tradice výtvarných salónů.

I na základě této aktivity se pak v létě 1988 otevřel Salón pražských výtvarných umělců, v celé druhé polovině 20. století dosud nejsvobodnější a největší přehlídka českého výtvarného umění. Po listopadu 1989 však nikdo ze signatářů výzvy neudělal nic pro to, aby se v tradici Salónů pokračovalo. Příznačná je i zkušenost z přípravy Salónu. Když se litoměřičtí organizátoři obrátili na Unii výtvarných umělců s nabídkou o spolupráci, dostalo se jim odpovědi, že tato instituce zastupující zájmy všech výtvarníků republiky o podobnou akci nemá vůbec zájem.

Litoměřický Salón se v mnoha ohledech povedl, a to mnohem lépe než ten, který před pár týdny bez větší publicity uspořádala na pražském Výstavišti Nadace fondu výtvarných umění. Za Litoměřice patří díky malíři Janu Grimmovi, tahounovi celé akce, a dále galeristce Marii Hanušové. Výstavu doprovází kvalitní barevný katalog s reprodukcemi výtvarných děl, fotografiemi tvůrců i jejich signaturami a medailónky, což bude užitečné pro všechny sběratele a galeristy.

Příští setkání výtvarníků se v Litoměřicích uskuteční za dva roky. Takže se tu snad zrodila nová a veleužitečná nová tradice. Ostatně jak při zahájení Salónu řekl Lubomír Brožek, předseda Klubu českých spisovatelů: Půda zdejší Zahrady Čech je tak úrodná, že pokud se do ní zasadí i nápad a bude se o něj pečovat, pak vydá plody, které budou sklízet i budoucí generace. Doufejme, že se tak příště stane třeba i za podpory Ministerstva kultury.

Poznámka kronikáře: Udělat salón, pokud jsou peníze, umí každý vůl. Tam totiž nejde o myšlenku, ale o prezentaci jako na veletrhu. Peníze dodal hlavně Unipetrol. V jeho správné radě sedí bývalý (za totality) ředitel Severočeských chemických závodů Lovosice (dnes Lovochemie). Malíř J. Grimm byl za totality prominentem. Takže z toho nám vyplývají nějaké svazky z dob dávno minulých, které, jak vidno, ještě neminuly. Nářek autora, že se nezúčastnili někteří, kteří před rokem 1989 vykřikovali o potřebě salónů vyplývá z toho, že tito patří do generace, která ví. Už to, že zde na

vernisáži hovořil spisovatel Brožek mluví samo za sebe. Ten je předsedou Klubu českých spisovatelů, což jsou pohrobci dob předlistopadových, s kterým Obec českých spisovatelů ani PEN-klub vůbec nekomunikuje. Ale aby mi budoucí historik porozuměl: Tohle není kritika levice, ale lidí všehoschopných. K levici patřil a patří i Ludvík Kundera, kterému právě tito pánové pomohli v sedmdesátých letech do pekel.

S R P E N

Zemřela akademická sochařka - restaurátorka M. Učíková

V sobotu 6. srpna 2000 zemřela ve věku 64 let po dlouhé a těžké nemoci v náručí svého syna, herce pražského divadla Komédie Martina Učíka, akademická sochařka - restaurátorka Marie Učíková. Poslední měsíce svého života trávila na své chalupě v Semínově Lhotě čp. 24 (512 63 Rovensko pod Troskami), trvalé bydliště měla v Praze - Hradčanech na Loretánském náměstí. Rozloučení s touto vzácnou ženou a umělkyní se konalo v úterý 15. srpna 2000 v 15:00 hod. v kostele sv. Václava v Pasekách nad Jizerou. M. Učíková se do dějin Litoměřic zapsala mnoha restaurátorskými zakázkami: Bývalý jezuitský kostel Zvěstování Panny Marie, renesanční dům (dnes Salva Guarda) na jižní straně Mírového náměstí, kostel sv. Jakuba ve Velké dominikánské atd. M. Učíková nejčastěji spolupracovala na restaurátorských zakázkách s kolegyní, akademickou sochařkou - restaurátorkou Helenou Forstrovou.

***Poznámka kronikáře:** S Marií Učíkovou mne před mnoha lety (nevzpomenu si už kdy, jak je to dávno) seznámila má přítelkyně akademická malířka - restaurátorka Jana Kremanová, která také v posledních týdnech života Marie s ní téměř denně telefonovala. Proto vím, jak svoji nemoc nesla statečně a do telefonu často říkala: "Ještě žiju...". Pamatuji se na jeden takový telefonát z chalupy J. Kremanové v Klášterní Skalici (u Kouřimi), kde jsem v červenci byl.*

V roce 1988, kdy jsem byl redaktorem Svobodného slova, jsem každý pátek jezdil do Litoměřic. V červnu a v červenci tohoto roku M. Učíková spolu s H. Forstrovou restaurovaly renesanční fresky na patricijském domě na Mírovém náměstí. Moje cesta od autobusu v té době vždy vedla sem, obě restaurátorky už mne čekaly a šlo se něco malého sníst a zapít pivem k Petříkům. Bylo to poprvé a naposled, kdy jsem byl u těchto renesančních fresek na lešení tak blízko a mohl si na ně sáhnout. Často jsem v pozdějších letech na to myslel, když jsem se na ně z náměstí zadíval. Nejvíce, když jsem se dozvěděl o nemoci Marie. Tenkrát, v roce 1988, kdy jsem za nimi chodil na lešení v Litoměřicích, propuklo podpisování prohlášení "Několik vět". Podpisové archy jsem nosil v tašce a nabízel k podpisům. Měly je i obě restaurátorky. Vždycky jsme za ten týden porovnávali, kolik podpisů kdo získal. Bohužel, museli jsme se shodnout, že nejhůře se získávají v Litoměřicích. Stačily na to prsty našich rukou (z okresu Mladá Boleslav jsem jich např. měl několik set a další mi chodily do redakce poštou). Po listopadu 1989 (tzv. sametová revoluce) jsme se nestačili divit, kolik "hrdinů" a pravicově smýšlejících občanů se v Litoměřicích objevilo. Trochu jsme se přestali hodit do krámu. Vždyť jme věděli, kdo nám odmítl podpis a co potom takový člověk dokázal o sobě prohlašovat. A v Litoměřicích takových bylo hodně. Prsty na našich rukou by už nestačily!

O restaurování jsem napsal do Svobodného slova malý článek. Vyšel v pondělí

17. července 1988. Našel jsem ho a tak, po dvanácti letech, jako poctu M. Učíkové, přepisuji celý text:

Ženy na lešení Zachraňují nejcennější renesanční památku v Severočeském kraji.

Oldřich DOSKOČIL

Litoměřické mírové náměstí je neskutečnou přehlídkou historických stavebních slohů. Mnohé budovy už dostaly nový kabát, jiné jsou obklopeny lešením, některé na rekonstrukci teprve čekají.

K těm, co byly oblečeny do lešení, patří i třípatrový honosný renesanční patricijský dům Černý orel. Na jeho fasádě jsou nejcennější renesanční sgrafita v Severočeském kraji. Představují řadu starozákonních motivů, ale i běh celého života.

Kdo je autorem sgrafit, se neví. Ale o staviteli je toho známo hodně. Byl italského původu, proto Ambrož Balli - Vlach. V Litoměřicích se ve třetí čtvrtině 16. století zapsal řadou renesančních domů. Jejich loubí a vnitřní prostory obvykle zaklenul hřebíkovými klenbami. Průčelí dával členité renesanční patrové štíty. Tak jako Černý orel byla zdobena sgrafitem či malbami. Vstupy byly zdůrazněny kamennými půlkruhovými portály se sedátky. Ve výrazu zdomácnělé české renesance se tak mísily vlivy saské a italské. Jako v životě stárne člověk, stárnou i umělecká díla. Stav sgrafit byl už havarijní a byl nejvyšší čas výzdobu fasády zachránit.

Proto se mezi zedníky vmísily i dvě sympatické ženy, akademické sochařky - restaurátorky Helena Forstrová a Marie Učíková. Stojím vedle nich na lešení a prohlížím si dějiny zblízka. Celkový obraz známý zdola zmizí. Vidím jen detail. O to více vystupuje zub času: Na mnoha místech je sgrafitová omítka odfouklá od zdiva, jinde jsou odpadané části. Trochu mne z toho zamrazí, a tak se obou restaurátorek ptám spíše očima než slovy: Dá se to zachránit? **"Odfouklá sgrafitová omítka se dá přitáhnout zpět, celý povrch sgrafit se zpevní. Ale to, co odpadlo na zem, je už nenávratně zničeno. Tady ovšem nelze obžalovat zub času, ale nezáměr a z toho vyplývající zdlouhavé jednání zainteresovaných institucí. Jen postavení lešení se táhlo tři roky..."**

Je tu práce jak na kostele, proběhne mi hlavou. Ale zároveň si při pohledu na okap sousedního domu říkám, zda tahle námaha má vůbec smysl. Okap je totiž zanešený a při deštích voda zcela zákonitě musí téci na fasádu Černého orla i s jeho sgrafity. Co s tím, ptám se obou restaurátorek: **"Na okapy jsme upozornily, snad to pomůže!"**

Obě restaurátorky jsou z Prahy. V Litoměřicích jako městské památkové rezervaci nepracují poprvé. Dobře znají například bývalý jezuitský kostel Zvěstování P. Marie a další památkové objekty.

V týdnu, kdy článek vyšel, jsem na litoměřickém náměstí potkal spolužáka z gymnázia (v našich dobách jedenáctiletky), který chodil do třídy B (já do třídy A). Věděl jsem o něm, že je pracovníkem Státní bezpečnosti. Občas se mne zeptal "A co perestrojka?". Vždy jsem odpovídal pokrčením ramen. Tentokrát mi vytkl, že jsem článek příliš "perestrojkově" nenapsal. Odpověděl jsem, že mi ho poněkud "zmírnili" šéfové v redakci a že žádná perestrojka není.

Přišel listopad 1989. Honosný patricijský renesanční dům na Mírovém náměstí v

Litoměřicích koupila prominentní komunistická rodina quasiumělců - Grimmové. Když jsem to řekl Forstrové a Učíkové, protáhly obličeje a naznačily jako že jim je na zvracení. "Kdybychom tenkrát věděli, pro koho ty sgrafita restaurujeme", poznamenaly. Grimmovi pak jako majitelé nenašli v sobě ani tolik slušnosti, aby oběma sochařkám nabídli výstavu ve své galerii Salva Guarda. Alespoň formálně, protože by obě u něho stejně odmítly vystavovat. Jenže to J. Grimm asi věděl a tak neudělal ani tu společenskou formálnost...

Byl jsem už v litoměřickém muzeu, když M. Učíková restaurovala volné plastiky z průčelí kostela sv. Jakuba. Tenkrát byly sňaty a převezeny do jejího pražského ateliéru. Marie přišla za mnou, zda nemá nějaké vyobrazení kostela, aby mohla dát barokním sochám původní plasticitu. Bohužel, kostel je umístěn v uliční zástavbě a utopené průčelí tak nijak neláká k vyobrazení. To, co jsem měl, bylo až z 20. století a tak vyobrazené plastiky byly vždy zachyceny stylizovaně.

Z Á Ř Í

Výstava v muzeu a 5. svazek Malířů Litoměřicka

V úterý 5. září v 16. hod. 30. min. se v Okresním vlastivědném muzeu Litoměřice konala vernisáž výstavy "Krajina Litoměřicka a Českého středohoří v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)". Úvodní slovo pronesl O. Doskočil. Výstava byla v pořadí již pátým výstupem projektu "Malíři Litoměřicka". Výstavu opět doprovázel reprezentativní katalog s německým resümeem. I tento měl přílohy: 1.Sdružení výtvarných umělců severočeských. 2.Metznerův svaz (Metznerbund). 3. Úvod z Leitmeritzer Zeitung k výstavě malířů k 700. výročí trvání města. 4.Miscellanea. Překladatel a spolupracovník litoměřického muzea MUDr. Vladimír Valta. Katalog byl vydán díky finančnímu příspěvku města Litoměřice.

Na vernisáž přišlo překvapivě mnoho lidí, bylo vidět i několik zcela neznámých mladých tváří. Z přespolních přijeli zástupci magistrátu z Třebenic, z Prahy např. akademický malíř - restaurátor Q. Míčko (syn historika umění Míčka). Z litoměřických tu byli malíři K. Klein, P. Straka.

O výstavě vysílal ústecký rozhlas, vysílání českého rozhlasu do Německa, a zprávy přinesly i místní periodika.

Studie o Kandlerových hradech ve sborníku Kralupska

DOSKOČIL, O., Vilém Kandler (1816 - 1896) a jeho vyobrazení hradů a zámků v Mikovcově a Zapově díle na Kralupsku a v jeho okolí (s dodatky z Kapperovy knihy), Vlastivědný sborník Kralupska, 2000/1, Kralupy nad Vltavou 2000, s. 47 - 74.

Zrekonstruované kino Máj

V pátek 1. září 2000 se ve 20.00 hod. konalo slavnostní zahájení provozu kina *Máj* předpremiérou filmu USA s českými titulky *Dokonalá bouře*, v hlavní roli *George Clooney*. Po skončení se podávalo malé občerstvení - víno v jednodécových plastických pohárcích a obložené chlebíčky a hrál *Weterans Jazz Band*. Vstupné bylo zdarma na pozvánky Městských kulturních zařízení (MKZ). Ředitelka MKZ Veronika Rybová žertem v úvodním projevu poznamenala, že za třicet let, kdy se bude kino znovu rekonstruovat, budou dnešní vstupenky platné a proto si je máme uschovat. Po ní pohovořil starosta pan Jiří Landa a zástupce společnosti Warner Bros jež zapůjčila kinu promítaný film. A protože šlo o bio, tak se před promítáním ještě před oponu zakrývající plátno postavili herci Ivana Andrlová, Lukáš Vaculík a Václav Postránecký, kteří popřáli litoměřickému publiku dobré kulturní zážitky do budoucna a ocenili radní, že na rozdíl od těch z jiných měst podporují kulturu. Kino má nová sedadla (nevím proč zrovna růžová), ale co je hlavní, supermoderní zvukovou aparaturu, která umožňuje zvukové efekty slyšet ze všech stran.

Poznámka kronikáře: *Technicky špičkově provedený film, obsahově běžný standart katastrofických filmů americké produkce. Když jsem poslouchal názory diváků, jediné co kritizovali, že záchranná helikoptéra by v takové bouři nemohla létat protože by ji to sfouklo jako komára. Natož tankovat ve vzduchu z obřího letadla.*

Prosím, to může být pravda. Ale nikdo si nevšiml, že film, byť průměrný, byl hlubokou obžalobou tržního systému USA: V malém městečku žijí rybáři, kteří vyjíždějí na pronajatých zastaralých rybářských lodích na lov. Pouze půl roku, protože pak je nepříznivé počasí. Majitel lodí ovšem sedí doma. Neúspěšný kapitán chce po skončení sezóny vyjet ještě jednou. Získá partu. A dostanou se do bouře. Zachraňuje je špičková vojenská technika, ale marně. Všichni zahynou a jejich jména se objeví na zdi utonulých rybářů od 17. století. Celkem do současných dnů jich je 10 tisíc. Film ukazuje těžké živobytí, riziko a pracovitost rybářů a odvahu amerických vojáků záchranářů. Jenže: Co je to za systém, který má na jedné straně takovou špičkovou techniku a na straně druhé se rybáři honí s rizikem za rybami jako v 19. století bez širší koordinace? Pokud půjde lidstvo touto cestou, kam se dostane? A na konci je zádušní mše v kostele. Usmíření mezi podnikatelem, oběťmi atd. Žádný hlas církve proti zřůdnosti systému. Jaký je rozdíl mezi dobou kamennou, kdy lidé na podzim riskovali, aby ulovili dost potravy na přežití zimy a vyspělým hospodářstvím USA, kdy neúspěšná posádka vyjíždí riskovat, aby měla dost peněz na zimu? Je tu nějaká pokrok?

O tom, jak večer a promítaný film viděl místní tisk in: ČERNÁ, M., Zážitek z filmového dojítku umocnilo nové ozvučení. Recenze / Andrlová už Litoměřice zná, Vaculík váhal, zda pozvání přijmout. IN: Deník Litoměřicka, úterý 5. září 2000, č. 207, roč. VIII., 8.

Korespondence s redakcí
Allgemeines Künstlerlexikon Lipsko:

Před několika lety začala vycházet největší světová encyklopedie výtvarného umění navazující na Thieme - Becker z přelomu 19. a 20 století (edice vycházela v Lipsku) a to pod názvem Allgemeines Künstlerlexikon s dvojitým místem vydání Leipzig - München (Lipsko - Mnichov). V roce 2000 vyjde už 28. svazek a zahrnující písmeno D. Redakce pro východní Evropu a Skandinávii má sídlo v Lipsku, Luppenstrasse 1b. Redaktorkou pro střední Evropu je PhDr. Birgit Schubarth. Kolega z míšeňského městského muzea (Stadtmuseum Meißen) Steffen Förster upozornil lipskou redakci na litoměřické muzeum a na jeho práci v souvislosti s regionálními malíři. Prozatím byly do lipské redakce dodány hesla E. Eyserta, E. G. Doerella, A. Duchka (Duchko) a J. Dvořáčka. Spolupráce začíná být natolik zajímavá, že přepisuji poslední dopis z Lipska.

4. září 2000

Vážený pane Dr. Doskočile,

srdečný dík za článek o J. Dvořáčkovi a za dnes došlý o A. Duchekovi jakož i za jiné přílohy v obou dopisech. Omluvte prosím, že mi redigování textu ještě trochu potrvá, ale musím nejprve dokončit Do. Bohužel zdaleka nejsou všichni autoři tak spolehliví jako Vy a proto se v posledních týdnech před sazbou svazku hromadí stále více práce. Ostatně Doerell bude tištěn v 28. sv., na kterém nyní pracujeme a měl by vyjít koncem roku. Předchozí svazek končí Disorfem. Také se budu velmi těšit na předběžné návrhy na E před Ey. Paní dr. Adlerová, která píše o sklářském umění, ale brzy se chce stáhnout do ústraní, mne upozornila na "nespočetné severočeské Eiseltly" (a jiné malíře a rytce); snad byste mohl článek hodné umělce zpracovat, eventuelně spolu s p. Němcem. Paní Adlerová by eventuelně napsala o Paul Eiseltovi, ale netrvá na tom. Já bohužel nemám v příštích týdnech vůbec čas projít E a ona slibovala, že se zeptá na určité umělce, přičemž by mi byly návrhy i z Vaší strany vítány. Jestliže Vy, nebo pan Němec, chcete vypracovat Paul Eiselta, prosím sdělte mi to do 15. 9. 2000, abych mohla paní Adlerové říci ano nebo ne.

Se srdečnými pozdravy

Birgit Schuhbarth

Dopis O. Doskočila kolegovi Němcovi

V Litoměřicích 7. září 2000

Vážený kolego,

dnes jsem Vás marně telefonicky uháněl a protože od zítřka jsem až do středy 13. září na dovolené, volím tuto cestu.

V příloze přikládám kopii originálu a český překlad dopisu z Lipska z redakce Allgemeines Künstlerlexikon. O malířích skla a porcelánu Eiseltrech jsem jaktěživ neslyšel, nejsou ani v Tomanovi a tak jejich hesla nemohu zpracovat ani kdybych chtěl. Vzhledem ke krátkosti termínu na odpověď Vás prosím, odpovězte sám dr. B. Schubarthové, zda se hesel ujmete, aby mohla ona odpovědět dr. Adlerové. Po dovolené se ozvu.

Zdraví Oldřich Doskočil

XI. seminář restaurátorů a historiků v Litoměřicích

Ve dnech 13. až 16. září 2000 se v restauraci Babylon Domu kultury v Litoměřicích konal XI. seminář restaurátorů a historiků na který se sjelo na 200

účastníků. Byli to především konzervátoři muzeí a archívů, archiváři a historici - archiváři ze státních archívů. Za litoměřické muzeum se semináře nezúčastnil nikdo.

Seminář připravily Archivní správa Ministerstva vnitra České republiky, Státní oblastní archív v Litoměřicích, Pobočka České informační společnosti a Státní ústřední archív v Praze. Odborným garantem byl Dr. ing. Michal Ďurovič ze Státního ústředního archívu v Praze, organizační garant Pobočka České informační služby při Státním ústředním archívu v Praze (Roman Straka).

Z přednášek: Průzkum Litoměřického graduálu, Fixování barevné vrstvy pomocí viziny, Broumovský urbář - konzervování a restaurování apod.

V průběhu semináře si účastníci prohlédli Litoměřice a zúčastnili se slavnostního koncertu v katedrále sv. Štěpána.

Koncert pěveckého dívčího sboru Máj v galerii:

Koncert dívčího pěveckého sboru *Máj* Střední pedagogické školy (SPgŠ) J. H. Pestalozziho a Rodinné školy v Litoměřicích v bývalém jezuitském kostele Zvěstování Panny Marie v Litoměřicích se uskutečnil v úterý 26. září 2000. Kostel je ve správě Galerie výtvarného umění Litoměřice, která byla také pořadatelem. Výtěžek z dobrovolného vstupného byl použit na opravu kostela. Koncert byl uspořádán za přispění Památníku Tereziína a Magnolie - školícího a informačního střediska.

Ř Í J E N

Slavnostní koncert k 250. výročí narození litoměřického rodáka Antonia Rossetiho

Městská kulturní zařízení a Kruh přátel hudby v Litoměřicích připravili na 1. října 2000 do katedrály sv. Štěpána prvomučedníka v 19.00 hod. slavnostní koncert k 250. výročí narození litoměřického rodáka *Antonína Rossetiho* konaný pod záštitou starosty města Litoměřice Jiřího Landy.

Účinkovaly Talichův komorní orchestr, Loretánský sbor Praha a hosté z Brahmsova sboru Stuttgart.

Dirigent: Johannes MOESUS
Sólisté: Zdeněk DIVOKÝ - lesní roh
Anna JANOTOVÁ - soprán
Anna HAVLÍKOVÁ - alt -
Pavel BAXA - tenor
Ladislav PETRU - bas

Program koncertu:

Antonio ROSSETI (1750 - 1792)
Requiem (Murray H 15)
Requiem aeterna
Te decet hymnus
Dies irae
Quantus tremor

Lakrymosa
Offertorium. Cur faciem
Sanctus
Pleni sunt. Osanna
Benedictus
Agnus Dei

Antonio ROSSETI

Koncert pro lesní roh Es-dur (Murray C 49)

Allegro moderato
Romance. Adagio non tanto
Rondeau. Allegretto non troppo

Antonio ROSSETI

Hallelujah - Cantante (Murray G7)

Cor: "Heilig, Heilig, Heilig ist der Herr Zebaoth"

Accompagnato, Alt: "Das steh ich"

Choral: "Himmel, Erd? und Ihre Heere"

Rezitativ, Sopran: "Und wie? Nur ich allein"

Arie, Sopran: "Schüttle, Geist, von deinen Schwingen"

Rezitativ, Sopran: "Doch darf ich wohl, ich Sterblicher"

Duett, Sopran/Alt: "Töne? Worte?"

Chor: "Vater unser, der Du bist im Himmel"

Rezitativ, Tenor: "Das ist dein Zug"

Arie, Tenor: "Schau in den Staub von dir gebeuget"

Choral: "Ich rief zum Herrn in meiner Not"

*Accompagnato, Alt/Tenor/Bass: Geheilig hoch erhoben,
von euch"*

Chor: "Amen, Amen"

*Terzett, Sopran/Alt/Tenor: "Stets werd erbarmend unser
Fleh?n "vernomment"*

Chor: "Amen, Amen"

Choral: "Solt?ich meinem Gott nicht singen?"

Chor: "Lobet den Herrn in seinem Heiligtum!"

REQUIEM, které Antonio Rosseti vytvořil roku 1776 během asi čtrnácti dní pro pohřební obřad kněžny Marie Theresie, první manželky Kraftha Ernsta, získalo ve své době ocenění, které podle Schubartových slov předčilo pouze rekviem Jommeliho (1760) a dočkalo se mnoha provedení. Podle novějších bádání (M. Danckwardt) není vyloučeno, že Rossetiho "Requiem", které zaznělo v Praze při smutečních slavnostech za Mozarta v prosinci 1791, je s rekviem za kněžnu Marii Theresii totožné.

14. prosince o jedenácté hodině byla v malostranském farním kostele u sv. Mikuláše v Praze za něj (W. A. Mozarta) sloužena zádušní mše, slavnost, hodná velkého Mistra, pražskému orchestru Národního divadla, který ji za řízení slavného pana Josefa Strobacha uspořádal, a všem hudebním umělcům téhož, dělala největší čest. Předchozího dne byla vši šlechtě a veškeré veřejnosti smuteční slavnost tištěným oznámením dána ve známost; v den konání zněly plnou půlhodinu na farním kostele zvony [...] "Requiem" bylo od slavného kapelníka Rossetiho. Bylo 120 prvotřídními umělci v čele s velkou zpěvačkou Duškovou tak nádherně provedeno, že se duch Mozartův v Elysiu z toho musel těšit.

(Musikalische Korrespondenz der Deutschen Filharmonischen Gesellschaft 1792,

č. 1, 4. ledna, s. 3)

Někdejší student jezuitské koleje **Franz Anton Rösler** (1750 Litoměřice - 30. 6. 1792 Ludwigslust u Schwerinu) přijal roku 1773 místo jako sloužící a hráč na kontrabas na wallersteinském dvoře. Už předtím začal používat italskou podobu svého jména Antonio Rosseti. Díky svým hudebním schopnostem byl brzy jmenován dvorním hudebníkem a mezi léty 1785/86 kapelníkem. Od sedmdesátých let psal pro dvorní kapelu symfonie, partity pro dechy, sólové koncerty, komorní a vokální skladby.

Roku 1776 napsal mši za zemřelé na památku předčasně zesnulé kněžny Marie Theresie. 28. 1. 1777 se ve Wallersteinu oženil s dcerou hostinského Rosinou Neherovou. V roce 1781 mu byla udělena dovolená na cestu do Paříže; r. 1779 tam byly vydány jeho symfonie op. 1.

Dopisy, které psal knížeti, dokládají, že dokázal využít příležitosti, aby se v Paříži jako skladatel prosadil. Byl svědkem četných provedení svých děl a navázal kontakty s různými nakladateli, kteří vydávali jeho hudbu i poté, co se Rosseti v květnu 1782 vrátil do Wallersteinu. Když roku 1785 přesídlil Josef Rejcha jako dvorní kapelník kolínského arcibiskupa do Bonnu, převzal Rosseti hudební vedení wallersteinské kapely. Jeho skrovné finanční poměry se ani po tomto jmenování a navzdory mezinárodní pověsti nezměnily. Roku 1789 se ucházel o místo dvorního kapelníka u vévody Mecklenburska-Schwerinu.

Jeho roční příjem tvořil asi 3000 zlatých, což ve srovnání s příjmem ve Wallersteinu (400 zlatých) situaci výrazně zlepšilo. Na konci osmdesátých let 18. století dosáhla Rossetiho hudba široké obliby, jeho díla se tiskla kromě Německa i ve Francii, Itálii, Rakousku, Holandsku. Po příchodu do Schwerinu dostával Rosseti četné významné zakázky, mj. od arcibiskupa z Trevíru a pruského krále. V prosinci 1791 se při oficiální smuteční slavnosti za Mozarta v Praze hrálo Rossetiho "Requiem". Jen o několik měsíců později zemřel Rosseti na zámku Ludwigslust.

Slovo o interpretech:

Zdeněk DIVOKÝ (*1954): Hru na lesní roh studoval na brněnské konzervatoři a JAMU u prof. Františka Šolce. Od roku 1973 hrál ve Státní filharmonii v Brně a od roku 1979 je členem České filharmonie. Je laureátem mezinárodních soutěží ve hře na lesní roh v Mnichově, Markneukirchenu a Praze. Působí pedagogicky na pražské konzervatoři a je členem různých komorních souborů (dříve Foersterova dechového kvinteta a Pražského žesťového tria, nyní Pražského tria lesních rohů a České dechové harmonie).

Anna JANOTOVÁ: Sopranistka Anna Janotová je laureátkou soutěže E. Destinové a mezinárodní soutěže A. Dvořáka. Stala se absolutní vítězkou soutěže F. Lehára. Studovala na Státní konzervatoři v Praze u H. Tattemuschové a na akademii múzických umění pod vedením M. Hájossovové. Je angažována jako sólistka v opeře v Ústí nad Labem a hostuje ve Státním divadle Brno. Vystupuje koncertně v České republice i v zahraničí. Natočila několik nahrávek pro rozhlas a vydala CD.

Anna HAVLÍKOVÁ: Bývalá členka pražského Kühnova dětského sboru, absolventka klavírní hry v Hudební škole hlavního města Prahy "Voršilská" u prof. Jana Bernátka. Nyní studuje obor klasický zpěv v šestém ročníku Pražské konzervatoře ve třídě prof. Brigity Šulcové. Od roku 1998 v drobných pěveckých

úlohách spolupracuje s činohrou Národního divadla v Praze. V loňské sezóně mj. nastudovala a opakovaně koncertně provedla mezzosopránový part Stabat Mater G. B. Pergolesiho. V srpnu vystoupila se symfonickým orchestrem na festivalu Mladé pódium v Karlových Varech (Solvejg).

Ladislav PETRŮ: Narodil se v roce 1971 v Ústí nad Labem. Tam také navštěvoval tehdejší Lidovou školu umění (LŠU), obor klarinet a později saxofon. Poté působil v několika rockových a country kapelách. Do Prahy odešel studovat Pedagogickou fakultu UK a též se začal věnovat klasickému zpěvu. V roce 1995 byl přijat na pražskou konzervatoř, obor klasický zpěv. Během studií spolupracoval na několika školních operních představeních a nastudoval tyto role: Don Bartolo z Figarovy svatby, Masetto z opery Don Giovanni od W. A. Mozarta, doktor a notář z opery Gianni Schicchi od G. Pucciniho a Janek z opery V studni od V. Blodka. V roce 2000 zdárně ukončil studium. Jako sólista již vystupoval s Pražským smíšeným sborem nebo např. s Karlovarským symfonickým orchestrem a v současné době studuje roli Dona Bartola z opery Lazebník Sevilský pro divadlo v Karlových Varech. Hostuje také v ústeckém divadle v Offenbachově opeře Hoffmanovy povídky a ve Státní opeře Praha spolupracuje na opeře Faidra od Emila Viklického.

Pavel BAXA: Dirigent, sbormistr, zpěvák, hudebník - původem z hudebnické rodiny. Otec varhaník, později známý varhanář, čtyři ze šesti sourozenců jsou profesionálními hudebníky. Základní hudební výchovu získal doma a na Lidové škole umění (LŠU) v Trenčíně (klavír, flétna), dále na konzervatoři v Bratislavě (klavír, varhany, dirigování, kompozice) a na vysoké škole múzických umění v Bratislavě (dirigování). Studium ukončil na Akademii múzických umění v Praze v roce 1977, obor dirigování u profesorů A. Klímy, B. Lišky, V. Neumanna, J. Veselky a zpěv u T. Šrubaře. Souběžně se studiem působil v řadě pěveckých sborů v Praze i v Bratislavě.

Založil soubor Musica dulcisona, se kterým nadšeně rozvíjel a propagoval v živém klubovém programu krásy renesanční hudby a slova. Všeestrannost uměleckého působení na koncertních pódiiích nacházela plné uplatnění ve spolupráci s předními komorními soubory. V letech 1987 - 1994 působil jako umělecký vedoucí, dirigent, zpěvák a instrumentalista v komorním souboru České filharmonie - Pražští madrigalisté. K významnějším etapám patří i spolupráce s Pražským filharmonickým souborem, s Pražským komorním sborem a účast na různých festivalech. V období 1995 - 1997 působil jako sbormistr Státní opery Praha. Souběžně pracoval jako manažer, varhaník, cembalista a později i jako tenorista s orchestrem Virtuosi di Praga. V současnosti působí jako sbormistr v Městském divadle Ústí nad Labem a nadále účinkuje na předních domácích i zahraničních pódiiích jako dirigent, sbormistr, tenorista a hráč klávesových nástrojů (varhany, cembalo).

Johannes MOESUS: Studoval na Vysokých hudebních školách v Hannoveru (u Helmuta Rillinga), ve Vídni (Karl Österreicher) a v období 1984 - 1991 působil jako sbormistr v Figuralchor der Gedächtniskirche Stuttgart. Disponuje širokým repertoárem v oblasti sborové, sborově symfonické i symfonické literatury. Jako vedoucí Brahmsova sboru Stuttgart spolupracoval s proslulými orchestry, mj. s Rozhlasovým symfonickým orchestrem Leipzig při provedení Heydnova oratoria Roční doby. Dále s Maďarskou státní filharmonií Budapešť, Španělským státním orchestrem Madrid, s mnoha komorními orchestry jako např. Orchestre de chambre de Lausanne. Od prosince 1996 se datuje jeho spolupráce se Stuttgarter Kammerorchester. Od dubna 1997 je J. Moesus prezidentem Mezinárodní Rossetiho společnosti. Johannes Moesus vydal dosud 3 CD: Rossiniho Petite Messe Solennelle,

Sinfonien der Sturm und Drang s díly Mozarta, Heydna a Vaňhala (obě u firmy TACET ve Stuttgartu) a Heydnovy duchovní skladby Tereziánská mše a Salve Regina (DISCOVER Vídeň). Tyto nahrávky byly pozitivně hodnoceny kritiky i v rozhlasových pořadech.

Talichův komorní orchestr: V roce 1992 se díky iniciativě Jana Talicha, prasynovce dirigenta Václava Talicha, začal formovat smyčcový komorní orchestr, složený převážně ze studentů pražské Akademie múzických umění. Orchestr se brzy zařadil do českého hudebního života a představil se také na významných pódíích v zahraničí (Německo, Francie, Belgie, Chorvatsko, Španělsko, Japonsko). Repertoár tělesa zahrnuje díla od baroka po 20. století. Talichův komorní orchestr podporuje mladé umělce pravidelnými cykly koncertů pro Akademii múzických umění v Praze, která do programů zařazuje sólisty a dirigenty z řad svých posluchačů. Z řady nahrávek na CD je třeba vyzvednout snímky Bachových Braniborských koncertů, Straussovy Metamorfózy a Schönbergovu Zjasněnou noc. Pro EMI Records orchestr realizoval nahrávku Brahmových Uherských tanců. Vedle obvyklého koncertního provozu TKO realizuje také netradiční projekty, například cyklus "Hvězdy v hudbě" ve spolupráci s Národní galerií.

Hlásek hostil děvčata z Bad Saulgau:

Od neděle 1. října do úterý 3. října bylo 30 dívek ve věku od 13 do 20 let z německého pěveckého sboru *Mädchenkantorrei St. Johannes* sbormistryně Waldrudy Marschallové z města Bad Saulgau hosty litoměřického sboru *Hlásek*. Děvčata bydlela v rodinách členů Hlásku. V neděli ráno děvčata z Německa zpívala v průběhu ranní mše v katedrále sv. Štěpána.

Druhé vystoupení měly téhož dne na zámku v Ploskovicích, kde bylo doslova nabito posluchači a pořadatelé museli přidávat židle. Ploskovický koncert se nesl ve znamení muzikálů. *Máj* zde vystoupil pod taktovkou Vlasty Vávrové a Jiřího Pakandla. Zpívali se převážně klasické skladby českých autorů, mj. i skladby žijícího klasika Zdeňka Lukáše. Děvčata z Německa se ještě v neděli stačila projet na lodi mezi Hřenskem a Děčínem, v pondělí německý sbor navštívil Prahu.

Vladislav Mirvald v GVV Litoměřice

Ve čtvrtek 5. října se v Galerii výtvarného umění Litoměřice konala vernisáž výstavy "Vladislav Mirvald - komplementární výstava", kterou zahájil historik umění Josef Hlaváček.

Další člen Městské kulturní komise rezignoval

Městská rada na svém 19. zasedání 14. září 2000 vzala na vědomí pod bodem 25/18 žádost historika - archiváře PhDr. Jana Smetany o uvolnění z členství v kulturní komisi na vlastní žádost.

K přemístění pomníku Rudoarmějce

Zastupitel Hamele navrhl přemístit sochu Rudoarmějce z roku 1975 (odhalena k 30. výročí konce války) v Jiráskových sadech do parčíku před kasárna Jiřího z Poděbrad na Českolipské ulici. Na 19. zasedání městské rady informoval o tom, že se k záležitosti musí vyjádřit armáda, protože park u kasáren patří vojsku.

Finanční prostředky pro GVU Litoměřice na rekonstrukci bývalého jezuitského kostela

Městská rada na svém 20. zasedání 26. září 2000 pod bodem jednacím 5/20 schválila, vzhledem k velmi špatnému stavu bývalého jezuitského kostela Zvěstování Panny Marie, vložení dosud vybraného nájemného od Galerie výtvarného umění Litoměřice za zábor veřejného prostranství (umístění Beránkovy plastiky na Jezuitských schodech), do opravy a údržby tohoto kostela. Finanční prostředky převede ekonomický odbor Městského úřadu na Galerii, která je správcem uvedeného objektu. Městská rada doporučuje v této praxi pokračovat.

K pomníku Rudoarmějce na Městském zastupitelstvu

Městské zastupitelstvo na svém 7. zasedání 5. října 2000 se v informativním bloku zabývalo pomníkem Rudoarmějce v Jiráskových sadech. Zastupitel pan Hamele informoval, že záměr přestěhovat sochu Rudoarmějce do parčíku před vchodem do kasáren Jiřího z Poděbrad (na Českolipské ulici) je projednán s podplukovníkem Košvancem. Armáda proti tomu nic nenamítá. Problém byl v tom, že parčík jako pozemek není v majetku Města ale armády. Podle slov podplukovníka Košvance by se vše vyřešilo tak, že by se pozemek převedl na Město. Jediný problém, který tak zůstává je, že sokl, který zde je, bude po postavení sochy silně předimenzován.

Jazzový večer v Domě kultury

Na bývalé *Jazzové posezení*, které se konávalo v prosinci před Vánocemi, programově navazuje *Jazzový večer* konaný na podzim. A protože ten přišel, konal se ve čtvrtek 19. října od 20,00 hodin v Domě kultury *Jazzový večer*, jenž byl ve své podstatě *Jazzový večer Rudi Linka trio (USA)*.

Rudi Linka Trio (USA) bylo v České republice na týdenním koncertním turné, které zahájilo v Litoměřicích. R. Linek je původem Čech - emigrant. V roce 1996 se umístil v anketě časopisu Down Beat mezi deseti nejlepšími kytaristy světa. Vystupoval např. s Johnem Abecrombiem, Bobem Mitzerem, Gilem Goldstaimem aj. Album natočil s dalším slavným hudebníkem českého původu Georgem Mrazem. Další album pak s bubeníkem Marvinem Smitty Smithem.

Rudi Linka se narodil v roce 1960 v Praze. Studoval klasickou kytaru a k jazzové muzice ho přivedl Karel Velebný. V jednadvaceti letech emigroval do Švédska.

Kontrabasista Red Mitchell ho doporučil ke studiu u Jima Halla na Berklee College of music v Bostonu. Od roku 1985 žije v New Yorku.

V Litoměřicích vystoupil R. Linka s Alexanderem Lee (kontrabas) a Diegem Voglino (bicí). Oba vynikající muzikanti spolupracují s řadou jazzových kapel.

Jazzové posezení doplnily litoměřické kapely: Weteran's *Jazz Band Litoměřice* kapelníka Zdeňka Květoně a *Swing kvartet Bohemia* kapelníka Zdeňka Mühlfaity.

Poznámka kronikáře:

Na Jazzovém večeru jsem byl a byl to opravdu silný hudební zážitek. Obecenstvo bylo skvělé a bylo plno. Povedl se i závěrečný "marmeládový dýchánek" (jamsession).

**Finanční podpora I. Salónu - celostátní výstava
Českých, moravských a Slezských malířů a sochařů:**

Městská rada schválila na svém 21. jednání 12. října 2000 pod bodem 10/21 na návrh Kulturní komise podporu aktivity *Občanského sdružení SALVA GUARDA* (I. Salón - celostátní výstava Českých, moravských a slezských malířů a sochařů se zahraniční účastí ve dnech 8. - 10. července 2000 v Litoměřicích v areálu Zahrada Čech) finanční částkou 20 tisíc korun z položky "Mezinárodní vztahy".

L I S T O P A D

Chrudimský vlastivědný sborník

V Chrudimském vlastivědném sborníku vyšla první zásadní studie (ze tří) k počátkům zobrazování českých hradů.

DOSKOČIL, O., Hrad Rychmburk v edicích A. G. Meissnera (1753 - 1807) a F. A. Hebera (1815 - 1849). IN: Chrudimský vlastivědný sborník, č. 5, Chrudim 2000, s. 3 - 35.

P R O S I N E C

Výstava betlémů v muzeu

Předvánoční výstava v Okresním vlastivědném muzeu měla vernisáž v úterý 5. prosince a představila betlémy. V první části dílo českolipského řezbáře Ludvíka Pěňčíka (83 let), který byl osobně přítomen vernisáži. Výrobou betlémů se zabývá již přes čtyřicet let, za tu dobu jich zhotovil 22 a na dvou nových pracuje. Mezi vystavenými zaujal betlém "orientální", který řezbář daroval svým vnoučatům -

trojčatům.

Druhá část výstavy představila betlémy - leporela vyrobené žáky a studenty litoměřických škol v rámci výtvarné soutěže vyhlášené Městem Litoměřice ve třech věkových kategoriích. Skvělým nápadem pořadatelů bylo, že děti zasadily biblický výjev do prostoru města Litoměřic s jeho domy, radnicí a biskupstvím. Vítězný betlém nechalo Město vytisknout. Zakoupit si jej bylo možné v Informačním středisku Města na radnici. Pochopitelně jako každoročně ani letos nechyběla díky sponzorům bohatá nadílka pro malé účastníky vernisáže, ale ani čert, anděl a Mikuláš a v neposlední řadě Svátovo loutkové divadlo.

Appendix: V pondělí 11. listopadu se v divadle K. H. M. konalo vyhodnocení výtvarné soutěže žáků a studentů na téma "Betlém". Celkem se zúčastnilo 152 žáků a studentů. Oceněna byla díla Barbory Sedláčkové, kolektivu výtvarníků z ateliéru Jany Veselé ze Základní umělecké školy (ZUŠ) v Litoměřicích a Zuzany Musilové ze Základní školy (ZŠ) U Stadionu.

Práce Z. Musilové byla vybrána pro tisk jako první, ale bohužel technicky nebyla vhodná a tak komise vybrala práci Martiny Syrové ze ZUŠ.

Každý účastník dostal diplom. Vše se v divadle konalo za přítomnosti starosty města J. Landy.

Aby děti měly příležitost své betlémy vidět v muzeu na výstavě, bylo toto, přestože bylo pondělí (uzavírací den), otevřeno od 11:00 do 14:00 hod.

Akvizice obrazů litoměřického muzea

V závěru roku se litoměřickému muzeu podařilo získat tři díla.

Eberhard Eysert je bez vnošení, drobný olej na kartónu s motivem starého páru se psem v duchu malířových pozdních pitoreskních prací. Zařazují někde po roce 1917. Dílo dostalo muzeum darem od litoměřické rodačky paní Utty Fischer - Martin, Fallmeraysrstrasse 9a, D-80796 München (Mnichov). Paní Utta Fischer - Martin je dcerou majitele knihkupectví "Martin" (dnešní knihkupectví na severní straně Mírového nám. na rohu s ul. Novobranská) Paula Martina, přítele E. Eyserta a autora několika statí o něm (viz. monografie o Eysertovi - Malíři Litoměřicka sv. 1). V knihkupectví Martin byla také Eysertova výstava rok po malířově smrti - 1921.

Další dva oleje jsou dílem Josefa Fučíka. Menší s motivem Litoměřic stál dva tisíce a získali jsme ho z Teplic od PhDr. Františka Koloucha (povoláním restaurátor). Druhý je rozměrný s motivem krajiny. Stál 8.000 Kč a prodejce byl z Ústí nad Labem. Obě díla jsou ranná, ještě nevyjadřují onen specificky modifikovaný postimpresionismus (fialové plošky).

7) R Ů Z N Ě

LE DEN

ČSAD opět zdražovalo

Koncem minulého roku stálo jízdné autobusové společnosti ČSAD Ústí nad Labem z Litoměřic do Prahy 48 Kč (před tím pouhých 25,-Kč). Od Nového roku se opět zdražovalo na 52 Kč,-. Autobus se tak stal dražší než železnice. Z Horního nádraží s přestupem v Lovosicích stojí jízdenka vlakem do Prahy 50,- Kč.

Městská doprava dražší

Po třech letech (naposledy 1. ledna 1997) zdražil jízdné ČSAD Bus Ústí nad Labem, závod Litoměřice, městské linky B a D v Litoměřicích. Zdražení se netýká důchodců starších 70 let za které platí paušál ČSAD Bus Město Litoměřice. Došlo i k úpravám tarifního pásma. Na 0 - 2 km je jízdenka za 3 koruny, na 3 - 4 km stojí 6 korun.

Nová metoda v řešení tříselných kýl

Novou metodu v řešení tříselných kýl začali provádět chirurgové Městské nemocnice v Litoměřicích. Doposud zde praktikovali klasickou a laparoskopickou metodu. Poslední dobou zavedli ještě metodu PHS (Profene hernia system), jejímž základem je nově vytvořená speciální soustava prolékových sítěk. Tato metoda, podobně jako metoda laparoskopická, zkracuje pobyt pacienta v nemocnici a má menší počet recidiv než klasické metody. Primářem chirurgie je MUDr. František Pražák.

B Ř E Z E N

Rekonstrukce Štursovy ulice:

Koncem února začala rekonstrukce Štursovy ulice. Staré výbojky byly vyměněny za nové lampy v koulích, které jsou velice pěkné. Chodníky dostaly novou dlažbu.

Nepřekvapilo, že se místní občané bouřili; báli se, že průběh rekonstrukce jim bude komplikovat jejich zaběhlý život. Na besedě s občany před zahájením prací se lidé vůbec nezajímali o to, jak ulice bude vypadat, ale jak se dostanou domů, jak vyjedou s auty z garáží apod. Jako kdyby se v civilizaci nedělali generální opravy. Tento konzervatismus a neochota cokoli udělat pro budoucnost jsou pro litoměřické občany charakteristické. Raději žít jako v zaostalých zemích, než se přizpůsobovat době. Ale heslo "jdeme do Evropy" schvalují všichni!

D U B E N

První letošní akce na Zahradě Čech byla "Jarní tržnice"

Jarní Tržnici v areálu "Zahrada Čech" brali návštěvníci útokem, v neděli nebylo téměř co prodávat. Litoměřické výstaviště přilákalo téměř čtyřicet tisíc lidí. "Jarní tržnice" trvala celkem čtyři dny (od čtvrtka 6. do neděle 9. dubna), hned první den

sem přišlo na 8 a půl tisíce lidí.

Litoměřický sportovní šerm se opět probouzí

Oddíl sportovního šermu Slavoj Litoměřice začal před několika lety stagnovat. Ale letos dal o sobě opět vědět. Prozatím ne mimořádnými výkony jeho reprezentantů, ale po letech první velkou organizační akcí. Uspořádal kvalitní "Turnaj mládeže Litoměřice 2000 - Lafarge cement" - Mistrovskou soutěž Českého poháru v kordu v hale litoměřického gymnázia J. Jungmanna. Na turnaj se sjela kvalitní konkurence z deseti oddílů Čech a Moravy. Vše se stalo zásluhou dlouholetého předsedy oddílu Jiřího Suchého, bez kterého by oddíl už dávno zanikl.

Kadeti: 1. Šimon Holzer (Dukla), 2. Štěpán Kaše (Plzeň), 3. Aleš Chaloupka (Second), 4. Libor Karásek (Uherské Hradiště) ... 33. Matěj Opočenský, 38. Petr Masopust (oba Slavoj Litoměřice).

Kadetky: 1. Lucie Pražáková (Karlsbad), 2. Kateřina Veselá (Second), 3. Sylvie Marcevovalá (Ados), Petra Jurová (Písek) ... 8. Kateřina Krupková, 14. Jana Šlajerová, 15. Veronika Černá (Všechny Slavoj Litoměřice).

Žáci: 1. Jan Zelenka (Písek), 2. Jakub Ambrož (USK). 3. Tomáš Kovařík (Uherské Hradiště), Jiří Gurecký (Písek)... 8. Matěj Opočenský, 20. Petr Masopust, 18. Bohuslav Běhounek. Dále se z této kategorie z pořádajícího Slavoj představili: Martin Švihlík, Michal Čupr, Jiří Šverhart, Pavel Junek, Tomáš Klener, Martin Capiali, Lukáš Urbánek.

Žačky: 1. Lucie Pražáková (Karlsbad), 2. Petra Jurová (Dukla), 3. Martina Komárková (Second), Klára Pospíšilová (Písek) ... 9. Martina Krupková, 10. Jana Šlajerová, 13. Veronika Černá (všechny Slavoj Litoměřice).

Mladší žáci: 1. David Almer, 2. Jiří Gurecký, 3. Jan Zelenka (všichni Písek), 4. Petr Krupar (Karlsbad) ... 9. Tomáš Klener, 12. Michal Čupr, 14. Martin Švihlík, 15. Martin Capiali, 17. Martin Junek, 19. Jiří Šverhart, 20. Lukáš Urbánek (všichni Slavoj Litoměřice)..

Mladší žačky: 1. Marie Sigmundová (Písek), 2. Lucie Pražáková (Karlovy Vary), 3. Gabriela Snopková (Uherské Hradiště), 4. Jana Šlajerová, 5. Veronika Černá (obě Slavoj).

K V Ě T E N

Archeologický výzkum na Dómském pahorku pokračuje

Počátkem května byl obnoven archeologický průzkum Dómského pahorku na jeho západní straně vedený archeologem litoměřického muzea PhDr. Oldřichem Kotyzou. Letošní sezóna je v pořadí druhá.

Krade se všude

Panu Vladimíru Beranovi, bytem Havlíčkova 33, Litoměřice, někdo ukradl v areálu Plaveckého bazénu v Litoměřicích hodinky. Protože provozovatelem je Město Litoměřice, řešila náhradu škody na svém 11. jednání 27. dubna Městská rada. Ta

přijala usnesení (číslo 3/11), které uložilo ekonomickému odboru zaplatit panu Beranovi za odcizené hodinky 2.000 korun.

Nový diagnostický přístroj

Městská nemocnice zakoupila diagnostický přístroj na zjišťování rakoviny tlustého střeva.

Vítání vojáků SFOR z Kosova na litoměřickém náměstí

V sobotu dopoledne 13. května se na litoměřickém hlavním náměstí konalo slavnostní přivítání vojáků 1. mechanizovaného praporu z mnohonárodnostní mise SFOR působícím na Balkáně.

Členové praporu přebírali na náměstí z rukou generality České armády čestná uznání a vyznamenání za výkon služby. Na šest stovek profesionálů plnilo v rámci SFOR II. na území bývalé Jugoslávie mírové úkoly ve svěřeném prostoru odpovědnosti poblíž bosenského Prijedoru. Vyznamenání vojáci se v rámci mise podíleli především na zajištění klidného průběhu tamních voleb, v minulosti už vícekrát odložených. Čestnou pamětní medaili obdrželi i starosta Města Litoměřic Jiří Landa a přednosta Okresního úřadu Josef Pohl.

Výstava fotografií o životě narkomanů

V pondělí 15. května v 17 hodin se v Domě kultury konala výstava fotografií Jindřicha Štreita *Cesta ke svobodě*. Silná umělecká, ale především dokumentární výpověď o fázích cesty k drogám a potom cesta ke svobodě (osvobození od drog) je otřesným svědectvím o naší době. Snad nejtragičtější je, že lidé, především mladí, jsou ve světě drog šťastni. Až do doby, kdy je přemůže. Snad nejsilnějším motivem mladých lidí k cestě k drogám, který fotografie prozrazují i laikovi, je touha po pospolitosti a rituálu. Nejde tedy, podle mne, jen o problém nezaměstnanosti, vzdělání a pod., ale především o problém vlastní identity, který se tyto lidé snaží hledat v kolektivu. Cesta k drogám je totéž, jako vstup do SS, dnes extrémním politickým a náboženským hnutím. Touha po splynutí s kolektivem, který přijme člověka takového, jaký je. Výstava mne přesvědčila o tom, co si myslím již dávno: Česká společnost potřebuje celospolečenskou ideu (Pozor! Ne ideologii), která by oslovila většinu společnosti, dala jí konsensus bez ohledu na politické přesvědčení a náboženské vyznání.

Na vernisáž nepřišel téměř nikdo. Kromě pořadatelů z Oblastního spolku Českého červeného kříže (ČČK výstavu uspořádal ve spolupráci s Městským úřadem Litoměřice a Okresním úřadem) tu kromě městského kronikáře byl pan starosta J. Landa, starosta města Lovosic, vedoucí referátu sociálních věcí a zdravotnictví Okresního úřadu Ladislava Kľofáčová a krajský hygienik. Výstavu uvedla ředitelka ČČK Eva Hejnová, která předala slovo předsedovi Oblastního spolku ČČK MUDr. Vladimíru Valtovi. Ten hovořil mj. o vztahu inspirace umělců a závislosti na legálních drogách (alkohol).

Se závěrem, že ho umělci potřebují jsem nesouhlasil, protože znám mnoho umělců, kteří se zničili alkoholem, naopak mnoho, kteří inspiraci neztratili když se z nich stali abstinenti a pak znám i několik umělců, kteří žádnou drogu (ani cigarety) nikdy nepotřebovali. Jinak byl proslav V. Valty skvělý. Především jeho názor, který zde otevřeně ventiloval, že narkomani nejsou problémem jenom zdravotníků, kteří léčí důsledky, ale jsou problémem především sociálním, což znamená, že spadají do kompetence úřadů a legislativy. To je to, o čem současná vláda nerada slyší. Velice otřesná byla informace krajského hygienika. Nejde jenom o HIV pozitivní, ale např. o přenos žloutenky typu C, proti které neexistuje sérum a která obvykle končí rakovinou jater. Ale upozornil i na další celospolečenská rizika z hlediska epidemií, o kterých prozatím drtivá většina laiků nemá potuchy. Smutné bylo, že na druhý den vyšel v Deníku Litoměřicka článek o výstavě, ale o tom, o čem hovořil hygienik ani řádka. Přitom by právě jeho informace byly na rozhovor na celou stránku.

Není sérum proti uštknutí

Tiskem proběhla zpráva, že v mostecké nemocnici leží na ARU muž v kritickém stavu, který byl uštknut zmijí. Tak se provalilo, že v republice není žádné sérum, poslední které nemocnice mají, je se záruční lhůtou do konce dubna 2000. Lékaři mu toto sérum podali, stav se mírně zlepšil, ale stále je nedobry. Stejná je situace i v litoměřickém okrese. Kompetentní místa někde nahoře se tedy velkoryse rozhodla sérum dovézt. Je to prostě úžasné! Co kdyby bylo uštknuto malé dítě nebo starý člověk nebo člověk se srdeční vadou? Ředitel litoměřické městské nemocnice MUDr. Miroslav Jiránek uklidňoval v tisku veřejnost, že za sedmnáct let, co zde slouží, zažil pouze asi 3 uštknutí zmijí. Jenže...

Vykradení bytu velitele městské policie

Z důvěrných a velice seriózních pramenů se kronikáři donesla utajovaná informace, že byl v noci (nevím přesně který den) vykraden byt velitele Městské policie Ivana Králíka. Přitom on sám hluboce a spokojeně spal s celou rodinou. Zloději si odnesli hodnoty za 100 tisíc korun, které vynesli v pytlích. O těch pytlích se ví proto, že pan velitel bydlí v Pekařské ulici. Při úprku zloději narazili před Státním oblastním archivem (Velká Krajská) na stráž, zalekli se a jeden pytel odhodili.

Odhalení pamětních desek v prostorách kasáren pod Radobýlem

V kasárnách ženijní divize známé jako kasárna Pod Radobýlem nebo také dělostřelecká (kdysi zde byli dělostřelci) se 25. května konalo slavnostní odhalení pamětních desek při příležitosti 50. výročí popravy majora generálního štábu Ing. Josefa Pohla a majora generálního štábu Miroslava Plešmída. Pamětní desky byly odhaleny představiteli Vojenské sekce Konfederace politických vězňů, Čs. obce legionářské a Vojenského útvaru 1031 Litoměřice. Slavnostní program začal v 10. hodin přehlídkou nastoupeného útvaru. Následovaly projevy a slavnostní odhalení. V 11. hodin se na závěr konalo setkání pozvaných hostů.

Slavnostní akt se konal v den výročí poprav, která byla vykonána 25. května 1950 v 5:15 hod. a 5:30 hod. ráno. Za Město Litoměřice položil k odhaleným deskám věnec starosta města pan J. Landa.

Oba členové generálního štábu byli odsouzeni k trestu smrti jako členové generálního štábu za špionáž pro zahraniční rozvědky.

Více najde badatel v knize generálmajora ve výslužbě ing. Breta "22 oprátek" , kterou vydalo Ministerstvo obrany České republiky - AVIS v Praze 1999, strana 77 - 87.

Č E R V E N

Slavnostní spouštění voru

Město Litoměřice a Městská kulturní zařízení Litoměřice zorganizovaly v sobotu 3. června *Slavnostní spouštění voru* na Střeleckém ostrově, které bylo spojeno s lidovou veselicí. Od 10:00 hrála Originál Havlovka, ve 12:30 ji vystřídala Staropražská kapela, spouštění voru se konalo ve 13:00 hodin, od 14:00 hod. hrál Country Signál, od tří odpoledne Coleus, v 15:45 nastoupila Country, v půl páté Jarmareční kutálka. Na pořad přišla v 17:45 i pantomima (M. Dufek), v šest večer Swing Quartet Bohemia, v 18:45 Romská kapela, v půl osmé České buchy, po nich ve 20:30 České srdce. Ve 22 hodin bylo slavnostní spouštění voru zakončeno ohňostrojem.

Zašel jsem se na ostrov podívat asi v půl jedné odpoledne (od půl desáté jsem pomáhal likvidovat výstavu J. Kremanové a P. Šmahy v galerii Ve dvoře a pak jsem využil času). Lidé zde byli, vor připraven, na břehu stál flašinetář z Brozan (měl opravdu pěkný flašinet), u něho jsem potkal nezávislého kandidáta do senátu za Čtyřkoalici (KDU-ČSL, DEU, US a ODA) pastora Zdeňka Bártu (Českobratrská církev evangelická), prohodil s ním pár slov, pak jsem se pozdravil s předsedou trojkomise kulturní, obchodu a cestovního ruchu Města panem Chlupáčem, obešel ostrov a odebral se na oběd do nějaké hospody. Proti mě přicházelo stále více lidí; blížilo se odplutí voru.

40 let litoměřického sportovního šermu

V sobotu 24. června oslavil oddíl sportovního šermu Slavoje Litoměřice 40. výročí svého založení v roce 1960. Bohužel jeho zakladatel a první dlouholetý předseda MVDr. Zdeněk Sýkora (nyní 74 let) byl v nemocnici operován a tak nemohl být přítomen. Oslavy se konaly v klubovně a na zahradě litoměřické loděnice (oddíl veslování Slavoje Litoměřice) na Střeleckém ostrově.

Po zhodnocení činnosti současným předsedou Jiřím Suchým došlo k velkému vzpomínání veteránů, kterých se sjelo nevídané množství ze všech koutů republiky. Korunní pivovar Litoměřice věnoval štěně piva, jídla bylo dost (sponzoři: firma PROCHÁZKA Roudnice, TAROKO Terezín, PeHaK pekárna Litoměřice, CONGEO Ústí nad Labem) a nakonec se na zahradě u ohně pojídali buřty a pil třináctý karlovarský pramen (Becherovka), vodka Jelcin atd. Oddíl je sice stále v generační

krizi, ale snad se to zlepší. Vždyť udržet takový sport 40 let v tak malém městě patří do kategorie nevysvětlitelných jevů. Samozřejmě, že se fotografovalo. Kronikáře trochu zaskočilo, když ti mladší začali nahánět před objektiv superveterány (otce zakladatele). Při žádné oslavě se jich tolik nesešlo. Bohužel, byl mezi nimi i kronikář. Pro budoucího badatele poznamenávám, že oddíl vede od samého počátku kroniku, archivuje novinové články a fotografie. V této době je vše uloženo u předsedy Jiřího Suchého.

Poznámka kronikáře:

Při oslavách jsem hovořil se správcem loděnice. Od něho jsem se dozvěděl, že je velice málo zájmu o veslařský sport a že jejich oddíl má generační krizi. Například jedno děvče potřebovalo na veslování partnerku. Nenašlo ji. Krize je tedy všude. Kdyby se tolik peněz, co se vynakládá na narkomany věnovalo sportovní mládeži! Nějak jsme si to po sametové revoluci všechno popletli.

Malý postřeh: Byl jsem překvapen, kolik oddílem prošlo členů Českobratrské církve evangelické. Dokonce i dnes tu jsou členové z tohoto sboru. Je to zvláštní náhoda. Z hlediska profesí tu byla převaha zvěrolékařů (zakladatelé), lékařů, důstojníků armády na straně jedné a zvláštních typů lidí dělnických profesí (na úrovni mistrů apod.). Např. předseda J. Suchý je údržbář.

Přítomný předseda Slavoje Litoměřice Quido Altman předal Jiřímu Suchému Diplom:

Okresní sdružení Českého svazu tělesné výchovy Litoměřice; Národní dny sportu a kultury 2000 uděluje DIPLOM - Čestné uznání ČSTV Jiřímu Suchému za dlouholetou reprezentaci okresu a trenérskou činnost s mládeží v šermu u příležitosti 40 výročí založení šermu při TJ Slavoje Litoměřice. V Litoměřicích 24. 6. 2000. Podepsání vlastní rukou: Jan Michalko, tajemník OS ČSTV Litoměřice. Quido Altman, předseda OS ČSTV Litoměřice.

Dějiny oddílu od jeho založení v roce 1960 do roku 1994 najde badatel v kronice za rok 1996. Zde jsou jejich pokračování od roku 1995:

Rok 1995

Lukáš Pátek	- 2. místo Mistrovství ČR kord žáci
Marek Hušek	- 5. místo Mistrovství ČR kord žáci
Zuzana Geltnerová	- 7. místo Mistrovství ČR kord žáčky
Tomáš Drugda	- 11. místo Mistrovství republiky ČR kord kadeti
Richard Foukner	- 15. místo Mistrovství ČR fleret kadeti
Lukáš Pátek	- 14. místo Mistrovství ČR fleret žáci

Žebříček ČR:

Lukáš Pátek	- 5. místo kord žáci 7. místo fleret žáci
Marek Hušek	- 7. místo kord žáci 18. místo kord kadeti
Jan Pleyer	- 1. místo kord kadeti 7. místo fleret kadeti
Tomáš Drugda	- 6. místo kord kadeti
3. místo družstvo kadetů (Pleyer, Pátek, Drugda)	
Zuzana Geltnerová	- 9. místo kord žáčky

Jitka Pelikusová - 7. místo fleret žačky
Jana Melicharová - 16. místo kord kadetky

Zahraniční starty:

Linz (Rakousko) Jan Pleyer - 1. místo kord kadeti
Tomáš Drugda - 12. místo kord kadeti
Marek Hušek - 1. místo kord žáci

Rok 1996:

Marek Hušek - 3. místo Mistrovství ČR kord žáci
Jana Podešvová - 5. místo Mistrovství ČR kord žačky
Miroslava Dvořáková - 12. místo Mistrovství ČR kord žačky
Tomáš Drugda - 1. místo Mistrovství ČR kord kadeti
Lukáš Pátek - 10. místo Mistrovství ČR kord kadeti
Jana Podešvová - 11. místo Mistrovství ČR kord kadetky
Richard Foukner - 11. místo Mistrovství ČR fleret kadeti
1. místo družstva kadetů Mistrovství ČR (Drugda, Pátek, Foukner)
3. místo družstva kadetek Mistrovství ČR (Dvořáková, Podešvová, Geltnerová)
2. místo družstva žáků Mistrovství ČR (Hušek, Gesten, V. Pátek)

Žebříček ČR:

Marek Hušek - 10. místo kord žáci
Jana Podešvová - 4. místo kord žačky
Miroslava Dvořáková - 9. místo kord žačky
Zuzana Geltnerová - 12. místo kord žačky
Tomáš Drugda - 5. místo kord kadeti
1. místo kadeti družstva
Lukáš Pátek - 12. místo kord kadeti

Na přelomu těchto let se zastavil růst sportovní výkonnosti oddílu - postupně končí se závodní činností starší závodníci, nepovedené náborů z minulých let se projeví na kvalitě a množství závodníků oddílu ve vyšších věkových kategoriích (z části z finanční těžkosti zejména pro materiálovou náročnost vybavení závodníků předepsanými bezpečnostními materiály) a projevil se i nedostatek dobrovolných pracovníků oddílu, zejména trenérů.

Rok 1997:

Tento rok se započíná tradice organizovaných soustředění oddílu společně s Lokomotivou Liberec.

Martin Grafek - 9. místo Mistrovství ČR kord žáci
Aleš Gesten - 13. místo Mistrovství ČR kord žáci
Miroslava Dvořáková - 6. místo Mistrovství ČR kord žačky
Jana Podešvová - 7. místo Mistrovství ČR kord žačky
Lukáš Pátek - 9. místo Mistrovství ČR kord kadeti
Tomáš Drugda - 3. místo Mistrovství ČR kord junioři
4. místo družstvo žáků Mistrovství ČR (Grafek, Gesten, V. Pátek)
7. místo družstvo kadetů Mistrovství ČR (L. Pátek, Grafek, Gesten)

4. místo družstvo juniorů Mistrovství ČR (Drugda, Pleyer, R. Foukner, Pátek)
7. místo družstva mužů Mistrovství ČR (M. Suchý, L. Pátek, Drugda)

Žebříček ČR:

- Martin Grafek - 5. místo kord žáci
Lukáš Pátek - 9. místo kord kadeti
Tomáš Drugda - 10. místo kord junioři
Miroslava Dvořáková - 5. místo kord žačky
Jana Podešvová - 6. místo kord žačky

Rok 1998:

- Jana Milotová - 9. místo Mistrovství ČR kord žačky
- 18. místo kord kadetky
Kateřina Krupková - 12. místo Mistrovství ČR kord žačky
- 16. místo kord kadetky
Karolína Šálková - 14. místo Mistrovství ČR kord žačky
Miroslava Dvořáková - 13. místo kord kadetky
6. místo družstvo žaček Mistrovství ČR (Milotová, Krupková, Šálková)
4. místo družstvo kadetek Mistrovství ČR (Dvořáková, Milotová, Krupková)
Tomáš Drugda - 1. místo Mistrovství ČR kord kadeti - přestup do
Dukly Olomouc
Martin Grafek - 13. místo Mistrovství ČR kord kadeti

Rok 1999:

Odchod řady talentovaných nováčků!!!
Nevýrazné výsledky většiny mladých závodníků na Mistrovství ČR v kordu
žactva pořádaného oddílem v Litoměřicích i v žebříčku ČR v sezóně 98/99

- Martin Grafek - 10. místo Mistrovství ČR kord kadeti

Žebříček ČR:

- Patrik Werner - 19. místo kord žáci
Michal Ladiš - 27. místo kord žáci
Jana Milotová - 11. místo kord žačky
Kateřina Krupková - 19. místo kord žačky
Miroslava Dvořáková - 15. místo kord kadetky
Martin Grafek - 7. místo kord kadeti
- 21. místo kord junioři
Tomáš Drugda - 13. místo kord junioři
- 40. místo kord muži

Rok 2000:

Oddíl pořádá po roční přestávce opět kvalitní turnaje mládeže:
- mistrovská soutěž v kordu žactva a kadetů LAFARGE CEMENT - Litoměřice
- začali se projevovat první talentovaní závodníci na Mistrovství ČR a
"žebříčkových soutěžích" - Matěj Opočenský, Petr Masopust, Tomáš Klener - mladší
chlapci Michal Čupr, Lukáš Urbánek a další. Z děvčat zejména Veronika Černá, Jana
Šlajerová, Kateřina Barčíková.

Parní lokomotiva na Horním nádraží v Litoměřicích

Po oba víkendové dny se rozjížděla z Lovosic po místních lokálkách parní lokomotiva s dřevěnými osobními vozy (celkem osm, z toho jeden poštovní). Jezdila do Opárenského údolí (na Teplice), do Libochovic se zastávkou v Čížkovicích a do Litoměřic na Horní nádraží. Dělo se tak v rámci oslav 400. výročí povýšení Lovosic na město, kde si také vzpomněli, že jsou významným železničním uzlem. Parní lokomotivu vedl strojvedoucí Zdeněk Lipnický, pomocníkem (postaru topičem) mu byl Petr Novotný. Lokomotiva měla číslo 434 1100, byla z depa Louny - Muzea železničních vozidel z Lužné u Rakovníka. Tento typ vyrobený v roce 1920 byl první čtyřkolák vyrobený ve Škodových závodech. Na svém kotli má výrobní číslo 1 (!), byla tedy opravdu první své řady.

Kronikář viděl tuto lokomotivu jet v neděli 25. června kolem jedné hodiny po poledni před železniční most v Kamýčké ulici.

Č E R V E N E C

Zemřel páter Josef Helikar

V sobotu 15. července zemřel katolický kněz Otec Josef Helikar. Kněžské svěcení získal před padesáti lety v Litoměřicích 8. dubna roku 1950. Ale pouze čtyři roky mohl působit jako kaplan v Teplicích v Čechách. Potom byl vězněn (nejdéle ve věznici Mírov) a zbaven státního souhlasu pro výkon kněžské služby až do roku 1966. Proto se po roce 1989 angažoval v Konfederaci politických vězňů. V letech 1966 až 1974 byl vikaristou biskupské katedrály sv. Štěpána prvomučedníka a potom (1966 - 1982) administrátorem v děkanském (městském) kostele Všech svatých v Litoměřicích. Zároveň sloužil (exc.) i v Žitenicích. V letech 1982 až 1998 byl farářem katedrály sv. Štěpána. Působil ve funkcích sekretáře ordinariátu, kancléře a notáře kurie. V roce 1998 mu papež Jan Pavel II. udělil titul *Čestný prelát Jeho svatosti* (byl jmenován papežským prelátem). Msgr. J. Helikar také docházel každé pondělí do litoměřické věznice, aby zde rozmlouval s vězni. Psal i zasvěcené články z historie litoměřické diecéze do církevního tisku, především z novějších dějin.

Poznámka kronikáře:

Osobně jsem P. J. Helikara znal velice dobře. Poprvé jsem ho poznal v jeho soukromém pokoji v roce 1969, kam mě přivedl spolužák a katolík František Brůna (nakonec vystudoval práva a pak se mi ztratil). Zasnul jsem nad jeho knihovnou, která neobsahovala jen tituly náboženské a teologické, ale i krásnou literaturu. Hovořili jsme tenkrát více o literatuře než o křesťanství. Pamatuji se, že zrovna vyšla Seifertova zbrusu nová básnická sbírka "Odlévání zvonů". Vytáhl ji, byl šťastný, když jsem mu řekl, že už ji mám taky. Odpověděl, že odložil všechno, když mu přišla a začal číst. A pak znovu a znovu. Tenkrát jsem se dozvěděl, že se se Seifertem osobně znal a byl jeho přítelem jakož i jiných českých literátů. Potom přečetl poslední dopis, který dostal od Seiferta. Byl moc krásný (Schovával si svoji korespondenci s českými literáty?

A když, uspořádá někdo jeho pozůstalost?). Na otázku, co církev nyní (bylo po

vstupu vojsk Varšavské smlouvy) odpověděl jadrně: "Můžeme akorát držet hubu a krok!". Tahle upřímnost mne tenkrát, jako mladého člověka, který přišel z vojny do bezútešné celospolečenské situace, fascinovala. V posledních letech, kdy už byl nemocný, jsme se často vídávali při různých kulturních akcích. Vždy jsme si vyměnili pár slov. Vždy jsem žasnul, jak dokáže chápat (nejen tolerovat) současné umění, zejména to, které prezentovali mladí umělci. Často jsem při rozhovorech s ním zapomínal, že mluvím s katolickým knězem. Měl jsem pocit, že hovořím s přítelem, který má podobné umělecké cítění jako já. Měl, z hlediska schopnosti vnímání uměleckých děl to, co se nedá naučit a s čím se člověk prostě rodí. A protože byl hluboce věřícím člověkem, je namístě konstatovat, že to byl dar Boží, který se nedostane každému. Ani každému knězi ne. Proto bych mu moc přál, aby se mu po odchodu z tohoto světa naplnilo to, v co celý život věřil a čemu obětoval celý svůj důstojný a bohabojný život: Aby celou věčnost patřil na Boží tvář.

Pohřeb Msgr. Josefa Helikara se konal v pondělí 24. července 2000 v 16,00 hod.

S R P E N

Vražda v Lidické ulici

Ve čtvrtek 10. srpna byla Lidická ulice uzavřena policií. V práci jsem se dozvěděl, že se zde stala vražda. O den později jsem se dozvěděl, že zavražděným byl jistý pan Zůna, který byl probodnut nějakým ostrým předmětem (do zad) ve vlastním autě. Z auta se kouřilo (po vraždě byla oběť polita benzínem, ale málo na to, aby vznikl skutečný požár), čehož si všiml kdosi z okna. Uviděl i sedící postavu, seběhl dolů a pak vše ohlásil. První informace jsou prozatím tyto: Pan Zůna bydlel v domě, před kterým byl zavražděn. Byl rozvedený, ale stále bydlel s bývalou manželkou v jednom bytě. Prý byl vášnivým hráčem a nadělal si dluhy.

Zřejmě se pohádal se svými kumpány při raním návratu z nějakého hráčského podniku. Policie prý má horkou stopu. Pokud to byla nepřipravovaná vražda v afektu pro dluhy, pak je otázkou několika dní, kdy policie vraha (vrahy) dopadne. K případu se, pokud se ještě něco dozvím, vrátím (zapsáno v pátek 11. 8.)

Z tisku:

Deník Litoměřicka, pátek 11. srpna 2000, č. 185, roč. VIII., s. 1.

Oslavu zakončil nůž v zádech a plameny

Vražda / Pachatel hrůzného činu se snažil skrýt stopy zapálením oběti

Nad'a Tůmová

LITOMĚŘICE - Tělo mrtvého muže v ohořelém voze našli včera v ranních hodinách hasiči v Lidické ulici v Litoměřicích. Ti původně přijeli hasit hořící vozidlo Škoda 105. Ihned po hrůzném nálezů byla ulice na několik hodin neprodyšně uzavřena policisty.

Podle oficiálního sdělení policie šlo o jednačtyřicetiletého muže, který bydlel v Lidické ulici a který byl zároveň majitelem vozidla. Podle lékařského nálezu byly na těle mrtvého muže objeveny stopy násilí, příčinu smrti určí nařízená pitva. Podle

neoficiálních zdrojů byl muž ubodán a vozidlo bylo následně uvnitř zapáleno. V době nálezu podle těchto zdrojů seděl mrtvý muž na sedadle spolujezdce.

Sousedé oběti potvrdili, že šlo o Petra Zůnu. Z úřadu vyšetřování se k totožnosti oběti nikdo nechtěl vyjádřit. *"Byl to hodný a nekonfliktní člověk. Nevím o tom, že by bral drogy nebo byl zapojen do nějaké jiné trestné činnosti,"* řekl jeden z jeho přátel, který si nepřeje být jmenován. Podle jeho dalších slov byl zavražděný několikrát rozvedený a zanechal po sobě minimálně tři děti. Muže naposledy vidělo osazenstvo herny nad litoměřickou pivnicí Sparta. *"Petr zde slavil s přáteli nový byt svého kamaráda. Z podniku odešel společně s mužem, kterého znal už od dětství. Odcházeli jako poslední,"* vypověděl k průběhu noci jeden ze zaměstnanců herny. Z jeho dalších slov vyplynulo, že odcházeli po zavírací době, přibližně okolo druhé hodiny ranní. Případem se zabývá Krajský úřad vyšetřování v Ústí nad Labem.

Článek je doprovázen barevným foto s popisem: *Policie včera téměř na celé dopoledne uzavřela Lidickou ulici v Litoměřicích, místo nálezu ohořelého zavražděného muže. Foto DB: Jiří Roth*

Právo, sobota - neděle 12. - 13. srpna 2000, roč. 10, č. 187, s. 4.

Podezřelý z vraždy obviněn

Litoměřice (eš) - Necelých čtyřiaadvacet hodin stačilo policii k zadržení pravděpodobného pachatele, který ve čtvrtek časně ráno v Litoměřicích způsobil smrt jednačtyřicetiletého místního podnikatele Petra Zůny. Toho našli hasiči mrtvého v úmyslně zapáleném autě.

"Z trestného činu vraždy byl obviněn čtyřiačtyřicetiletý muž z Litoměřic, jemuž hrozí trest v rozpětí deseti až patnácti let vězení. Vyšetřovatel navrhl uvalení vazby", řekla Právu tisková mluvčí policejní správy severočeského kraje Jarmila Hrubešová. Motiv činu a další podrobnosti se vyšetřují.

Zavražděný muž byl naposledy viděn v herně nad litoměřickou pivnicí Sparta, kde údajně slavil s přáteli nový byt svého kamaráda. Z podniku odešel údajně jako poslední přibližně kolem druhé hodiny ranní ještě s jedním mužem, pravděpodobně svým vrahem.

Poznámka kronikáře:

Je to první vražda v Litoměřicích, kterou jako kronikář zaznamenávám.

Ř Í J E N

Vinobraní 2000

Letošní vinobraní v sobotu 1. října se opravdu vydařilo. Nádherné počasí babího léta s modrou oblohou umocňovalo náladu i těm, kteří z různých důvodů nepodléhají

omamným mokům; burčáku, medovině, vínu a pivu všech možných značek. Na jižní straně náměstí před hlavní budovou Městského úřadu bylo postaveno standardní jeviště na kterém se hrálo, v podloubí před Černým orlem (Salva Guarda) hrál jako obvykle Weteran's Jazz Band Litoměřice se zpěvačkou Magdou Lívancovou, pro mladé se pak hrála "tvrdá" (prý alternativní) muzika na parkánech za divadlem. Podle mladých měla největší úspěch skupina Atak.

Oslavy na náměstí oficiálně zahájili tamboři v deset dopoledne bubnováním a výzvami k oslavám svátku vína. Prostor na pódiu, které Městu zapůjčilo Město Budyně nad Ohří, zaplnila Originál Havlovka. Aby si hráči odpočinuli, na hodinku je vystřídala skupina SWQ Bohemia. Pak se náměstí rozezněla středověká hudba ohlašující příjezd Otce vlasti, císaře římského a krále českého Karla IV. s doprovodem. Při této vzácné příležitosti pozdravili přítomné starostové měst Litoměřice a Míšeň. Následovala ukázka scénického šermu a dobových tanců. Potom Karel IV. s doprovodem Město Litoměřice opustil.

Odpoledne byl program, z hlediska žánrů, přepestřý. Hrála Moravanka, hodinový program měl Jožka Černý, hráli Fešáci.

Účast návštěvníků byla rekordní: V 15,00 hodin nastal problém se vstupenkami, které došly. V minulých letech jich naopak při stejném množství vždy mnoho zbylo. Do té doby totiž na náměstí vstoupilo přes 12 tisíc platících občanů. Vyskytl se každoroční problém s místy k sezení, kterých je 250. Při počtu návštěvníků je to však nepostačující. Stejně tak byl zvýšen počet odpadních košů, ale ani jejich navýšená kapacita nestačila.

Pro děti hrálo pohádky Svátovo loutkové divadlo. Hrál aktuálně, protože téma bylo protidrogová prevence (Poznámka kronikáře: Za nás se hrálo o tom, abychom byli poctiví, nekradli a nelhali a v tomto duchu že dobro vždy vítězí nad zlem a tudíž se vyplatí dělat dobro. Časy se prostě mění).

O zábavu nejmenších se staral Dům dětí a mládeže Rozmarýn, který jako obvykle připravil (pro děti a jejich rodiče) soutěže a hry.

Fronta byla před vchodem do litoměřických sklepů na náměstí, které se proměnily na podsvětí strašidel. Ale byla to strašidla hodná, protože každého statečného návštěvníka po absolvování trasy odměnila Fidorkou (velice oblíbená sladkost v kulatém provedení).

Ve čtvrt na devět večer (původně to mělo být ve 21 hod.) vypukl ohňostroj zakončený ohňovým vodopádem z městské věže u městského (děkanského) kostela Všetech svatých, po něm pak ohňová show. O půlnoci bylo vinobraní 2000 oficiálně ukončeno.

Osobně jsem na náměstí přišel kolem půl páté odpoledne. Bylo tu neuvěřitelné množství lidí, mnoho stánků a bohatého výběru jídla. Jeden z nejlákavějších stánků byl v Máchově ulici, kde na dřevěném uhlí byly připravovány uzené krkovice, krutí stehna a jiné dobroty. K tomu si zákazník mohl dát okurku, feferonku, čalamádu apod. Dal jsem si uzenou krkovičku s hořčicí a feferonkami a v klidu jsem vše snědl na nádvoří u divadla na lavičce. Zde byl klid, jen několik zasvěcenců vyřešilo klidné povečeření tak jako já. Pak jsem poslouchal Weteran's Jazz Band a popíjel bílý burčák. Obešel jsem stánky, dal si ještě klobásku a chtěl odejít. Jenže mě zlákal stánek s medovinou a bramboráky. Dal jsem si obojí a teprve potom odešel.

Nálada lidí byla skvělá, nikoho jsem neviděl opilého (kolem sedmé večer), všichni

se chovali k sobě slušně. Vinobraní jak má být!!!

Nově vzniklý ženijní pluk v kasárnách pod Radobýlem

V úterý 3. října byla slavnostním nástupem v ženijních kasárnách (kdysi kasárna dělostřelecká nebo také pod Radobýlem) zahájena činnost nově vzniklého ženijního pluku, jediného toho druhu v republice. Slavnostního zahájení se zúčastnil také starosta Města Litoměřice J. Landa, který při této příležitosti přednesl projev. Velitelem 11. ženijního pluku (oficiálně existuje od 1. října 2000) byl jmenován podplukovník Luboš Balej. Se vznikem pluku prochází reorganizací 1. výcviková a mobilizační základna ženijního vojska, doposud jediný útvar se sídlem v litoměřických kasárnách pod Radobýlem. Ta se pod velením podplukovníka Rostislava Jaroše stala pouze výcvikovou základnou.

Přítomný náčelník ženijního vojska pozemních sil Armády České republiky Vojtěch Němeček ve svém projevu řekl, že pluk bude rozhodujícím prvkem, kde budou soustředěny hlavní ženijní síly a prostředky pro úkoly ženijního zabezpečení obranných sil Armády ČR. Nový útvar tvoří vojáci z povolání a je ze 75 procent vybaven technikou převzatou od 1. výcvikové základny. Zbytek byl doplněn od jiných útvarů Armády ČR. Podplukovník Luboš Balej informoval, že byla vyčleněna a rekonstruována budova pro ubytování vojáků základní vojenské služby za částku 20 miliónů korun a úpravy se provedly i v budově velitelství a štábu za jeden milión korun. 1. výcviková základna ženijního vojska vycvičí vojáky základní vojenské služby, kteří po třech měsících výcviku nebudou již z větší části odesíláni k ostatním útvarům v republice, ale ve službě budou pokračovat u místního ženijního pluku. V současné době je v pluku 299 mužů a jedna žena. Oslava byla zakončena banketem v Arma klubu, vojáci měli slavnostní oběd a sportovní odpoledne.

Sv. Zdislava patronkou litoměřické diecéze

Papežským dekretem se od úterý 25. října stala svatá Zdislava z Lemberka hlavní patronkou litoměřické diecéze. Vyhlášení se stalo v úterý 25. října v katedrále sv. Štěpána prvomučedníka součástí *Kněžského dne*, ke kterému se do Litoměřic sjelo kolem stovky kněží a představitelů kongregací a řádů z litoměřické diecéze a dalších hostů. V průběhu bohoslužby biskup litoměřický Mons. Josef Koukl mj. řekl, že Řím tak vyhověl žádosti diecéze iniciované jejími věřícími. Prvním patronem diecéze byl sv. Štěpán, později sv. Felix a sv. Viktorín. Zdislava k nim přibyla v roce 1907, po blahověnění, a nyní - pět let po svatořečení, jako svěťice.

Vojenská přísaha a udílení medailí o státním svátku

Na státní svátek vzniku republiky se v sobotu odpoledne 28. října konala na Mírovém náměstí slavnostní přísaha asi čtyřset (400) vojáků základní služby, kteří nastoupili v říjnovém termínu k 1. výcvikové základně ženijního vojska v Litoměřicích. Při příležitosti státního svátku 82. výročí vzniku republiky zde

podplukovník generálního štábu Jaroslav Jásek a předseda litoměřického Svazu bojovníků za svobodu a Československé obce legionářské plukovník Václav Kuchyňka předali sedmnácti osobnostem pamětní medaile k 55. výročí konce 2. světové války za účast v boji za národní osvobození v letech 1939 až 1945. Mezi oceněnými byli mj. přednosta Okresního úřadu Josef Pol, starosta Města Litoměřic Jiří Landa, velitel vojenského útvaru 1031 podplukovník Rostislav Jaroš, velitel vojenského útvaru 3215 podplukovník Zdeněk Košvanec, major Ludovít Kiš z kasáren pod Radobýlem a další. Slavnost svým proslovem zahájil pplk. R. Jaroš, který přečetl i vojenskou přísahu. Potom plk. J. Jásek přečetl jména sedmnácti oceněných z nichž přítomno jich bylo jedenáct. Dále promluvil J. Pol a J. Landa. Celému aktu přihlíželi vojenští přidělenci Ruské federace a USA.

Litoměřický vojenský útvar 1031 existuje 50 let

Padesát let existence má za sebou litoměřický Vojenský útvar 1031 (kasárna pod Radobýlem). U příležitosti těchto oslav se sjelo na 150 jeho bývalých příslušníků. Oslavy začali pro současné příslušníky již ve čtvrtek 26. října sportovním dnem a pak zábavou v restauraci *Kasíno*. V pátek 27. října pak přijeli hosté. Ti se sešli nejprve v kinosále, kde shlédli dokumentární film o útvaru a pak o jeho historii promluvil současný velitel I. výcvikové základny ženijního vojska Armády ČR (AČR) podplukovník Rostislav Jaroš.

Pamětní list z rukou současného velitele základny obdrželi tři bývalí velitelé ženijních brigád, které zde působily, podplukovník Vladimír Hodboď (velitel útvaru v letech 1958 - 1964), podplukovník Zdeněk Ploska (1976 - 1986) a podplukovník Václav Lepší (1986 - 1993). Útvar má také dvě děkovné stuhy od obyvatel obce Bochoř v okrese Rychnov nad Kněžnou za odstraňování následků záplav z povodní v roce 1997 a 1998. Večer pak hosté mohli posedět s cimbálovou muzikou *Ondráš* z Brna, která je posledním uměleckým vojenským souborem v ČR. Oslavy byly zakončeny v sobotu 28. října v Domě kultury taneční zábavou.

4. ročník České výstavy drobného zvířectva

O víkendu 28. a 29. října se na výstavišti Zahrada Čech konal již 4. ročník České výstavy drobného zvířectva. Zvířata hodnotilo 45 posuzovatelů z celých Čech. První místo v soutěži králíků (13 okresů) a holubů (12 okresů) získala Okresní organizace Litoměřice. V soutěži drůbeže (13 okresů) pak okres Litoměřice obsadil 6. místo. Novinkou byla ukázka chovu koček, konkrétně plemene Britského krátkosrstého. Vystavovatel, který byl z Velké Británie, přislíbil, že příští rok zorganizuje větší výstavu ve spolupráci s některým chovatelským klubem v ČR.

Oslavy ceny za ekologii z Bruselu

V sobotu odpoledne 28. října se na Mírovém náměstí konaly oslavy za udělení ceny Městu Litoměřice za ekologii udělenou v Bruselu (více viz usnesení z rady září - říjen). Oslavy byly zakončeny ohňostrojem.

Nové dlažby

V průběhu léta byla dokončena rekonstrukce ulice Mostecká. Nová dlažba byla v říjnu položena i v druhé části ulice Okružní (spojka mezi Lidickou a 5. května).

PROSINEC

Krádeží v obchodech v prosinci přibývá

Není dne, aby Městská policie v Litoměřicích nebyla přivolána k případu krádeže zboží v obchodě. Tato situace je podle městských strážníků typická pro předvánoční období a krádeže oproti ostatním měsícům roku rostou geometrickou řadou už od počátku prosince. Například v Lidické ulici byl v prodejně potravin přistižen osmadvacetiletý muž ze Žitenic při krádeži alkoholických nápojů v hodnotě 500 korun. Muž byl předán Policii České republiky.

8) Co kronikář osobně viděl a zažil

LEDEN

S herečkou M. Deliřovou v Opárenském údolí

Také kronikář Města Litoměřic je jenom člověk a ne kus dřeva. Ostatně, jinak by nemohl být členem Kruhu přátel festivalu "Máchovy Litoměřice" a jedním z jeho mluvčích. Je tedy zcela normální a věcí přirozenou, že se s členkou Kruhu a signatářkou dopisu předsedovi Komise kultury, obchodu a cestovního ruchu (O dopise oddíl Mácha a Litoměřice), herečkou divadla ABC Martinou Deliřovou (O ní více v souvislosti s výstupem na Radobýl v Kronice 1999, oddíl Co kronikář osobně viděl a zažil) vydal do Opárenského údolí. Hlavní stan byl rozbit v penziónu "Oráč" v obci Opárno ve dnech 6. až 8. ledna.

Oba se sešli v Lovosicích na nádraží ve čtvrtek 6. ledna. Vlak z Litoměřic přijel ve 13:25 hod., z Prahy ve 13:28. Motoráček do Opárna jel až ve 14:55 hod. a tak zbyl čas na oběd. Ten se konal v restauraci na Pražské ulici a byl neuvěřitelně levný (pro Pražáka).

Když se vydali motoráčkem do Opárna, bylo jim milé spatřit kousek za Lovosicemi sníh. Jenže po vystoupení z vlaku se romantika změnila v tvrdou realitu. Byla tu malá obleva, pak přišel mráz, nový sníh nenapadl a tak ze všeho byla pěkná klouzačka. Oba se domnívali, že v Opárně budou vystupovat sami. Ale omyl. Jízdu zde ukončilo asi deset cestujících. Oba se zcela programově opožďovali za hlavní tlupou, která je neomylně dovedla do Opárna. Tam dohledali penzión "Oráč", kde vše bylo připraveno. Cena za dvě noci pro dva: 1350 korun. Stačil jeden občanský průkaz, lísteček o zaplacení žádný a tak poplatek za jednu osobu šel do kapsy bez zdanění.

Zvědavost personálu byla převeliká. Ne kvůli tomu ON a ONA. Zřejmě i na zdejší penziónové poměry apartmá třídy "A" to byl poněkud záhadný pár.

Ale proč psát v třetích osobách. Takže: *Po zabydlení jsme se šli projít. Cesta z kopce k viaduktu byla dobrodružstvím. Ještě bez praxe a nácvičku chůze na šikmé ledové ploše to bylo komickým konáním, které časem z nekompromisní reality (i když ta trvala nadále), se pomalu, neúprosně proměňovalo v romantiku jedinečně krásného způsobu bytí.*

Tento způsob existence se pak stal nedílnou součástí našeho společného JÁ. Nedbaje nebezpečí se naše dvojčediná podstata musela obdivovat viaduktu pod železnicí. V jeho logické funkčnosti přirozeně spojené s krásou a půvabem ho postavili naši báječní pradědové a jejich otcové. Kousek suché země pod ním a znovunabytí pocitu rovnováhy: To je poselství stavitelů minulosti, všech otců minulosti pro všechny jejich děti přítomnosti a jejich děti budoucnosti. Alespoň na chvíli. A Martina tu stála jako Velká Matka Ochránkyně a Tvůrkyně života všech těch otců a jejich dětí, když mě poslala na druhý konec tunelu za světlem, kterým byla opětná ztráta rovnováhy. V tom světle mě přes tu tmou bezpečí prázdnoty vyfotografovala.

Za ním zatáčka a překvapení stavení. Prostřednictvím cedule o sobě dávalo na vědomost, že je hospodou s nymburským pivem. Pokušení Dábla bylo překonáno Andělem syrového, ale čistého a přátelsky osvěžujícího povětrí. Jeho doprovod byl úžasný po klikaté cestě podél železnice k Teplicím. Problematická chůze s většními výkyvy rovnováhy dvou těl nás vedla podle čisté vody potoka vytvářejícího na hladině občasné ledovcové příkrovy. Průzračný tok se tak občas schovával jako hravé štěně. A přišel druhý úchvatný viadukt. Prošli jsme jeho harmonicky vyváženým obloukem složeným z teplých barev cihel. Železnice nás přeskočila a ocitla po naší pravé straně.

Kousek za tím velkým byl viadukt malý, pouze s lávkou.

Stejně úchvatný. Jeho vnitřní funkčnost už ztratila na významu dávno, kdysi prázdné útroby zaplňoval bujný porost. Ztrácel se jako staré rozpadlé hrady romantickým poutníkům. Kdysi potřebná, dnes téměř imaginární cesta vyzývala k osedlání bělouše básníků do časů rytířů, panem, lidské architektury a představy neustálého zápasu bílého s černým, radosti se smutkem, duše s prázdnotou. V tom byl úchvatný. Ale ještě úchvatněji působil svou miniaturností kopie dospělých. Jejich dítě, které jednou ke škodě své roztomilosti, bezelstnosti a splynutí s přírodou, doroste.

Postup byl stále namáhavější. Kupředu nás táhla neústupná zvědavost, co je za dalším ohybem cesty. Vzájemné přibližování bylo nedosažitelným snem. Dvě potácející těla se přitulovala a vzdalovala stejně jako bublající potok a zledovatělá cesta.

Rozhodnutí o obratu pronesl Totém na louce obydlí na druhém břehu. Stál tu jako Bůh Pokušení přejít lávku. Daň za přiblížení. Hříšný to člověče, proč riskuješ koupel v ledové vodě! Proč si chceš kosti zpřelámat jenom proto, abys dodal potravu své

nenasytné duši! Ty Tvore neklidný, tak jdi! A stáli jsme před tím výtvořem jako na severu Kanady. V době, kdy pálenka proměnila kmeny v blouznivce po falešných cestách prožitků. Neumělá napodobenina Velkého Mága jež hledí na svůj lid. Tem už ale dávno ztratil sílu tvořivosti a když se tu v létě objeví, vypadá jako ono stavení. Smutně, jen s ozdobou několika lahví zbylých po rituálu Silvestra. Kde zůstala oslava návratu Slunce, naděje života?

Nebyl to pravý Bůh, jen jeho atrapa. Nevzbuzoval Boží bázeň, jen soucit nad jeho falešným bytím. A přítel Vzduch, ten Anděl, se začal proměňovat v Dábla. Cestou návratu se objevila Bohyně Proměnlivosti. Pomalu začala pojmenovávat skutečnost: "Dábel, Anděl, Anděl, Dábel. Kdo jste, MUŽI a ŽENO, odkud a kam jdete a kde vidíte a pociťujete Dábla, kde Anděla? Teď už se vám povětrí proměňuje v Dábla. A také se stmívá. Hospoda, ještě před krátkým časem Dábel, se ve vás začíná probouzet jako Anděl.

Černý mlýn s teplem a světlem za oknem, a s nymburským pivem, se zjevil jako boží Posel.

Obrovská kamna proměňující ve svém jícnu polínka v žár. Martina si dala čaj s citrónem. Přirozený, nehraný vkus vnitřku vypovídal o přítomných majitelích a jejich hostech. Hrála se dáma, karty, člověče nezlob se. Přivítali nás jako poutníky z dalekých krajů. Nymburské pivo tu bylo doprovázeno portréty pana Hrušínského a dalších z Postržížin. Prohlíželi jsme si je, soustolovníci zase nás.

"Která pak ty jseš?" zeptal se nejmladší z Pábitelů.

Pivo a čaj chtějí své. Na dotaz Martiny, kam se tady chodí, majitel odpověděl: "Ven".

"Byl to silný zážitek?", ptá se po návratu Martiny.

Těžko bylo odejít. "Když do toho kopce nevylezete, vraťte se. Vytáhneme vás na sáňkách", slyšíme mezi dveřmi.

Oráč nás přivítal zvědavými pohledy hostů i personálu. "Oni jsou živí!", bylo psáno v očích všech. Povečeřeli jsme. Já špekové knedlíky s dvojitém zelím i cibulkou. Byla to poezie těla i ducha. Láhev červeného vykonala své. Odešli jsme na pokoj a stali se tajinou pro pozůstalé v restauraci. Ale i sami pro sebe.

Ráno u snídaně bylo pro nás kolem půl jedenácté. Vyzbrojeni včerejší zkušeností premiéry o zrádnosti pozemských cest, jsme se vydali na svou pouť. Přímé dobytí hradu Vopárno nad stejnojmennou vesnicí nebylo schůdné. Obešli jsme kopce a zaučočili z jihu. Po chvíli nastala ztráta orientace. Nikde žádná cesta, jen mnoho stromů. Až na okraji svahu, dole v údolí stojí náš včerejší Totém. Známe směr. Jdeme vzdušnou čarou lesem a před námi hrad. Poslední část je nejtěžší. Samý led. Ale jsme tu. Tu postavím Martinu ke středověké zdi. Je zní hradní paní. Řečí svého těla, gestem svých rukou utíká ze středověku do romantismu. Fotografuji tuto představu středověku romantiků. Ta jejich síla ožívá znovu. A je úžasné, že Martina se stává pravdou této chvíle bytí.

Ve svém jazyku paží, které nevědí, proč je vědomí vede právě takhle. Je existenci sama o sobě a pro sebe. Fotografuji okamžik, který bych chtěl v sobě uchovat navždy.

Hrad se od dob, kdy ho namaloval pro Heberovu encyklopedii Karel Brantl mnoho nezměnil. Čas poutníků se tu zastavil před 160 lety.

Sešup po strmé cestě k viaduktu, po které jsme se nemohli dostat nahoru.

Zachrání nás železnice. Jdeme po ní až k opuštěné a smutné nádražní budově.

Pak znovu stejný viadukt, Černý mlýn a směr Opárenským údolím do Malých

Žernosek. Jde se vedle cesty ve sněhu. Martina se náhle ztratí. Oči ji najdou pod svahem potoka. Fotografuje. Pocítím strach, aby se jí něco nestalo. Podvědomě vykřiknu: "Co tam děláš!". Později se dovím, že si můj výkřik vyložila jako snahu po ovládnutí. Chvilí mlčíme a když se mě zeptá, na co myslím, odpovím: "Na ty špekové knedlíky. Asi si je dám dnes znovu!". Martiny smích uvolní napětí. Je tu opět kouzlo a krása vztahu.

Na konci se objevuje duše naší doby. Zahrádky s příšernými chatičkami, sem tam se pozdravíme s nějakým pejskem. Lidé nikde. Až ve vesnici, kde se ptáme na přívoz. Převozník Cháron sice tvrdí, že převáží každou půl hodinu, ale současně se připravuje k odplutí. Veze jen nás dva, jízdenka stojí 20 korun. Čteme na ní "Přívoz Malé Žernoseky, cykloturistická magistrála Most - Doksy". Provozovatelem je Obecní úřad Malé Žernoseky. Na druhém břehu je zvonec na přivolání Chárona. Domlouváme se na půl čtvrtou a prohlížíme si velkožernosecký kostelík. A sedíme v milé restauraci, kde obědváme a pijeme velice dobré žernosecké červené. Martina je nadšena.

Zapomněli jsme na čas. Ve spěchu Martina nechá v hospodě šálu. Přijde na to až na druhém břehu Labe. Cháron, přestože přicházíme o pět minut později, pro nás přijíždí. Tentokrát je s námi ještě jeden pasažér, který jede za kamarády do hospody v Malých Žernosekách. Zřejmě jsme Cháronovi, o kterém se později dovídáme, že je strejdou majitele Černého mlýna, sympatičtí. Dostáváme za stejnou cenu výpravnější jízdenku s fotografií přívozu a mapkou cykloturistické magistrály na rubu.

Cesta zpět se zdá být kratší. Jen jedno milé zastavení: K Lovosicům uhání vlak s jedním vozem plným dřeva. Pro Martinu je to zážitek. A stojíme před Černým mlýnem. Je pátek a v hospodě je proto daleko více soustolovníků. Staří známí nás vítají jako sobě rovné, ostatním se zvědavě rozšiřují oči.

Ten, který by se mohl po včerejšku jmenovat "Která pak ty jseš?" se nad Martinou rozzáří. Zrodí se důvěrný hovor. "Která pak ty jseš" se hrdě hlásí ke své profesi zedníka. Cítí nutkavou potřebu pro Martinu něco udělat, a tak varuje před Pražáky, upozorňuje na podvodné prodejce prohníklých realit a doporučuje, které jsou relativně v pořádku. Ten zbytek opraví sám. V barvě tónu se objevuje cena: "Budeš si, ty neskutečná ženo, se mnou povídat?"

Když se doví, že Martina zpívá a je herečkou, je pro něho srozumitelný pouze zpěv. Co to je hrát v divadle vůbec nechápe, protože v divadle nikdy nebyl. Martina mu navrhuje, aby se někdy zašel podívat do divadla a pak pochopí. Oči mu jen září.

Po třech Postřižínách a Martina třech čajích odcházíme proti vůli všech. Naložená kyselá rajčata a papriky nám nikdo neúčtuje. To byl dar majitele pro milé hosty.

Plno je i v Oráči. Zopakuju včerejší špekové knedlíky a pijeme červené. Značně unaveni a ovíněni odcházíme do své tajiny.

Ráno je opět kolem půl jedenácté. Je trochu smutné. V 11,28 minut nám jede motoráček. V Lovosicích Martina vynechá jeden spoj, aby zbyl čas. Prohlížíme si město. Kostel, zámeček, jdeme k Labi a pak do oné čtvrté hospody. Tam je plno, hrají se šipky. Obědváme ve vinárně na hlavní lovosické třídě. Na kávu jdeme do vinárny Johanka. K mému překvapení tu sedí referentka kulturního odboru Městského úřadu Litoměřice M. Dětinská. Martina spatří v jejich očích žárlivost. Dáme si kávu a minerálku. Pak nádraží a dva vlaky. Každý po jiné trati.

BŘEZEN

Podivuhodné setkání

Ve středu 17. března jsem jel služebně do Prahy. Nechtělo se mi, protože bylo mizerné počasí. V Národním muzeu jsem sice všechno vyřídil dopoledne, ale dost věcí jsem potřeboval okopírovat, což mělo být hotovo ve tři odpoledne. Šel jsem na oběd do plzeňské restaurace "U Rudolfa II." (Poblíž Rudolfína a Filosofické fakulty) a dal si guláš "Prazdroj" a pivo. Bylo plno. Starší člověk si vybral můj stůl a požádal, zda si může přisednout. Po chvíli přišel další. Šlo o pracovní jednání, které mě zaujalo. Starší muž vytáhl seznam jmen a vykládal, kdo z nich co jako udělá. Příchozí s návrhem souhlasil. Pak zazněla od staršího muže prosba. "Je to projekt na pět let, ale byl bych rád, kdyby honoráře těmto pěti (přečetl vybraná jména ze seznamu) mohly být vyplaceny ihned, protože po nich bude chtít, aby svoji práci udělali co nejdřív". Na otázku proč, odpověděl, že všem je více než sedmdesát, někteří jsou nemocní a dále neví o nikom, kdo by je mohl nahradit.

Jeden z nich byl Slovák (Zamrazilo mne: Co jsme to za národ a za stát, když se nestaráme o další generace odborníků). Mladší muž vznesl prosbu, zda by jmenovaní místo honoráře nepřijali jednu celou edici, což bude v průběhu oněch pěti let představovat asi 1.000 korun (tisíc korun). Pochopil jsem, že jde o nějakou edici, ale stále jsem mlčel. Starší muž namítl, že tito lidé potřebují peníze na nájem. Mladší tedy nabídl částku 400,- korun za stránku. Starší řekl, že bude stačit 300,- korun za stránku. Pak se oba dohodli, že každý to své napíše v rozsahu tří až pěti stran. Starší pak v rozhovoru řekl, že francouzskou část udělá Chalupa. Tehdy jsem pochopil, že jde o literaturu a nějaké sebrané spisy. Ale stále jsem mlčel. V dalším rozhovoru padla výše nákladu. Starší řekl, že je to 880 výtisků, že to prý psali v Lidových novinách. Mladší namítl, že je to pouze 600 výtisků, že novináři žvanějí a že se ani tyto neprodají, protože o tom nikdo nebude vědět. Starší pak namítl, že se musí dělat propagace a že Chalupa zná jednoho člověka z litoměřického muzea a že ten by mohl pomoci. To už jsem nevydržel a řekl, že to asi budu já.

Ten mladší byl Ladislav Horáček z nakladatelství PASEKA, jež vydává knihy s místem vydání PRAHA - LITOMYŠL a jednání bylo o sebraných spisech českého básníka V. Holana, jehož první svazek vyšel už v únoru, druhý by měl vyjít v dubnu. Starší muž byl divadelní teoretik a kritik Vladimír Justl, jeden z lektorů literárního almanachu "Máj" na rok 2000 prvního a prozatím posledního ročníku literárního festivalu "Máchovy Litoměřice".

L. Horáček poznamenal, že jeho známí občas říkají, že se za ním do těch Litoměřic musejí vypravit. Ale že je marné je poučovat, že ne do Litoměřic, ale do Litomyšle. V Litoměřicích, říká Horáček, jsem nikdy nebyl. Ale že o Litoměřicích slyšel, že je to město, které se za posledních deset let dalo velice do pucu. Titíž známí po čase opět popletou Litoměřice a Litomyšl.

Měl jsem pro Justla a Horáčka dobrou zprávu. Litoměřická veleslavná a veleodborná komise kultury, obchodu a cestovního ruchu pod vedením veleodborníka, pana ředitele základní školy v Ploskovicích a radního za Demokratickou unii Ladislava Chlupáče, schválila po různých peripetiích peníze alespoň na vyhlášení 2. ročníku festivalu a že festival snad v roce 20001 bude a že Pavel Chalupa o tom ještě neví.

V průběhu dalšího rozhovoru V. Justl vyprávěl o Langrovi, kterého bolševici v

padesátých letech zavřeli, že byl levičák (Shodli jsme se, že KSČ zlikvidovala celou tvůrčí levicovou inteligenci). Pak se řeč stočila na situaci ve fabrikách a že naši politici jsou hlušší, slepí a tupí a že nic nevidí. "Prý až se to zvedne!!! Na to jsem řekl, že ty hovada pořád připomínají nebezpečí komunismu a že jsme prý zapomněli. Jenže nebezpečí je jinde - ve fašismu (viz Rakousko). Sklidil jsem jednoznačný souhlas. Fašismus v Evropě už dlouho nebyl a zapomnělo se. Komunismus je ještě živý a proto zatím nemá šanci.

Pak jsem šel za malířkou Janou Kremanovou. Ta mě ukázala nový titul jejího kamaráda (jím také podepsaný), kde jednu část věnuje vernisáži Jany Kremanové v galerii Vyšehrad. Tlustou knihu napsal Viktor Šlajchrt, jmenuje se *Suroviný Laskominy*, vydalo ji nakladatelství Milenium Publisching s. r. o, nám. Máje č. 4 Chomutov, V Chomutově 2000. Autor je absolvent ústecké Pedagogické fakulty a ročník 1952. Kniha je vlastně generační povídání o jedné generaci - generaci šedesátých let.

Pak jsem šel s Kremanovou do Dejvic do ulice Slavíčkova č.1 k malířce a ilustrátorce Zdeňce Krejčí kvůli jejich výstavám v Galerii ve dvoře a řekl jim, že v roce 2002 bude festival Máchovy Litoměřice výtvarný (grafika a fotografie) na téma buď česká krajina nebo české hrady. Bylo to příjemné.

A to jsem ještě stihl být ve tři odpoledne v Národním muzeu, kde měl pan Král pro mne všechno připraveno a ještě se mne zeptal, zda je to tak dobře. Řekl jsem, že od něho je to vždy dobře a poděkoval jsem mu. Chce za to moje studie - až vyjdou.

K V Ě T E N

Kronikář Města Litoměřice prastrýcem

V úterý 9. května v jednu hodinu a deset minut v noci se v pražské nemocnici na Bulovce narodil kronikáři Města Litoměřice prasynovec František o váze 3,45 kg a délce 51 cm. Maminkou je neteř kronikáře Petra Bitrichová - Smetanová, otcem Petr Smetana, oba z Litoměřic. Do Litoměřic byl převezen v sobotu 13. května kolem poledne, kdy jsem ho také poprvé spatřil na vlastní oči. Náš pes Cir ho nepřijal s nadšením. Očuchal ho, ale pak se nafoukl a nebyla s ním řeč. František má ještě dvě žijící prababičky a jednoho pradědečka, jméno dostal po ještě žijícím pradědečkovi, otcí dědečka Jiřího Bitricha Františka Bitricha (viz. loňská Kronika, rubrika Ze vzpomínek pamětníků, Gulag). Ve svém rodu má ještě jednoho Františka, mistra bendářského v litoměřickém pivovaru Františka Holuba, pradědečka kronikáře. Ten přišel do Litoměřic z jižních Čech v 19. století. Kronikáři a jeho sestře (babička Františka) byl pradědečkem, Františkovi tedy praprapradědečkem. Dědečkem z otcovy strany je litoměřický historik - archivář PhDr. Jan Smetana, který byl svého času také kronikářem Města Litoměřic.

S R P E N

Stav v české justici

V pátek cestou na oběd jsem potkal spolužáka ze základní školy JUDr. Miroslava Kůse. Mezi řečí jsem se ho zeptal, jak jsou na tom advokáti. Odpověděl, že strašně. Občané se už tolik nesoudí protože nemají peníze a ti co musejí, se zaplacením nespěchají. Jen soudy mu dluží 300 tisíc korun, protože nemají peníze. Advokát si postěžoval, že s manželkou žijí z ruky do huby a přitom se mu navyšují peníze u soudů, které z nich nemůže dostat. S humorem dodal, že za chvíli bude papírovým milionářem, který nemá na zaplacení nájemného - doslova.

Ř Í J E N

Na výstavě Jany Kremanové na Novém světě

Přišla mi do muzea pozvánka. Na líci byla fotografie studentů pražské Akademie (včetně jejich modelů) v roce 1966. Na rubu vysvětlení: *Pavel Hudec Ahasver. Jana Kremanová v ateliéru na Akademii, r. 1966.* Vedle pak štoček s logem Galerie Nový svět, vpravo od něho adresa Nový svět 5, 118 Praha 1, Hradčany, tel. 02-20514611. Pod ním text: *Vás zve na výstavu Jana Kremanová, obrazy ze šedesátých let, zahájení 12. října 2000 v 17.00 hodin; 12. října 2000 - 12. listopadu, otevřeno denně 10:00 - 18:00 hodin.* Souběžně byl text ještě v anglickém jazyce.

Akademická malířka - restaurátorka mi pak vedle připsala: *Ahoj Oldřichu! Tímto přiznávám svůj věk i lásku a stesk k bývalé mladosti! Můžeš-li přijed'. Jinak 13. 10. v pátek na ČT 2 ve 20.00 je pořad o mojí generaci, jmenuje se = Zapomenutý fotograf Pavel Hudec - Ahasver = Tak se podívej! Teď mám starosti s tou výstavou, ale pak se vrhnu na ten obraz! Ozvi se (a piš tu knihu). Jana.*

Do galerie Nový svět jsem dorazil kolem půl třetí odpoledne. V přízemí jsem objevil půvabný krámk s uměleckou literaturou (především monografie výtvarníků a fotografů) s ještě půvabnějšími dvěma prodavačkami. Na dotaz, zda je tu paní Kremanová mi odpověděly, že ano a že mám jít dál. Ono dál znamenalo úzké schody do sklepních prostor s dvěma místnostmi. Objevil jsem tam malířku, její dceru Vandu Hýbnerovou, která fotografovala a filmovala a pak spolumajitele galerie, předního českého fotografa pana Jana Reicha. Ale to už jsem byl v šoku: Vidět důvěrně známé obrazy, které mě oslovily před více jak patnácti lety byl hned dvojitý zážitek: Rychlofilm v hlubokém podvědomí na dobu, kdy jsem byl mladší. A pak jsem je viděl poprvé pohromadě na výstavě v prostředí k tomu určeném. Tahle dvojitá působivost ve stylu "retro" se mnou málem švihla. A pak to nádherně lidské přivítání.

Jana měla zvláště rozpuštěné vlasy, které ji dělaly o těch víc jak 15 let mladší. V dobré náladě byla i Vanda, která mi hned řekla, že dcery jsou na dětském hřišti a hlídá je Petr (To je Slovák usazený v Praze, režisér a choreograf baletu. Před deseti lety působil nějaký čas v ústecké opeře a baletu). Pak zvědavé oči fotografa J. Reicha, kterému bylo sděleno, že to je ON (tedy ten přítel co píše tu monografii. Netušil jsem,

jak je to už rozkecané). Porozuměli jsme si ihned. Věnoval jsem mu pátý svazek edice "Malíři Litoměřicka", on mě na oplátku svoji monografií fotografií na téma "Praha", pak jsem mu povyprávěl o festivalu "Máchovy Litoměřice", na který přislíbil účast a nakonec nás Vanda s Janou uprostřed vyfotografovala před obrazem "Rekonstrukce" což byla diplomová práce Jany Kremanové na Akademii.

Dcera Vanda Hýbnerová je herečka, jejím otcem je mim Boris Hýbner a protože také fotografuje, přislíbila účast na festivalu "Máchovy Litoměřice".

Pak jsem se šel podívat na holčičky Toničku a Pepínu. (dcery Vandy). Při návratu, kdy se galerie už plnila lidmi, se mě Pepína držela za ruku a zazářila: *Oldřichu, koupíš si nějaký obraz babičky? Zazněl smích přítomných: To by byla kuriozita, která by měla být zaznamenána, kdyby si teoretik koupil na výstavě obraz, který důvěrně zná mnoho let, popsals jej atd., atd.*

Galerie se naplnila hosty natolik, že se sem všichni nevešli. Vernisáž se konala v přízemí v krámku, kam se vešlo tak 50 lidí, ostatních asi tak kolem stovky poslouchali přes okno na ulici. Naštěstí bylo krásné podzimní počasí. Úvodní slovo měl historik umění PhDr. Kříž, který mj. řekl, že J. Kremanová je objev.

Odešel jsem asi v šest večer na autobus a nevím, co se dělo dál. Už jsem vněm seděl (odjezd ve 19,45 hod., když na jeho okno zabouchá herečka divadla ABC Martina Delišová. Původně měla přijít na vernisáž, ale nepřišla. Nebylo nic slyšet a tak jsme jenom gestikulovali.

Veverky se množí

Někdy v létě zaběhla krásná veverka na zahrádku u domu v Kamýčkové ulici č. 2 a vyšplhala se na borovici. Událost jsem sledoval z přízemního okna do dvora. Přitom dnes už tato ulice není žádné předměstí. Ve středu 26. října jsem měl jeden den dovolené a pracoval na své zahrádce (zahrádkářská kolonie při cestě na Richard). Při rytí najednou koukám a na jabloni mladá veverka. Pak seskočila na zem běžela k plotu kde jsem ryl a po plaňkách ke mě. Zůstal jsem nehybný a tak se přiblížila na půl metru. Prohlédla si mne a pokračovala do sousedovy zahrady, pak na strom, z něho na střechu jeho boudy a pak mi zmizela. Třetí veverku jsem viděl v úterý 31. října po desáté hodině dopolední v Jiráskových sadech poblíž dopravního hřiště. První dvě byly rezavé, tato byla černého barevného rázu. Zda se, že se veverky opět začínají množit.

L I S T O P A D

Věnování L. Kundery

Bylo to v sobotu 4. listopadu, před vernisáží výstavy *František Doležal (1910 - 1989) - Komorní výběr z díla (Nejen z Máchovského cyklu)* v galerii Ve dvoře a v den, kdy po vernisáži v divadle K. H. Máchy se stal L. Kundera *Čestným občanem Města Litoměřic*: Český literát z Kunštátu na Moravě mi daroval právě vyšlý druhý svazek

svých sebraných spisů *Meandry*:

KUNDERA, L., *Meandry* (Poezie 1945 - 1969), Brno 2000.

Bylo v něm věnování:

Milému Oldřichu Doskočilovi

100 + 1 dík

a na památku

litoměřického

4. listopadu 2000

Ludvík Kundera

A pak při slavnostním projevu v divadle vše zakončil větou díky - zcela na závěr pak díky *hybnému magistru Oldřichu Doskočilovi*. Což se moc líbilo a teď mi všichni říkají *hybný magistr*. A mě se to líbí taky. Díky pane a kolego (to kolego jste zavedl Vy!) Ludvíku Kundero.

Ve vinárně U Pavouka v Pekařské ulici, kde jsme po té slávě někteří skončili, jsem při odchodu prohlásil, že se stanu zakladatelem nové vědní disciplíny *Kunderologie*. Byl smích, ale dodal jsem, že jistý literát z Kunštátu na Moravě (a podíval jsem se na L. Kunderu jako že jestli náhodou neví o koho jde) se v dopise adresovaném mě označil za *Halasologa*. Ono *Halasolog* bylo v uvozovkách a tak jsem dodal, že i já tam pro začátek budu jako *Kunderolog* mít ty uvozovky a dal se pak uvidí co s nimi.

Volby do nových krajských zastupitelstev a senátu

Letošním volbám do nových krajských zastupitelstev a senátu jsem nevěnoval, jako většina, mnoho pozornosti. Ale ve středu 8. listopadu jsem jim neunikl. Píšu si tak do počítače v práci když uslyším strašnou lidovou dechovku. Když mi došlo, že půjde o předvolební kampaň na náměstí, zeptal jsem se sám sebe, která strana láká hlasy na tento žánr. Pak dechovka ustala a uslyšel jsem swing, který byl zcela jasně od živé kapely. Na náměstí jsem neviděl a tak jsem, při neustálém psaní, čekal, co bude dál. Když tu náhle "*Soudruzi a soudružky*" zahřímá energický ženský hlas. A pak pokračovalo obvyklé klišé o rozkradení státu, nezaměstnanosti a vzpomínání se lidu. Jenže do toho swing, který hlas přehlušoval. Pak se vystřídalo několik řečníků, kteří se pokoušeli přehlušit živou hudbu. Jak tento souboj trvalo dlouho nevím, protože jsem se stále věnoval své práci. Z té jsem odcházel něco po čtvrté hodině odpolední.

Na náměstí jsem spatřil malé pódium s litoměřickou swingovou kapelou, která tak "útočila" na shromáždění KSČM, děti v čistých "uniformách" ODS rozdávající balóny a letáky. Okolo pódia bylo tak něco přes 50 občanů. Když jsem se přiblížil a

spatřil jejich tváře, bylo mi divné, že by tento typ lidí zaujal swing (Nutno podotknout, že do této doby nevystoupil, nebo jsem ho alespoň nezaregistroval, nějaký řečník ODS). Jeden pivní skaut, kterého jsem znal, na mě zakřičel, ať si dám litoměřické pivo - je zdarma. Tak jsem si ho dal, chvíli s ním postál a sledoval dění. Očička okolních jen zářila - ne nad krásnými a duchaplnými myšlenkami ODS, ale z piva. ODS se podařilo dostat na náměstí snad všechny litoměřické bezdomovce, ožraly a pár zvědavců. Nevím, kolik hlasů touto taktikou získala. Třeba jich z těch přítomných za to pivo pár pivařů zvolí - a pak zase budou nadávat na poměry. To jsme prostě mi Češi. Úžasní. Byl jsem rád, když jsem z náměstí odešel. Ale ani potom jsem neměl klid. Cestou domů mi děti (!) v "uniformách" ODS nabízely letáky. Nemohl jsem jim ani říct, co si o ODS myslím - byly to děti. A tak jsem jen kroutil odmítavě hlavou, že žádné letáčky nechci.

Některé členy kapely jsem znal a znal i jejich názory. Samozřejmě, že léta nadávají na poměry. Stačilo trochu peněz a už se prostituovali na náměstí za ODS. A dokonce zcela nedemokraticky rušili volební kampaň KSČM. Ach ti naši čeští hrdinové. Co takhle soupeře porážet myšlenkami a kvalitní prací? Hulvátství však není tak náročné na čas a mozek.

Předvolební kampaň na náměstí pokračovala i v pátek 10. listopadu. Dopoledne opět hrál swing a zpíval zpěvák, děti rozdávaly letáky a brožury. Lehce po deváté hodině dopolední jsem šel z muzea do galerie. Okolo tribuny nestál nikdo (nebylo pivo a tak co!), děti s letáky byli úspěšné pouze u starších babiček a dam ve středním věku. Úspěch u žádného muže jsem neviděl. Zřejmě je to pan Klaus, kdo je tak okouzluje (v nejhlubších sklepeních ženské duše je to erotika, řekl by psycholog, která je tak vábí k ODS - přesněji Klausovi).

Když jsem se vracel z galerie, najel na mne se svoji dodávkou na západní straně náměstí volební štáb *Čtyřkoalice*. Úmyslně, neb za volantem seděl sám kandidát na senátora pastor Zdeněk Bárta z Církve Českobratrské evangelické. Vyměnili jsme pár slov, byl zklamán, že volím, kvůli trvalému bydlišti v Praze, a ne v Litoměřicích, pak se chvíli řešila taktika jak na tu ODS když tou muzikou obsadila náměstí (řekl jsem, že vyhrávají peníze a ne myšlenky) a pak jsme se rozešli každý za svým cílem. (Poznámka: Nejsem příznivcem *Čtyřkoalice* [KDU - ČSL, ODA, DEU a US], ale z toho výběru co tady je do senátu bych se rozhodl pro Bártu. Alespoň ví, kdo to byl Hus, jak jsem zjistil.

9) Ze vzpomínek pamětníků

S R P E N

Ing. M. Šlegr o abiturientském srazu maturantů Jungmannova gymnázia v Litoměřicích po padesáti letech:

V sobotu dne 3. června 2000 se v Litoměřicích konal slavnostní abiturientký sraz maturantů Jungmannova gymnázia Litoměřice po padesáti letech. Třída, která v roce

1950 měla v maturitním ročníku 32 studentek a studentů a s níž styky udržují i tři další, kteří se ještě před maturitou z Litoměřic odstěhovali, je jistým způsobem vyjímečná. Je to třída, která jako první po válce absolvovala studium celého vyššího gymnázia (třídy kvinta a oktáva) v Litoměřicích. Po osvobození ČSR ve školním roce 1945 - 46 se gymnázium nově utvářelo a formovalo pod vedením ředitele PhDr. Jaroslava Hrabáka. Vznikaly kolektivy pedagogů i studentů tak, jak s osidlováním Litoměřicka přibývali. Studenti v jubilační třídě byli z Litoměřic a Lovosic, ale i z Úštěka a okolí z Bohušovic nad Ohří, ze Štětí a z obcí Lovosicka. Nejevzdálenější obec studenta byla obec Semeč u Třebívlic na hranici s okresy Most a Louny.

Z celkového počtu 35 studentů se v dalším životě stali:

Čtyři (4) vysokoškolští pedagogové (děkan fakulty přírodních věd Univerzity Karlovy, profesor anglického jazyka na Pedagogické fakultě UK, profesor na Akademii múzických umění - dirigování na hudební fakultě, odborný asistent tělesné výchovy na Vysoké škole ekonomické), tři (3) lékaři, dva (2) přírodovědci (z nich jeden děkan), pět (5) inženýrů různých oborů, jeden (1) překladatel, jedna (1) knihovnice, jedna (1) zdravotnice, dva (2) důstojníci Československé armády (technické obory), 12 učitelů a pět (5) bez dalšího studia. V průběhu let zemřelo pět (5) absolventů, z toho dva (2) tragicky při autonehodách. Ing. Josef Vrzák, spoluautor silničního mostu přes řeku Ohří u Sokolova, zahynul v Turecku při návratu z několikaletého působení v Iráku, kde z pověření OSN (Organizace spojených národů) stavěl mosty a Eva Rovenská - Sellnerová při srážce auta s vlakem. Alena Dušková - Kučerová, Dalibor Chotěbor a Ing. Jaromír Jech CSc. zemřeli po těžkých nemocech.

Ze 30 žijících se srazu zúčastnilo 27 osob, jeden se ozval telefonicky z Kypru, kde působí dočasně jako zástupce cestovní kanceláře. Ze čtyř žijících členů profesorského sboru přijela paní RNDr. Marie Nováková CSc, pan RNDr. V. A. Šrůtek si zmyšlil datum a PhDr. Jaroslav Hrabák a paní profesorka Jiřina Poláková se nezúčastnili z důvodů stáří.

Začátek oslavy byl v 10.00 hod. zádušní mši v kostele sv. Vojtěcha, na který bývalo vidět z oken třídy i když už tehdy nebyl používán. Zádušní mši sloužil rektor konviktu Páter František Koutný. Po mši se účastníci odebrali do restaurace a vinárny "Bašta", kde probíhalo setkání až do večerních hodin, kdy se účastníci rozjeli do svých domovů.

U příležitosti jubilejního srazu dostali účastníci barevné dvojtablo, kde na formátu 2xA4 je na první straně kresba s motivem bývalé budovy Jungmannova gymnázia Litoměřice, kde dnes sídlí Základní škola Na valech. Na druhé straně alba je zmenšená reprodukce maturitního tabla z roku 1950, na třetí straně tablo ze současných fotografií, doplněné o foto spolužáků, kteří maturovali jinde. Místo fotografií zemřelých je uvedeno datum úmrtí, na čtvrté straně je barevná fotografie bývalé budovy Jungmannova gymnázia v Litoměřicích. Dvojtablo zpracoval Jiří Novák za spoluúčasti Antonína Becka.

V Litoměřicích v červenci 2000 sepsal

Milan Šlegr.

Poznámka kronikáře: Ing. Milan Šlegr byl v minulém volebním období místostarostou Města Litoměřice za stranu Důchodci za životní jistoty.

10) Jubilanti

Ředitelka OVM Litoměřice padesátnicí

Paní ředitelka OVM Litoměřice Mgr. Eva Štíbrová se narodila 15. února 1950 v Praze. V roce 1974 ukončila studia na FF UK obor dějepis - francouzština a od roku 1974 působí v litoměřickém muzeu jako ředitelka.

***

Poznámka kronikáře: *Oslavy se konaly v pátek 18. února v zasedací místnosti Městského úřadu a to od 14:00 hod. odpoledne do 22:00 hod. večer. Den předtím jsem odmítl zasedat při tak veledůležité a lidské události pod portrétem hlavy státu. Kolega Martin Kolařík dostal nápad, že hlavního státníka sesadíme a jmenujeme nového prezidenta. Přesněji: Prezidentku. Mezi dárky totiž byl i zarámovaný portrét pod sklem ředitelčina německého ovčáka, fenky Rity. Přesněji: Ritunky. Ta nahradila současného pana prezidenta a oslavy se konaly za jejího symbolického dohledu z místa bývalého státníka. V čele státu, tak alespoň na jeden večer, stála žena.*

K dispozici bylo 80 řízků, 120 plátků sekané zhotovené samotnou jubilantkou, 80 piv značky Gambrinus, mnoho bílého a červeného, dva druhy salátů (bramborový a těstovinový) vyrobený paní Eichingerovou z Roudnice n. L., nespočet koláčků a jiných sladkostí. Dokonce se myslelo i na zdraví a tak zde byly dva druhý zelených salátů.

Pozváno bylo 40 hostů, ke čtyřicítce lidí opravdu přišlo. Mj. vedoucí referátu kultury ing. Ivanka Tulisová, starosta Města Litoměřic Jiří Landa, tajemník MěÚ Jindřich Hauptman, vedoucí odborů na MěÚ ing. Radek Löwy a Helena Bitrichová, z lidí z oborů např. PhDr. J. Tomas, PhDr. E. Mikušek a další.

Hlady ani žízní nikdo netrpěl, všichni se bavili, nikdo nenatropil výtržnost. Pohoda.

Kronikář pronesl historický postřeh o kulinářském umění paní ředitelky, které bylo zároveň i vážným pokáráním: "Naše paní ředitelka má neobyčejnou schopnost materializovat hudbu sfér v podobě sekané". A to pokárání? V muzeu pracuji přes pět let. Po celou dobu toto své umění před kronikářem dokonale tajila. A to si opravdu vážné pokárání zasluhuje.

Srdečné vinšování sepsané ručně na papíře se srdcem uprostřed mezi textem s číslicí 50 přečtené Ivanem Špatenkou:

*Léta běží vážení - to platí i pro ženy!
Nemusíš hned hlavu ztrácet,
že ti holka není dvacet...
Bývala jsi štíhlá hezká - něco platí ještě dneska.
Mladá jsi a mladě žiješ,
ráda dobré víno piješ,
Nesmíš zůstat v koutě stát, teď když je ti*

50

*Půl století - jak to letí,
Podívej se na své děti:
Jsou to kluci jako buci, přežili i revoluci -
nikoliv tu "Říjnovou", ale tu "Sametovou"
Ať ti slouží zdraví, krása -
každému ať srdce jásá,
když tě potká, s tebou mluví -
to zažene trable, nudy,
životního elánu, ať máš nejvíc po ránu!
Nechť jsou všechna jitra hezká -
a to vždycky, nejen dneska:
s nimi potom celý den ..*

To všichni vinšujem

Ludvík Kundera osmdesátníkem

Ve středu 22. března se spisovatel, básník, germanista, bohemista a překladatel, absolvent litoměřického gymnázia PhDr. Ludvík Kundera dožil osmdesáti let. Přitom je v plné tvůrčí síle, za což je třeba poděkovat osudu, protože má stále co říci. Když jsme ho v prosinci minulého roku (viz Kronika 1999) s panem starostou J. Landou a dalšími navštívili v jeho kunštátském bytě na Moravě, mj. řekl, že mu vyjde monografie o Halasovi. Tu jsem si před měsícem koupil v Praze v Jungmannově ulici v prodejně Českobratrské církve Kalich. A bez nadsázky: Byla to snad nejočekávanější monografie české literatury v tomto století (započatá už v druhé polovině čtyřicátých let) a završující Kunderovu celoživotní práci na pětisvazkovém Halasově díle. Kniha bez nadsázky úžasná znalostí, viděním, porozuměním, které korunuje krátká, leč z nejcennějších kapitola Halasovské interpretace.

Ludvík Kundera

Sen o Africe

*Překročili jsme rovník v čase dešťů
Ptáci hnili na stromech
želvám narostla křídla
ptakopysk ztratil pysk
hady jsem milosrdně přehlédl
Snad to byla Angola
nebo některý z těch burundovitých
a mozambýkujících
na - i zamibijských
Když už jsme pralesů měli ažaž
a mačety se nám dočista ztupily
rozklenula se žlutá poušť
Telegrafní tyč byla nadějně znamení
dráty však nevidět*

Rozhovor s L. Kunderou v sobotním Právu

Právo, sobota - neděle 18. - 19. března 2000, roč. 10, č. 66, s. 11.

Masarykovy boty u Kunštátu přečkaly i nejhorské časy, řekl Právu Ludvík Kundera, a také:

Generaci Halase a Nezvala považují za jedinou pevninu

Jiří P. Kříž

Ludvíku, vším, čím jste byl, jste dosud rád. Vypočítávat to považujeme za mrhání místem, ostatně o tom jsme hovořili při vašem debutu v Právu v březnu 1997. Chvalně nýt o osmdesátnících (22. března) jste také zapověděl... Tak se vás rovnou zeptám - proč si k narozeninám nadělujete, jak na vás prozradili na výstavě vašich obrazů v Boskovicích, kromě spisu o Františku Halasovi, který právě vyšel v Atlantisu, knížku o čaji? To už pomyslíte na oddech při čajových obřadech?

Rozhodně ne. Bude to jen další řádný svazek z chystaných sedmnácti, do nichž se pokouším soustředit část toho, co jsem napsal. Vycházejí trošku na přeskáčku, ale s Halasem, svazkem desátým, je jich na světě už šest. Čaj je velké téma. Všechno o něm studuji už nejmíň třicet, možná pětatřicet let. To už je tak dlouho, že se v tom oboru považují za vědce. Ve spise o čaji se bude snoubit věda s beletrií. Doufám, že proto bude zajímavý, místy snad i zábavný. Kniha ostatně dosud není hotova. Nadělím - li si ji, tedy k Vánocům. Snad.

Já si to neodpustím. Miroslav Horníček nazval loni své osmdesátiny hrůzostrašnými...

Ne, já to ve svých úvahách odsouvám, žádné definice nepřipouštím. Mám naštěstí hodně práce, dokonce ji v těchto dnech přibilo, protože jsem si dovolil deset dní zastonat. Pořád jsem uháněn, abych něco odevzdal. Ne, žádné bilancování. Nanejvýš při té příležitosti rád potkám lidi, se kterými jsem se třeba již delší čas neviděl.

Při poslední návštěvě jsme se bavili o ztracených generacích. Je jí ta vaše, narozená v letech dvacátých, rozbitá válkou a vším, co po ní následovalo, občas někdo zavzdychá i v generaci naší, spatřivší světlo světa po válce... Jak se to tedy se ztrátami u nás vlastně má?

Slovíčko generace už dnes tak moc lidí nezaměstnává. Pravda, dostávám dopisy, že by něco o té naší mělo konečně vzniknout, někdo by se jí měl pokusit shrnout, vyslovit se, dokud tu ještě jsme. Mě se o ní nechce uvažovat jako o ztracené, přesněji je totiž možná označení generace bitá. Snad je to i termín z mé hlavy, nevím. Biti jsme byli vlastně od nacistické okupace, takže velice záhy, a už nás to jaksi neopustilo. Ale když se tak ohlížím, v tomto století vidím u nás jedinou vyhraněnou generaci, a to je nesporně generace halasovsko-nezvalovská nebo nezvalovsko-halasovská; na pořadí nezáleží. To je pevnina.

Vidíte, a dnešní doba je často staví proti sobě. Jejich vzájemný vztah byl složitý. Nejenom proto, že představují v jistém slova smyslu protipóly dvou cest českého básnictví 20. století...

Dokonce i v odborných statích se zcela oficiálně dělila česká poezie na větev halasovskou a nezvalovskou. Možná i proto, že již v padesátých letech bylo jasné, že oba jsou tzv. básníci století. V tu dobu byl také Holan, ale ten stál vždy jako solitér, takže na něj většinou zbývala jen větývka. Na ní spočinul třeba Diviš. Při takových "sportovních žebříčkách" se ovšem lehce zapomíná na generaci začátku století, kam patřili třeba Toman, Šrámek, Gellner. Zapomínán je Březina, ačkoli se kmitla i vidina Nobelovy ceny...

Skutečně raději žebříčky opusťme, protože co potom s mezigeneracemi, kam patří např. Hrubín nebo Mikulášek? Vraťme se ale k té vaší, bité, jak říkáte.

Řekl bych, že ji charakterizuje zvláštní rys. Obvykle totiž synové bývají proti otcům. V absurdních zákrutech našeho poválečného vývoje došlo ale k paradoxu. My jsme se, pokud nám síly stačily, stali jejich obránci. Otcové byli totiž tak nespravedlivě a krutě bití, pokud se zejména halasovské větve týká, vždyť on sám byl několik let dokonce na indexu, že synové se jich zastat museli. Brojit proti nim jsme mohli až mnohem později. To už jsme ale, samo často zametáni z cesty, zmoudřeli.

Říkejme té vaší generaci první poválečná. Vstupovali jste do uměleckého života v krátkém kvasu osvobozené euforie. Při poslední explozi - ismů před nastoupením generální linie.

Koncem roku 1947 pořádala pražská Umělecká beseda cyklus sedmi večerů, podchycoval je další nesprávně zapomínaný - tehdy ještě pražan Adolf Kroupa. Na nich se představovaly jednotlivé literární i výtvarné proudy naší generace. Zůstaňme u literátu: Nejkompaktněji působila Skupina 42 - Kolář, Kainar, Blatný, Hauková, Hanč... S Lorencem jsme zastupovali Skupinu Ra, pak se k nám přidali i mladší básníci, jejichž postoj k surrealismu byl kritičtější, vyhraněnější než jeho teoretiků.

Vystoupila i nezvaná skupina katolických básníků - Vokolek, Slavík... Pozapomenutá je družina Ohnice, což byli čeští "existencialisté", např. Bednář (Kamil), Bartušek, Hiršal, Holub. Celkem logicky měli v erbu Ortena. Nastoupila skupina socialistických realistů. Tehdy se snad ještě styděli říkat socialistický, tak se označovali za realisty syntetické. Mnohé skupiny se sdružovaly podle příslušnosti k

novinám, kde jejich členové většinou pracovali, takže někdy se říká skupina Rudého práva - s teoretikem Hájkem v čele. Z básníků do ní patřili např. Skála, Sedloň, Školaudy... Výrazná byla skupina kolem Mladé fronty, mj. mladý Grossman, Hořec, Listopad, Fikar, Fleischmann, Kryštofek. Stvořili dokonce efemérní manifest směru zvaného dynamoarchismus.

Byl to tehdy zápas o pozice a východiska, nebo již tehdy začínala třídní nenávisť, která zanedlouho naplno explodovala?

Zajímavá situace nastala na začátku roku 1948. Na dobříšské konferenci mladých básníků, v jakési předtuše zglajchšaltovaných 50. let, se vlastně všechny skupiny spojily, a to v tom smyslu, že se nevyhranily nepřátelské tábory. Našli se společní jmenovatelé tvorby a dali jsme to veřejně najevo. A možná právě ta chvíle spojení znamenala ve skutečnosti začátek všeho pozdějšího naordinovaného zla.

Předznamenáním peripetií byl možná i šikovný císařský řez, který od sebe teoretikové ve službách nové moci definitivně oddělili Nezvala a Halase.

O tom druhém nevyšlo nic téměř pět let. A jeho poslední básnická sbírka - A co? - spatřila světlo světa až v roce 1957, osm let po Halasově smrti. Jeho blízcenci, např. Hrubín nebo Seifert psali jen pro děti, nic nevyšlo ani Holanovi...

Historie vztahu Nezval kontra Halas je samozřejmě staršího data. Ve dvacátých letech byli kamarádi. Nezval přijal Halasovu prvotinu Sěpii velice přátelsky. V recenzi vítal dalšího poetistu. Zadrhlo se to při Halasově druhé sbírce Kohout plaší smrt. To už bylo v době, kdy se hovořilo o dvou kohoutech na jednom dvorku. Nezval napsal jednu ze svých nejostřejších recenzí. Nespravedlivou tím, že měřítko vlastní poetiky kladl na jiného básníka. Vytykal mu řadu prohřešků a hříchů, které pak v půli 50. let zopakoval, tak hluboko to v něm bylo uloženo.

Po květnu 1945 se shodou historických náhod oba ocitli jako sekční šéfové na ministerstvu informací, tj. kultury. O jejich prvním setkání se traduje historka: Nezval otevřel svou širokou náruč a objal Halase slovy: Františku! Zlí lidé nás rozdělili, ale už jsme zase spolu!

Nezvalovo vystoupení na Halasově pohřbu v Kunštátu na podzim 1949 patří nesporně k jeho nezapomenutelným. Recitoval smuteční básně na jeho smrt. Nesmíme zapomínat, že to bylo v době, kdy Štoll již připravoval proti Halasovi zavilý útok. Přišel, o to pro velkého ideologa Strany hůř, asi dva měsíce po Halasově smrti. Jeho proslov se rovnal popravě, připomínal prokurátorskou skicu. Chyběl v něm jen návrh trestu, pokud možno nejvyššího.

S tím se už Nezval neztotožnil. Po letech byl ostatně první, kdo se chtěl Halase veřejně zastat na připravovaném večeru v Divadle E.F.Buriana. Vyslovit ten projev mu zakázali, ale dochoval se...

Vstupujeme do času, kdy budeme připomínat století od narození velikánů české literatury. Co říkáte "ideologickým důvodům" trestuhodných opomenutí takových výročí, např. Vančury před devíti lety... Kontinuita nebo nová diskontinuita? Proč připomínat Nezvala? Byl to přece komunist, do stoupy s ním! Co na tom, že jeho Básně noci nebo Edison jsou vrcholy české poezie našeho věku?

To je takový cejch doby. Spíš než věci pozitivní se hledají rozpory, skandály, jako by nás z minulosti zajímalo jen spodní prádlo. Tak alespoň pro hledače pikanterií: V Nezvalově bohatém životě najdou mnoho kapitol senzačních, legračních. Ale jako by dnes převládala lenost vůbec se po něčem pít. Soukromé historky možná do pojednání o velikánech patří, zlidšťují je. Nemohou ale působit vytrženy z kontextu, nýbrž jen v rámci zobecňující syntézy. To slovo používám zřídka, ale na toto místo patří. A potom by se kritikové měli už konečně naučit vnímat poezii minimálně v

evropském kontextu, i politickém, a nebrodit se jen českým rybníčkem, troufat si namočit nohy nanejvýš po kotníky.

Tak jsme se u příležitosti vašeho jubilea zastavili spíše u generací než u vás v Kunštátu. Honem tedy aspoň pár slov o Ludvíkovi Kunderovi. Spisy. Který svazek bude 7. v pořadí?

Zatím poslední knížkou je monografie o Františku Halasovi, nejbližší vydání je další svazek poezie, od roku 1945 do roku 1969 - Meandry. Pak přijde na řadu Opus nula, to je termín mého blázence Hanse Arpa, v závorce názvu té knížky bude Dada; předmět mého celoživotního zájmu. A dalším svazkem by pak měl být zmíněný čaj.

Kdysi dávno jste se rozhodl opustit Brno a zakotvit v jednom, z hlediska literárního místopisu nejzajímavějším koutu naší země. O čarovné přírodě okolí Kunštátu na Moravě nemluvě. Proč?

Na začátku devadesátých let jsem v Kunštátu redigoval měsíčník Kunštátské noviny. Pod mým vedením vyšlo asi čtyřicet čísel, a v každém je báseň věnovaná tomuto městu, tomuto kraji nebo jeho osobnostem. Zásobu jsme zdaleka nevyčerpali. Unikátní! Asi to způsobil Halas svou básní v próze Já se tam vrátím. Recitovalo ji již asi dvanáct předních herců. Každý trochu jinak...

Druhou výraznou vazbou je zdejší umělecké řemeslo. Kunštátské hrncířství je vyhlášené a známé od středověku. Tradice se tady udržuje a ctí i každoročními zářijovými keramickými jarmarky. Také máme Jiřího z Kunštátu a Poděbrad, byť se král nenarodil tady ani tam. V čase národního obrození sehrál jeho kult velkou roli. A v neposlední řadě: Masarykovy boty, zbytek Rolínkova monumentálního pomníku v Rudce u Kunštátu, se nepodařilo odstranit ani v nejhorších dobách.

I když Blaničtí rytíři v jeho umělé jeskyni spali a spali a spali.

11) Filipíny a Litoměřice

Č E R V E N

Návštěva předsedy senátu Filipínské republiky

V neděli 11. června 2000 zavítal do Litoměřic předseda senátu Filipínské republiky **J. E. Blas F. OPLE** s chotí Susanou a synem Blasem a dalším doprovodem. Pan předseda senátu je také předsedou Zahraničního výboru Senátu Filipínské republiky.

Další členové doprovodu:

senátorka Anna Dominique M. L. COSETENG

předsedkyně Výboru pro reorganizaci vlády a státní správy Senátu Filipínské republiky

předsedkyně Výboru pro sociální spravedlnost, sociální zabezpečení a rozvoj venkova

Senátu Filipínské republiky

senátor Robert S. JAWORSKI, Sr. s chotí Evelyn a dcerou Ricci Elaine

předseda Výboru pro hry, zábavu a sport, pro turistiku Senátu Filipínské republiky

paní Milagros CRUZ

tajemnice delegace Senátu Filipínské republiky

paní Isabel MANQUIZ

asistentka delegace Senátu Filipínské republiky

pan Godfrey LAZO

asistent delegace Senátu Filipínské republiky

pan Rey ALBOS

osobní asistent předsedy Senátu Filipínské republiky

Pro nemoc byl omluven člen delegace

senátor Aquilino Q. PIMENTEL, Jr.

předseda Výboru zodpovědnost státních zaměstnanců Senátu Filipínské republiky

předseda Výboru pro vyšetřování a místní vlády Senátu Filipínské republiky

Program delegace:

Před dvanáctou hodinou byla delegace přijata starostou Města Litoměřic v obřadní síni (Městský úřad Litoměřice, Mírové náměstí 15/7)

Následoval oběd (mezi 12:15 - 14:00 hod.) v hotelu Salva Guarda (na Mírovém náměstí)

Ve 14:00 hod. položení květin u busty na Salva Guardě a následně odchod na parkány k bustě a pamětní desce J. Rizala - položení květin Salva Guarda, Mírové náměstí a Parkány José Rizala - ulice Máchovy schody. V půl třetí odpoledne odjezd na hřbitov, položení květin u hrobu prof. F. Blumentritta (ul. Michalovická). Mezi 15:00 - 15:30 hod. přijetí u pana biskupa po kterém následovala malá prohlídka rezidence a katedrály sv. Štěpána prvomučedníka.

Rozloučení s Městem Litoměřice a jeho představiteli se konalo po 16 hod. v rezidenci pana biskupa (Dómská 1) a v závěru na Biskupském pahorku.

Za český senát měl Filipínské senátory doprovázet senátor Burda (ODS), jehož volební obvod zahrnuje Litoměřice. Jenže ten měl autonehodu a tak Filipínskou delegaci za senát nedoprovázel nikdo.

12) Litoměřická kvítka

Rubriky vznikají a zanikají. Především ty, pro které se nenašlo dost obsahu. Ale objevují se témata, které se množí a vytvářejí základ rubriky nové. Takhle vznikla rubrika "Litoměřická kvítka". Název trochu poetický, odvodíme - li ho od rozkvetlé louky. Ale v lidovém mudrosloví je "kvítka" také vykutálený človíček. A právě o takové lidičky zde půjde. Rodina Grimmů by sem patřila také, ale ta je zcela usazena v rubrice "Mácha a Litoměřice". Zde půjde o jinačí ptáčky. Především pak ty, za kterými stojí náš místní litoměřický tisk s panem šéfredaktorem Chrásteckým. Ten je také pěkné kvítka.

LEDEN

Causa beránka pana Lexy

O panu Zdeňku Lexovi jsme se v minulých kronikách už zmiňovali. Pro doplnění. Rok byl ve vazbě, soud ještě neproběhl. Město Litoměřice se s ním soudí. Kausa ještě nebyla uzavřena. ČSSD, které je členem, za ním stojí. Ale stojí za ním i místní tisk. Ba dokonce jeho hlavní redakce v Ústí nad Labem. V sobotní příloze mu byla věnována celá stránka.

Deník Litoměřicko, sobotní příloha Severočeský deník - magazín z 22. - 23. ledna, s. 2.

Precedent: První lichvář po deseti letech...

Připravil Jaroslav KOLÁŘ

Litoměřice jsou malé město. Skoro všichni se zde znají. Soudce, státní zástupce, policejní ředitel, starosta, sportovní činovníci i podnikatelé. Znamou osobností je i litoměřický podnikatel a sportovní činovník Zdeněk Lexa. Bývalý šermíř, kulturista, pedagog, majitel starožitnictví a zastavárník společně se svým synem Alešem a manželkou Helenou nyní čelí obžalobě z trestného činu lichvy. Podle dostupných zdrojů jde o první trestně stíhané lichváře v České republice minimálně od listopadu 1989.

Řeč zákona

Při slově lichvář si většina z nás nejspíš představí pejzatého žida, který půjčuje peníze na nekřesťanské úroky těm, jež jsou v úplné nouzi. Právně se tomu říká zneužití tísně. Za to, že měli zneužít něčí tísně, hrozí známému litoměřickému zastavárníkovi a jeho rodině až pětiletý trest. Lichvy se měli dopustit v letech 1996 až 1997.

"Dne 10. 8. uzavřel ing. Otto Steinberg s obviněným Alešem Lexou smlouvu o půjčce ve výši 600 tisíc korun. Se splatností nejdéle do 10. 2. 1997, když využil jeho nezkušenosti a tísně způsobené tím, že jeho manželka byla nucena uhradit splátku Komerční bance v Litoměřicích ve výši 600 tisíc korun. Za poskytnutí této půjčky si Aleš Lexa nechal slíbit odměnu ve výši 288 tisíc korun. Pro případ neuhrazení dluhu stanovil pokutu ve výši ve výši 600 tisíc korun. Pokud by toto nebylo zapláceno, nechal si dále slíbit penále ve výši 15 tisíc korun do úplného zaplacení dluhu. Téhož dne byla mezi nimi sepsána smlouva o zastavení domu se zahradou v Litoměřicích v hodnotě 1 milion 500 tisíc korun.

V únoru 1997, kdy bylo zřejmé, že ing. Steinberg nebude schopen půjčku uhradit, uzavřel s ním Zdeněk Lexa smlouvu o prodeji domu za 900 tisíc korun. Kupní cenu mu však fakticky nevyplatil s tím, že se jedná o novou půjčku. V březnu téhož roku provedl Zdeněk Lexa vklad zmíněné nemovitosti do katastru.

Následně zneužívaje tísně způsobené rodinnými problémy uzavřel opět Zdeněk Lexa smlouvu o smlouvě budoucí - o zpětném prodeji nemovitosti za 2 milióny korun se smluvní pokutou 1 milión korun, pokud nebude podepsána kupní smlouva v červnu 1997..."píše se v obžalobě otce a syna. Podobným způsobem se měli ještě společně s manželkou obohatit i na dalších "podnikatelích", zejména tím, že měli zneužít jejich tísně. Otázkou však zůstává, zda byla zmíněná tíseň skutečná. Šlo skutečně o lichvu?

Zastavárníci

Zdeněk Lexa s rodinou vlastní v Litoměřicích malý obchůdek se starožitnostmi.

Zároveň zde provozuje zastavárnu. Předtím se věnoval sportu, založil a vedl oddíl šermu¹⁾ a kulturistiky. "S podnikáním jsem začal v roce 1990. Stal jsem se jedním z prvních starožitníků v Čechách. Z počátku se mi dařilo. Kvůli konkurenci a zejména velkému úbytku zboží do zahraničí jsem se však po čase ocitl před krachem. Musel jsem vymyslet další podpůrnou činnost, aby obchod nepadl. Rozhodl jsem se zřídit zastavárnu, neboť tato činnost ve městě chyběla", popisuje Zdeněk Lexa. Na zmíněnou činnost získal živnostenský list.

"Mnoho lidí si chodilo půjčovat peníze, ale již je nevraceli. Tak jsme spolu s právníky hledali způsob, jak zmíněné peníze uchránit. Vymysleli jsme sankční pokuty, které podobné podvodníky půjčující si peníze, aniž by věděli, jak je vrátit, od jejich jednání odradí. Tyto pokuty měly podle právníků i oporu v zákoně. V případě ing. Steinberga a jiných však došlo k pravému opaku. Někteří jedinci jsou tak bezohlední, že nás namísto toho zažalovali z lichvy. Jak to dopadlo, již víme", pokračuje Zdeněk Lexa.

Dle jeho názoru je lichva lichvou jen tehdy, zneužije - li věřitel tísně dlužníka. Například v případě placení za operaci atd.

Využil tedy zastavárník Lexa něčí tísně? Je tísní nutnost zaplatit úroky bance? Byly z oné půjčky nějaké úroky zaplacené? Nebylo trestní stíhání jen jakousi mstou?

Výpovědi nesedí

Tehdy vysoký armádní důstojník Ing. Steinberg si od zastavárníka půjčil peníze. Namísto aby je vrátil, rozhodl se pro jednodušší řešení. Na Zdeňka Lexu podal trestní oznámení. Zastavárník byl obviněn a vzat do vazby. Tam strávil 13 měsíců. "Je podivné, že vyšetřovatel věřil dlužníkovi, který tvrdil, že dluh chtěl vrátit do jednoho měsíce. Nevrátil ho ani do roku. Trestní oznámení bylo účelové, aby dlužník dosáhl výhodu k odkoupení nemovitostí. Tomu nasvědčovala i kupní smlouva na 500 tisíc korun, nově vypracovaná panem Steinbergem v době, kdy jsem byl ve vazbě. Připustila to u výslechu i jeho manželka, když prohlásila, že podmínky pro zpětné odkoupení jsou 500 až 600 tisíc korun", popisuje zastavárník. Dům by si tedy Steinbergovi koupili zpět za cenu o 300 až 400 tisíc nižší...

Mimochodem, liší se odhady na zmíněnou nemovitost. Při vyřizování úvěru ručil Ing. Steinberg nemovitostí odhadnutou na milion 500 tisíc korun. Soudní znalec v oboru nemovitostí JUDr. Václav Huspeka odhadl stejnou nemovitost později na 946 859 korun. Další znalec Ing. Pavel Liška opět stejnou nemovitost odhadl na 998 tisíc korun. Soudní znalec, který dělal jedenapůlmilionový odhad, před soudem připustil, že ho na žádost Ing. Steinberga "trochu natáhl". Zmíněná nemovitost je navíc pro nového majitele tzv. danajským darem. Podle statiků totiž doslova padá na hlavu.

Další věcí je ona již zmiňovaná tíseň v podobě hrozící platby úroků. "To, že jsme o jeho finanční potřebě nevěděli, přiznal i pan Steinberg před vyšetřovatelem, když tvrdil, že peníze potřeboval na jakési platby faktur. Předal je prý své ženě a nevěděl, co s nimi zaplatila", tvrdí Lexa. Před soudem jeho slova potvrdila i pí. Steinbergová. "Mysleli jsme si, že půjčku zaplatíme včas a řádně. Byla to půjčka do podnikání." Také další dva dlužníci přiznali, že v tísní jako takové vlastně nebyli. Není tedy celý případ o tom, že si zadlužení Steinbergovi brali úvěry na úplně jiné aktivity než na zaplacení úroků bance a když jim jejich podnikatelské záměry nevycházely (navíc byl čas placení dluhu), tak se obrátili na policii s trestním oznámením?

Známa osoba

Podnikatel Zdeněk Lexa je v Litoměřicích známá osoba. Jak díky své sportovní činnosti, tak i kvůli působení v městské politice, kde podle jeho tvrzení často poukazoval na různé nepravosti. V roce 1996 vzbudil pozornost mezi litoměřickou veřejností zákrok městských úředníků, kteří zmíněného zastavárníka během pár okamžiků vystěhovali z bývalé provozovny na ulici. "Nestačili jsme ani udělat inventuru. Řekli nám, abychom okamžitě opustili provozovnu. Bylo to z iniciativy starosty a jeho dvou nejbližších podřízených. Podal jsem tehdy na starostu a jeho dva podřízené trestní oznámení. Bylo již připraveno obvinění místostarosty, ale z podnětu okresního státního zástupce z toho sešlo. Vzápětí jsem byl obviněn a později i obžalován z lichvy. První dny jsem byl tzv. na díře. Potom jsem seděl na cele s brutálními vrahy..." vypráví Zdeněk Lexa a uzavírá domněnku, zda nemohlo jít o pomstu. "Litoměřice jsou malé město a bývalý pan starosta měl velice úzké kontakty na policii, státní zastupitelství i jinam."

Mimochodem, občanskoprávní spor kvůli nezákonnému vystěhování z bývalé provozovny Zdeněk Lexa u soudu v prvním kole vyhrál. Radnice se však odvolala...

1) Kronikář patřil k prvním členům oddílu sportovního šermu v Litoměřicích. Jeho zakladatelem a prvním předsedou byl MVDr. Zdeněk Sýkora, druhým předsedou (je jím dodnes) je Jiří Suchý. Z. Lexa sice byl členem a reprezentantem oddílu v šermu kordem, ale nikdy oddíl nevedl. Jak lze potom věřit ostatním informacím v článku.

Na téže stránce v rámečku kurzívou:

Lichva, půjčka nebo naopak podvod?

"Kdo zneužije něčí tísně, nezkušenosti, rozumové slabosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, nebo kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe převede, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Až na pět let bude potrestán ten, kdo získá zmíněným činem značný prospěch", kvalifikuje trestný čin lichvy paragraf 253 trestního zákona.

Jakým způsobem se liší lichva od zastavárnictví? Advokát JUDr. Petr Dostál na zmíněnou otázku přímo neodpovídá: "Trestní čin lichvy se v trestním zákoně ocitl dobově podmíněn v padesátých letech. Ve vyspělých zemích není. Trestní sankce jsou dle mého názoru zbytečné. Stačilo by na pojem tísně reagovat v obchodním zákoníku. Paradoxem je, že v případě vyřizování úvěrů u finančních ústavů jsou jistiny daleko větší a mnohdy jsou i daleko větší sankční pokuty. I zástavník se tedy něčím musí jistit. Dalším paradoxem je i fakt, že zatímco lichva je trestná, tak například takzvaný závazek ze hry trestný není. Dům nebo klíčky od auta tedy můžete v kartách vyhrát zcela legálně...

Za zamyšlení stojí ještě jeden fakt. Nedopustil se p. Steinberg a jemu podobní "podnikatelé" naopak trestného činu podvodu? Peníze si od litoměřického zastavárníka přece půjčovali za úplně jiným účelem, než jak mu tvrdili.

Poznámka kronikáře:

Nemohu posuzovat skutkovou podstatu článku. Ale p. Z. Lexu znám od patnácti let z oddílu šermu. Vždy byl pěkně vykutálený a nikdy nic nevedl. Když, tak aby z toho měl. O dorost se nikdy nestaral a když ukončil aktivní dráhu šermíře pro věk, založil oddíl kulturistky s programem: "Uděláme nábor na holky a budeme je trénovat". Nikdy jsem s ním neudělal dobrou zkušenost. Ale stejně na tom jsou i jiní: Např. jeden známý mi vyprávěl, jak si dal k němu do zastavárny hodinky. Když si je vyzvedli, byly všechny kameny vyměněny.

Deník Litoměřicka (Severočeské noviny, úterý 25. ledna 2000, č. 20. roč. VIII., s. 1.)

Další kvítko je jeden amatérský archeolog, který terorizuje svými nesmysly muzeum. Pochopitelně nejvíce archeologa. Aby všechno dostalo tu správnou korunu, tak se ve věci angažoval sám šéfredaktor Ivo Chrástecký a osobně o věci napsal. Přitroublým článkem otevřel titulní stranu a doprovodil ho barevným foto.

Kde Hitler nehledal, možná našel ženista

Unikátní objev? | Amatérský archeolog je přesvědčen, že našel Marobudovo sídlo, po němž po staletí Němci pásli

Ivo Chrástecký

LITOMĚŘICE - Amatérský archeolog, šestapadesátiletý Josef Mašan z Litoměřic, je přesvědčen, že se mu podařil fantastický objev. Na základě svého mnohaměsíčního bádání tvrdí, že sídlo bájného markomanského krále Marobuda z období těsně před a po Kristu, leží na sever od Litoměřic.

Původně jde podle jeho slov o keltské oppidum, které germánský panovník využil a jeho hranice ještě rozšířil. Dodnes totiž není historikům zcela jasné, kde svou základnu Marobud měl, i když se vesměs shodují na teritoriu středních Čech. Mašan na základě svých poznatků, měření a výpočtů sídliště o rozloze více než devět a půl kilometru čtverečního vymezuje na severu nynější obci Hlinná, na severozápadě Skalice, na východě Mířejovice a na jihu litoměřické sídliště Pokratice. *"Nikdo mi ale nevěří, mají mě za blázna"*, uvedl včera reaktivovaný bývalý velitel ženistů. *"Vzhledem k tomu, že jsem nezaměstnaný, měl jsem spoustu času se výzkumu v terénu věnovat. Pokud tady někdo něco nacházel, nejspíš ho nenapadlo dát si to do souvislosti. Jde totiž o obrovské území"*, vysvětluje Mašan.

"Je to nesmysl, nálezy pana Mašana, především domnělých hradeb oppida, se dají vysvětlit naplavením horniny při tání ledovců", oponuje PhDr. Oldřich Kotyza z Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích. Podle něj ani konfigurace terénu neodpovídá zvyklostem umístění keltských hradišť. Jak se ale může každý přesvědčit, uvedené území není rovina, jak profesionální archeolog argumentuje. *"V u nás odkrytých oppidech, která skutečně mají takovou rozlohu, se nachází obrovské množství artefaktů. Naleziště jimi byla doslova poseta"*, dodal včera Kotyza s tím, že přesvědčivý důkaz tedy v ruce nemá. Josef Mašan jej ale podle svých slov má. Amatérský archeolog v minulých dnech poslal výsledky svého výzkumu na rektorát Archeologické univerzity do Mnichova. Němci by mohli projevit brzy zájem. Jejich předci měli v různých obdobích enormní snahu národům střední Evropy dokazovat, že tady byli před nimi. K nejpoblárnějším "hledáčům" patřil Adolf Hitler.

Exředitel Městských kulturních zařízení v base

O bývalém řediteli Městských kulturních zařízení Litoměřice PhDr. Jiřím Zelenkovi jsem v prvních ročnících kronik nemohl napsat nic dobrého. Bylo to pěkné litoměřické kvítko. Měl jsem s ním značné potíže a vzal mi velice mnoho životní

energie. Když byl vyhozen tehdejšími litoměřickými radními, stal se opět ředitelem. Z doslechu vím, že nějakého luxusního penzionu v obci Vinohrady v okrese Most. Tento pan "celoživotní ředitel čehokoliv" se zdál nezničitelný. Ale i boží mlýny melou. Pomalu, ale jistě. Pan ředitel prý kradl (jako ostatně celý život) a je v base. Přišlo se na to prý tak, že piáno (křídlo) v ceně 60 tisíc korun po dohodě s prodávajícím koupil za 120 tisíc a o rozdíl se s prodávajícím šábnul. Penzionu pochopitelně vyúčtoval 120 tisíc, do pokladny obchodu s hudebními nástroji šlo 60 tisíc. Takhle to pan doktor filozofie (bolševického oboru "teorie kultury", který byl naštěstí už dávno zrušen) prakticoval u vícero věcí.

Okresní vydání panu I. Chrásteckému nestačilo a tak zamořil i sobotní přílohu

Deník Litoměřicka - sobotní příloha SD magazín 29. - 30. ledna 2000, s. 12.

Bývalý ženista si myslí, že objevil sídlo krále, nikdo mu ale nevěří.

Ivo Chrástecký

Osídlení dnešního českého území našimi předky, za něž naše školní učebnice považují Slované, předcházelo osídlení keltské a později germánské. Přesněji markomanské. Abychom posledně jmenované zasadili do toku času, musíme se přenést dva tisíce let nazpět. Tehdy, devět let před Kristem, sem přišel kmen Markomanů, vedený svým králem Marobudem. Vliv "barbarského panovníka", jenž vyrůstal a vzdělával se v Římě, po čase vyvolal obavy císaře Tiberia, který proti Marobudovi vypravil ve dvou proudech mohutné vojsko. K bitvě nedošlo, protože Římané v důsledku vzpoury v Panonii bystře odkvačili zabránit případnému napadení Itálie. Podle historických pramenů se před tímto obratem nacházela obě římská vojska asi pět dní pochodu od markomanských, potažmo od sídla Marobudova. To nikdy nebylo s jistotou doloženo - odborníci se nejčastěji vymezují někde na území středních Čech. Šestapadesátiletý Josef Mašan je přesvědčen, že ono hradiště našel...

Přímo pod nosem

Josef Mašan bydlí v Litoměřicích a o archeologii a keltské osídlení se zajímá téměř tři desetiletí. Když v loňském roce přímo před jeho domem začaly vyrůstat základy pro supermarket Mana, do rukou se mu dostávaly podle jeho názoru jasné artefakty související s Kelty. "Předtím jsem často chodil po okolí Litoměřic a nacházel věci, které evidentně nepocházely z bouraček. Nedalo mi to, a protože jsem nezaměstnaný, vzal jsem krosnu a náradí a začal chodit a hledat", přibližuje někdejší voják z povolání začátky svého "velkého" objevu.

Stély

Je neděle odpoledne. Zvoníme u Mašanů, vzápětí vychází z paneláku badatel. Vypadá jako ruský partyzán. První zastávka, první stélu - kámen k uctění božstva - ukazuje v zahradě rodinného domku. "V roce 1929 tuto stélu zakopal zahradník do třímetrové jámy a při stavbě rodinného domku na začátku 70. let ji vykopali a umístili jako součást skalky," vysvětluje Mašan. Další stéla měla podle jeho slov zajímavý osud. "Až do roku 1984 stála na svém místě na dětském pískovišti u dřevěnice v Pokraticích. Stavbyvedoucí Pozemních staveb Ústí nad Labem pan Žilka ji přemístil o několik desítek metrů k paneláku, kde slouží jako okrasa". Stély (Menhiry) ležely přesně do světových stran v přímce ramen svatyně o půdorysu kříže. Proto bylo třeba zjistit, zda a kdy s nimi v uplynulých staletích hýbal.

Zhubnul sedmnáct kilo

Od srpna loňského roku téměř každý den tráví Josef Mašan venku. Jak sám říká, postupné objevování jednotlivostí, které pak zapadaly do souvislostí, způsobily, že hledání dalších a dalších důkazů se mu stalo drogou. Po příchodu domů jeho snažení pokračuje, sestavuje hypotézy, kreslí mapy. Chůze po kopcích, intenzivní manuální práce a "život v pohybu", stovky nachozených kilometrů ho připravily o sedmáct kilo váhy. Výsledky se však zdráhá kdokoliv kompetentní ocenit. Profesionální archeologové všechna jeho tvrzení považují za nesmysl...

Obětní oltář

Přesouváme se severním směrem. Nad poslední panelákovou ulicí odhalil nadšenec základy jednoho ze dvou nemotonů - svatyní a kamenný obětní oltář, jak tvrdí. Musel si pěkně "máknout". Napovídá to vyrovnaná řada podřátých náletových dřevin opodál. Ty musel odstranit, než se ke svému největšímu pokladu dostal. Objev je datován 9. ledna 2000. Teď si poblíž hrají děti a užívají si sněhové nadílky. Netuší, že možná sáňkují nad základy keltského chrámu.

Proč taková skepse?

V letech 1980 až 1987 probíhal archeologický průzkum keltské sídlištní aglomerace, táhnoucí se od Lhotky nad Labem po střed Lovosic, pod vedení PhDr. Vladimíra Salače, který dnes působí v Archeologickém ústavu Akademie věd České republiky v Praze. Jeho tehdejší spolupracovník PhDr. Oldřich Kotyza z Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích je k objevům a teoriím Josefa Mašana na severu okresního města a dál tímto směrem, mírně řečeno, skeptický. "Považuji to za nesmysl. Samozřejmě, že v těch místech už průzkum probíhal a nic takového, co by svědčilo o velkém keltském oppidu, se nenašlo", tvrdí PhDr. Kotyza. Nálezy na Lovosicku oproti tomu podle něho dokládají velké keltské výrobní a distribuční centrum, které lze nadneseně přirovnat svým charakterem k dnešnímu Hamburku.

Byli všichni slepi?

Josef Mašan si vysvětluje jako jeden z hlavních důvodů, proč nebylo keltské hradiště objeveno, rozlehlost území, na němž se nachází. Na základě svých poznatků, měření a výpočtů sídliště o rozloze více než devět a půl kilometru čtverečního vymezuje na severu nynější obcí Hlinná, na severozápadě Skalice, na východě Mířejovice a na jihu litoměřické sídliště Pokratice. PhDr. Kotyza ale mj. uvádí, že oppida byla tak rozlehlá, nicméně i na tak velkém území se našlo obrovské množství artefaktů. Ale amatérský archeolog tvrdí, že jenom zpod obětního oltáře jich může dodat klidně celé kolečko...

Artefakty a nález v polích

Zastavujeme se ještě u Mašanů, střepy a bronzová přezka neuniknou fotografovu objektivu. A vzhůru nad Litoměřice. Tam leží uprostřed polí základy dalšího, ještě většího chrámu. Pan Mašan si pro dobu nepohody dokonce v remízku, vedle svého "pracoviště", vybudoval z přírodních materiálů přístřešek. S úsměvem odpovídá na nevyřčenou otázku: "Je v něm skutečně teplo." Na návrších naproti mají být mohyly, v údolí pod nimi stály zase řemeslné dílny, kovářské pece, to vše poblíž velkého rezervoáru vody, která se sem dostávala důmyslným vodovodním přivaděčem od pramene Pokratického potoka. "Objevil jsem toho samozřejmě mnohem víc", dodává s poťouchlým úsměvem zarputilý hledač.

Vstoupí do dějin?

Na reakce svého okolí, které si v lepším případě jen ťuká na čelo, si Josef Mašan za ty měsíce zvykl. Nyní očekává reakci pro něj daleko důležitější. Kopie svých map,

výpočtů, měření a hypotéz nedávno zaslal na adresu rektorátu Archeologického ústavu v Mnichově, jenž je světovou špičkou ve svém oboru. Uvěří a přijedou, nebo ho budou považovat, stejně jako jejich čeští kolegové, za člověka trpícího stihomamem? Jde-li však skutečně o sídlo krále Marobuda, jméno českého ženisty ve výslužbě vstoupí do dějin světové archeologie.

Článek je na zadní straně a zabírá celou stránku. Je doprovázen barevnými fotografiemi Miroslava Rady s popisky:

Poblíž kamenů, které amatérský archeolog označil jako důležité, si hrají a sáňkují děti.

Odhalená část základů severní svatyně.

Šestapadesátiletý muž kvůli údajnému objevu už nachodil v terénu stovky kilometrů. V pozadí vlevo vrch Kamýk, odkud je prý celé oppidum vidět jako na dlani.

Josef Mašan vyhotovil množství map. Na jedné z nich ukazuje základy svatyně ve tvaru svastiky přímo "na místě".

Nálezy J. Mašana.

Ú N O R

Olda Kotyza se stal masmediální hvězdou

S novináři se v souvislosti s amatérským archeologem (spíše ale bláznem) roztrhl pytel. V pátek 11. února navštívil muzeum ústecký krajský redaktor televizních stanic ČT 1 a PRIMA a s archeologem litoměřického muzea PhDr. Oldřichem Kotyzou natočil krátký šot. Vysílat se měl ještě ten den v regionálních zprávách v 18,00 hod. Jenže tam nic nebylo. Až v úterý 15. února se v regionálních zprávách šot objevil. Jenže většinu času byl věnován panu Mašanovi a z Oldy tam nechali pouze jednu větu, že "Kdyby tady sídlo markomanského krále Marobuda opravdu bylo, pak by tomu musely odpovídat i nálezy. Takové ale žádné nejsou". Celý blok tak pro laického diváka vyzněl, že na tom, co říká pan Mašan, by něco mohlo být. Taková je současná úroveň televizního zpravodajství.

V úterý 15. února s Oldou Kotyzou natáčel v muzeu i okresní zpravodaj ústeckého státního rozhlasu M. Zimmer. Pochopitelně opět k danému tématu.

B Ř E Z E N

Po ČT 1 se v muzeu objevila televize NOVA

V pátek 10. března přijela za archeologem Oldou Kotyzou televize NOVA. Na pořadu byl opět pan Mašan. Natáčelo se v zasedací místnosti. Natáčecí štáb, který

čítal asi osm lidí, vyslechl bez komentáře moji poznámku: "*Kolik lidí se zabývá jedním psychopatem!*" Reportáž byla odvysílána v úterý 14. března v pořadu "*Na vlastní oči*" a na NOVO dost překvapila. Expozice byla záběr na rotundu na Řípu s výrokem správce a vedoucího pohostinského zařízení, že jako on je vlastenec atd. Největší prostor byl dán panu Mašanovi, kterého nechali mluvit a jenom točili. Vyšel z toho jako cvok. Olda mj. řekl, že z hlediska causy Mašan by se televize měla obrátit na jiného odborníka než je archeolog (jasně z toho vyznělo, že myslí psychiatra). Hovořil také bývalý archeolog litoměřického muzea, dnes pracovník AÚ České akademie věd v Praze PhDr. Salač, kandidát věd. Byl to první rozumný pořad na dané téma.

Pokračování causy "MAŠAN"

Mírové nám. 1/40, P.O. Box 100, 412 01 Litoměřice,
tel. 0416 /73 13 39

Ing. Ivanka Tulisová
vedoucí referátu kultury
Okresní úřad Litoměřice
Na Valech
412 01 Litoměřice

Na vědomí: ArÚ AV ČR Praha, ÚAPPSZČ Most, PÚ Ústí n. L., ref. životního prostředí OkÚ Litoměřice, MK ČR Praha

Čj: A 44/00 V Litoměřicích, dne: 17. 3. 2000

Věc: Žádost o zahájení přestupkového řízení proti Josefu Mašanovi

Vážená paní inženýrko,

dovoluji si Vás tímto požádat o zahájení přestupkového řízení v rámci zákona "O státní památkové péči" č. 20/87 Sb., § 39, odst. f, ve znění zákona č. 242/92 Sb. proti Josefu Mašanovi.

Odůvodnění:

Josef Mašan za účelem podpoření své teorie o sídlu markomanského krále Marobuda cílevědomě provádí výkopy na území s registrovanými archeologickými lokalitami (viz Státní archeologický seznam) a v ochranných pásmech MPR Litoměřice a CHKO České středohoří, aniž by k tomu měl jakékoliv oprávnění (viz § 21 cit. zákona). Tuto nelegální činnost Josefa Mašana lze prokázat nejen na pozůstatcích jeho "sond" i jeho vlastním svědectvím, ale i články v novinách (zvláště v denících Bohemia) a v České televizi (regionální zpravodajství - p. Stuchlík) i v televizi NOVA (pořad "Na vlastní oči" - p. Motl). Mašanovými výkopy došlo k citelnému narušení archeologických situací z pravěku (podle vyobrazení nejspíše z mladší doby bronzové či doby halštatské) a úseku raného novověku 2, tj. ze 17. a 18. stol. n. l., což prokazuje v tisku barevně zobrazený střepový materiál - zlomky pravěké tuhované keramiky a raně novověké keramiky z okruhu Levína (zákon č. 20/87 Sb., § 23, odst. 1 praví, že: "Archeologickým nálezem je věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do **novověku** [zvýraznil O.K.] a zachovala se zpravidla pod zemí").

Protože tu jde o citelné porušení výše uvedeného zákona, o úmyslné ničení kulturního dědictví a dále o bezprecedentní případ, který by mohl mít své následovníky, lze navrhnout pokutu v maximální výši, jak stanovuje výše uvedený zákon. Dále dáváme na zvážení, zda by případ neměl být předán orgánům činných v trestním řízení, neboť p. Mašan provádí výkopy s vědomím, že porušuje zákon (viz jeho vyjádření v pořadu televize NOVA). Tento dopis je dán na vědomí institucím odpovědným za ochranu kulturního dědictví a dále i referátu životního prostředí OkÚ Litoměřice, neboť p. Mašan při nelegálních výkopech poráží bez povolení vzrostlé stromy a keře a pravděpodobně ničí i chráněné rostliny a vypalováním živočichy, čímž porušuje mj. zákon o ochraně životního prostředí.

Předem Vám děkuji za vyřízení této žádosti

PhDr. Oldřich

Kotyza

DUBEN

Amatérský archeolog Josef Mašan opět straší

Tentokrát opět v Deníku Litoměřicka 18. dubna (úterý) na straně tři je jeho fotografie Hany Čechákové s popiskem:

Amatérský archeolog Josef Mašan z Litoměřic, který se několik měsíců marně snaží přesvědčit odborníky, že doslova "za humny" našel sídlo markomanského krále Marobuda z počátku našeho letopočtu, vynesl včera další trumf. Po 410 hodinách práce na pískovcové desce, vytažené z Pokratického potoka, podle svých slov odhalil reliéf s nápisy, jednoznačně mu dávající za pravdu - MAROBUDUUS REX, TIBERIUS, BOIOHAEMU.

Poznámka kronikáře:

V té době se nepsalo na pískovec, ale na vápenec, nepsaly se čárky, a latinsky je to všechno blbě. Jak by asi pískovec vypadal v Pokratickém potoce jenom za 100 let?

13) PŘÍLOHY

Demografický vývoj Města Litoměřice v letech 1997, 1998 a 1999:

Zdroj: Okresní statistický úřad

Pro kroniku zpracovala: Ing. Dana Smetanová

1997

1998

	1999	
Počet obyvatel k 31. prosinci:	25.790	25.691
	25.549	
z toho muži:	12.498	12.429
	12.374	
z toho ženy:	13.292	13.262
	13.175	
počet narozených:	228	219
	234	
z toho muži:	116	108
	121	
z toho ženy:	112	111
	113	
počet zemřelých:	211	250
	226	
z toho muži:	122	125
	114	
z toho ženy:	89	125
	112	
přistěhovalí:		
z toho muži:	236	240
	210	
z toho ženy:	242	286
	202	
vystěhovalí:		
z toho muži:	254	292
	272	
z toho ženy:	288	302
	288	
věkové složení obyvatel:		
<i>0 - 14 let</i>	4.916	4.773
	4.621	
z toho muži:	2.570	2.483
	2.401	
z toho ženy:	2.346	2.290
	2.220	
<i>15 - 59 let</i>	16.967	17.008
	16.988	
z toho muži:	8.421	8.435
	8.447	
z toho ženy:	8.546	8.573
	8.551	
<i>60 let a více:</i>	3.907	3.910
	3.930	
z toho muži:	1.507	1.511
	1.526	
z toho ženy:	2.400	2.399
	2.404	
počet sňatků:	133	143
	150	

počet rozvodů:	135	117
	83	
podané žádosti o rozvod:	160	142
	102	

Poznámka kronikáře:

Údaje z předcházejících let najde badatel v kronikách PhDr. Jana Smetany.

Vývoj nezaměstnanosti ve městě od roku 1991 do roku 2000:

Rok 1991

K 31. 8. 1991 bylo na Úřadě práce registrováno 574 uchazečů o zaměstnání z řad ekonomicky aktivních obyvatel města. Míra nezaměstnanosti tak v Litoměřicích dosáhla hodnoty 3,90 %.

V této době bylo k dispozici 274 volných pracovních míst. Na jedno pracovní místo připadalo (statisticky) 2,09 uchazečů o zaměstnání.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo během roku 1991 vytvořeno ve městě 86 pracovních míst na veřejně prospěšných pracech s celkovým příspěvkem Úřadem práce ve výši 169.698,- Kč.

Rok 1992

Během roku 1992 došlo k poměrně značnému poklesu počtu nezaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel města. Důvody lze spatřit v ještě dostatečně neujasněných a nerealizovaných strukturálních a organizačních změnách v řadě firem na území města.

Na Úřadu práce bylo k 31. 12. 1992 registrováno 418 uchazečů o zaměstnání, což představovalo 3 % míry nezaměstnanosti.

Ke stejnému datu registroval a nabízel Úřad práce 319 volných pracovních míst.

Během roku bylo vytvořeno 96 pracovních míst v rámci veřejně prospěšných prací.

Rok 1993

Při srovnání s rokem předchozím, došlo v průběhu letošního roku k opětovnému nárůstu počtu nezaměstnaných ve městě. K 31. 12. 1993 bylo na Úřadu práce registrováno 505 uchazečů o zaměstnání. Míra nezaměstnanosti se tak ve srovnání s loňským rokem zvýšila a dosáhla hodnoty 3,62 %.

Počet volných pracovních míst se rovněž snížil. Úřad práce nabízel 205

pracovních příležitostí. Na jedno volné pracovní místo tak statisticky připadalo 2,46 uchazeče o zaměstnání.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo v tomto roce vytvořeno 20 míst veřejně prospěšných prací.

Rok 1994

Počet uchazečů o zaměstnání registrovaných na Úřadu práce k 31. 12. 1994 dosáhl hodnoty 436. To představuje hodnotu 3,12 % míry nezaměstnanosti.

I když dochází k prudkým strukturálním změnám, na nezaměstnanosti se tato skutečnost zatím výrazně neprojevuje.

Volných pracovních míst registruje Úřad práce k uvedenému datu 157 a to je za sledované čtyři roky zatím nejméně. Na jedno volné místo připadá 2,78 uchazeče o zaměstnání (statisticky).

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo na území města vytvořeno 40 míst veřejně prospěšných prací. Úřad práce do této aktivity vložil 171.500,- Kč.

Rok 1995

Od roku 1991 druhý nejvyšší počet nezaměstnaných evidovaných na Úřadu práce. K 31.12.1995 to bylo 571 uchazečů o zaměstnání. Míra nezaměstnanosti tak poprvé od roku 1991 přesáhla 4 % (4,09 %).

Počet volných pracovních míst je téměř stejný jako v minulém roce 161.

To ovšem znamená, že počet uchazečů na jedno pracovní místo se zvýšil a činil 3,55.

Podle našich prognóz, vzhledem k zahájení radikálnějších strukturálních a organizačních změn, je možno očekávat výraznější nárůst nezaměstnanosti.

Rok 1996

Počet nezaměstnaných evidovaných Úřadem práce se blíží 700 (692). Dosahuje tak maximální hodnoty od počátku sledování (1991).

Rovněž míra nezaměstnanosti se značně zvýšila téměř o jeden procentní bod. K 31. 12. 1996 dosahuje hodnoty 4,96 %.

Počet volných pracovních míst na území města dosáhl hodnoty 186. Počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné místo tak dosáhl statistické hodnoty 3,72.

Na trhu práce začíná docházet ke změnám mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle. Některými profesemi je trh práce již saturován (účetní, atd.), po jiných je hlad (šičky, atd.).

Rok 1997

Téměř 56 % nárůst počtu nezaměstnaných v evidenci Úřadu práce ve srovnání s předchozím rokem. 1.081 uchazečů o zaměstnání představuje míru nezaměstnanosti 7,74 %.

Tento dramatický nárůst sledovaných veličin potvrzuje naše prognózy vyslovené v roce 1995. Celková situace na trhu práce však signalizuje další zhoršení situace v otázce zaměstnanosti.

Volných pracovních míst bylo k 31. 12. 1997 evidováno na Úřadu práce 117. Počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo je 9,24 (statisticky).

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo vytvořeno 63 míst veřejně prospěšných prací s finanční spoluúčastí Úřadu práce ve výši 358.178,- Kč.

Rok 1998

Míra nezaměstnanosti překročila poprvé od roku 1991 hodnotu 10 % (10,02 %). To znamenalo 1.408 evidovaných nezaměstnaných z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel města.

Ve srovnání s předchozím rokem nebyl nárůst počtu nezaměstnaných tak dramatický, přesto však byl značný, a do jisté míry opět potvrdil naše prognózy z roku 1995.

Procesy, které ovlivňují trh práce, budou, podle našeho názoru, ještě nejméně v příštím roce negativně ovlivňovat zaměstnanost ve městě.

Počet volných míst stále klesá. K 31. 12. 1998 bylo k dispozici na Úřadu práce 102 pracovních příležitostí, tzn. 13,8 uchazeče o zaměstnání na jedno pracovní místo (statisticky).

Bylo vytvořeno 65 pracovních míst v rámci veřejně prospěšných prací.

Rok 1999

K 31. 12. 1999 bylo dosaženo zatím nejhorších hodnot všech veličin, které o trhu práce od roku 1991 sledujeme. Počet evidovaných nezaměstnaných na Úřadu práce činil k tomuto datu 1.593. To představuje hodnotu míry nezaměstnanosti v městě 11,41 %.

K dispozici bylo na Úřadu práce 59 volných pracovních míst. Znamená to tedy, že na jedno volné místo připadá (statisticky) 27 uchazečů o zaměstnání.

Úřad práce se snažil pomocí aktivní politiky zaměstnanosti mírnit negativní dopady změn na trhu práce. V letošním roce bylo vytvořeno ve městě 160 pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací. Vynaložené finanční prostředky představovaly částku 3.468,034,- Kč.

Rok 2000

Rok 2000 znamenal zastavení prudkého nárůstu nezaměstnanosti z období 1996 - 1999.

K 31. 12. 2000 bylo na úřadu práce evidováno 1.526 ekonomicky aktivních obyvatel města. Míra nezaměstnanosti tak klesla pod 11 % na hodnotu 10,92%.

Počet volných pracovních míst nabízených úřadem práce je 90. Na jedno pracovní místo tak připadá 16,96 uchazeče o zaměstnání (statisticky).

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo na území města vytvořeno 107 míst veřejně prospěšných prací.

Luděk Veselý
Oddělení Trhu práce
Úřad práce v Litoměřicích

Z výroční zprávy za rok 1999 **Památkového ústavu v Ústí nad Labem**

Okres Litoměřice:
garant Ing. arch. Jiří Páč

Přes mnohaletou dobrou spolupráci se od roku 1999 názorově stále více rozcházejí s pracovníky Referátu kultury (RK) Okresního úřadu Litoměřice (OkÚ). Příčina tkví zejména v tom, že památkáři z Památkového ústavu (PÚ) respektují metodické pokyny Státního ústavu Památkové péče (SÚPP) a prosazují jejich uplatňování v praxi, ponaučení z minulých chyb se snaží novým prohřeškům v obnově památek zabránit, a proto se snaží systematicky se stavebníky spolupracovat, zatímco RK OkÚ považuje Památkový ústav pouze za zákonem předepsaný zdroj jednacích čísel a konceptů podmínek, jejichž obsah netřeba nijak respektovat pro formulování svých závazných stanovisek. V minulých letech RK OkÚ úspěšně bojkotoval naši snahu o zavedení pravidelných konzultačních dnů pro Městskou památkovou rezervaci Litoměřice (MPR) a její ochranné pásmo. Stále nepovažuje za nutné poskytovat Památkovému ústavu vyžadovanou dokumentaci a spolupracovat s ním na stavbách při památkových dohledech (např. při posuzování vzorků nátěrů, při změnách stavby apod.), odmítá se řídit metodikou SÚPP "Péče o střechy historických budov". Ustrnul na názoru, že každý byt v podkroví je žádaným zhodnocením nemovitosti, lhostejno, zda vikýř či střešní okno bude zde či jinde. Lze se domnívat, že v některých případech prosazuje své zájmy na úkor památkové péče.

Městská památková rezervace Litoměřice

V roce 1999 byla ustanovena nová komise pro výstavbu a komise pro regeneraci města. Doc. Mužík, zde ve funkci městského architekta, pravidelně upozorňuje na výhledové problémy, jež lze odvodit z územního plánování, do spolupráce zapojuje špičkové odborníky (doc. Horký, doc. Navrátil) a studenty architektury, kteří pak v ročníkových či diplomních projektech řeší urbanistické a architektonické úkoly vyskytující se na území Litoměřic. Zejména pak sám neúnavně skicuje, vysvětluje a přesvědčuje. Z hlediska památkové péče se zájem komise soustřeďuje na uvážlivý výběr objektů, pro něž bude město žádat o poskytnutí státních příspěvků na opravu, na současný vzhled historických budov a na řádné provádění jejich oprav. Komise projevila ochotu zabývat se též inovací vyhlášky z roku 1994 o regulaci výstavby Městské památkové rezervace a jejím ochranném pásmu, avšak pan Hauf, který zde zastupuje Referát kultury Okresního úřadu, zpochybnil potřebu této vyhlášky s odůvodněním, že veškerou stavební činnost musí posuzovat individuálně. (Pozn.: osobu pana Haufa, vedoucího oddělení nemovitých památek na RK OkÚ, lze spojit

s většinou závazných stanovisek, jejichž správnost zpochybňujeme.).

Závažnější akce obnovy

- kostel Zvěstování P. Marie - obnova střechy a krovu (PZAD), opravena třetina krovu dle projektu Ing. Vinaře, v této části položeny nové bobrovky, veškeré práce provedeny v dobré kvalitě.

- Dlouhá ul. čp. 188/35 - na tomto památkově chráněném městském domě byly v rozporu s odborným vyjádřením PÚ zcela otlučeny omítky a zbývající architektonické fasádní prvky, fasáda z vnějšku zateplena polystyrénovými deskami a architektonické prvky na ní zhotoveny s polystyrenu

- Dlouhá ul. čp. 204/22 - oprava střechy

- Dominikánské nám., řádkový dům čp. 131/6 - dílčí obnova; v rozporu s naším odborným vyjádřením zde RK OkÚ povolil přístavbu v celé ploše dvora

- Novobranská ul. čp. 83/15 - obnova fasád; přes naše upozornění nebylo u střešních vikýřů provedeno zaoblené úžlabí, jež bylo vyžadováno v závazném stanovisku RK OkÚ

- Okružní ulice, rohový dům čp. 147/9 "Modrá hvězda" - rekonstrukce; z pohledově exponovaného barokního domu zbyl jen sklep a 2 obvodové stěny; postup rekonstrukce stojí za zveřejnění: Stavebník **Lexa** předložil projekt od projektové kanceláře Polerecký na totální přestavbu chráněné památky na obchodní dům. S návrhem jsme nesouhlasili, vyžádali si vypracování stavebně-historického průzkumu a přepracování projektu ve prospěch zachování památkové podstaty. RK OkÚ se však s našimi názory zcela neztotožnil a v závazném stanovisku povolil do střechy 2 obří volská okna a střešní okna. Při realizaci byl nejprve shozen celý krov. RK OkÚ pohotově bloufal, že se jedná o změnu projektu, že konstrukce střechy bude dvojplášťová, vnější krov z nového řeziva ponese zatížení, pod ním bude zavěšen a ponechán krov původní... Pak při hloubení základů pro přístavbu došlo k sesutí veškerého vnitřního nosného zdiva (shodou okolností v rozsahu přesně podle původního projektu, což RK OkÚ i v komisi rozvoje města zdůvodnil nečekaným usmyknutím v základové spáře). Při vztyčení krovu na přístavbě nás RK OkÚ sice pohotově vyzval k posouzení zamýšlené nástavby, avšak během víkendu již tato nástavba byla realizována. Financování SHP i projektu dle památkových projektů se ukázalo být zastíracím manévrem pro získání stavebního povolení, protože v průběhu stavby bylo stejně vše dle **Lexovy** představy.

Původní převýšená valbová střecha byla tvarově zkomolena a na severní straně zbavena námětků, ochuzena o typický komín, ale obohacena o vikýře a střešní okna. Novodobá přístavba na uliční straně byla navýšena o podkroví. Tato drastická přestavba byla několikrát kritizována v komisi rozvoje města, měli jsme možnost vyslechnout si kritiku přihlížejících občanů. Na to dokázal stavebník reagovat tím, že zaslal Památkovému ústavu kopie dopisů, jimiž jej spoluobytelé za přestavbu chválí. Dlužno dodat, že jsme zde nedoporučili poskytnout příspěvek z Programu

regenerace.

- Velká Dominikánská, řádkový dům (bývalý špitál) čp. 102/23: obnova střechy (PRM); exemplární případ obcházení památkové péče ve prospěch soukromých zájmů; V rozporu s odborným vyjádřením PÚ (ing. arch. Páč) povolil referát kultury OkÚ vlastníkovi Mgr. Pokornému v rámci rekonstrukce mansardové střechy vestavbu do podkroví a osazení tvarově novodobých vikýřů na obě strany střechy. Mimořádnou horlivost zde p. Hauf prokázal při obnově řízení, sjednal si konzultaci na SÚPP Praha, z níž ve svém rozhodnutí pak uvádí, že ...projektová dokumentace původní vestavby byla projednána s ing. arch. Ševců ze SÚPP v Praze dne 18. 2. 1999, který tuto dokumentaci označil za velice zdařilou, a protože respektuje krovovou konstrukci v plné míře a dochází k zásahu pouze do laťování v místech volských ok, souhlasí s vydáním kladného rozhodnutí k vestavbě podkrovního bytu (!) dle předložené dokumentace. Návrh byl rovněž konzultován s Ing. arch. Mesickou..." Oba pracovníci SÚPP se od podobného závěru z konzultace distancují (doslovně ing. arch. Mesická: "Mne se pouze ptal, kdy a kde najde pana ing. Ševců." Ing. arch. Ševců: "...zachytil mne pouze v průjezdu, v rychlosti ukázal nákres nějaké fasády a dotazoval se, zda jsou na takovouhle střechu vhodné vikýře zobrazené na přiložené skice..."). Protože se stavba začala realizovat, požádali jsme 1. II. 1999 Ministerstvo kultury ČR o přešetření případu formou odvolacího řízení. JUDr. Karmazín nám ústně přislíbil neprodlené dořešení a doporučil okamžitě požádat o zastavení stavby. Což samozřejmě RK OkÚ neučinil, takže vikýře byly realizovány, štíty mansardové střechy výhodně přezděny z plynosilikátových tvárnic, komíny odbourány, provedeno nepřehlédnutelné oplechování z mědi atd. a následně byly prováděny sanační práce v objektu podle ústních pokynů pana Haufa. Mgr. Pokorný pokračuje v sanačních pracích a žádá o poskytnutí dalšího státního příspěvku. Popis následujícího dění snad uvedeme ve výroční zprávě roku 2000.

Bakalářská práce Marie

Kašparové.

Katedra dějin umění Masarykovy univerzity v Brně, Brno 1998.

I. ŽIVOT MALÍŘE JANA GRUSSE st. (1790 - 1855)

1. Umělecký rod

Ze Pšova u Podbořan v lounském vikariátu litoměřické diecéze pocházela malířská rodina Grussů. Tam se r. 1790 narodil sedláku Johannu z č.p. 23 stejnojmenný syn. Nadaný Jan se stal studentem malířské Akademie v Praze; později se usadil jako učitel ve Varnsdorfu.

V Pšově se narodil i jeho mladší bratr Antonín Dominik Gruss¹, který poté, co se zaškolil u svého staršího bratra, se stal žákem AVU v Praze. Stejně jako Jan byl Antonín krajinář, restaurátor a malíř oltářních obrazů a r. 1830 je připomínán jako jeden z předních pražských miniaturistů. Ke konci života se stal správcem Harrachovy obrazárny.

Oba bratři byli spolu spjati nejen v tvorbě, často spolu vystavovali a dokonce vytvářeli kopie podle stejných mistrů. Jan byl prý také neuvěřitelně skromný; i to málo, co ve Varnsdorfu jako učitel získal, dělil vždy se svým bratrem. Ve Varnsdorfu se Jan oženil a zde se mu narodili dva synové Jan a Julius Teodor², oba byli zprvu žáky otcovy školy. Jan se pak stal c. k. konzervátorem ve Vídni a ředitelem muzea v Litoměřicích. Julius Teodor, opět žák AVU, se věnoval především malbě krajin a působil v Teplicích a v Liberci.

Po přestěhování do Litoměřic se Jan st. stal hlavou soukromé umělecké školy a tam také dne 8.8. 1855 v domě čp. 356 zemřel při velké epidemii cholery a tyfu.³

2. Školení Jana Grusse st. a varnsdorfské období

Než Jan nastoupil na pražskou AVU a zařadil se tak k první generaci Berglerových žáků, studoval filozofii a teologii v kněžském semináři v Praze. Přesto, že tuto školu nedokončil a začal se věnovat umění, teologická studia se zdatně vryla do jeho života a promítla se v jeho zbožnosti a jak uvádí jeho první životopisec " *ovlivnila jej natolik, že už nikdy více nebral Bibli do rukou jako laik, naopak, co mu předtím uniklo nyní zachytil. Tato kniha na něho měla blahodárny vliv, že brzy poznal nerozlučitelnost krásy a svatosti; často i své dopisy přátelům uzavíral vhodnými citáty z Bible.*"⁴

Jan už od útlého mládí zakoušel neodolatelnou touhu vyučit se kresbě, malbě a řezbářství. Toto přání se mu částečně splnilo, když se r. 1806 zařadil mezi nejlepší a nejnadanější žáky pražské Akademie. V prvních desetiletích 19. století byli touto akademií odchováni umělci, jejichž význam nebyl všední. A Johann se zařadil právě mezi ty nejnadějnější.⁵

Nejlepším Grussovým přítelem z doby akademických studií byl František Tkadlík⁶. Oba malíře nejvíce sblížilo jejich náboženské založení. Přes Tkadlíka se Gruss seznámil také s Josefem Führichem⁷, kterého o něco později prof. A. Müller nazve *der geniale Führich*.

"Započal jsem svá studia na akademii dle obvyklého způsobu - v létě podle antik, v zimě večer podle přírody; maloval jsem přitom bez objednávky, co jsem jen mohl" takto popisuje svůj nástup na akademii Führich. Pražská Akademie byla do 40. let 19. stol. školou převážně kreslířskou, oddanou kresbě v duchu klasicismu. V čele školy od jejího vzniku až do r. 1829 stál německý malíř Josef Bergler⁸, který byl pozván do Prahy jako umělec světového rozhledu. Ačkoli byl v Praze cizincem, soustavně projevoval zájem o český dávnověk. Výuku orientoval výlučně na kreslení, zprvu převážně podle vlastních předloh, kreslených v Římě zvláště podle Raffaela a sádrových odlitků. Od r. 1806 se kreslilo také podle živého modelu. Malba však byla intenzivněji pěstována až za Ch. Rubena, žáka Corneliova, který byl oddán romantickému historismu.

Führich se ale už na počátku studia stavěl proti akademickému novoklasicismu, když byl r. 1820 v Drážďanech zaujat německým romantismem. Na vídeňské Akademii byl dokonce r. 1809 - z protestu ke klasicistní výuce ředitele H. F. Fügera - přívrženci romantismu založen nový spolek⁹. Téhož roku byla ovšem kvůli Napoleonově expanzi do Vídně Akademie uzavřena a nová umělecká skupina nazarénistů se odebrala do Říma. Malíři se zde zaměřili na biblické a historické náměty s cílem obnovit církevní umění.

Také všichni tři pražští malíři toužili po studijní cestě do Říma, stipendium však obdrželi pouze Führich (1827) a Tkadlík (1825), zatímco Gruss se po přesídlení do průmyslového Varnsdorfu dal na učitelskou dráhu. Zde se stal zakrátko oblíbencem dětí i dospělých, učil, kreslil, maloval, vyřezával a vyráběl všelijaké přístroje. Přesto i on se chystal podniknout tuto cestu a to pěšky, i když byl takový podnik pro zaměstnaného umělce záležitostí velmi obtížnou. Nakonec z plánů úplně sešlo; znemožnil je požár domu, při němž Janovi shořela polovina majetku včetně celého uměleckého zařízení.¹⁰ Malíř tak zůstal ve ve spojení s Věčným městem alespoň díky Tkadlíkově četné korespondenci, dnes bohužel zachované pouze v torzu.¹¹ Führich se v Římě úzce spřátelil s okruhem jeho obdivovaných německých nazarénistů a v tvorbě přešel podle jejich vzoru ke katolicko - romantickému směru. Tkadlík se naopak v Římě záměrně - jak píše Grussovi - nepřidružil k žádné skupině. Také pro něho znamenal sedmiletý římský pobyt velký převrat v jeho duchovním životě a tvorbě. E. Petrová a V. Kramář jsou přesvědčeni o zhoubném vlivu tohoto období, kdy prý *Tkadlík podlehl sebeklamnému názoru o výsostném poslání velké náboženské malby*.

Není jisté, zda měl i Jan možnost setkat se s tvorbou nazarénů. Je to ovšem pravděpodobné, protože nazarenismus se velmi rozšířil už ve 20. letech nejvíce do Rakouska a Německa, kde r. 1828 v Drážďanech vystavuje Jan své dílo. Protestní odchod nazarénů z Vídně zapůsobil totiž také zde na mladou drážďanskou generaci. Umělci jako C. Ch. Vogel, A. Richter, C. Baehr aj. odcházejí do Itálie a v duchu nového přesvědčení komponují náboženské figurální obrazy.¹² Už v pouhé orientaci a preferenci náboženských témat se malíř přiblížil jejich programu, ale shoduje se s nimi také ve výrazném podílu kresebnosti nebo odmítání nahoty v obrazech.

I pro něho se stalo umění - stejně jako pro nazarény - druhem zbožnosti. Od r. 1825, ve kterém mu František sděluje v jednom z prvních římských dopisů¹³ své přesvědčení "že pravé umění může vyrůst jen z náboženství a opravdové víry a že si předsevzal prokazovat zobrazováním posvátných námětů, že nemá účasti na moderním duchu nevěry" začal také Jan malovat mnoho - téměř výhradně - náboženských obrazů. Oba Grussovy přátelé čekal po návratu z Říma slavný osud. Fühlich, zvaný kvůli své náboženské horlivosti *Teolog mit Stift*,¹⁴ byl po návratu do Čech r. 1834 zahrnut objednávkami a vytvořil i mnoho kreseb a maleb pro interiéry severočeských kostelů (Mikulášovice, Raspenava, Hodkovice atd.). Po přesídlení do Vídně byl r. 1840 jmenován profesorem historické malby na Akademii a od r. 1851 vedl malířskou školu a svým dílem výrazně prodloužil trvání akademického romantismu.

Tkadlíkovi se už v r. 1830 naskytl možnost - jak sám píše Grussovi¹⁵ nastoupit na místo zemřelého Berglera. Stalo se však jinak a Tkadlík se po návratu odebral do Vídně. Ale záhy si stěžuje Grussovi na poměry ve Vídni a v Praze, na špatný umělecký vkus *že jsou nyní v oblibě malé věcičky, portréty ze slonové kosti a malé obrázky z každodenního života jako Nářek mlékařky nad rozlitým mlékem*.¹⁶ Tkadlík se stal odmítavý vůči žánru, dráždil ho povrchní obsah. Není tedy divu, že za své stanovisko zaplatil zhoršeným postojem vídeňské kritiky, která ho na výstavě r. 1833 shledala *chudým napodobitelem italské školy*. Malíř měl tedy své důvody necítit se ve Vídni spokojeně a začal se ohlížet po Čechách. Nyní přišla opět řada na věrného přítele Grusse, který Tkadlíkovi zprostředkoval významnou zakázku z vlasti, poté, co ho doporučil vysokému církevnímu hodnostáři Josefu Aloisi Jüstelovi¹⁷. Už podruhé pomohl tímto způsobem příteli z finanční tísně. Při prvním Tkadlíkově pobytu ve Vídni od r. 1817 mu Gruss zprostředkoval dvě objednávky přímo z Varnsdorfu od továrníků Stolleho a Runkeho, oba obrazy určené pro tamější kostel. Další objednávka pocházela z České Lípy. R. 1836 se okruh budoucího ředitele pražské Akademie uzavírá opět Prahou, z níž malíř vyšel. S Tkadlíkovým příchodem na Akademii byl prolomen ztrnulý rámec netvůrčí a bezvývojné výuky. Nový ředitel v letech 1836 - 1840 znatelně ovlivnil zvláště oblast figurální malby (rozvoj kompoziční a barevné skladby, důraz na studium modelu, citovost a lyrčnost).

II. DÍLO MALÍŘE JANA GRUSSE st.

1. Ú v o d

V 18. století dochází k rozkladu církevního i šlechtického barokního umění, které ztratilo své staré objednavatele i společenskou funkci. Za této situace dochází zároveň ke stagnaci výtvarné činnosti, protože umění ještě nenalezlo nové objednavatele. Místo monumentální architektury se stavěla kasárna a pevnosti, místo malířství byla věnována pozornost inženýrským výkresům a umění nahradila technika. Ovšem

zrušení nevolnictví a uvolnění venkovského lidu z vázanosti na půdě umožňuje příliv českého venkovského obyvatelstva do poněmčených měst a dovoluje posílat venkovské synky na studia (Gruss, Führich aj.).

To, co prosazovala v umění šlechta a její instituce (zejména malířská Akademie), byl klasicismus, v němž se neustále opakovaly historické náměty (nikoli v obrozeneckém smyslu) a biblické příběhy. Obrazy ze života - žánr a podobně i krajinářství byly považovány za umění nižší, méně vznešené a méně umělecké. Tento šlechtický klasicismus, pěstovaný na berglerovské Akademii, uzavíral umění v úzkém kruhu šlechtických zájemců. Berglerovi žáci, pokud šli po stopách svého učitele, stali se jen - stejně jako Jan Gruss st.- malíři nepříliš významných alegorických, historických a náboženských obrazů.

2. Litoměřice

První polovina 19. stol. znamenala pro Litoměřice velký rozkvět.¹⁸ V té době vzešlo z Litoměřic mnoho umělců, kteří vystudovali podobně jako Gruss na pražské nebo vídeňské a drážďanské Akademii a vyšli z nich většinou jako krajináři a restaurátoři (V. Erhardt, E. J. Ritschel, K. Švestka, F. P. Wachsmann, V. Berka aj.).

Po přesídlení z Varnsdorfu (snad v letech 1830 - 32) pracuje náboženský malíř Jan Gruss na zakázkách pro místní kostely. Jeho mecenášem se stává značně oblíbený biskup Hille, za jehož episkopátu vzniklo v diecézi přes třicet nových kostelů a kaplí. Byl to právě on, kdo v Litoměřicích zachránil barokní skvost Oktaviána Broggia - kostel sv. Václava jenž dosud sloužil za skladiště. Na vlastní náklady jej koupil zpět a znovu r. 1852 vysvětil. On také vysvětil kapli sv. Jana Křtitele v rezidenci, založil ústavní kapli p. Marie s biskupskou mariánskou nemocnicí a povolal Jana pro restaurování obrazů katedrály.¹⁹

40. léta přivedla do Litoměřic také osvíceného krajského hejtmana Josefa Klecanského (1837-48),²⁰ který se také stal iniciátorem mnoha stavebních změn. Jednou z jeho aktivit bylo r. 1846 vyzdvižení nového dřevěného kříže na Radobýl, kopec u Litoměřic, tento byl však už r. 1862 vyměněn za nový, železný, na který přispěli nemalou finanční částkou i biskup Hille a Teresia Pohl, obročnice chudinského fondu, která přišla do Litoměřic z Varnsdorfu s rodinou malíře Grusse.²¹

Kulturní veřejnost se od 2. pol. 19. stol. začínala stále více zajímat o minulost svého města především díky pracím historiků, jako byli Julius Lippert, Archivář Heinrich Ankert, dr. Antonín L. Frind a dr. Johann Schlenz.

V té době vznikaly i první muzejní ústavy, zaměřené k záchraně kulturního dědictví (r. 1876 bylo založeno *Gewerbemuseum*, 1884 Diecézní muzeum které soustředilo vzácné předměty z kostelů a Český muzejní spolek; od r. 1945 jejich fondy soustředilo Okresní vlastivědné muzeum a od r. 1958 i Oblastní galerie).

O soupis uměleckých památek se pokusil na počátku 20. století profesor biskupského semináře a diecézní konzervátor Vincenc Luksch (1845-1920).²² Učinil tak v rámci obsáhlého popisu Litoměřicka, určeného pro příslušný svazek předválečného soupisu památek. Ačkoli dal své dílo v Praze do tisku, zůstalo zachováno pouze v rukopise.

Také někdejší ředitel severočeské galerie Otakar Votoček převzal zčásti tento úkol.²³ Jeho studie jsou však útržkovité a hojně přebírané z Lukschova popisu.

V druhém svazku Uměleckých památek Čech²⁴ se píše o Grussově malířském díle v Litoměřicích v souvislosti se třemi níže uvedenými objekty. Jak však trefně poznamenal V. Vlnas, dnešní umělecké sbírky litoměřických biskupů a Litoměřic jsou pouhým torzem někdejšího bohatství.

Katedrála sv. Štěpána

Na místě starého dřevěného kostelíku z 10. století byl Spytihněvem r. 1058 založen nový kolegiátní kamenný chrám. Dnešní stavba pochází z pol. 17. století a jejím stavitelem - na objednávku biskupa Schleinitze byli Giulio Broggio a Domenico Orsi. Zde se nalézá pět oltářních obrazů, které na přání biskupa Hilleho restauroval Jan Gruss. Jan je také autorem čtyř dřevěných deskových obrazů s **Evangelisty**, které jsou zasazeny do mělkých výklenků ve zdi chórové části mezi zasklenými okny oratoří a otevřenými arkádami empory.

Jednotlivé evangelisty lze rozeznat podle atributů; malíř je znázornil jako postavy sedící v neurčitěm temném prostoru a píšící do knihy. Námětu, provedenému podle tradičního kompozičního schématu chybí pro nedostatek malířovy invence oživení. Zde je patrné, že se malíř maximálně soustředil na náboženskou funkci díla a omezil se pouze na "strohé provedení." Totéž je zřejmé i při rozboru barevné stránky (použití tlumených barev). Obrazy jsou zasazené do tenkých pozlacených rámců a jsou velmi tmavé.

Dílo bylo namalováno r. 1844 za 100 zlatých, předtím se na místě evangelistů nacházely oválné obrazy se sv. Štěpánem.²⁵

Pro své sídlo **Biskupskou rezidenci** objednal biskup Hille u Grusse zakázku v technice zcela odlišnou od ostatních Grussových děl. Kolem r. 1850 pracuje malíř na nástropní malbě druhého sálu v prvním patře východní části rezidence (dnes předpokoj k biskupovu bytu). Malba znázorňuje **Tři božské ctnosti** a nahradila původní poškozenou fresku. Na obraze tvaru čtyřlístu se vznášejí dvě okřídlené bytosti - Naděje s kotvou a Láska s dítětem v náručí. Mezi nimi uprostřed na zemském glóbu stojí Víra držící v rukou kříž s praporem. Tento námět s nebeskými bytostmi byl na berglerovské škole oblíben, ať už jako náboženské dílo (F. Tkadlík - Víra, Naděje a Láska) nebo osvícenští okřídlení Géniové. Jemné, zženštilé a nadpozemsky krásné tváře Grussových personifikací nám připomenou něžné výrazy Tkadlíkových tváří (srv. Tři muži u Abraháma, kresba perem, 1828, Drážďany). Dnes je však Grussovo dílo značně poškozeno, protože na několika místech malba popraskala.

Jezuitský chrám Zvěstování Panny Marie, považovaný za nejkrásnější kostel v Litoměřicích, byl postaven Oktaviánem Broggiem r. 1731. Jezuité přišli do Litoměřic v r. 1628 a už od r. 1773 kdy byl zrušen jezuitský řád, byl kostelu i přilehlé koleji přichystán neblahý osud. Nejenže téhož roku byla kolej přeměněna ve vojenská kasárna, r. 1793 byl kostel prodán městskému pivovaru a sloužil jako skladiště. Až r. 1806 byly obě budovy dvorním dekretem odevzdány kněžskému semináři a kostel

znovu vysvěcen.

Interiér kostela je tvořen jednou lodí, po délce až k presbytáři rozšířenou šesti kaplemi, které nesou na svých klenbách empory. V každé kapli byla zповědnice. Šestá kaple měla oltář zasvěcený sv. Janu Nepomuckému. Oba obrazy zde umístěné - oltářní obraz **sv. Jana Nepomuckého** a oválný obraz v nástavci znázorňující **Jana Křtitele** - byly připisovány Grussovi. Po stranách oltáře stály sochy českých patronů - sv. Vojtěcha a Prokopa.²⁶

Kostel sv. Václava na Novém městě je skvostem barokního stavitelství. Tato jednoduchá centrála byla postavena v l. 1714-16 Oktaviánem Broggiem jako votivní po moru, který řádil v Litoměřicích r. 1713, vysvěcen 1715.

Interiér je kruhový, v apsidě byl umístěn jediný oltář, nad ním byl obraz **sv. Václav** z r. 1852 od Grusse.²⁷ Celý kostel byl opravován r. 1993, o osudu původního interiérového zařízení kostela, podobně jako u bývalého jezuitského chrámu nejsou však žádné informace.

Poslední litoměřickou stavbou spojovanou s Grussovým jménem je **hřbitovní kaple** postavená hejtmanem Klecanským. Hřbitov rozšířený v listopadu 1842 byl Klecanským systematicky zvelebován. Od roku 1843 byl regulován, osázen stromy a uvnitř byla zřízena cesta. Z října r. 1844 pocházela klasicistní kaple pro jejíž interiérověnoval hejtman veliký obraz od Grusse, který měl malíř namalovat již r. 1843, kaple byla ovšem později zbořena (v 70. letech) a dílo je nezvěstné.²⁸ Archivní záznamy o jezuitském kostele, sv. Václavu a hřbitovní kapli jsou z důvodu neuspořádanosti a prozatímní nepřístupnosti děkanského archivu nedostupné. Není ovšem vyloučeno, že by mohla být díla z kostelů a ze hřbitovní kaple při detailním průzkumu nalezena.

3. Další zakázky pro církev

Z pozdně barokní **kaple Panny Marie v Hoštce u Litoměřic** pocházejí tři samostatné desky se třemi svatými. Desky o rozměrech 44,5 x 21,5 cm pocházejí ze zrušené polygonální dřevěné kazatelny z r. 1843, do jejichž stěn byly původně vsazeny. Nyní jsou bez orámování, dřevo je ze zadu hrubě opracováno. Obrazy jsou nesignované, pouze pod jednou z desek byl nalepen lístek se malířovou signaturou. Obrázky jsou pouze variacemi výše uvedených evangelistů. V hladké malbě jsou v podobných pozicích a barevnosti jako obrazy z katedrály zachycení **sv. Pavel** s mečem, **sv. Petr** s klíčem a **sv. Jan Ev.** se svítkem a orlem. Na povrchu malby jsou jemné drobné krakely, jinak jsou obrazy v dobrém stavu.

Z farního **kostela sv. Otmara**, opět v Hoštce, pochází z jižní stěny rozměrný obraz **Vzkříšení Lazara**. Nyní je plátno o rozměrech 233 x 177 cm provizorně umístěno pod kruchtou kostela vpravo od vstupu. Rám je uložen na půdě kostela a obsahuje signaturu a nápis o věnování obrazu kostelu hošteckými farníky jako dík za záchranu před epidemií cholery r. 1832.²⁹ Obraz je rozvržen do dvou plánů : hlavní výjev je situován do prvního plánu, pozadí je vertikálně rozděleno do dvou polovin, jednu zaplňuje vysoká skála s křovinami a tmavým vchodem do Lazarovy hrobky, v druhé polovině je pohled na město s palmami a na horizontu se rýsuje kopec. Figurální kompozice v prvního plánu zahrnuje celkem patnáct postav téměř v životní

velikosti, z toho čtyři ženy. Novozákonní příběh je znázorněn právě v okamžiku, kdy Ježíš, zde napravo stojící mladík z profilu a s dlouhými vlasy *alla nazarena*, oděný v rudé šaty a zelené roucho, gestem pravé ruky křísí Lazara. Lazar, zavinutý ještě v bílém pohřebním plátně, leží v levém rohu obrazu, je podpírán vousatým mužem, který mu odhaluje roušku na hlavě. Již procitl a hledí na Krista. Zázraku jsou přítomné i obě Lazarovy sestry, klečící u Ježíšových nohou s bolestným, ale už i vděčným výrazem ve tváři. Za Ježíšem se objevují dvě hlavy zvědavců. Na tvářích ostatních šesti mužů a dvou žen za skupinkou vlevo, se objevuje velké překvapení. Toto dílo lze opět porovnat s některými díly Grussových současníků. Podobný patos a citová exaltace vyjádřené gesty a výrazy tváří je možné srovnat s Tkadlíkovým obrazem Adam a Eva oplakávají smrt Abelovu,³⁰ který je považován za vrchol klasicistního patetismu v umělcově tvorbě. Grussův obraz je však dalším dokladem ústupu z monumentality a myšlenkové i formální náročnosti; malíř se opět spokojuje s umělecky strohým, avšak cituplným vylíčením biblického příběhu.

Hladká olejová malba se sítí jemných drobných krakel je ve své horní části poškozena dešťovými kapkami, ve spodní části je plátno na několika místech protrženo; škody byly způsobeny nešetrným zacházením a nevhodným skladováním.³¹ Obraz není signován ani z rubové strany.

Jak uvádí Müller, už od mládí se Jan cvičil v malování Spasitele a Madony. V Galerii výtvarného umění v Litoměřicích je v depozitáři pod inv. čís. O-1417 uložena malá olejomalba na dřevěné desce o rozměrech 15 x 16 cm, znázorňující **Poprsí Krista** : *hlava a ramena mladého muže vejčitého obličejem s vysokým čelem, hnědýma očima, dlouhým rovným nosem a sevřenými úzkými rty, dlouhé hnědé vlasy alla nazarena, rozdělené uprostřed pěšinkou, splývají na ramena, kde tvoří prstence. Pod nosem malý knír, na bradě krátký plnovous* - tento typ se u Grusse objevuje velmi často (např. velká podobnost s Janem Evangelistou z Hoštky, tváře na obraze Vzkříšení Lazara). Dílo vyniká neobyčejně jemnou kresebností a detailní propracovaností.³²

V náboženské malbě byl Jan velmi činný, vytvořil mnoho oltářních obrazů. V litoměřické diecézi jsou jeho obrazy ve farním kostele v Jeřmanicích na Liberecku (1841) a Holešicích (1842).³³ V 19. stol. vznikalo mnoho obrazů s náboženskou tematikou, ačkoliv se v té době nová sakrální architektura stavěla jen zřídka. Větší důraz byl na Litoměřicku kladen na profánní architekturu.³⁴ (Jednou z mála výjimek byla stavba kostela v Terezíně v letech 1805 - 1810. V r. 1811 zde Josef Bergler v doprovodu svého žáka Františka Tkadlíka instaluje svůj oltářní obraz Nanebevstoupení Páně). Nová díla objednávaná pro kostely měla většinou nahradit původní staré obrazy.

4. Krajinářství 19. století

Také krajina se v 19. století stává nejen nejrozšířenějším, ale také umělecky nejpokročilejším oborem. Kolem r. 1800 začíná hrát důležitou úlohu ve středoevropském malířství. Zprvu se opírá o idealistické, poussinovsko - lorrainovské umění a o realistickou nizozemskou krajinu 17. století. Závěrečné období této hegemonie krajiny v malířství představují 70. léta a to zásluhou impresionismu. Na evropské pevnině pracují vedle sebe zároveň malíři klasicismu, romantismu a raní realisté (J.B. Corot, německá umělecká škola s Rungem a Friedrichem, barbizonští aj.).

V Čechách přešla barokně-rokoková tradice (K. Škréta, J.J. Heinsch, P. Brandl, J.K.Liška, N.Grund aj.) dílem F. X. Procházky do 19.století. Zájem o domácí krajinu se koncem 18. století hlásí také v grafické a malované vedutě (A. B. Balzer, K. Postl).

Vznik nových krajinářských škol, nejdříve soukromých, si vynucovala proti nezájmu a lhostejnosti šlechty, osobující si jinak svrchované rozhodování o věcech umění, nová mladá měšťanská společnost.

R. 1806 byla na pražské Akademii založena krajinářská škola. Karel Postl,³⁵ její první profesor, který ji vedl až do r. 1817, svým žákům vštěpoval rysy svého umění : zásady klasicistně založené obrazové skladby, schopnost romantického vcítění se do nálady dějů v přírodě a smysl pro realitu viděného světa. V jeho intencích zčásti pokračoval Josef Zwettler, jenž se snažil svou soukromou školu r. 1826 zařadit do rámce Akademie. Postlův důraz na pevnou stavbu krajiny, odvozený z baroka i klasicismu usměrňuje i dílo romantika Antonína Mánesa, který již maluje pod širým nebem, ale své obrazy stále komponuje. Také tvorba Navrátilova přispívá ke koloristické bohatosti českého romantického krajinářství.

Po Postlově smrti r. 1818 zanikla na Akademii krajinářská škola a šlechtické vedení Akademie nemělo zájem o její znovuzřízení. Nové realistické krajinářství tehdy vznikající bylo v oblibě především u mladé měšťanské společnosti, vyjadřovalo její bezprostřední vztah ke skutečnosti, její zájem o vlast. Krajinářská škola byla v Praze znovu otevřena až r. 1836.

Jan maloval krajiny ve stylu romantického malíře Augusta Bedřicha Piepenhagen³⁶ a není vyloučeno, že navštěvoval i Postlovu krajinářskou třídu na Akademii. Také Piepenhagen měl totiž od r. 1836 v Praze svou soukromou školu a jeho umění, ceněné především německou kritikou, si získalo i v Praze četné obdivovatele a napodobitele.

Ve 30 letech se Piepenhagen zaměřoval často na vlasteneckou topografii, která nalézala v Praze odbyt. Jeho náladové krajiny, jejichž formáty se postupně až miniaturně zmenšují, zachycují z básněný svět ponořený do mlžného světla a tonoucí v sentimentalismu a nostalgii.

V Galerii výtvarného umění v Litoměřicích je v depozitáři pod inv. číslem O-1634 uložen obraz menších rozměrů (19 x 26.5 cm) **Zřícenina hradu Kamýku u Litoměřic**, datovaný kol. r. 1850. Na vrcholu hory je rozvalina hradního paláce, ke které se zprava krčí patrový domek s dřevěnou pavlačí a různými přístavky. Kolem stavby je zelený pažit s bujnou vegetací a balvany, za domkem pak vzrostlé stromy a v pozadí hnědé vrcholy zalesněných hor. Obloha nad krajinou je okrová, u horního okraje modrá s bílými a šedými mraky. Olej na plátně je vsazen do mořeného dřevěného profilovaného rámu.³⁷ Dílo, vytvořené v duchu pozdního romantismu, je dokladem, že obraz české krajiny nabývá zvláštního významu i pro české "provinciální" umění. I tito méně významní malíři zachycují ve svých vlasteneckých krajinách romantické pitoreskní útvary, skály, pohledy na města a hrady a dokazují tímto svůj citový vztah k přírodě domova.³⁸

Jiným dokladem Grussova vlasteneckého krajinářství je obraz připomínaný na úspěšné výstavě *Leitmeritz im Bilde* uspořádané městským muzeem v Litoměřicích r. 1927. Heinrich Ankert, někdejší ředitel muzea ve své recenzi k výstavě popisuje obraz č.85 od akademického malíře Grusse, představující skupinový portrét podporovatelů a příznivců litoměřické chlapecké Lidové školy. V dolní části obrazu byl namalován pohled na Litoměřice od jihovýchodu.³⁹

Ve zprávě k výstavě Společnosti vlasteneckých přátel umění v malostranském Morzinském paláci v Praze r. 1842 zmiňuje Antonín Müller pod inv. číslem 323 jiný Grussův obraz - krajinnou stafáž, která malíře ve své době proslavila : sedící mladý pár, za nímž se sloupy ověncenými vinnými listy otevírá pohled na krásné údolí s řekou.⁴⁰

5. Portrétní umění 19. století

Portrét, jehož podstatou je zachycení individuálních znaků lidské osobnosti a rysů vnější podoby, vystupuje v některých epochách do popředí výrazněji, jindy téměř mizí.

Pro evropský styl 18. a 19. století měl určující význam vývoj francouzského portrétního umění (zdrobnění formy a přírodní kulisa z rokoka, Davidův klasicismus, Ingres a empír a romantismus Géricaulta a Delacroixe) a portrét osvěcenského Německa (A. R. Mengs).

V Čechách lze vývojové stupně portrétního umění 19. století sledovat v tvorbě žáků Akademie, představitelů generace, která založila novodobé národní umění. Z početných Berglerových žáků se záhy uplatnili malíři podobizen v čele s výjimečně nadaným Františkem Hořčíčkou. Antonín Machek vyvrátil ve výtvarně uměřeného portrétistu se smyslem pro osobní charakterizaci a věcné vyjádření atributů a oblečení.

Ve stylu střízlivého měšťanského klasicismu vytvořil celou portrétní galerii měšťanstva a známých osobností kulturního života (Podobizna Josefa Jungmanna, sochaře Malínského).⁴¹ I Václav Mánes, František Tkadlík (Portrét Josefa Dobrovského) či Josef Václav Hellich (Podobizna Boženy Němcové) se kromě figurální kompozice věnovali také malbě podobizen.

"Gruss byl též dobrým portrétistou. Jeho miniatury jsou poněkud tvrdé v kresbě, ale živé v barvě" hodnotí Grussovo dílo F.X. Jiřík a dodává, že jedna z jeho podobizen - **Miltner, krajský v Písku** z r. 1848 se nalézá v soukromém vlastnictví v Pardubicích.⁴²

V majetku Biskupské konzistoře v Litoměřicích se nalézají dva miniaturní portréty. Na dvou destičkách z impregnované lípy o rozměrech 15,5 x 21,5 cm v jednoduchých rámečcích, je v hladké olejomalbě zachyceno poprsí **L. Jakesche, okresního registrátora, a jeho manželky**. V 19. století byly tyto manželské dvojportréty u měšťanstva velmi oblíbené (např. V. Mánes Podobizny manželů Popelářových).

Na rubu portrétního muže je na lístku malířova signatura.⁴³ Také provinční malíři se tedy snažili portrétovat významné osobnosti své doby podle vzoru svých pražských kolegů. Jan ovšem svému modelu nelichotil. Prostá charakteristika tváří v duchu stylizovaných empírových portrétů a tvrdá plošná malba a důraz na kresebnost jsou typickými znaky Grussova díla. Velmi tmavé portréty ovšem postrádají empírovou barevnost.

6. Restaurátor a kopista

K objektivnímu posouzení současné úrovně restaurování malířských a sochařských památek v našich zemích je zapotřebí se seznámit se situací, jaká byla v dřívějších dobách, zejména v 19. století.

Stav četných uměleckých děl tehdy opravovaných (především nástěnných maleb), podává v mnoha případech svědectví, že restaurování tehdy nebylo bez nedostatků. Jednou z hlavních příčin jeho relativně nízkého průměru byla konkurenční řevnivost, která vedla zkušené restaurátory k utajování jejich metod, receptur a použitých materiálů. Začínající restaurátoři neměli k dispozici téměř žádné prameny, z nichž by mohli získat konkrétní poučení o pracovních postupech (ani na Berglerově Akademii se nekladl důraz na teoretické školení a průpravy malířů). Nezbylo jim tedy nic jiného než experimentovat, a teprve z takto získaných zkušeností dedukovat vlastní závěry.

Začínalo se stále znova, neexistovala tradice, předávání zkušeností mezi generacemi, nebyly možnosti soustavného rozvoje a zdokonalování restaurátorských technik. Jiná příčina nízké kvality oprav spočívala v tom, že byly svěřovány příslušníkům nejrůznějších oborů uměleckých nebo řemeslných. Převážná většina těchto lidí neměla ani základní znalosti restaurátorských principů a postupů a pro mnohé byly tyto tak závažné úkoly činností jen příležitostnou.⁴⁴

Také Jan, který byl jedním z těchto neškolených "restaurátorů", se *ve své době* proslavil několika restaurátorskými a konzervátorskými pracemi : během svého pobytu v Litoměřicích restauroval na přání biskupa Hilleho v 2. polovině 40. let některé Škrétovy obrazy v katedrále sv. Štěpána, které byly pak nově restaurovány v roce 1952.⁴⁵ Další opravy obrazů provedl v Opočně u Loun, Pnětlukách a Žitenicích (1842).

Ovšem jeho nejvýznamnějším restaurátorským zásahem je bezpochyby objednávka kláštera premonstrátů na Strahově.

Roku 1839 je malíř pozván do Prahy, aby zde dne 23.7. téhož roku převzal do své péče umělecký poklad - Růžencovou slavnost od Albrechta Dürera⁴⁶. Tento obraz byl již natolik zdestruován, že se křídový podklad celého obrazu začínal oddělovat a barva odprýskávala. Obraz byl poškozen i červotočem, ničil se z hodiny na hodinu, byl na pokraji své záhuby. Takto popisuje chatrný stav obrazu dobová zpráva, kterou podal opatovi správce obrazárny R. Burde.⁴⁷ Objednavatel restaurování opat premonstrátského kláštera Jeroným Zeidler se dle svých slov obrátil na svého bývalého spolužáka filosofie, Jana Grusse, který se zdržoval již několik let v Litoměřicích : *"požádal jsem tohoto pilného, dovedného a poctivého malíře jestli nechce převzít restaurování. Byl velice ochotný, ačkoliv se mi přímo přiznal, že má strach, protože poškození bylo velké, ale slíbil mi, že vynaloží veškerý svůj um, jen aby bylo dílo znovu obnoveno a odpůrci restaurování uklidnění a uspokojeni."*⁴⁸

Onoho dne malíř započal práci, při níž mu byl také nápomocen jeho starší syn Johann. Pracoval neustále s neúnavnou pílí a obdivuhodnou trpělivostí až do konce srpna. Ještě před počátkem oprav malíř zjistil, že obraz byl již dvakrát "restaurován". První oprava byla dle jeho soudu *celkem dobře provedená*. Při druhé bylo použito k nahrazení odpadlých částí malby voskového kytu.

Malíř nejprve odstranil kyt a celý obraz umyl, přičemž zjistil, že obnovené části

tvořily čtvrtinu obrazu. Před začátkem samotné restaurace obkreslil Jan ml. obraz pod dohledem ředitele pražské Akademie Tkadlíka a vyznačil na kresbě poškozená místa (tehdy chyběla na obraze hlava Madony a Ježíška, hudoucí anděl a dvě jiné hlavy andělů byly značně poškozeny, naopak nejlépe se zachovala postava císaře Maxmiliána, brnění vojevůdce a část těla papeže).⁴⁹

Druhá zpráva z 10.5.1840 uvádí, že předchozího dne večer přišel po uplynutí více než osmi měsíců Jan opět na Strahov, aby zde dokončil restaurování. Osmiměsíková pauza byla nutná kvůli vysušení obrazu, protože kromě vytmelení desky z rubové strany a nahrazení odpadlých míst boloňskou křídou provedl malíř také impregnaci červotočivé desky olejem. Ale i po uplynutí této doby nebyla deska zcela suchá a Jan nemohl tedy přistoupit ještě k samotnému restaurování; poslední úpravy se uskutečnily až na konci října 1841.

V Bohemii z r.1841 je uveden i názor uměleckých soudních znalců; dle jejich výpovědi poslední restaurování obrazu nijak neuškodilo, naopak obraz tímto zásahem jen získal.⁵⁰ Grussova práce byla schválena Tkadlíkem i Waagenem, který obraz znovu důkladně prohlédl. Ovšem hodnocení současných odborníků se od tohoto posudku zásadně liší. Po odkrytí přemaleb bylo zjištěno, že ze slavného obrazu 16. století Grussově učinili dílo nazarénismu. "*Že uplatňoval své nazarénské cítění při doplnění hlavy Madony, Krista a hudoucího anděla, nebudeme mu dnes vytýkati, odlišit' aspoň své přídavky a neupadl do pokusu o padělání Dürerovy mluvy umělecké*" tak zní posudek Matějčkův. V restaurátorském oddělení Obrazárny vlasteneckých přátel umění se pod vedením jejího ředitele dr. V. Kramáře teoreticky i prakticky řešily otázky týkající se původnosti díla ve vztahu k retuši a rekonstrukčním doplňkům. Ani Kramář⁵¹ neodsoudil příliš příkře Grussovy snahy. Obraz považoval za *torzo* nikoli za *ruinu*. Horší bylo, že se malíř ve snaze o barevné vyrovnání a sladění nových částí se starými dotkl i těchto míst, čímž zmenšil rozsah původní plochy. Je třeba s politováním konstatovat, že Gruss tehdy nevěděl o existenci staré kopie Růžencové slavnosti uložené v obrazárně ve Vídni, kterou mohl použít jako předlohy při doplňování odpadlých míst.⁵²

Obrat k lepšímu nastal v této umělecké oblasti až vlivem nového pojetí muzejnictví a sběratelství, prohlubováním teorie památkové péče a zvýšením zájmu o historii malířských a sochařských technik. Tak postupně vznikaly předpoklady k tomu, aby se restaurátorství stalo samostatnou profesionální disciplínou.⁵³

- - -

Jan také hojně kopíroval a to nejen slavné mistry, ale i díla svých kolegů. Už v r. 1825 vystavoval na pražské výstavě kopii Raffaelovy Madonny della Sedia v poloviční velikosti, která sklidila všeobecnou pochvalu; r. 1829 připomíná Müller Grussovu kopii Tkadlíkovy Madony; r. 1837 obeslal malíř pražskou výstavu Krasoumné jednoty kopií Tkadlíkova obrazu Ecce homo. V r. 1838 byl Jan na pražské výstavě zastoupen kopií obrazu Sv. Vavřince dle Heinsche.⁵⁴

Přehled díla malíře J. Grusse st.

(v této práci dosud neuvedeného)

Sv. Alžběta

před 1825

pro farní kostel v České Lípě

Madonna della Sedia

1825

kopie dle Raffaela

vystavováno v Praze r.1825

Madona s Ježíškem se zjevuje sv. Antonínovi

1826, olej na plátně

Madona s dítětem a sv. Janem

1827, olej na plátně

Madona na půlměsíci

1827 **Madona v krajině se dvěma anděly a Janem Křtitelem**

1827, olej na plátně

Madona s lilii

1828

vystavováno v Drážďanech r. 1828

Marie, Ježíš, Jan a anděl při modlitbě

1828

Partie na Labi

1828

Dobry pastyř

1828

Kristus

1828

Madona

1828

kopie podle Tkadlíkova obrazu blíže nespecif.

Sv. Máří Magdalena

1833

kostel sv. Anny v Jeřmanicích na Liberecku

Sv. Bartoloměj

1833

Sv. Kateřina

1836

olt. obraz pro kostel sv. Anny v Jeřmanicích

Sv. Jan Nepomucký

1836

kostel sv. Anny v Jeřmanicích restaurován r. 1911 - W. Maschke

Sv. Cecilie

1837

Ecce homo

1837

kopie podle F. Tkadlíka

Sv. František Salezský při meditaci

- 1838
vystavováno v Praze r. 1838
Sv. Máří Magdalena jako kajícnice
1838
vystavováno v Praze r. 1838
1838 vystavuje v Praze blíže nespecifikované *Madony* a kopii obrazu sv. Vavřince
dle Heinsche
Útěcha umírajícího
1840
klášter premonstrátů na Strahově
Sv. Josef ukazuje Ježíškovi Jeruzalém
1841
Smrt věřícího
1841
1842 oltářní obraz (?) pro kostel v Holešicích

L I T E R A T U R A

1) všeobecná (slovníky, lexikony)

- C. Wurzbach, Biographisches Lexikon des Kaiserthums Österreich. Sv. 5, Wien 1859, s. 399.
K. G. Nagler, Neues allgemeines Künstler-lexikon. Sv. 5, München 1835, s. 409.
Thieme - Becker, Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler. Sv. 19, Leipzig 1926, s. 153.
P. Toman, Nový slovník československých výtvarných umělců. I.díl, Praha 1947, s. 277.
F. Müller, Künstler aller Zeiten. Sv. II, Stuttgart 1857, s. 308.

b) Umění 19. století

- J. Neumann, České malířství XIX. století. Praha 1952.
V. Volavka, České malířství a sochařství 19. století. Praha 1968.
F. X. Jiřík, Vývoj malířství českého ve století XIX. Praha 1909, s. 21-22, 34, 46.
F. X. Jiřík, Miniatura a drobná podobizna v době empírové a probuzenské v Čechách. Praha 1930, s.42.
R. Müller, Künstler der Neuzeit Böhmens, in: Mitteilungen des Vereines für Geschichte der Deutschen in Böhmen, sv. XIV 1876, s. 191 - 220.

- J. von Führich, Briefe an seine Eltern aus Italien. Freiburg 1883.
J. von Führich, Lebenserinnerungen. Höchst Bregenz 1926.
E. Petrová, František Tkadlík. Praha 1960.
E. Petrová, Tkadlíkovy práce pro Josefa Aloise Jüstela, in: Umění č. 2 1957, s. 161.

E. Petrová, K vývojové charakteristice Tkadlíkova díla, in: Umění č. 3 1955, s. 23-40.

V. Kramář, Tkadlík krajinář. Praha 1937.

Bohemia, ein Unterhaltungsblatt č. 48, 52, 59, Praha 1838

č. 126, Praha 1836

č. 39, Praha 1842

č.130, 136, 137, Praha 1841

Unterhaltungsblätter č. 29, Praha 1829, s. 1-2.

c) Litoměřicko

Umělecké památky Čech sv. I., Praha 1977, s. 447 - 448, sv. II., Praha 1978, s. 272 - 290.

T. Horák, O některých umělcích, řemeslnících a uměleckých řemeslnících v Litoměřicích.

Rukopis, nedat., opis dep. v OVM.

O. Votoček, Litoměřice - tisíc let výtvarné kultury II, in: Litoměřicko, XVII.-XX.,

1981 - 1984, str.150 - 151.

V. Vlnas, Umělecké sbírky litoměřických biskupů v 17. a 18. století, in: Umění 33, 1990,

s.232 - 246.

V. Luksch, Beschreibung der Altertümlichkeiten von Leitmeritz. Strojopis, ok. 1915,

s. 26, 43, 137, 118-120.

J. Schlenz, Bischöfliche Domkirche. Strojopis, 1938, dep. na Biskupské konzistoři.

E. Šamánková, Litoměřice. Praha 1982.

H. Ankert, Leitmeritz im Bilde. Recenze k výstavě r. 1927, dep. OVM.

O. Kotyza, J. Smetana, J. Tomas, Dějiny města Litoměřic. Litoměřice 1997.

O. Moc, Historický průvodce litoměřickými kostely. Litoměřice 1947.

SOA Litoměřice

fond kapituly:

KA-I8, inventář katedrálního kostela k. č. 24

(Spezifischen Ausweiss den Anlagen) k. č. 23

matriční odd.:

Matrika zemř. 1855 - město, (děkanství Všetech svatých)

d) Restaurování v 19. století

B. Slánský, O restaurování malířských a sochařských děl, in: Restaurátorské umění 1948-88,

Praha 1989, s. 11.

I. Kořán, K dějinám Strahovské obrazárny, in: Strahovská obrazárna, Praha 1973 (katalog

k výstavě), s.12.

J. Neuwirth, Albrecht Dürers Rosenkranzfest. Leipzig 1883, s. 32-36.

M. Kotrbová, Růžencová slavnost Albrechta Dürera. Praha 1971 (výstava k 500. výročí

narození umělce).

POZNÁMKY

- 1 Antonín Dominik Gruss (1803 - 1872 Vídeň), na AVU od 1825
- 2 Johann Gruss mladší (1820 Varnsdorf - 1901 Litoměřice)
Julius Theodor Gruss (1825 Varnsdorf - 1865 Liberec)
- 3 Cholera proběhla v několika vlnách - v r. 1832, 50 a 55.
Zápis v matrice zemřelých udávající, že se J. G. narodil r. 1786 ve Staňkovicích u Žatce, je chybný. Ze Staňkovic pocházela jeho matka. Nekrolog v místních novinách chybí, neboť *Leitmeritzer Zeitung* v 50. letech zanikly a obnoveny byly až r. 1857.
- 4 Fr. Ant. Müller (1792 - 1843 Praha), obrozenec, profesor estetiky na pražské univerzitě, jeden z prvních výtvarných kritiků v časopisech *Prager Zeitung*, *Bohemia*, *Ost und West*, aj.. Biografická studie o Grussovi : *Unterhaltungsblätter* č. 29, z 10.4. 1829, str. 1-2, doplněná malířovým vyprávěním o požáru varnsdorfského domu.
- 5 *Ibid.* Bohužel nelze zjistit, zda vůbec Johann studia na AVU absolvoval. Vedoucí archivu AVU odkazuje pouze na Jiříkův *Vývoj malířství českého*, kde tento údaj nebyl zaznamenán.
- 6 František Tkadlík (1786 Praha - 1840 Praha) malíř a kreslíř. Příslušník zakladatelské generace českého umění 19. století. Studoval na pražské malířské Akademii od 1803, současně r.1805 - 06 filozofii na UK. Filozofické vzdělání v osvícenském duchu určilo jeho umělecké začátky, v nichž projevil mimořádné kreslířské schopnosti. Od 1817 působil ve Vídni jako komorní malíř Jana Rudolfa Černína. Od 1825 stipendistou v Římě.
- 7 Josef von Führich (1800 Chrástava u Liberce - 1876 Vídeň) kreslíř, malíř. Významný představitel akademického romantismu a nazarenismu. Od 1819 studoval na Akademii v Praze. V Drážďanech r. 1820 zaujal díly německého romantismu. Od 1827 studoval v Římě v okruhu německých nazarénů. R. 1829 návrat do Prahy, r. 1840 ve Vídni jmenován profesorem historické malby na Akademii a od r. 1851 vedl mistrovskou malířskou školu.
- 8 Josef Bergler (1753 Salcburk - 1829 Praha) malíř, kreslíř a mědirytec. Studoval v Miláně a v Římě. Byl komorním malířem biskupa pasovského, 1797 pověřen nově založenou Společností vlasteneckých přátel umění organizací umělecké školy v Praze a 1800 se stal jejím prvním ředitelem. Dějiny AVU v prvním století její existence jsou poměrně dobře známé. Cenné materiály k nim shromáždil už F.X.Jiřík v řadě studií o počátcích novodobého českého umění a ve výběrovém seznamu žáků v knize *Vývoj malířství českého XIX. století*. Další přehledné publikace k historii Akademie zpracoval A. Matějček (*Almanach AVU*, Praha 1926) a J. Kotalík (*Almanach AVU*, Praha 1979, s. 14-21).
- 9 V užším smyslu termín nazaréni označuje malíře, kteří společně založili spolek Bratrstvo sv. Lukáše, což byla zároveň první výtvarná skupina v novodobých dějinách. V širším smyslu se potom název začal užívat i pro současníky, kteří sdíleli s nazarény různou měrou jejich styl malby nebo určité námětové okruhy. Od počátku

20. století se také tímto termínem označují všichni následovníci a epigoni. Nazarénismus se někdy pojímá jako součást neogotiky, která nedokázala v malbě ani v plastice vytvořit protějšek ke své stylově vyhraněné architektuře a uměleckému řemeslu. Skupina vznikla jako vzpoura proti v té době vyprahlému klasicismu. Iničiátoři sice vycházeli z romantického tvarosloví, ale později byli někteří jeho představitelé ovlivněni dokonce i zpětně klasicismem! Protože obsah jejich tvorby měl většinou náboženský obsah, nejde ani tak o malířský směr jako o přesvědčení.

V r. 1809 založili ve Vídni studenti Akademie Josef Winergerst, Ludwig Vogel, Joseph Sutter a Johann Konrad Hottinger pod vedením německých malířů Friedricha Overbecka a Franze Pforra jako výraz protestu proti výuce vedené v zásadách klasicismu tehdejším ředitelem Akademie Heinrichem Friedrichem Fügerem spolek Bratrstvo sv. Lukáše.

Emblémem skupiny byl sv. Lukáš malující Pannu Marii; místnost, v níž světec seděl, se k divákovi otvírala půlkruhovou, iluzivně podanou archivoltou, v jejímž klenáku bylo vepsáno písmeno W (Wahrheit = opravdovost) a po stranách ostění začáteční písmena šesti členů. V rozích nad archivoltou byl umístěn meč a pochodeň a každý z šesti členů si zvolil svou devizu a symbol. Většího významu nabylo hnutí v Římě po r. 1810, kde se kolem Overbecka soustředili W. von Schadow, P. von Cornelius, F. Weit, J. Schnorr von Carolsfeld, J. Führich atd. Jejich střediskem byl opuštěný klášter San Isidoro.

Nazaréni působili nejvíce na umění národů severovýchodních, ale částečně i na malířství anglické (prerafaelité) a francouzské (Ingres). Nazaréni byli ovlivněni uměním gotiky a renesance, ale především literaturou německého romantismu, v níž se vykládalo umění jako druh zbožnosti a opakování božské tvořivosti, i vztahem romantismu k přírodě, i když krajinomalba nazarénů byla výrazně ovlivněna i klasicismem. Nazarénismus prošel několika fázemi, v Praze se jako jediný jeho ortodoxní představitel uvádí Führich, jehož grafiky studovali a diskutovali o nich prerafaelité v Londýně, kteří r. 1848 (7 umělců) vytvořili "Bratrstvo". Jeho členové v duchu nazarénů rovněž studovali ranější křesťanskou tvorbu vzniklou před vysoce idealizovaným uměním Raffaela a jeho následovníků.

¹⁰ O cestě do Říma Gruss říkával: *Mein Wahlspruch: Heuer oder nie!* Požár si vyložil jako boží poselství, že už nemá o tuto studijní cestu usilovat, aby se mu nepříhodilo ještě něco horšího. O Grussově oblíbenosti ve Varnsdorfu svědčí i fakt, že mu při požáru ochotně pomáhali všichni mladí lidé, které malíř kdy vyučoval. Ovšem ani tato zlá událost nezbavila Jana veselé povahy a on i nadále žertoval na úkor své chudoby.

¹¹ R. Müller, *Künstler der Neuzeit Böhmens* in: *Mitteilungen des Vereines für Geschichte der Deutschen in Böhmen*, XIV, 1876, str. 191-220. Zde prof. Müller uveřejnil pouze zlomek dopisů, jejich korespondence byla tehdy uložena ve společnosti Verein für Geschichte. V. Kramář a E. Petrová považují korespondenci za ztracenou nebo alespoň nezvěstnou. Z korespondence se díky Müllerovi zachovalo několik dopisů z období od r. 1825 - 1836 adresovaných Grussovi.

¹² Tvorba těchto mladých umělců však dokládá, že programové ideje nazarénů neměly již nosnou sílu a že dosažení vysoko vytyčených cílů bylo nad jejich tvůrčí schopnosti a možnosti. Nejzdařilejší byly jejich portréty a malé krajinářské studie. Nejvýznamnějším malířem této drážďanské generace byl Carl Christian Vogel von Vogelstein (1788 - 1868), který studoval na tamější Akademii od r. 1804. V Itálii

působil v letech 1813 - 1820, po návratu do Drážďan se stal profesorem na Akademii.

13 Dopis ze 7.9. 1825

14 Když odjížděl Führich z Říma, napsal *...ich sagte mir selber : Sei deinem Glauben treu, Katholik und lebe ihm gemäzt und trägst Rom in eigener Brust ...*a své vzpomínky uzavírá : *Die heilige oder religiöse Kunst ist der Gipfelpunkt der sonnenhafte Kern aller Kunst, sie ist die Herrin im Hause der Kunst.*

15 Dopis z 29.9.1830

16 Dopis z r. 1832

17 Jüstel byl vysokým církevním hodnostářem, rytířem řádu Leopoldova, rektorem vídeňské univerzity, člen Akademie věd a umění v Padově, státní a konferenční rada, probošt vyšehradský. Ke Tkadlíkovým dílům více : E. Petrová, Tkadlíkovy práce pro Josefa Aloise Jüstela, in: Umění č. 2, roč.V, 1957.

18 Litoměřice, rozkládající se na pravém břehu Labe při ústí Ohře, patří mezi nejstarší města v Čechách. Krajina v okolí byla osídlena už od nejstarších dob. Zde na hradišti *zv. mons sancti Stefani*, dnešním Dómském pahorku, byla r. 1057 vévodou Spytihněvem II. založena kapitula s kamenným kolegiálním chrámem sv. Štěpána.

Litoměřice se staly správním střediskem přemyslovského státu. R. 1227 byly povýšeny králem Přemyslem Otakarem I. na město a r. 1655 bylo na místě starého probošpství zřízeno nové biskupství pro severozápadní Čechy. K nejvýznamnějším biskupům, kteří se stali ochránci kultury a umění, patřil už první biskup Maxmilián R. Schleinitz (1655-75), či v 18. stol. velice vzdělaný Emanuel A. hrabě Valdštejn, který založil slavnou biskupskou knihovnu s unikátními tisky. I v 1. polovině 19. století mělo město po stránce kulturní veliký význam. Na zdejším gymnáziu vyučoval v letech 1799 - 1815 J. Jungmann, zde r. 1836 umírá slavný romantický básník a kreslil K. H. Mácha. Druhý biskup nového století, Václav L. Chlumčanský (1802-15) se stal spoluzakladatelem Národního Muzea, kterému věnoval svou vzácnou knihovnu. Také biskup Josef F. Hurdálek (1815-23) byl dobře známý v české obrozené společnosti, ovšem největším přínosem pro město byl v 1. pol. 19. stol. episkopát jedenáctého biskupa Augustina Bartoloměje Hilleho (1832-65).

19 Augustin Bartolomaeus Hille (1786 - 1865) Byl žákem Bernarda Bolzana na pražské univerzitě. Bohosloví studoval v Litoměřicích (1807 - 1810), poté kaplan ve Šluknově, kde sepsal práci, předjímající myšlenky ekumenismu. Od r. 1821 profesor litoměřického semináře. Na biskupa vysvěcen v Praze (16. IX. 1831) a svého úřadu se ujal 7. X. 1831. Když byl v Praze založen ústav pro vydávání českých knih, tzv. Dědictví svatojánské, stal se prvním z jeho členů. R. 1845 zřídil na předměstí Mariánský hospitál, který předal Milosrdným sestrám sv. Karla Boromejského. R. 1850 se zasadil o zřízení litoměřického Učitelského ústavu, církevního gymnázia v Bohosudově (1855) a v Litoměřicích otevřel r. 1861 diecézní ústav hluchoněmých. Jako jediný z českých biskupů uvítal společenské proměny, signalizované tzv. únorovou ústavou z r. 1861.

In: Dějiny města Litoměřic, eds. O.Kotyza, J.Smetana, J.Tomas, Litoměřice 1997, s. 400.

20 Litoměřický kraj, ale především vlastní město Litoměřice mělo velké štěstí, když urozený a blahorodný pán *Josef Klecanský, c. k. guberniální rada, rytíř*

carského ruského řádu sv. Anny a pozdější ředitel litoměřického c. k. gymnázia 8. května roku 1837 nastoupil na místo svého předchůdce svob. pána z Blumencronu, který ve funkci krajského hejtmána působil v letech 1814 - 1837. Jeho vzorem ve funkci byl propagátor českého jazyka a historických práv českého národa, guberniální prezident hrabě Chotek, za jehož působení zaznamenala Praha mnoho změn. Také u Klecanského aktivit v Litoměřicích vidíme zcela zřetelnou paralelu. Podle vlastních slov chtěl *Litoměřice vyzdobit jako nevěstu*.

V roce nástupu Klecanského do úřadu mělo město ještě středověký ráz. Bylo obklopeno příkopy, jež ještě nebyly zasypány. K tomu došlo v roce 1840 společně s rušením hradebního opevnění. Na valech tak vznikly nové parcely, které byly prodány. Získané prostředky z prodeje použil Klecanský na zřizování sadů a budování hřbitova. Ovšem jeho nejznámějším počinem bylo zřízení prvního Máchova náhrobku.

21 H. Ankert, Kreuz auf der Radebeule, in: Unsere Heimat, 1. roč., z 5.3. 1920, s. 11.

22 V. Luksch, Kunsttopographie des Bezirkes Leitmeritz, ok. 1915.

23 O. Votoček, Litoměřice - Tisíc let výtvarné kultury II., Litoměřicko, roč. XVII. - XX., 1981 - 1984, Litoměřice 1985, s. 150-151. Votoček zde také m.j. uvádí i jiného Grussova litoměřického žáka - Antonína Číže.

24 Umělecké památky Čech, sv.II K-O, Praha 1978, s. 272.

25 V Berglerově posudku chybí popis čtyř obrazů, zaznamenaných v inventáři katedrály jako *vier Bilder mit hl. Stephan vom Italland*, které nahradil Gruss r. 1844 svými Evangelisty. (R. 1811 Bergler v doprovodu Tkadlíka při příležitosti instalace svého obrazu v Terezině navštívil také Litoměřice, aby si tu prohlédl obrazové zařízení a sbírky zdejší katedrály. O. Votoček, Berglerův posudek o obrazech v litoměřické katedrále, in: Umění 1960, s. 620).

KA fond kapituly, I8 - inventář katedrálního kostela :

1844 k.č. 24 : pod č. 406 *vier Bilder, vier Evangelisten vom Italland (sic!) auf den Kirchenpfeilern*. U toho dopsána poznámka : *Geschenk des Domdechants*.

1844 k.č. 23 : *Speziifischen Ausweiss den Auslagen* : 19.5 a 28.6. 1844 placeno *dem Maler Gruss für vier Bilder*.

26 Veškeré zařízení bylo však v nedávné době odstraněno a současný majitel - Okresní úřad pronajal stavbu GVU v Litoměřicích. Galerie spolu s dalšími institucemi zde od r. 1992 organizuje Mezinárodní výtvarné sympozium *Otevřený dialog*. (V r. 1997 proběhl 7. ročník). Část výtěžku by měla být věnována na opravu fresek J. Hiebla z poloviny 18. století.

27 Takto zařízen byl kostel ovšem jen do r.1939 a tak ho také popisuje Vincenc Luksch : *Zařízení není významné - velký kamenný oltář bez ozdob a dekorací, jednoduchý dřevěný tabernákl, na stěně za oltářem visí plátno se sv. Václavem od Jana Grusse*. Kostel sloužil od r. 1939 jako památník obětem 1. světové války; celý hlavní oltář byl nahrazen velikým křížem s korpusem. Od r. 1945 je kostel propůjčen pravoslavné církvi a na místo kříže, který je dnes umístěn v teologickém konviktu, přišel ikonostas 28 Podoba kaple je zachována na anonymním obraze *Pohled na litoměřický hřbitov* (olej, OVM Litoměřice). Inventář a pohled do původního interiéru

kaple nebyl nikdy zaznamenán. Na stejném hřbitově byla nalezena i společná hrobka rodiny Grussů a Loudů (S Loudovými byl rod Grussů spřízněn díky sňatku Jana ml. s litoměřickou rodačkou Annou Loudovou).

29 Na rámu je nápis : *Aus inniger Dankbarkeit gegen Gott für die Erhaltung der Geretteten und verschönt Gebliebenen gewidmet von einem vereine Gastdorfer Gemeinde Glieder zum Andenken an alle in Gastdorf im Jahre Christi 1832 an der Cholera verstorbenen und diese Krankheit ist nicht zum Tode, sondern zum Ehre Gottes.*

30 Zv. též *Smrt Abelova* z r. 1819, jedná se zde ještě o klasicismus, ale již s preromantickými vlivy "*jaksi chateaubriandovský, patrný v sentimentálním patosu Francouze Girodeta Trissona*" (E.Petrová), Tkadlík se zřejmě inspiroval francouzskou grafikou podle jeho obrazu

Smrt Ataly (ohlas na Chateaubriandovskou Atalu), která byla vystavena v Praze. Stejný námět se objevil r. 1800 také na kresbě J. Berglera (*Smrt Abelova*, NG)³¹ Viz kopie úředního zápisu pracovníků biskupské konzistoře v příloze.

32 Hlava Krista

olej, dřevěná deska, 15x16, bez sign. a vroč. na nálepce vzadu perem: Gruss Johann sen. + 1855.

V dřevěném hladkém a zlaceném rámečku.

Majetek GVU Litoměřice

inv. č. O-1417

33 Jeřmanice - pro farní kostel sv. Anny namaloval r.1833 sv. Máří Magdalenu (pro boční oltář, nesignovaný, z rubu nápis *1833/Josef Glaser Donator*), P. Marii, sv. Kateřinu a sv. Jana Nepomuckého r 1836. K. F. Kühn, *Topographie der historischen und kunstgeschichtlichen Denkmale im Bezirke Reichenberg*, Praha 1934, str. 118.

34 Když r. 1813 vypovědělo Rakousko císaři Napoleonovi válku a v nedaleké tereziánské pevnosti byl vyhlášen stav pohotovosti, i Litoměřice se proměnily ve velké vojenské ležení a ranění zaplňovali zrušené kostely. Po Vídeňském kongresu ovšem nastal v Litoměřicích horečný stavební a kulturní rozvoj, budovala se moderní silniční síť, upravovaly se hradby a mosty, Labe se stalo hlavní obchodní tepnou zvláště díky svobodné labské plavbě (od 1821) a od r. 1841, kdy byla zavedena moderní parní doprava. V důsledku velkého přírůstku obyvatel do města se stavěly nové domy (z 1134 obyvatel r. 1754 na 7488 r. 1857 a r. 1869 již přesáhl 10 000).

35 Karel Postl (1769-1818 Praha) malíř, grafik, kreslíř, krajinář. Studoval ve Vídni. Před r. 1806 měl v Praze svou soukromou krajinářskou školu se sídlem ve Vrtbovském paláci v Celetné ulici. S touto školou se zprvu uchýlil pod ochranu Akademie. Za to si Společnost vymínila právo jmenovat každoročně dvanáct žáků z Akademie, které měl zdarma vyučovat.

36 August Bedřich Piepenhagen (1791 Prusko - 1868 Čechy) od 1811 žil v Praze a živil se malováním krajin. Od r. 1822 obesílal výstavy v Praze, Berlíně, Mnichově a Vídni. A. Müller ho nazývá *Die Perle der prager Künstler*.

37 Na kartonu vzadu perem - kurentem : *Ruine Kamaik bei Leitmeritz gemalt um 1850 von J. Gruss, akad. Mal. in Leitmeritz.*

38 Gruss byl také údajně občasným společníkem slavného německého

přírodovědce Alexandra Humboldta při jeho cestách po Českém středohoří, jemuž prý maloval krajiny.

³⁹ Recenze k výstavě r. 1927, samostatný list, deponováno OVM Litoměřice

⁴⁰ Über die diesjährige prager Kunstaustellung von prof. A. Müller in : Bohemia, č. 62, z 24.5. 1842 : *Gruss betritt in diesem Gemälde ein neues Gebiet. Er hat sich in einer Landschaft mit bedeutungsvoller Staffage rühmlich versucht.*

⁴¹ František Horčíčka (1776 - 1856) malíř a restaurátor. Od r. 1786 na kreslířské škole L. Kohla, od 1800 na Akademii v Praze. R. 1848 jmenován předsedou Jednoty výtvarných umělců.

Antonín Machek (1775 - 1844) malíř. Věnoval se zejména portrétu a vlastenecko - historické malbě. Od 1799 do 1800 na Akademii ve Vídni; působil v Dolním Rakousku a od 1816 v Praze. V Čechoslavu r.1820 napsal: "*Budeť mi povinností svatou, všechno co velikého, krásného a vznešeného v příbězích země této obsaženo jest, ku poctivosti a slávě národu českého co nejmožněji pilně a věrně vypodobňovati...*" Od té doby začal vydávat také *Dějiny národu českého v obrazích kamenopisně vyvedených* s textem Václava Hanky (litografie k nim dodávali také jeho kolegové (Führich, Gareis aj.).

⁴² F. X. Jiřík, Miniatura a drobná podobizna v době empírové a probuzenské v Čechách. Praha 1930, str.42

⁴³ Vzadu perem - kurentem : *Kreisregistrator L. Jakesch von Maler Johann Gruss sen.* K oběma obrázkům bylo dodatečně přidáno bezcenné zátiší ve stejném rámu a shodných rozměrů.

⁴⁴ Většinu dřevěných polychromovaných plastik restaurovali řezbáři nebo truhláři, mnohé nástěnné malby byly při úpravách interiérů přemalovány nebo jiným způsobem těžce poškozeny příležitostnou činností malířů pokojů. Transfery nástěnných maleb prováděli často i zedničtí mistři. Ani někteří malíři si nepočínali o mnoho lépe a přemalovávali a doplňovali, zejména nástěnné malby, podle svého vkusu a svých schopností. Jako příklad takové činnosti lze uvést bezohledné přemalování nástěnných cyklů na Karlštejně.

O tomto více : B. Slánský, O restaurování malířských a sochařských děl, in: Restaurátorské umění 1948-88, Praha 1989, str. 11.

⁴⁵ SOA Litoměřice, KA - I8, Inventář katedrálního kostela z 1844 - 47, k. č. 23 : 20.10. 1845 - *Malíři Grussovi za olt. obraz sv. Václava*, 1847, 1848 (za sv. Vojtěcha)

⁴⁶ J. Neuwirth, Albrecht Dürers Rosenkranzfest. Leipzig 1883, str.32. Dobový záznam je zde doslovně uveden. Neuwirth, který čerpá své znalosti ze sdělení některých členů strahovské kanonie i přímo od Jana Grusse ml. dodává, že *o přesném způsobu restaurování ví pan konzervátor Jan Gruss, dodnes žijící* (J. Gruss ml. byl litoměřickým konzervátorem c. k. ústřední památkové komise ve Vídni a ředitelem muzea v Litoměřicích). Na následujících stranách (35, 36) je popis stavu obrazu před restaurátorským zásahem. Kopie visela v době Neuwirthově v prelaturě kláštera, v předpokoji opatského bytu.

ALBRECHT DÜRER (1471 - 1528)

Růžencová slavnost 1506

olej, topolové dřevo, 161.5 x 192 cm

pův. provenience: kostel San Bartolommeo v Benátkách, sbírka císaře Rudolfa II. na Pražském hradě, později obrazárna Strahovského kláštera v Praze.

inv. č. O 1552, zakoupeno 1932

Zájem o obraz začal vzrůstat ve 30. letech zásluhou romantismu. R. 1836 se o něj ucházela Královská obrazárna pruská v Berlíně. Opat Zeidler byl po delším jednání ochoten prodat obraz za 20.000 zl., ovšem pro negativní posudky odborníků té doby (dr. Waagen) nebyl prodej uskutečněn (a to ani po slevě na 16.000 zl.).

Literatura k historii obrazu : Peter Humfrey, Dürers Feast of the Rosegarlands : A Venetian altarpiece, in: Bulletin of the National Gallery in Prague 1/1991, str. 21. J. Cibulka, Albrecht Dürer. Praha 1940. J. Pešina, Růžencová slavnost. Praha 1962. ⁴⁷ O sbírku Strahovské obrazárny, umístěnou r. 1836 ve velkém sále 2. patra konventu pečoval nejprve malíř J. K. Burde, kustod obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění. Ve 30. letech byla řada obrazů této sbírky restaurována J. Grussem; poté na jeho místo nastoupil V. Markovský (do 1846).

⁴⁸ V pražských kruzích se vytvořily dvě strany, z nichž jedna varovala před jeho restaurováním v zájmu jeho historické a umělecké hodnoty. Druhá - v čele s R. Burdem byla pro jeho obnovu.

⁴⁹ Tato pauza zůstala v majetku kanonie premonstrátů na Strahově. Podle této vytvořil Jan ml. ještě jinou kopii, kterou r.1879 daroval do sbírek Albertiny ve Vídni. ⁵⁰ Bohemia č.130 z 29.10., č.136 z 12.11. a č.137 z 14.11. 1841.

V tomto stavu zůstal obraz až do 20. let 20. stol., neboť pozdější konzervační práce se omezily pouze na udržování tohoto stavu. V době veliké Dürerovy výstavy v Norimberku r. 1928 byl obraz očištěn a znovu přelakován.

⁵¹ F. Žákavec, Růžencová slavnost A. Dürera (recenze k výstavě), in : Umění 8, 1935, str. 415. R. 1935 uspořádal ředitel Obrazárny SVPU V. Kramář výstavu v budově Městské knihovny v Praze, na níž předvedl veřejnosti tento obraz spolu s bohatou sbírkou faksimilií a fotografiemi dvanácti studijních kreseb včetně fotografie albertinské pauzy Jana Grusse ml.

⁵² Při restaurování vytvořil Jan také věrnou kopii Růžencové slavnosti; vlastníkem tohoto obrazu se stal opat kláštera Zeidler. Oba obrazy - originál i kopie byly od 31. 10. vystaveny k prohlédnutí v jednom ze sálů Strahovského kláštera. Také kopie, hladká olejomalba výrazných barev v pozlaceném rámu, je vytvořena v nazarénském pojetí. Neuwirth (viz pozn. 46) zmiňuje ještě jiné dvě kopie obrazu - (starší ze 16. stol. byla vytvořena v Benátkách a do r. 1821 se nacházela v Palazzo Grimani - Spado; mladší tzv. Vídeňská kopie zachycovala stav díla před Grussovým restaurátorským zásahem), dále tři varianty Růžencové slavnosti a další reprodukce z doby před r. 1840 (ocelorytina 1835 a litografie 1837).

Kopie Růžencové slavnosti 1840 - 41

olej na dřevě, 161.5 x 192 cm

inv. č. 98

Dnes umístěna ve Strahovské obrazárně v Praze.

Profesor A. Müller v téže zprávě také zmiňuje, že ve stejném sále je vystaven Sprangerův obraz Zmrtvýchvstání Krista, který byl rovněž restaurován Grussem.

53 V období mezi dvěma světovými válkami bylo významným pokrokem působení nevelkého počtu specializovaných kvalifikovaných odborníků. Jak metody zjišťující stav obrazu, tak vlastní postupy konzervační a restaurátorské dostávaly pozvolna vědecký základ. Vhodnost konzervačních materiálů se kriticky zkoumala nejen po stránce chemické, ale i optické. Cílem restaurování se stal požadavek, aby veškeré doplňky, retuše a laky bylo možno odstranit. Významným mezníkem pro naše restaurování byl rok 1930, kdy se konala v Římě mezinárodní konference na téma "Studium vědeckých metod, průzkumu a udržování uměleckých děl". Od té doby se i u nás začaly při zjišťování stavu obrazů a plastik důsledněji prosazovat přírodovědecké postupy průzkumu. K tomu více : B. Slánský, O restaurování malířských a sochařských děl, s. 11. Oba Grussové měli sice titul restaurátor a Jan ml. dokonce c. k. konzervátor. Titul konzervátor bylo označení úřední udělované příslušným c. k. úřadem a nebyl synonymem akademického titulu restaurátora udělovaného katedrou historické malby. Titul konzervátor měl např. i teoretik Luksch, přičemž tento nic osobně nekonzervoval ani nerestauroval.

54 Z výročních zpráv o výstavách v Bohemii.

PŘÍLOHA

1	- Půdorys a interiér katedrály sv. Štěpána
2	- Čtyři evangelisté, pohled do chóru katedrály
3	- Tři božské ctnosti, nástropní malba v bisk. rezidenci
4	- Kostel sv. Václava na Novém městě a jeho půdorys
5	- Průčelí a půdorys kostela Zvěstování P. Marie
6	- Pohled do kleneb lodi jezuit. kostela (stav z r.1982)
7	- Nová hřbitovní kaple a hrobka rodiny Grussů a Loudů
8	- Farní kostel sv. Otmara s obrazem Vzkříšení Lazara zavěšeným
pod kruchtou	
9	- Plátno Vzkříšení Lazara v původním zarámování
10	- Pohled do chóru kostela sv. Otmara, plátno s Lazarem viselo
původně nad	
	vstupem do boční místnosti. Na dalších snímcích - takto byl obraz
celý týden	
	připraven pro odvoz.
11	- Původní rám obrazu Vzkříšení Lazara, uložený v současné době na
půdě farního	
	kostela.
12	- Filiální kostel P. Marie. Pohled na kazatelnu z doby před novými
úpravami	
	interiéru. Dole - Desky se světci z demontované kazatelny.
13	- Portrét okresního registrátora Jakesche a jeho manželky. Z rubové
strany lístek se	
	signaturou.
14	- Zřícenina Kamýku a Poprsí Krista.

15 - 23 - Ukázky z malířství 19. století

Pozn.: Informace o litoměřických malířích jsou čerpány ze svazků edice Malíři Litoměřicka. V této edici (autor Mgr. O. Doskočil, OVM Litoměřice) dosud vyšlo:

- sv. 1) Eberhard Eysert (1860 - 1929)
- sv. 2) Hermann Peter Münsberg (1889 - 1951),
Ernst Behounek (1873 - 1959)

v rukopise:

- sv. 3) Litoměřice v proměnách malířských slohů 19. a 20. století (do roku 1945)
- sv. 4) Kreslíři a litografové litoměřické kamenotiskárny K. V. Medaua
- sv. 5) Krajina Litoměřicka a Českého středohoří v proměnách malířských slohů
19. a 20. století (do roku 1945)

připravuje se:

- sv. 6) Portrét 18. a 19. století
- sv. 7) Robert Klučák (1823 - 1903)
Karel Čepelák (1852 - 1893)
- sv. 8) Portrét první poloviny XX. století (do roku 1945)
- sv. 9) Rudolf Veit (1892 - ?)
Erwin Görlach (1902 - ?)
- sv. 10) Grafická sbírka OVM Litoměřice

České malířství 19. století nepatří v dějinách domácího umění k epochám nejslavnějším. Umění, které nemělo vhodnou hospodářskou a kulturní kapacitu potřebnou k tomu, aby udrželo při životě monumentální umění 18. století, bylo opuštěno těmi, kteří je kdysi potřebovali ke své reprezentaci - aristokracií a duchovenstvem, se muselo obracet k měšťanstvu.

Během jednoho století klesla Praha z prvořadého středoevropského uměleckého centra na provinciální rakouskouherské maloměsto. Když Josef II. zrušil pražský malířský cech, zůstala v Praze jen hrstka významnějších malířů. Nově založená Společnost vlasteneckých přátel umění v Čechách byla projevem nového patriotismu jako opozice proti vídeňskému centralismu. Její zásluhou bylo, že i Praha dostala akademii a galerii jako Vídeň a české umění se mělo pomalu vyrovnávat rakouskému, které ještě před nedávnem nemělo před českým náskok.

Jedním ze žáků pražské Akademie tvořících v této bouřlivé době, byl Jan Gruss st., provinční představitel větve akademického romantismu a zakladatel malířského rodu působícího na Litoměřicku. Jan, v něhož byly zprvu vkládány velké naděje, byl ve své době stavěn na roveň slavným malířům Františku Tkadlíkovi a Josefu

Führichovi a uznáván jako osvědčený restaurátor. Pravděpodobně z nedostatku financí mu však nebyla umožněna další studia a rozvoj a Jan zaostal za svými druhy natolik, že jeho dílo je zpětně posuzováno jako "*ohne Originalität und Kunstwert*".

Grussovo dílo vsutku nemá velkou uměleckou hodnotu, má však alespoň cenu dokumentární, neboť nám malíř zanechal přímo školský příklad dobového provinčního myšlení a cítění.

Tvorba malíře Jana Grusse st. nebyla dosud nikde zpracována ani reprodukována. Cílem této práce bylo tedy shromáždění dokumentů a podkladů k životu a dílu malíře (se zvláštním zaměřením na Litoměřicko a restaurátorskou činnost) a následné monografické zpracování.

Tímto zde také děkuji kancléři biskupské konzistoře PhDr. J. Mackovi a laickému administrátorovi M. Šantinovi za zpřístupnění materiálů a církevních objektů, a pracovníkům Okresního vlastivědného muzea v Litoměřicích za vzácné rady, zvláště pak Mgr. O. Doskočilovi.

Poslední den roku 2000,

poslední den XX. století

a

poslední den druhého tisíciletí

Předesílám:

Nic zvláštního se nestalo.

Na litoměřickém náměstí propukl o půlnoci velkolepý ohňostroj, který mj. "vypsal" číslici 2000, pak následoval "ohňopád" (někteří tomu říkají "vodopád"), a po něm se objevila ohňová číslice 2001.

Pan starosta Jiří Landa promluvil přes kameru na velkoplošné plátno na náměstí, popřál všem co se při takové příležitosti přeje

a pak vše pokračovalo jako vždy.

Lidí zde bylo ještě více než loni, vše proběhlo bez vážnějších incidentů.

Osobně jsem na náměstí nebyl a tak mám vše z druhé ruky.

Kronika Města Litoměřic

ukončena

v pátek 5. ledna 2001.